

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA BLED

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

POKLJUKA

2026 – 2035

Štev.: 02 – 04/26

OSNUTEK

KAZALO VSEBINE

KAZALO VSEBINE	3
KAZALO PREGLEDNIC.....	5
KAZALO SLIK.....	7
KAZALO KART	7
POVZETEK	8
UVOD	10
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	11
1.1 Opis naravnih razmer.....	11
1.1.1 Lega	11
1.1.2 Relief	12
1.1.3 Podnebne značilnosti.....	13
1.1.4 Hidrološke razmere	14
1.1.5 Geološka podlaga in tla	14
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost.....	16
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	19
1.1.8 Živalski svet.....	26
1.2 Površina in lastništvo gozdov	30
1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa.....	31
1.4 Družbeno gospodarske razmere	32
1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom.....	32
1.5.1 Lovstvo.....	32
1.5.2 Kmetijstvo.....	34
1.5.3 Poselitev.....	34
1.5.4 Infrastruktura	34
1.5.5 Ostale gospodarske dejavnosti	34
1.6 Požarno ogroženi gozdovi	34
1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote	35
1.8 Organiziranost javne gozdarske službe	35
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	37
2.1 Ekološke funkcije.....	38
2.2 Socialne funkcije.....	45
2.3 Proizvodne funkcije	48
3 OPIS STANJA GOZDOV	50
3.1 Gospodarske kategorije gozdov	50
3.2 Lesna zaloga	52
3.3 Prirastek	54
3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev	56
3.5 Tipi sestojev	57
3.6 Ohranjenost gozdov	58
3.7 Kakovost drevja	59
3.8 Poškodovanost drevja	60
3.9 Objedenost gozdnega mladja.....	60
3.10 Odmrlo drevje.....	63
3.11 Semenski objekti.....	64
4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA.....	65
4.1 Kratak opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti	65
4.2 Preteklo urejanje gozdov v gozdnogospodarski enoti	66
4.3 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju.....	68
4.3.1 Posek	68
4.3.2 Gojitvena dela	73
4.3.3 Gradnja gozdnih prometnic.....	74
4.3.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	75
4.3.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016 – 2025	75
4.3.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2016 – 2025.....	75
5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	75
5.1 Razvoj gozdnih fondov	77
5.1.1 Površina	77
5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek	77
5.1.3 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	79
5.1.4 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	81
5.1.5 Ključni problemi v enoti.....	81
6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	82

6.1	Splošni cilji	82
6.2	Usmeritve.....	83
6.2.1	Splošne usmeritve	83
6.2.2	Usmeritve za gojenje in varstvo gozdov	86
	Varstvo pred divjadjo	88
	Snegolomi	89
	Vetrolomi 89	
	Podlubniki.....	89
	Poškodbe tal.....	89
	Varstvo pred erozijo	90
6.2.3	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	90
6.2.4	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	112
6.2.5	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	112
6.2.6	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	117
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	117
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	120
6.2.9	Usmeritve za delo s semenskimi objekti.....	126
6.3	Ukrepi.....	126
6.3.1	Možni posek	126
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	128
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	129
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov.....	131
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	131
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ.....	133
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	134
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	136
9.1	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih.....	137
9.1.1	Rastiščnogojitveni razred: 1 – Predalpska jelova bukovja - 00401	137
9.1.2	Rastiščnogojitveni razred: 2 – Predalpska jelova bukovja na boljših tleh in jelovja - 00402	147
%	149	
9.1.3	Rastiščnogojitveni razred: 3 - Smrekovja mrazišč - 00403	156
9.1.4	Rastiščnogojitveni razred: 4 - Smrekovja mrazišč v prisojnih legah - 00404	165
9.1.5	Rastiščnogojitveni razred: 5 – Subalpinska smrekovja - 00405	174
9.1.6	Rastiščnogojitveni razred: 6 - Subalpinska smrekovja na ekstremnih rastiščih - 00406	182
9.1.7	Rastiščnogojitveni razred: 7 – Varovalni gozdovi - 00407.....	191
9.1.8	Rastiščnogojitveni razred: 8 - Gozdovi v prvem varstvenem območju TNP- 00408	194
10	LITERATURA	198
11	NAČRT SO IZDELALI.....	200
12	PRILOGE	201
	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	202
	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	205
	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	234
	OBRAZEC E2revir: Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja.....	238
	OBRAZEC E2 – Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin.....	241
	Seznam tarif po odsekih.....	244
	Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje.....	246
	Naravne vrednote v GGE Pokljuka	247
	Pregled jam v GGE Pokljuka	247
13	PROSTORSKI DEL NAČRTA.....	250

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha) – LP	9
Preglednica 2: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG.....	9
Preglednica 3/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih (v ha)	11
Preglednica 4: Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost v GGE Pokljuka.....	17
Preglednica 5a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	17
Preglednica 6/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč	19
Preglednica 7: Elementi za določanje kakovosti habitatov za pomembnejše živalske vrste	29
Preglednica 8/LP: Površina gozdov po oblikah lastništva	30
Preglednica 9/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)	30
Preglednica 10/D-LS: Razvoj posestne sestave.....	30
Preglednica 11/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	31
Preglednica 12/D-C: Odprtost gozdov s cestami	32
Preglednica 13/D-LD: Pregled lovišč s katerimi upravljajo lovske organizacije	33
Preglednica 14/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	37
Preglednica 15/ZO: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov	39
Preglednica 16/N: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE	39
Preglednica 17/KHT: Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE	40
Preglednica 18/KVP: Podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE	42
Preglednica 19/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha).....	50
Preglednica 20/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR.....	50
Preglednica 21/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	52
Preglednica 22/DLZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi	52
Preglednica 23/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....	53
Preglednica 24/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	53
Preglednica 25/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	54
Preglednica 26/DPR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih za gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi	55
Preglednica 27/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah.....	55
Preglednica 28/ RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	56
Preglednica 29/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	56
Preglednica 30/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	57
Preglednica 31: Ključ za uvrščanje sestojnih tipov v razvojne faze in podfaze.....	58
Preglednica 32/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	58
Preglednica 33/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov.....	58
Preglednica 34/K: Kakovost drevja.....	59
Preglednica 35/PSD: Poškodovanost drevja.....	60
Preglednica 36/OM1: Objedenost gozdnega mladja v letu 2024	61
Preglednica 37/OM2: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po popisih v razredih R1-R4	62
Preglednica 38/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha).....	63
Preglednica 39/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	68
Preglednica 40/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih	69
Preglednica 41/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah	71
Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	71
Preglednica 43/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	72
Preglednica 44/PDR: Posek po debelinskih razredih	72
Preglednica 45/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE	73
Preglednica 46: Opravljena dela na krepitvi funkcij gozdov	75
Preglednica 47/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2015 do 2024 po namenu.....	75
Preglednica 48/D-GFR1: Razvoj površine gozdov v obdobju 1976 do 2026.....	77
Preglednica 49/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov gospodarske enote v obdobju 1976 do 2026	77
Preglednica 50/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov gospodarske enote v obdobju 1976 do 2026 za gospodarske gozdove	78
Preglednica 51/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1976 do 2026	78
Preglednica 52/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka za gospodarske gozdove (v %) ...	79
Preglednica 53/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za gospodarske gozdove	79
Preglednica 54/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem (gosp. gozdovi)	80
Preglednica 55: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov	95
Preglednica 56: Pregled mirnih območij v GGE Pokljuka	95
Preglednica 57/D-EKD: Seznam enot kulturne dediščine na območju GGE z varstvenimi režimi in dodatnimi usmeritvami	109
Preglednica 58/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m ³).....	126
Preglednica 59/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	128
Preglednica 60/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti	131
Preglednica 61/EP1: Prikaz prihodka od lesa	134
Preglednica 62/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	134
Preglednica 63/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	138
Preglednica 64/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	138
Preglednica 65/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	138
Preglednica 66/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	139

Preglednica 67 /K: Kakovost drevja	140
Preglednica 68/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	141
Preglednica 69/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1986 do 2026	142
Preglednica 70/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1986 do 2026	142
Preglednica 71/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	143
Preglednica 72/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	146
Preglednica 73/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	146
Preglednica 74/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	147
Preglednica 75/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	148
Preglednica 76/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	148
Preglednica 77/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	149
Preglednica 78/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	149
Preglednica 79/K: Kakovost drevja	150
Preglednica 80/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	151
Preglednica 81/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1986 do 2026	152
Preglednica 82/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1986 do 2026	152
Preglednica 83/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	153
Preglednica 84/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	155
Preglednica 85/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	155
Preglednica 86/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	156
Preglednica 87/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	157
Preglednica 88/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	157
Preglednica 89/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	158
Preglednica 90/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	158
Preglednica 91 /K: Kakovost drevja	159
Preglednica 92/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	160
Preglednica 93/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1986 do 2026	161
Preglednica 94/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1986 do 2026	161
Preglednica 95/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	162
Preglednica 96/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	164
Preglednica 97/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	164
Preglednica 98/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	165
Preglednica 99/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	166
Preglednica 100/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	166
Preglednica 101/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	166
Preglednica 102/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	167
Preglednica 103 /K: Kakovost drevja	168
Preglednica 104/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	169
Preglednica 105/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1986 do 2026	170
Preglednica 106/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1986 do 2026	170
Preglednica 107/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	170
Preglednica 108/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	172
Preglednica 109/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	173
Preglednica 110/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	173
Preglednica 111/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	174
Preglednica 112/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	175
Preglednica 113/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	175
Preglednica 114/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	176
Preglednica 115 /K: Kakovost drevja	177
Preglednica 116/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	178
Preglednica 117/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1986 do 2026	179
Preglednica 118/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1986 do 2026	179
Preglednica 119/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	179
Preglednica 120/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	181
Preglednica 121/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	182
Preglednica 122/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	182
Preglednica 123/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	183
Preglednica 124/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	183
Preglednica 125/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	184
Preglednica 126/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	185
Preglednica 127 /K: Kakovost drevja	185
Preglednica 128/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	186
Preglednica 129/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1986 do 2026	187
Preglednica 130/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1986 do 2026	187
Preglednica 131/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	188
Preglednica 132/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	190
Preglednica 133/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	190
Preglednica 134/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	190
Preglednica 135/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	192
Preglednica 136/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	192
Preglednica 137/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	192
Preglednica 138/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	193
Preglednica 139/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR	193

Preglednica 140/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	195
Preglednica 141/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	195
Preglednica 142/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	196
Preglednica 143/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	196
Preglednica 144/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR.....	197

KAZALO SLIK

Slika 1: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi	63
Slika 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja - vzroki in vrste poseka v bto m ³	73
Slika 3: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	80
Slika 4: Prikaz prostorskih enot iz OPN Bohinj, kjer se določajo omilitveni ukrepi (RP-1: Rudno polje - vadbeni in biatlonski center ter tekaške proge, RP-2: Rudno polje - smučišče Viševnik).....	124
Slika 5: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR.....	139
Slika 6: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.....	141
Slika 7: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	143
Slika 8: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR.....	149
Slika 9: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.....	151
Slika 10: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	153
Slika 11: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR.....	158
Slika 12: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	160
Slika 13: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	162
Slika 14: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR.....	167
Slika 15: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	168
Slika 16: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	171
Slika 17: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR.....	176
Slika 18: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	177
Slika 19: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	180
Slika 20: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR.....	184
Slika 21: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	186
Slika 22: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah.....	188

KAZALO KART

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote	12
Karta 2: Krajinski tipi	18
Karta 3: Pregledna karta lovišč	33
Karta 4: Pregledna karta revirjev v GGE.....	36

POVZETEK

Gozdnogospodarska enota Pokljuka obsega 4.731,06 ha gozdov v osrednjem delu GGO Bled.

Celotna površina GGE spada v Triglavski narodni park. Gozdovi, v katerih se gospodari, ležijo v II. in III. varstvenem območju parka. Spadajo v kategorijo gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi in predstavljajo 86,7 % gozdov. Preostalo so varovalni gozdovi in jih je 13,3 %.

Večina gozdov je v zasebni lasti (96,8 %), državnih gozdov je 3,2 %.

Povprečna lesna zaloga v enoti znaša 499,9 m³/ha. V lesni zalogi močno prevladujejo iglavci (98,3 %). Povprečna lesna zaloga gospodarskih gozdov je 522,6 m³/ha. Tudi v teh gozdovih prevladujejo iglavci, listavcev je 1,8 %.

Tekoči letni prirastek v enoti znaša 8,53 m³/ha, prirastek gospodarskih gozdov pa 9,25 m³/ha. Prirastek iglavcev je v teh gozdovih 8,94 m³/ha (96,6 %), listavcev pa 0,31 m³/ha. Intenziteta priraščanja na lesno zalogo je 1,77 %.

V gozdnogospodarski enoti se prepletajo številne funkcije in interesi, ki jih moramo upoštevati pri gospodarjenju z gozdovi. Močno poudarjene so tako proizvodne kot ekološke in socialne funkcije. Med ekološkimi funkcijami s 1. stopnjo poudarjenosti je najpomembnejša funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti na 28,4 % gozdnega prostora, sledi ji varovalna funkcija na 16,4 % gozdnega prostora. Med socialnimi funkcijami s 1. stopnjo poudarjenosti je najpomembnejša funkcija varovanja naravnih vrednot na 9,3 % gozdnega prostora ter rekreacijska in turistična funkcija vsaka na 5,3 % gozdnega prostora. Lesnoproizvodna funkcija, ki je na 1. stopnji določena na 78,9 % gozdnega prostora je najpomembnejša med proizvodnimi funkcijami, sledi ji funkcija pridobivanja drugih gozdnih proizvodov na 40,6 % gozdnega prostora.

Z načrtom so določeni pogoji za usklajeno rabo gozdov in poseganja v gozdni prostor, najvišja možna stopnja njihovega izkoriščanja, potreben obseg gojitvenih in varstvenih del, pogoji za gospodarjenje z živalskim svetom ter načrt odpiranja gozdov s prometnicami.

V načrtu se upoštevajo tudi usmeritve za gospodarjenje z zavarovanimi območji, naravnimi vrednotami, ekološko pomembnimi območji, območji Natura 2000, vodnogospodarski pogoji in usmeritve za zagotavljanje prisotnih funkcij gozdov.

Načrtovan možni posek je določen na osnovi stanja sestojev in gojitvenih pogojev v posameznih odsekih ter razmerju razvojnih faz in ciljev po rastiščnogojitvenih razredih. Na višino možnega poseka poleg razvojne faze, ki odločilno vpliva na stanje lesnih zalog, vplivajo tudi negovanost sestojev in sestojni sklep, mešanost drevesnih vrst, dinamika pomlajevanja in stojnost sestojev.

Najvišji možni posek je za gospodarske gozdove predviden v višini 8,83 m³/ha letno. Intenziteta poseka za te gozdove je 16,9 % lesne zaloge in 95,4 % prirastka. Skladno z usmeritvami pri iglavcih načrtujemo posek skoraj vsega prirastka (97,8 %). Načrtovana intenziteta poseka listavcev je nizka (26,8 % prirastka).

Načrtovana gojitvena dela so določena glede na stanje sestojev ter cilje trajnega, sonaravnega in mnogonamenskega gozda, ki temelji pretežno na naravni obnovi. Kjer je obnova ovirana ali nezadostna, načrtujemo pripravo tal in sadnjo na 13 ha, obžetev načrtujemo na 198 ha, premaze vršičkov na 62 ha. Vse sajene površine v naslednjem desetletju bodo pred divjadjo zaščitene z ograjo.

Nega mladja in gošče je načrtovana na 63 ha. Glavnino načrtovanih gojitvenih del predstavljata nega letvenjaka na 188 ha in nega mlajšega drogovnjaka na 243 ha.

Varstvo gozdov temelji na vzdrževanju naravnih mehanizmov in usklajevanju ravnotežja med rastlinskim in živalskim svetom. Varstvo pred divjadjo zajema zaščito sajenih dreves z ograjo in naravnega mladja s premazi. Varstvo pred podlubniki pomeni preventivne in kurativne ukrepe. Od preventivnih ukrepov sta najpomembnejša takojšnja sanacija ujm in gozdni red, od kurativnih pa zlasti pravočasno pospravo jeder lubadarja.

Načrtujemo, da bo v naslednjem desetletju na novo pripravljenih/grajenih oz. rekonstruiranih 25 km gozdnih vlakov.

Preglednica 1: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha) – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.579,15	151,91	0,00	4.731,06
Delež (%)	96,8	3,2	0,0	100,0

Preglednica 2: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga m3/ha			Prirastek m3/ha			Možni posek			
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	% od lesne zaloge igl.	lst.	sk.	% na PR
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN z načrtovanim posekom	4.100,06	513,5	9,1	522,6	8,94	0,31	9,25	17,0	9,1	16,9	95,4
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	631,00	344,1	8,2	352,4	3,78	0,09	3,87	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	4.731,06	490,9	9,0	499,9	8,25	0,28	8,53	15,4	8,0	15,3	89,7
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN z načrtovanim posekom	3.958,46	511,3	9,4	520,6	8,77	0,32	9,09	17,2	9,2	17,0	97,6
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	620,69	344,3	8,3	352,7	3,78	0,09	3,87	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	4.579,15	488,6	9,2	497,9	8,09	0,29	8,38	15,5	8,0	15,4	91,5
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN z načrtovanim posekom	141,60	576,7	0,2	576,9	13,76	0,01	13,77	13,1	0,0	13,1	54,7
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	10,31	331,9	4,0	335,9	3,63	0,03	3,65	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	151,91	560,1	0,4	560,5	13,08	0,01	13,08	12,5	0,0	12,5	53,6
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0

UVOD

Ta načrt je že sedemnajsti gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Pokljuka. Od leta 1837 so bili izdelani načrti z veljavnostjo: 1837 - ni ohranjen, podatki povzeti v naslednjem načrtu, 1859 – 1864, 1880 (za 20 let?), 1888 – 1903 (stanje: pašne »pravice« praktično povsod v enoti), 1904 – 1913 (načrt izdelan po avstrijskih inštrukcijah), 1913 – 1924 (že izključene golosečnje), 1925 – 1934, 1935 – 1948, 1949 – 1955, 1956 – 1965, 1966 – 1975, 1976 – 1985, 1986 – 1995, 1996 – 2005, 2006 – 2015 in 2016 – 2025.

Prvi načrt iz leta 1837 žal ni ohranjen. Načrt iz leta 1860 hrani Železarski muzej na Jesenicah. Načrte 1888 – 1903 in 1904 – 1913, 1913 – 1924, 1925 - 1934 hrani Gornjesavski muzej Jesenice. Načrta 1956 – 1965 in 1966 – 1975 hrani Zgodovinski arhiv v Kranju. Ostali načrti so v arhivu Zavoda za gozdove, OE Bled. Od leta 1996 naprej pa tudi na spletnem Pregledovalniku gozdnogospodarskih načrtov (<https://prostor.zgs.gov.si/pregledovalnik/>).

Pričujoči načrt je izdelal Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Bled in je izdelan na podlagi Zakona o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 -ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 - ZGGLRS, 77/16, 78/23 – ZUNPEOVE in 85/25) ter skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in 200/20) ter Naravovarstvenimi smernicami, ki jih je izdal Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Kranj (februar 2026).

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah in opisi sestojev so bili opravljeni v letu 2025. Za izdelavo načrta so nam bili v pomoč stari načrti in karte, evidence poseka in gojitvenih del, ortofoto in lidarski posnetki, lastni posnetki, narejeni z brezpilotnim letalnikom, terenski podatki meritev na stalnih vzorčnih ploskvah, opisi sestojev ter izkušnje revirnih gozdarjev. Cilji in smernice so usklajeni z GGN GGO Bled 2021-2030.

Ta gozdnogospodarski načrt je tudi upravljavski načrt za območja Natura 2000, ki se nahajajo v gozdnem prostoru:

- SI5000019 Julijci (POV oz. SPA);
- SI3000253 Julijske Alpe (POO oz. SAC);
- SI3000278 Poključka barja (POO oz. SAC).

Okrajšave, ki se pojavljajo v tekstu, pomenijo:

GGE - gozdnogospodarska enota

GGO - gozdnogospodarsko območje

GN - gozdnogospodarski načrt

GPN - gozdovi s posebnim namenom

KE - krajevna enota

LPN - lovišče s posebnim namenom

LUO - lovsko upravljavsko območje

OPN - občinski prostorski načrt

RGR - rastiščnogojitveni razred

SVP - stalne vzorčne ploskve

TNP - Triglavski narodni park

VDR - Vodila dobrega ravnanja pri strojni sečnji, 2014

ZGS - Zavod za gozdove Slovenije

V tekstu uporabljen izraz gospodarski gozdovi se nanaša na kategorijo gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Gozdnogospodarska enota Pokljuka obsega gozdove na platoju Pokljuke in njenih obrobni pobočjih. Večinski lastnik je Ljubljanska nadškofija, v zasebni lasti je tudi majhen del gozdov v okolici planin.

Meja GGE poteka od Mrzlega studenca na jugu do Močila, mimo Velikega Blejskega barja, nato čez Kokošinjo proti Belski planini in se spusti skoraj do vasi Gorjuše. Nato se povzpne na Goli vrh, se spusti na rob visokogorskega barja Šijec, poteka severno od Goreljka, obkroži Mesnovec, doseže Španovo jamo in se tam obrne proti jugozahodu do potoka Ribnica. Sledi strugi potoka proti planini Konjščica, kjer se obrne proti severovzhodu. Od tod poteka po pobočjih Plesišča, čez Kačji rob, mimo Malega do Velikega Selišnika, kjer doseže greben vrhov nad Pokljuko. Greben poteka čez Debeli vrh, Mrežce in Lipanski vrh ter Brda do Debele peči, kjer doseže najvišjo točko GGE 2014 m nadmorske višine. Od tam naprej gre po grebenu čez Tratne peči do Kremenovca in se spusti čez planino Pekel na Bratovljo peč. Po pobočju sledi meji na Lepa kopišča, ter ob zahodni meji poključskih rovtov do Ribščice. To je hkrati tudi najnižja dosežena točka GGE. Meja po potoku Ribščica poteka le nekaj sto metrov, potem pa se obrne na pobočje in doseže glavno cesto na Pokljuko. Od tam meja zavije na star kolovoz proti Rečiški planini. Od planine gre proti zahodu do Mrzlega studenca.

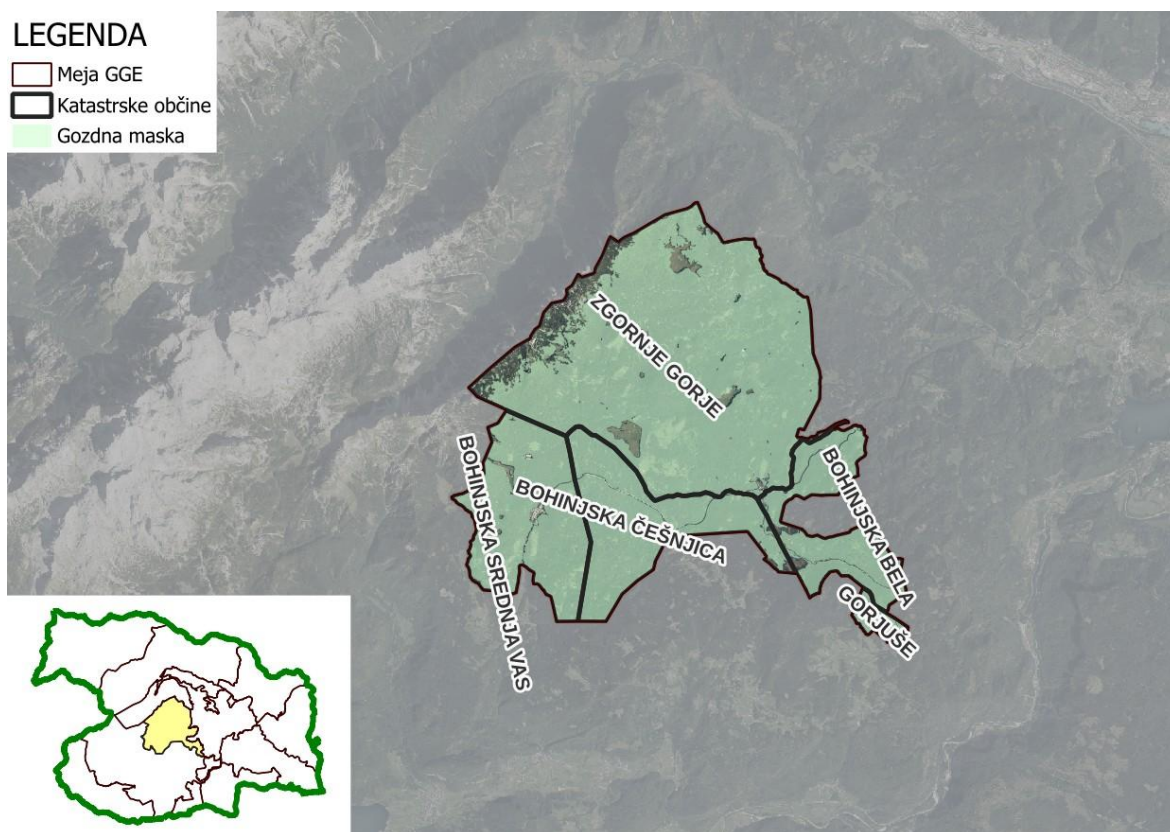
Meje oddelkov so v večini ravne linije, ki se redko prilagajajo terenu. Vzrok za to delitev je v zgodovini teh gozdov. Poključka planota je bila v preteklosti veleposestniški verskozakladni gozd. Za prvo delitev na oddelke je bilo najlažje potegniti ravne linije, ki so bile iz vidika preglednosti in velikopovršinskega koncepta izkoriščanja najboljša rešitev. Odseki pa so že bolj prilagojeni rastiščnim razmeram.

Preglednica 3/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih (v ha)

Občina	Šifra k.o.	Katastrska občina	Površina k.o. v GGE	Površina gozda k.o. v GGE
BLED			525,68	496,60
	2194	BOHINJSKA BELA	525,68	496,60
BOHINJ			1.662,10	1.602,87
	2195	GORJUŠE	70,23	68,91
	2196	BOHINJSKA ČEŠNJICA	752,91	732,60
	2197	BOHINJSKA SREDNJA	838,92	801,36
GORJE			2.933,99	2.631,97
	2187	ZGORNJE GORJE	2.933,99	2.631,97
Skupaj			5.121,19	4.731,06

Gozdnogospodarska enota Pokljuka zajema pet delnih katastrskih občin: Zgornje Gorje, Bohinjska Bela, Gorjuše, Bohinjska Češnjica in Bohinjska Srednja vas.

Več kot polovica gozdnogospodarske enote (57,3 %) leži v občini Gorje, v občini Bohinj je 32,4 % površine GGE, v občini Bled pa 10,3 % površine GGE.

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Detajlna karta v merilu 1:50.000 je prikazana v kartnem delu GGN (Karta št. 1: Pregledna karta).

1.1.2 Relief

GGE Pokljuka spada med Alpske pokrajine Slovenije in leži v Julijskih Alpah. Reliefno GGE zajema večji del alpske visoke kraške planote Pokljuka in greben vrhov nad Pokljuko v SV delu GGE (Senegačnik, 2012).

Večina planote leži na nadmorski višini med 1000 in 1400 m, severni del na območju planine Klek pa med 1400 in 1600 m. Na severovzhodu se nad planoto dviga greben vrhov od Selišnika do Debele peči in Klečice. Vrhovi so z izjemo Klečice visoki okrog 2000 m. Debela peč višine 2014 m je najvišja točka GGE Pokljuka. Planoto zamejujejo globoke ledeniške doline. Na vzhodu in jugu jo zamejuje dolina Save Bohinjke, na severovzhodu in severu dolina Radovne, na zahodu dolina Mostnice in na severozahodu dolina Krme. Najnižja točka GGE je ob potoku Ribščica nadmorske višine cca. 1030 m. Pokljuka je ostanek ravnika, okrog katerega so ledeniki in kasneje reke izdoblili omenjene doline. Tudi površje Pokljuke so preoblikovali ledeniki. Izoblikoval se je razgiban kraški relief z značilnimi pojavi, kot so vrtače, brezna in razpoke.

Z zahodne in severne strani je osrednja depresija omejena s strmim hribovjem, katerega vrtačasta in valovita pobočja padajo v plitvo depresijo Pokljuke. Teren je rahlo razgiban, ponekod se nad njo dvigajo manjše ali večje vzpetine: Petakovec, Lipenšči vrh in Jerebikovec. Obrobje planote, ki pada proti vzhodu in jugu je tudi omejeno z vzpetinami: Goli vrh, Pleša, Kokošinja. Te ovire otežujejo odtok hladnemu zraku v dolino. Ogromna poključka kotanja torej ni zaprta skleda, saj ima odtoke, skozi katere se pretakajo hladni in toplejši zračni tokovi, ki dajejo pečat tej gozdnogospodarski enoti in ustvarjajo v na prvi pogled monotonem rastišču pestre ekološke razmere. Edini pravi dolini na

planoti v območju GGE sta dolina Ribnice pod planino Konjščice na Z robu GGE ter zgornji del doline Ribščice na vzhodu GGE. Edina preostala manj izrazita je Rudna dolina.

1.1.3 Podnebne značilnosti

V GGE Pokljuka prevladuje gorsko podnebje, GGE se v celoti nahaja na alpski visoki planoti Pokljuka. Prevladuje submediteranski padavinski režim z viškom padavin jeseni (Senegačnik, 2012). Povprečna letna količina padavin je med 2000 in 2600 mm (obdobje 1981 - 2010). Količina padavin se nekoliko zmanjšuje od zahoda proti vzhodu. Povprečna letna temperatura zraka je med 4 in 6°C, na vrhovih nad Pokljuko (med Viševnikom in Kremenovcem), njihovih pobočjih ter na planini Klek in okolici pa med 2 in 4°C. Povprečna januarska temperatura zraka je v višjem severnem in zahodnem delu enote ter na Mesnovcu med -6 in -4°C, v nižjem osrednjem, južnem in vzhodnem delu planote pa med -4 in -2°C. Povprečna julijska temperatura je na večini planote med 12 in 14°C, na vrhovih nad Pokljuko, njihovih pobočjih ter planini Klek z okolico pa med 10 in 12°C. Najtoplejši mesec je julij, najhladnejši pa februar. Povprečno število dni s snežno odejo je v nižjem vzhodnem delu med 100 in 150, v višjem zahodnem pa med 150 in 200 (ARSO).

Od klimogramov vremenskih postaj ARSO je najboljši približek vremenska postaja Vogel. Tam znaša povprečna letna temperatura 4,4°C za obdobje 1991 – 2020. Povprečna januarska temperatura za to obdobje je -3,3°C, povprečna julijska pa 13,7°C. Julij je najtoplejši mesec na tej postaji, najhladnejši pa je februar, povprečna temperatura znaša -3,4°C in je za desetinko stopinje nižja kot januarska. Povprečna letna količina padavin na Voglu (3535 mm za omenjeno obdobje) ni primerljiva, saj je zaradi orografske lege v Spodnjih bohinjskih gorah občutno večja kot na Pokljuki. Je pa glavni višek padavin na Voglu jeseni, drugi pa spomladi. Na Voglu je 138 dni s padavinami vsaj 1 mm in 76 dni s padavinami vsaj 10 mm (ARSO).

Podnebje ima velik vpliv na pedološke razmere, rastiščne tipe in rastno dinamiko sestojev. Temperatura je najvažnejši oblikovalec drevesne, morfološke in fiziološke sestave sestojev na Pokljuki. Za alpsko planoto so značilne velike temperaturne razlike v primerjavi s preostalimi gorskimi pobočji. Ob sončnem vremenu se planota močno segreje, ponoči pa močno ohladi. Še posebej je to značilno za depresije, dolinice in vrtače. Obilne padavine, kratka vegetacijska doba, dolgotrajna snežna odeja in veliki temperaturni ekstremiti, potencirani z mraziščno lego, so tipične razmere, ki jih najdemo v obravnavanem območju. Ob jasnih nočeh je radiacija močnejša na obrobni območjih planote kot na planoti sami, zato se zračne mase na pobočju močnejše ohlajajo. Zrak postaja težji, polzi po pobočju v kotanjo in izpodriva toplejši zrak. Uleknina se zapolni z mrzlim zrakom. Posledice tega procesa so močno izraženi temperaturni minimumi in velike letne amplitude. Prav zato je vegetacijska doba kratka (le 2 do 3 mesece). V depresijah so zato ugodne rastiščne razmere za smreko, manj pa na sončnih pobočjih.

Povprečno število dni s snežno odejo v obdobju 1961 – 1990 je bilo na Mrzlem Studencu 163 (Klimatografija Slovenije: Število dni s snežno odejo 1961-1999). V obdobju 1996 – 2012 se je povprečno število dni s snežno odejo na Mrzlem studencu zmanjšalo na 145 dni. V tem obdobju je bila leta 2009 izmerjena maksimalna višina snežne odeje 215 cm. Velike količine zapadlega mokrega snega povzročajo pogoste snegolome v drogovnjakih. Zaradi mraziščne lege je predvsem v osrednjem delu pogosta megla, ki včasih lebdi le nekaj metrov nad tlemi. Po gozdarskih opazovanjih na Mrzlem Studencu je bilo v obdobju 1996 – 2012 povprečno 51 % sončnih dni, 32 % oblačnih dni in 17 % padavinskih dni. Povprečno je tam letno 47 meglenih dni.

Obilne padavine so značilnost Julijcev in rezultat dviganja vlažnih zračnih gmot po njihovih pobočjih. Količina padavin pada od zahoda proti vzhodu. Najbolj deževni meseci so oktober in november jeseni ter april in maj spomladi. Najbolj suha meseca sta januar in februar. Od septembra do maja so možne padavine v obliki snega, izjemoma lahko sneži celo v poletnih mesecih. Za poletje so značilni močni nenadni nalivi, ki pospešujejo erozijo. Zaradi reliefne depresije na planoti prihaja do zastajanja težjega mrzlega zraka, kar povzroča zamegljenost, slabo prevetrenost in s tem tudi nižje temperature. Jutranje negativne temperature so prisotne večino leta, razen v poletnih mesecih. To je izredno pomembno za pomlajevanje. Na splošno so poleti temperaturne razlike med dolino in platojem bolj izrazite kot pozimi. Povprečne dnevne temperature, ki omogočajo rast vegetacije (več kot 5 °C) so večinoma od maja do septembra. Povprečna temperatura, ki omogoča rast smreke (več

kot 10 °C) vztraja dobre 3 mesece od junija do septembra. V zadnjem obdobju se povprečne temperature zaradi globalnega segrevanja vztrajno višajo in povečujejo ranljivost preoblikovanega gozda. Bolj mile zime in vroča poletja omogočajo razvoj številnih škodljivcev. Največja nevarnost je prenamnožitev podlubnikov ob opuščanju gozdnega reda.

Zaradi prevladujoče drevesne vrste - smreke, ki je zaradi talnih razmer večinoma plitvo zakoreninjana in posledično močno na udaru vetrolomov, je poznavanje prevladujočih vetrov zelo pomembno. Glavni tok vetrov piha z masiva Debele peči navzdol in tako še pridobiva na hitrosti in moči. Najpogostejša smer, iz katere piha veter, je zahodna in jugozahodna. Ta veter in vetrovi, ki prihajajo iz S in SV, ki piha v drugi polovici leta, so najnevarnejši za vetrolome. V prvi polovici leta pa piha v glavnem vzhodnik in severovzhodnik, ki dobi severno smer. V osrednjem delu depresije običajno prevladuje brezvetrje. Na robovih planote pa se pojavljajo lokalni gorski vetrovi s smerjo z notranjosti planote. Glavni kanal za prodor mrzlega zraka je preko Lipance in Medvedovca v depresijo Kranjske doline ter naprej proti Bohinjski ravnini. Ta zračni tok je konstanten. Proti večeru se pojavijo zračni tokovi, ki mrzel zrak odnesejo v dolino. Zanimiv je močan veter, ki piha od Goreljka proti Koprivniku in v ozkem prehodu še pridobi na hitrosti. To je najmočnejši nočni veter v Julijcih, ki je nekoč na Koprivniku gnal celo mlin na veter. Običajnemu vetru se zdravo drevje s svojimi ozkimi krošnjami zlahka upira, vendar pa v zadnjem obdobju močni vetrovi pihajo vse pogostejše in lahko povzročijo prava opustošenja. Prevladajočemu vetru so gozdarji v starih načrtih posvečali posebno pozornost pri pomlajevanju sestojev. Priporočena smer pomlajevanja je bila od vzhoda proti zahodu.

1.1.4 Hidrološke razmere

V gozdnogospodarski enoti Pokljuka kot geološka podlaga prevladuje apnenec, ki je kemično izredno topen, zato stalnih vodotokov skorajda ni. Redki vodotoki so le Ribnica, Ribščica, Črni potok in Studenec na Mesnovcu. Glede na veliko količino padavin (2000 do 2600 mm) in veliko vodozbirno območje se v notranjosti pretakajo velike količine vode. Majhen delež padavin pride na površje na krpah nekarbonatnih kamenin v obliki izvirov (Mrzli studenec, planine, studenci v bližini visokogorskega barja Šijec, itd.). Pretežna količina vode se steka v najbližje reke: Savo Bohinjko in Radovno. Podzemna razvodnica med obema vodotokoma poteka po meji med neprepustnimi laporji, skrilavci in apnenci od Mrzlega studenca proti Rudni dolini. V kotanjah ledeniškega nastanka so nastala Pokljuška barja. To so šotna barja z malo površinske vode, ki so neprepustno ločena od podzemnih ali površinskih dotokov vode.

1.1.5 Geološka podlaga in tla

Geološka podlaga

V GGE Pokljuka prevladujejo karbonatne kamnine – večinoma apnenci, dolomiti in ledeniške morene. Apnenci in dolomiti so večinoma triasne starosti z zgornjega triasa, morene pa so seveda kvartarni sedimenti (Osnovna Geološka karta SFRJ).

V severnem delu GGE prevladuje masiven in skladnat apnenec z zgornjega triasa. Na planini Klek mu je primešan dolomit enake starosti. Na Mesnovcu in Jerebikovcu prevladuje grebenski apnenec s koralami iz zgornjega triasa. Na območju Rudnega polja in okolice je prisoten masiven in skladnat apnenec z zgornjega triasa. Med Viševnikom in Lipanskim vrhom oz. Lipanco prevladuje skladnat dachsteinski apnenec s plastmi dolomita z zgornjega triasa, tako na grebenu, kot na vznožju pod njim. V razgibani depresiji od Rudnega polja do planine Zajavornik, v Rudni dolini, ter na območju Mrzlega studenca in barij prevladujejo kvartarne nesprijete ledeniške morene, na območju barij tudi jezerski sedimenti. Na območju med Rečiško in Belsko planino prevladuje skladovit in ploščat apnenec z roženci s srednjega triasa. Pri Gorjušah pa prevladuje jurski ploščast do skladovit apnenec z rožencem. V okolici Mrzlega studenca se pojavljajo tudi manjši skupki apnenca z rožencem, lapornatega apnenca, kalkarenita, laporja, skrilavca in tufa s srednjega triasa. Na grebenu vrhov nad Pokljuko se lokalno pojavijo tudi pobočni grušči (Osnovna Geološka karta SFRJ).

Jugozahodni del GGE je močno zakrasel, prekriva pa ga le tanka preperinska plast. Čistega dolomita je razmeroma malo (vzhodno od Rudnega polja in na Lipanci). Pri Goščah in v okolici planine Klek

se pojavlja zgornjetriasni dolomit, ki je plastnat in skalnat. Dolomit je manj podvržen zakrasevanju kot apnenec, bolj izrazita je njegova drobljivost. Močnejšemu preperevanju so podvržene predvsem plasti laporja, meljevca in lapornega apnenca. Ploščat apnenec, lapornat apnenec, kalkanerit, lapor in roženci so povsod v narivnem kontaktu s sosednjimi starejšimi plastmi. Lapornate plasti (lapor in lapornati apnenci) so manj odporne, razmeroma hitro preperevajo in ustvarjajo debelejšo preperinsko plast. Ledeniške morene so najbolj razširjene pleistocenske tvorbe. Sestavlja jih nesprijet in pretežno nesortiran apnenčev material, ki so ga s seboj prinašali ledeniki.

Jezerske in barske sedimente zasledimo na jugovzhodnem delu GGE. Jezerska kreda se pojavlja na površini le v manjši golici v Marostah, sicer pa jo prekrivajo barski sedimenti. Menijo, da se je jezerska kreda na Pokljuki sedimentirala ob koncu ledene dobe ali tik po njej. Doba vlažne klime, ki je sledila, je povzročila najbujnejši razvoj barij predvsem v obdobju, ko je bila temperatura še nižja od današnjih in je bilo obilo padavin. Tako lahko danes zasledimo barske sedimente, kot tudi recentna barja na Pokljuki.

Pobočni grušč se pojavlja na pobočjih vzpetin. Pogosto je pomešan z morenskim materialom.

Tla

Na Pokljuki, tudi v večini GGE, prevladujejo rendzine. V večini GGE prevladuje rendzina na apnencu in dolomitu (razmerje med srpsteninasto in prhninasto večinoma 70:30, v pasu pod grebenom vrhov nad Pokljuko in njihovih pobočjih pa je razmerje 50:50). Na ledeniških morenah med Rudnim poljem in Mrzlim studencem (tudi planina Zajavornik in Rudna dolina) prevladuje srpsteninasta rendzina na moreni, prisotna so tudi evtrična rjava tla na moreni (razmerje med rendzino in evtričnimi rjavimi tlemi 80:20). Enaka tla so na zahodu GGE v dolini Ribnice. V pasu med Rečiško in Belsko planino prevladujejo distrična rjava tla na silificiranem apnencu z roženci, prisotna so tudi izprana tla (luvisol) na silikatnih substratih (razmerje med distričnimi rjavimi in izpranimi tlemi 70:30). Pri Gorjušah je prisotna tudi rendzina na moreni (razmerje med srpsteninasto in prhninasto 50:50). Na visokih barjih so prisotna šotna tla visokega barja, ki so srednje globoka in srednje humificirana. V zgornjem delu grebena vrhov nad Pokljuko sta prisotna prhninasta rednzina na apnencu in dolomitu ter karbonaten litosol na apnencu in dolomitu (razmerje med rendzino in litosolom 60:40) (Pedološka karta Slovenije).

Poključsko planoto je izoblikoval Triglavski ledenik, ki je izdolbel kotlinasto dno in izbrusil robove. Najvidnejši sledovi ledeniškega delovanja so ledeniške groblje (morene), ki prekrivajo velik del dna poključske planote in dolin. Na njih se je razvila serija sprsteninastih rendzin in evtričnih rjavih tal v mikrodepresijah. Sicer pa so evtrična rjava tla na bazičnih kameninah na večji površini razvita v okolici Kranjske doline, distrična opodzoljena tla pa okrog Mrzlega studenca, kjer se jim pridružuje kompleks hidromorfnih tal. Na karbonatni podlagi, ki v enoti prevladuje, najdemo sprsteninaste in prhninaste rendzine, z manjšimi deleži litosola in kluzijami pokarbonatnih tal.

Prevladujejo torej mineralno bogata, a razvojno mlada, malo ustaljena in labilna tla, ki lahko hitro degradirajo ali erodirajo, če jih ne varuje gozd. Tudi za hidromorfna ali vlažna tla na glinah in peščenjakih je bolje, da jih izsušuje in izboljšuje gozd.

Glede na geološko podlago so tla prisotna sledeče:

Na čistih apnencih in dolomitih, ki jih uvrščamo k trdim karbonatnim kamninam, se praviloma pojavljajo **nerazvita tla, črnice, rendzine, pokarbonatna rjava tla in sprana tla**. Prerašča jih predvsem kalcifilna in bazifilna vegetacija: alpsko ruševje, alpsko bukovje s črnim telohom, planinsko smrekovje na karbonatni podlagi, smrekovje s smrečnim resnikom in predalpsko jelovo bukovje.

Na mehkih karbonatih in zdrobljeni karbonatni podlagi moren in melišč so se razvile predvsem **rendzine, evtrična rjava tla in sprana tla**. Porašča jih tako bazofilna in nevtrofilna kot tudi zmerno acidofilna vegetacija. Na morenah prevladujejo smrekovi gozdovi, ki so pogojeni z mraziščem ali pa so nastali zaradi zooantropogenih vplivov.

Na apnencih z roženci, dolomitih z roženci, tufih in morenah z roženci se pojavljajo **rankerji, distrična rjava tla, rjava podzolasta tla, podzolasta sprana tla in podzoli**. Ta serija tal je zelo kisl, revna s hranili in nizko nasičena z bazami. Porašča jih acidofilna vegetacija: kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico, smrekovje s trikrpim bičnikom in jelovje s praprotni.

Pri prehodu pobočij v ravnine in na zaravnicah se pojavljajo **koluvialna tla**. Nastala so z erozijskim odnašanjem zemlje s pobočij. To so mlada, običajno globoka tla. Zaradi dotekanja vode, bogate s hranili, so dobre rodovitnosti.

Manjše površine prekrivajo tudi **hidromorfna tla**, ki so v vsej globini ali pa samo na delu trajno ali občasno nasičena z vodo.

Posebnost poključke planote so **stagnogleji**, ki so nastali zaradi paše. Neposredno pod humoznim slojem imajo stlačen sloj, ki je slabo zračen in slabo propusten za vodo, zato prihaja do površinskega zaglejevanja.

Ledeniki so v Julijskih Alpah poleg preoblikovanja površja pustili za seboj tudi ostanke moren. Ob čelnih morenah je nastalo na apneni moreni z vložki roženca in laporja več jezer od katerih so na Pokljuki ostali le ostanki v obliki barij. Barja predstavljajo zadnja zatočišča skrajno skromnih hladnih endemitov, med katere vdirajo z robov zahtevnejše gozdne rastline.

Zaradi človekovega pospeševanja smreke je v preteklosti tudi na rastiščih bukovih in jelovo - bukovih gozdov precej smrekovih monokultur. Marsikje na teh rastiščih raste že druga ali tretja generacija smreke. Ker smrekov opad vsebuje manj elementov hrane in več spojin, ki ovirajo razkroj iglic v primerjavi z opadom v listnatem ali mešanem gozdu, pri nekaterih oblikah tal pride do degradacijskih procesov. V njih se zmanjša biotska aktivnost, število talne flore, kroženje in količine rastlinam dostopnih snovi, upočasnijo se razkroj in s tem mineralizacija organske snovi, tvori ali zdebli se organski horizont, poveča se kislost tal, lahko se pojavijo procesi podzoljevanja. Z biomeliorativnimi ukrepi, predvsem s pospeševanjem in uvajanjem listavcev, je večinoma možno zaustaviti degeneracijske procese in sčasoma vrniti tla v rodovitnejšo obliko.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Skupna površina GGE Pokljuka je 5.121,19 ha, od tega je 4.731,06 ha gozdov. Gozdnatost je 92,4 %. Gozdni prostor pokriva celotno GGE. Gozdni prostor določajo površine funkcijskih enot, ki opredeljujejo in vrednotijo funkcije gozdov v GGE. V površino gozdnega prostora smo tako poleg gozda, rušja in daljnovodov vključili še tista negozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko oziroma funkcionalno povezana, s tem, da so bili upoštevani različni kriteriji po posameznih tipih krajine v območju, skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l.RS št. 91/10 in 200/20).

V GGE prevladuje krajinski tip gozdna krajina. Manjši delež na območju vrhov nad Pokljuko predstavlja gorska gozdnata krajina. Delež gozdnate krajine je zanemarljiv (0,3%). Robno je zajet ponekod na vzhodnem in južnem robu enote. Kmetijske in primestne krajine v GGE ni.

Gozdna krajina pokriva kar 93,0% GGE in zajema večino gozda v GGE (96,8 %). Pokriva večino GGE razen vrhov nad Pokljuko. V krajini gozd povsem prevladuje in opravlja številne funkcije, od ekoloških, socialnih do zelo poudarjene lesnoproizvodne. Prevladujoči rastiščni tipi so predalpsko jelovo bukovje, planinsko smrekovje na karbonatni podlagi in smrekovje s smrečnim resnikom.

V gorsko gozdnato krajino sodijo vrhovi nad Pokljuko, pretežno večino odseka 92Z. Pokriva 6,8% GGE in zajema 2,9% gozdov. Obsega območje v gorskem in subalpskem pasu. Zato je sorazmerni delež gozda manjši kot v gozdni krajini, ker je znaten delež površin krajinskega tipa nad gozdno mejo. Krajina ima izrazit naravovarstveni pomen in jo sestavljajo ekosistemi z naravnim travinjem, skalovjem in pobočnimi grušči ter s prevladujočima rastiščnima tipoma alpsko ruševje in macesnovje.

Preglednica 4: Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost v GGE Pokljuka

Krajinski tip	Površina gozda	Celotna površina	Gozdnatost (%)	Delež (%) gozda
	(ha)	(ha)		
Gorska gozdnata krajina	138,37	345,92	40,0	2,9
Gozdna krajina	4.578,29	4.760,57	96,2	96,8
Gozdnata krajina	14,78	15,28	96,7	0,3
Skupaj	4.731,06	5.121,19	92,4	100,0

Preglednica 5a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

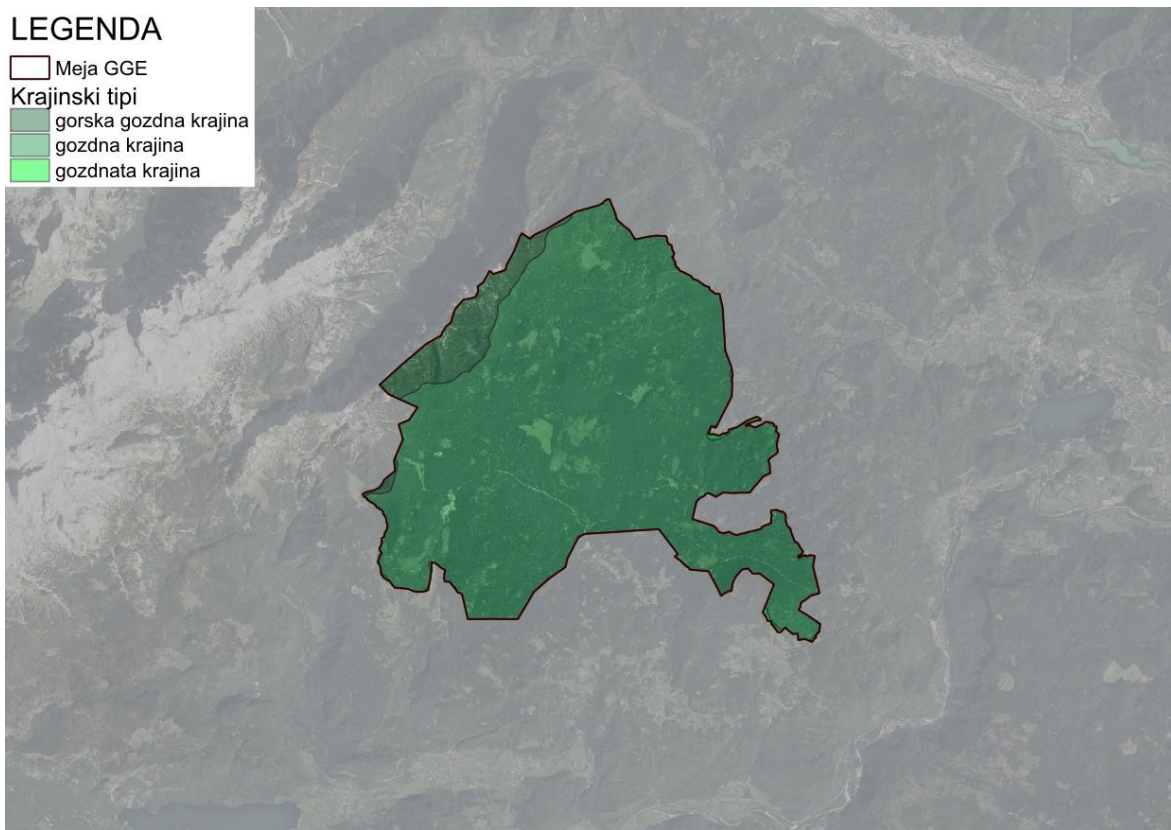
	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	5.121,19	100,0
Gozd	4.731,06	92,38
Ostala gozdna zemljišča		
- daljnovodi	0,06	0,04
- obore	/	/
- rušje	147,75	5,95
Negozdne površine v gozdnem prostoru		
- močvirja	14,79	0,29
- pobočni grušči	/	/
- skalovja in površine pod gozdno mejo	58,39	1,14
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	116,59	2,28
- zaraščajoče površine	/	/
- infrastrukturni objekti	20,66	0,40
- drugo (vodotoki)	32,04	0,63
Negozdni prostor		
- zaraščajoče površine	/	/
- negozdne površine	/	/

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

Karta 2: Krajinski tipi

LEGENDA

- Meja GGE
- Krajinski tipi
- gorska gozdna krajina
 - gozdna krajina
 - gozdnata krajina

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Preglednica 6/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč

Šifra	Skupina rastišč/gozdni rastiščni tip	Površina	%
I)	Gozdni rastiščni tipi na karbonatnih in mešanih karbonatno-silikatnih kamninah	3.572,76	75,5
I/4)	Gorsko-zgornjegorski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah	1.930,32	40,8
634	Alpsko bukovje s črnim telohom	68,49	1,5
643	Predalpsko jelovo bukovje	1.861,83	39,4
I/5)	Zgornjegorsko-podvisokogorski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah	1.642,44	34,7
683	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	63,32	1,3
691	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	1.182,88	25,0
701	Macesnovje	291,00	6,2
702	Alpsko ruševje	105,24	2,2
II)	Gozdni rastiščni tipi na silikatnih kamninah	40,36	0,9
II/2)	Podgorsko-gorski gozdovi na kamninah	40,36	0,9
771	Jelovje s praprotni	40,36	0,9
III/3)	Gorsko-zgornjegorski gozdovi na kamninah	1.118,33	23,6
781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	5,93	0,1
801	Smrekovje s trikrpim bičnikom	12,00	0,3
802	Smrekovje s smrečnim resnikom	1.089,22	23,0
811	Barjansko smrekovje	11,18	0,2
Skupaj		4.731,06	100,0

Pregledna karta rastiščnih tipov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3).

Rastiščni tipi, ki se pojavljajo v enoti, so rezultat predvsem ekoloških faktorjev (klima, relief, geološka podlaga in tla), v katere se vključuje še pomemben člen – čas in tudi človek s svojimi dejavnostmi. V preteklosti predvsem s pašo, požiganjem in krčitvami, kasneje z dolgotrajnim vzdrževanjem kultur. V vzhodnem in severnem delu GGE prevladujejo smrekovja, v vzhodnem pa jelova bukovja. Slednja so bila večinoma antropogeno spremenjena, predvsem zasmrečena.

Predalpsko jelovo bukovje zavzema 1.861,83 ha gozdnih površin - 39,4 %.

Rastiščni tip sodi v alpsko in predalpsko fitogeografsko območje. Pojavlja se v vzhodnem in severovzhodnem delu GGE ter na Mesnovcu. Prevladujejo nadmorske višine med 1200 in 1480 m (Čampa in sod., 1985). Pogostejša so strma do zelo strma osojna pobočja (20 - 45°), redkeje uravnave (planote) in prisojna pobočja (Bončina in sod., 2021). Rastiščni tip leži v gorskem in zgornjegorskem pasu. Prevladuje podnebje nižjega gorskega sveta zahodne in severne Slovenije. Povprečna letna temperatura je med 4 in 7°C (Bončina in sod., 2021). Povprečna letna količina padavin je več kot 2.000 mm (Čampa in sod., 1985). Najpogostejši motnji sta vetrolom in žledolom, ostale nevarnosti so zasmrečenje sestojev, otežena obnova jelke in plemenitih listavcev zaradi jelenjadi, v sušnih predelih smrekovi podlubniki ter zakrasevanje površja zaradi neprimernih posegov in velikopovršinskih ujm (Bončina in sod., 2021).

Geološka podlaga rastiščnega tipa v GGE so pretežno apnenci, dolomiti, morene ter postglacialni kislil in bazični nanosi (Čampa in sod., 1985). Drugod se lahko pojavlja tudi na mešanih kamninah s primesjo laporovca, roženca in glinavca. Tla so večinoma rendzine, rjava pokarbonatna tla in evtrična rjava tla (Bončina in sod., 2021). V GGE so to pretežno razvitejšje oblike rendzin ter različne variante pokarbonatnih rjavih tal, evtričnih rjavih tal, zmerno kislih rjavih tal in spranih tal. Ta tla imajo dobre

fizikalne in kemijske lastnosti, so dobro biotsko aktivna ter dobro do visoko rodovitna (Čampa in sod., 1985).

Sestoji so večinoma mešani sestoji iglavcev in listavcev (jelka, bukev, smreka, gorski javor). Prevladujejo mešani sestoji bukve, jelke in smreke. Pogosto je prevladovanje smreke na račun jelke, zlasti pa bukve. V višjih nadmorskih višinah se priključuje macesen. Sestoji so gospodarsko donosni, imajo dobro razvit drevesni sloj, ki popolnoma zatira talno površino, pestro so razviti tudi vsi ostali pritalni sloji (grmovja, zelišča, mahovi). Struktura je skupinsko prebiralna, enomerna in enodobna. Mahovi pogosto obraščajo skale, panje in korenike dreves. Ločimo številne subasociacije s specifično ekologijo in rastlinsko sestavo. Na karbonatih se odvija konkurenčna borba predvsem med jelko in bukvijo, le v višjih legah se vključuje tudi smreka (ki lahko s človekovo pomočjo popolnoma prevlada) in redkeje macesen. Na silikatih pa se močno uveljavlja tudi smreka. Primarna sukcesija združbe je potekala preko gozdov plemenitih listavcev, sekundarne razvojne smeri pa označujejo različni razvojni stadiji s smreko in obilno posečno vegetacijo, ki pa le redko ogroža pomlajevanje. Zaradi zasmrečenosti je mestoma problematično pomlajevanje jelke in listavcev (Čampa in sod., 1985).

Rastiščni tip uspeva v različnih ekoloških razmerah, zato je bilo zabeleženih veliko število subasociacij združb, ki jih uvrščamo v ta rastiščni tip. Osnovni drevesni vrsti sta bukev in jelka, pogosto jih prevlada smreka, prisotna sta še gorski javor in macesen. V grmovnatem sloju je najbolj značilna kranjska kozja češnja (*Rhamnus falax*), pogosto so še planinsko kosteničevje (*Lonicera alpigena*), kimastoplodni šipek (*Rosa pendulina*), navadni volčin (*Daphne mezereum*) in alpski srobot (*Clematis alpina*). V zeliščnem sloju so najbolj pogosti trlistna penuša (*Cardamine trifolia*), deveterolistna konopnica (*Cardamine enneaphyllos*), vretenčasti salomonov pečat (*Polygonatum verticillatum*), koprivolistni jetičnik (*Veronica urticifolia*), goli lepen (*Adenostyles glabra*), trlistna vetrnica (*Anemone trifolia*), platanolistna zlatica (*Ranunculus platanifolius*), belkasta bekica (*Luzula luzuloides*) in navadni strček (*Aremonia agrimonoides*). Pogoste so tudi rumenka (*Galeobdolon luteum*), navadni zajčji lapuh (*Mycelis muralis*), fuchsov grint (*Senecio ovatus*), mandljevolistni mleček (*Euphorbia amygdaloides*), navadna črnoga (*Actaea spicata*), lepljiva kadulja (*Salvia glutinosa*) in gomoljasti gabez (*Symphytum tuberosum*) (Čampa in sod., 1985).

Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi zavzema 1.182,88 ha gozdnih površin – 25,0 %.

Rastiščni tip sodi v alpsko in predalpsko fitogeografsko območje. Leži v zgornjegorskem in podvisokogorskem pasu (Bončina in sod., 2021). Pojavlja se v Julijskih Alpah, Karavankah in Kamniško Savinjskih Alpah. V GGE pokriva velike strnjene komplekse na visokem severozahodnem delu enote, masiv Mesnovca in okolico planine Klek. Pojavlja se na nadmorskih višinah med 1340 in 1760 m (Čampa in sod., 1985). Porašča zaprte kotanje in uravnave ter položna do strma pobočja vseh leg, nekoliko pogostejše so prisojne. Prevladuje podnebje nižjega gorskega sveta v zahodni in severni Sloveniji. Povprečna letna temperatura je med 2 in 6°C. Povprečna letna količina padavin pa je med 1500 in 3500 mm (Bončina in sod., 2021), kar pomeni med 2000 in 2600 mm v GGE. Najpogostejše motnje so vetrolomi, nevarnosti pa še paša v gozdu ter vse večja ogroženost zaradi podlubnikov zaradi podnebnih sprememb (Bončina in sod., 2021).

Geološka podlaga so pretežno apnenci in dolomiti, pa tudi silikatne kamnine s karbonatno primesjo. Tla so pretežno plitve do srednje globoke rendzine z debelo plastjo surovega humusa, pod katerim se lahko pojavljajo tudi boljše oblike humusa, mestoma pa so razvite tudi prhninaste in rjave rendzine, izjemoma v žepih tudi pokarbonatna rjava tla. Rodovitnost teh pogosto skeletnih in površinsko izpranih tal je zadovoljiva do srednja (Čampa in sod., 1985).

Sestoji so pretežno sklenjeni do vrzelasti smrekovi z vitkimi debli, posamič so primešani še macesen, gorski javor, jelka in bukev. Grmovno in zeliščno vegetacijo tvorijo bolj ali manj zahtevne borealne rastlinske vrste. Karbonatna geološka podlaga omogoča rast nekaterim bazofilnim, kisel humus pa številnim acidofilnim rastlinskim vrstam. Pogosto je ta rastiščni tip razvit tudi kot sekundarna oblika na rastišču alpskega bukovja s črnim telohom – predvsem na opuščenih pašnikih, ki so se zarasli s smreko ali pa mešani gozdovi bukve in smreke, v katerih je bila bukev nenehno zatirana (paša v gozdu, iztrebljanje bukve). Tam se je smreka zaradi prevlade skozi več generacij popolnoma uveljavila (Čampa in sod., 1985).

Združbam, ki sodijo v ta rastiščni tip, je bilo opredeljenih veliko število subasociacij. Osnovna drevesna vrsta je smreka, posamič so primešani še macesen, jerebika, gorski javor in jelka. V grmovnatem sloju so osnovne vrste planinski srobot (*Clematis alpina*), skalna robida (*Rubus saxatilis*), črno kosteničevje (*Lonicera nigra*) in planinsko kosteničevje (*Lonicera alpigena*). V zeliščnem sloju so osnovne vrste goli lepen (*Adenostyles glabra*), tripnata špajka (*Valeriana tripestris*), trpežni golšec (*Mercurialis perennis*), turška lilija (*Lilium martagon*), navadni zajčji lapuh (*Mycelis muralis*), navadna glistovnica (*Dryopteris filix-mas*), brusnica (*Vaccinium vitis-idaea*), gozdni črnilec (*Melampyrum sylvaticum*), navadna enocvetka (*Moneses uniflora*), enostranska hruškolistka (*Orthilia secunda*), trikrpi koralasti koren (*Corallorhiza trifida*) in borovnica (*Vaccinium myrtillus*) (Čampa in sod., 1985).

Smrekovje s smrečnim resnikom na 1.089,22 ha gozdnih površin – 23,0 %.

Rastiščni tip sodi v alpsko in predalpsko fitogeografsko območje. Leži v zgornjegorskem pasu, lahko tudi podvisokogorskem (Bončina in sod., 2021). Osrednji areal tega rastiščnega tipa so centralne Alpe, pri nas dosega svojo skrajno vzhodno mejo razširjenosti. V GGE porašča velike sklenjene površine na področju Močil, Mrzlega studenca, Rudne doline, planine Zajavornik, Zmrzlice in Goše, manjše in raztresene površine pa tudi drugod po enoti. V GGE uspeva na nadmorski višini med 1180 in 1580 m. Porašča planotast teren z uravnami, vrtačami, doline in široke jarke ter položna do zmerno strma pobočja do naklona 25° ter mraziščne lege (Čampa in sod., 1985). Prevladuje podnebje nižjega gorskega sveta v zahodni in severni Sloveniji. Popvredna letna temperatura je med 2 in 4°C. Povprečna letna količina padavin je med 2000 in 2500 mm. Najpogostejše motnje so vetrolomi, ostali nevarnosti pa paša v gozdu in erozija tal (Bončina in sod., 2021).

Geološka podlaga so nerkarbonatne in mešane karbonatno-nekarbonatne kamnine, npr. glinasti skrilavci, peščenjak in nepsrijeta morena z roženci (Bončina in sod., 2021). Na Pokljuki so to predvsem apnenci z roženci in laporji, tufini, tufiti ter ledeniške morene bazične in mešane zgradbe (Čampa in sod., 1985). Tla so pretežno distrična rjava tla in prehodi proti podzolu (Bončina in sod., 2021). So kislja do zelo kislja (pH 3-5) in spadajo v skupino kisljih podzolv. So plitva, srednjegloboka do globoka, sveža, vlažna do mokra s surovim do šotnim humusom. Biotsko so manj aktivna ter imajo manj ugodne kemijske in fizikalne lastnosti. Tla na kisljih kamninah so nepropustna in se pogosto zamočvirajo, na karbonatnih kamninah pa so propustna in se hitro sušijo (Čampa in sod., 1985).

Sestoji so pretežno visoki gozdovi smreke, redkeje prisotna jelka, z bujno razraščanim acidofilnim zeliščnim in mahovnim slojem ter lišaji po drevju. Močno kislja tla in mraziščne razmere prevladajo nad ostalimi ekološkimi faktorji in skupno ustvarjajo posebne pogoje za rast smrekovih gozdov z acidofilnimi zeliščnimi in mahovnimi vrstami. Močno odprt sklep pospešuje bujno razraščanje borovnice, katere organska snov slabo prepereva, nastaja surov humus, postopno se uveljavijo tudi šotni mahovi (Čampa in sod., 1985). Zaradi visoke zračne vlage so po drevju močno razrasli lišaji. Drevje dosega velike višine in visoko lesno zalogo. Na silikatnih rastiščih je pomlajevanje smreke obilno in množično, na karbonatih pa slabše in posamično do skupinsko. Na splošno je značilna šopasta struktura pomlajevanja.

Rastiščni tip uspeva v zelo različnih ekoloških in pedoloških razmerah, zato je združbam tega rastiščnega tipa bilo opredeljenih veliko število podzdružb. Osnovna drevesna vrsta je smreka. V zeliščnem sloju so najbolj značilni brinolistni lisičnjak (*Lycopodium annotinum*), gozdni črnilec (*Melampyrum sylvaticum*), alpski planinšček (*Homogyne alpina*), rumenkasta bekica (*Luzula luzulina*), širokolistna glistovnica (*Dryopteris dilatata*), rebrenjača (*Blechnum spicant*), brusnica (*Vaccinium vitis-idaea*), gozdna škrožolica (*Hieracium murorum*), dlakava bekica (*Luzula pilosa*), gozdna bekica (*Luzula sylvatica*). Pogoste so še zdravilni jetičnik (*Veronica officinalis*), hrastovka (*Gymnocarpium dryopteris*), navadna glistovnica (*Dryopteris filix-mas* agg.), piramidasti skrečnik (*Aiuga pyramidalis*), obloplodni šaš (*Carex pilulifera*), raznolistna bilnica (*Festuca heterophylla*) in lasasta šopulja (*Agrostis tenuis*). V mahovnem sloju so najbolj značilni *Rhytidiadelphus loreus*, *Plagiothecium undulatum*, *Hylocomium splendens* in *Dicranum scoparium*. V sloju lišajev pa so najbolj značilni *Cetraria islandica* in navadni pljučar (*Lobaria pulmonaria*) (Čampa in sod., 1985).

Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico na 63,32 ha gozdnih površin – 1,3 %.

Rastiščni tip sodi v alpsko in predalpsko fitogeografsko območje. Leži v zgornjegorskem pasu, lahko tudi podvisokogorskem (Bončina in sod., 2021). Pojavlja se v Škofjeloškem hribovju na Blegošu Cerkljanskem hribovju, na južnem obrobju Julijskih Alp, Kamniških Alp in Karavank. V GGE ga najdemo na območju Mejne doline in Bratovlje peči. Pojavljata se osnovna oblika in oblika s smreko v vrtačah. Rastiščni tip porašča kopaste vrhove in grebene, uravnave in enakomerno nagnjena zmerno strma do strma pobočja (5- 45°) z lokalno močno kamnitostjo, nekoliko pogostejše so osojne in prisojne lege. V GGE je združba prisotna na nadmorskih višinah med 1440 in 1540 m (Čampa in sod., 1985). Povprečna letna temperatura zraka je med 4 in 6°C. Povprečna letna količina padavin je med 2000 in 2600 mm. Najpogostejše motnje so snežni plazovi, vetrolom in žledolom, med ostalimi nevarnostmi pa je tudi neustrezna gradnja gozdne infrastrukture.

Geološka podlaga so apnenec, dolomit in dolomitizirani apnenci, ponekod primesi laporovca in apnenca. Tla so večinoma rjava pokarbonatna tla in rendzine (Bončina in sod., 2021). Talne razmere na teh rastiščih so pestre. Prevladujejo nerazvita rjava tla in rjave rendzine, močno skeletna po celem profilu, biotsko aktivna, s srednjo do zadovoljivo rodovitnostjo. Lokalno so po grebenih in vrhovih razvite plitve skeletne rendzine z zadovoljivo rodovitnostjo. Rjava pokarbonatna tla so pretežno prisotna na dnu reliefnih depresij. V vrtačah je zaradi hladnejše mikroklimе razkroj opada in drugih rastlinskih ostankov počasen in se kopiči surov humus.

Sestoji so enodobni do skupinsko raznodobni gozdovi bukke s primesjo smreke. Drevje je močno vejnato, v višjih nadmorskih višinah sabljasto. Grmovni sloj je slabo razvit. Značilni aspekt dajejo združbi visokogorske rastlinske vrste ter skale obrasle z mahovi. Pri obliki s smreko je povečan delež smreke v drevesnem sloju in acidofilnih rastlinskih vrstah v zeliščnem sloju. V GGE stadij s smreko prevladuje in daje pogosto videz čistega smrekovega sestoja. Večina teh sestojev je nastala z zaraščanjem pašnikov, lahko pa tudi kot posledica stalnega in dolgotrajnega pospeševanja smreke na račun vseh ostalih drevesnih vrst. To so danes gospodarsko malo vredni gozdovi, v katerih se mestoma še vedno vrši gozdna paša in večinoma nimajo sklenjenih krošenj, zato je les slabše kvalitete (izrazita vejnatost, debele veje) (Čampa in sod., 1985).

Osnovne drevesne vrste so bukev, jelka, smreka, macesen in gorski javor. V grmovnem sloju sta najbolj značilna planinski šipek (*Rubus saxatilis*) in planinsko kosteničevje (*Lonicera alpigena*). V zeliščnem sloju so značilni goli lepen (*Adenostyles glabra*), gozdna bekica (*Luzula sylvatica*), navadna gorska ločika (*Cicerbita alpina*), platanolistna zlatica (*Ranunculus platanifolius*), bela čmerika (*Veratrum album*), okroglostni kamnokreč (*Saxifraga rotundifolia*) in trlistna penuša (*Cardamine trifolia*). Pogoste vrste so še rumenka (*Galeobdolon luteum* agg.), dveterolistna konopnica (*Cardamine enneaphyllos*), gomoljasti gabez (*Symphytum tuberosum*), navadna smrdljivka (*Aposeris foetida*), navadna zajčja deteljica (*Oxalis acetosella*), navadni jetrnik (*Hepatica nobilis*), navadna glistovnica (*Dryopteris filix-mas*) in borovnica (*Vaccinium myrtillus*). V obliki s smreko je večji delež smreke, prisotna je jerebika. V zeliščnem sloju so v tej obliki značilne tudi tripernata špajka (*Valeriana tripteris*), navadni zajčji lapuh (*Mycelis muralis*) in gozdni črnilec (*Melampyrum sylvaticum*).

Alpsko bukovje s črnim telohom na 68,49 ha gozdnih površin – 1,5 %.

Rastiščni tip sodi v severozahodni in osrednji del alpskega fitogeografskega območja. Leži v gorskem in zgornjegorskem pasu, lokalno tudi v podgorskem in podvisokogorskem (Bončina in sod., 2021). V alpskem območju (Julijske Alpe, Karavanke, Kamniško-Savinjske Alpe) porašča širok gozdni pas nadmorskih višin med 500 in 1600 m. V GGE se pojavlja na manjših površinah na obrobju, predvsem okrog Meje doline, pod Jerovičem in nad Zgornjimi Gorjami na nadmorskih višinah med 1060 in 1580 m (Čampa in sod., 1985). Porašča pomole, uravnave ter položna do strma pobočja (5 - 40°) vseh leg, precej enakovredno prisojnih in osojnih. Povprečna letna temperatura je med 3 in 7°C, količina padavin pa med 2000 in 2600 mm. Najpogostejše motnje so vetrolomi in snežni plazovi, ostale nevarnosti pa žled, poletna sušna obdobja (predvsem ogroženost smreke na pobočnih gruščih), smrekovi podlubniki ter ponekod divjad, ki otežuje pomlajevanje jelke (Bončina in sod., 2021).

Geološka podlaga je pretežno dolomitni apnenec (redkeje čisti apnenci in dolomiti) in iz njih nastali pobočni grušč različnih debelin in stopenj ter morene. Na karbonatih se mestoma pojavljajo tudi roženci. Tla so večinoma rendzine. So slabo razvita (stalno odnaša zgornje plasti) ter izpostavljena

izpiranju in zakisovanju. Rendzine so predvsem srednje globoke in sveže, mestoma prehajajo v slabo razvita rjava pokarbonatna tla. So zelo skeletnem po vsem profilu, humusna plast pa je večinoma debela in ima visoko vodno kapaciteto. Vlogo varuje tudi plast gozdne stelje. Rjava pokarbonatna tla so ilovnata, humozna in z zadovoljivo vodno kapaciteto (Čampa in sod., 1985).

Sestoji so pretežno bukovi gozdovi z redno primešano smreko (v višjih legah se pridružuje macesen, na bolj razvitih tleh jelka). V zeliščnem sloju so fagetalne in piceetalne vrste. V rastiščnem tipu je sestava stabilna pri normalnih gojitvenih posegih. Prevladuje bukev, ki ji je primešana smreka, na bolj razvitih tleh tudi jelka. S pašo v gozdu, izsekavanjem bukve in po velikih golosekih sčasoma prevlada smreka, ki je tudi glavna vrsta pri zaraščanju pašnikov. Pri stalnem gospodarjenju na ta način dobijo stadiji s smreko trajen značaj (Čampa in sod., 1985).

Osnovne drevesne vrste so bukev, smreka, macesen in jelka. V grmovnem sloju sta najbolj značilna skalna robida (*Rubus saxatilis*) in kimastoplodni šipek (*Rosa pendulina*). V zeliščnem sloju so najbolj značilni trlistna vetrnica (*Anemone trifolia*), navadni jetrnik (*Hepatica nobilis*), mandljevolistni mleček (*Euphorbia amygdaloides*), škrlatnordeča zajčica (*Prenanthes purpurea*), prstasti šaš (*Carex digitata*), beli šaš (*Carex alba*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*), gozdna škržolica (*Hieracium sylvaticum* agg.), navadni zajčji lapuh (*Mycelis muralis*) in enostranska hruškolistka (*Orthilia secunda*). Pogoste vrste so še črni teloh (*Helleborus niger*), navadna ciklama (*Cyclamen purpurascens*), in navadni jetrnik (*Hepatica nobilis*) (Čampa in sod., 1985).

Jelovje s praprotni na 40,36 ha gozdnih površin – 0,9 %.

Rastiščni tip se pojavlja v alpskem, predalpskem, dinarskem, preddinarskem in predpanonskem fitogeografskem območju. Leži v podgorskem in gorskem pasu (Bončina in sod., 2021). V GGE je razvita na večji strnjeni površini južno od Kokošinje na nadmorski višini med 1300 in 1360 m. Letna količina padavin je višja, kot na večini rastišč po Sloveniji in je nad 2000 mm (Čampa in sod., 1985). Tudi povprečna letna temperatura, ki je po Sloveniji med 6 in 11 °C, je v GGE najnižja, okrog 6 °C. Najpogostejše motnje so jesenov ožig in vetrolom, ostale nevarnosti pa ekstenzivna paša, vnos tujerodnih vrst, podlubniki, neprimerna tehnologija spravila lesa (poškodbe tal) in krčitve (Bončina in sod., 2021).

Geološka podlaga so mešane bazično-kisle kamnine, ki hitro mehansko in kemično razpadajo. Tla so nerazvita, kolvialno kisl rjava tla, globoka do zelo globoka, rahla do stisnjena, drobljiva, sveža do vlažna, maloskeletoidna do skeletoidna z globljim humusnim slojem, srednje preskrbljena z bazami in biotsko aktivna. Rodovitnost je prav dobra do odlična. Pri obliki z gozdno škržolico so tla plitvejša, skeletnejša, relativno bolj suha, bolj ustaljena in manj produktivna (Čampa in sod., 1985).

Sestoji so pretežno prebiralni ali enomerni jelovi z večjo primesjo smreke in slabo razvitim grmovnim slojem. V zeliščnem sloju je obilo rastlinskih vrst v vsej vegetacijski dobi. Značilne so številne praproti v šopih in mahovih. Ti gozdovi so v hladnejših obdobjih holocena pokrivali velike in strnjene površine. Z otoplitvijo se je njihov areal skrčil na rastišča s posebnimi edafskimi in mezoklimatskimi lastnostmi. Po golosekih in presvetlitvah se bujno razvijata orlova praprot in robida, ki ovirata naravno obnovo. Pri enomerni strukturi z velikim deležem smreke se zakisa vrhnji horizont, zato je tam močno prisotna zajčja deteljica (Čampa in sod., 1985).

Osnovni drevesni vrsti sta jelka in smreka, lahko je prisotna tudi bukev. V grmovnem sloju je najbolj značilna srhkostebelna robida (*Rubus hirtus*). V zeliščnem sloju so najbolj značilni rebrenjača (*Blechnum spicant*), navadna bukovčica (*Phegopteris connectilis*), navadna krpača (*Oreopteris limbosperma*), bodičasta glistovnica (*Dryopteris carthusiana* agg.), hrastovka (*Gymnocarpium dryopteris*), okroglostna lakota (*Galium rotundifolium*), gomoljasti gabez (*Symphytum tuberosum*), navadna zajčja deteljica (*Oxalis acetosella*), belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), svilničevolistni svišč (*Gentiana asclepiadea*) in dvolistna senčnica (*Maianthemum bifolium*). Pri obliki z gozdno škržolico so značilne vrste gozdna škržolica (*Hieracium murorum*), belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), zajčja deteljica (*Oxalis acetosella*), okroglostna lakota (*Galium rotundifolium*), vijugasta masnica (*Deschampsia flexuosa*) in gozdni črnilec (*Melampyrum sylvaticum*) (Čampa in sod., 1985).

Alpsko ruševje na 105,24 ha gozdnih površin – 2,2 %.

Rastiščni tip sodi v alpsko, predalpsko in severni del dinarskega fitogeografskega območja. Leži v zgornjegorskem in podvisokogorskem pasu, lokalno pa tudi v gorskem in visokogorskem pasu (Bončina in sod., 2021). Tvori najvišji pas gozdne grmovne vegetacije v Alpah. V GGE se pojavlja v severnem delu enote južno od Razorja, za Polanco, zahodno od Kleka in na Kremenovcu na nadmorski višini med 1550 in 1740 m. Ločimo obliko z macesnom in obliko z rušjem (Čampa in sod., 1985). Vegetacija tega rastiščnega tipa so pretežno goste sklenjene skupine 2 so 3 m visokih grmov in plazečih grmičev, ki poraščajo površine med tratami, z zelišči pokritimi jasami in golimi skalami. V nižjih legah se nad grmovnim pojavlja vrzelast drevesni sloj, ki ga sestavljajo macesni viharniki ter posamezne slabo rastoče smreke in bukve – oblika z macesnom. Na zgornji meji tega rastiščnega tipa uspeva specifična pionirska oblika (Čampa in sod., 1985). Porašča uravnave, police, položna ter strma do prepadna pobočja ($0 - 50^{\circ}(80^{\circ})$) vseh leg, pogostejše so prisojne. Prevladuje podnebje nižjega gorskega sveta v zahodni in severni Sloveniji. Povprečna letna temperatura je med 0 in 7°C (Bončina in sod., 2021). Količina padavin je nad 2000 mm. Najpogostejše motnje so snežni plazovi, ostale nevarnosti pa požari in krčitve.

Geološka podlaga so apnenec dolomit, pobočni grušč in podorno skalovje. Tla so večinoma kamnišče in rendzine (Bončina in sod., 2021). Pretežno gre za litosol in prhninaste rendzine inicialnih razvojnih stopenj. Zaradi ekstremnih vremenskih razmer in izvora organskih snovi je njihov razkroj počasen in nepopoln. Slabo razkrojeni surovi humus se nabira v debelih plasteh ter je sestavljen iz iglic in drugih ostankov visokogorskih alpskih rastlin. Pri obliki z macesnom so tla lahko tudi bolj razvita do rjave rendzine (Čampa in sod., 1985).

V rastiščnem tipu prevladujejo goste sklenjene skupine 2 do 3 m visokih grmov in plazečih grmičev, ki poraščajo površine med tratami, z zelišči pokritimi jasami in golimi skalami. V nižjih legah pri obliki z macesnom se nad grmovjem pojavlja vrzelasti drevesni sloj, ki ga sestavljajo macesnovi viharniki ter posamezne slabo rastoče smreke in bukve. Rastiščni tip je izrazito varovalni ter ga sestavljajo pionirske rastlinske vrste, ki so sposobne razviti vegetacijo na golem kamenju. Sukcesijski razvoj v primeru ugodnih razmer poteka v smeri alpskih bukovij (alpsko bukovje s črnim telohom s primesjo macesna ali predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico). V primeru uničene drevesne in grmovne vegetacije se hitro pojavi intenzivna erozija (Čampa in sod., 1985). Rastiščni tip ima izrazito varovalno vlogo pred snežno, vodno in eolsko erozijo ter pred plazovi. Rušje in ostali grmiči dobro utrjujejo tla na strmih, neutrujenih terenih. Rodovitnost rastišč je zelo slaba, najbolje uspeva naravna sestava.

Osnovne vrste grmovnega sloja so rušje (*Pinus mugo*), sibirski brin (*Juniperus alpina*), dlakavi sleč (*Rhododendron hirsutum*), navadni slečnik (*Rhodotamnus chamaecistus*) in planinski srobot (*Clematis alpina*). V zeliščnem sloju so najbolj značilne vrste borovnica (*Vaccinium myrtillus*), spomladanska resa (*Erica carnea*), goli lepen (*Adenostyles glabra*), in dvospolna mahunica (*Empetrum hermaphroditum*). Pri obliki z macesnom so najbolj značilni navadni macesen (*Larix decidua*), pritlikava jerebika ali nešpljica (*Sorbus chamaemespilus*), gozdna krvomočnica (*Geranium sylvaticum*), abraščevo listni grint (*Senecio abrotanifolius*), alpski planinšček (*Homogyne alpina*) in marjetičasta nebina (*Aster bellidiastrum*). Pri pionirski obliki pa so najbolj značilni rušje (*Pinus mugo*), ki dominira, modro kosteničevje (*Lonicera caerulea*), gola vrba (*Salix glabra*), vednozeleni gornik (*Arctostaphylos uva-ursi*) in žarkasta košeničica (*Genista radiata*) (Čampa in sod., 1985).

Smrekovje s trikrpim bičnikom na 12,00 ha gozdnih površin – 0,3 %.

Rastiščni tip sodi v alpsko fitogeografsko območje. Leži v gorskem in zgornjegorskem pasu, v Sloveniji v Pokljuški soteski, Savskih jamah, Javorniškem rovtu, na Jelovici in Pohorju ter ponekod v Karavankah in Kamniško-Savinjskih Alpah (Bončina in sod., 2021). V GGE prisoten na območju Močil in na majhni površini pod Mesnovcem. Pojavlja se v kotanjah, na uravninah ter položnih do srednje strmih pobočjih ($0-20^{\circ}$) vseh leg na nadmorskih višinah med 1220 in 1320 m (Čampa in sod., 1985). Prevladuje zmerno celinsko podnebje zahodne in vzhodne Slovenije. Povprečna letna količina padavin je med 4 in 6°C (Bončina in sod., 2021). Povprečna letna količina padavin je več kot 2000 mm.

Geološka podlaga je predvsem kremenov peščenjak, breča, konglomerat, glinavec in roženec s primesmi apnenca (v GGE predvsem kisli peščenjaki in roženci). Tla so pretežno ranker ali podzol (Bončina in sod., 2021).

Sestoji so enodobni smrekovi ali enomerni gozdovi enodobnega videza z zelo pičlim grmovnim slojem ter bujno razvitim borovničevjem v zeliščni plati. Med borovničevjem so preproge acidofilnih mahov. Ločimo tudi obliko s šotnim mahom, kjer prevladuje smreka z enodobno vrzelasto strukturo in obilico šotnih mahov na mokrih tleh. Rastiščni tip je bil v obdobjih otoplitve makroklima zatočišče smreke, kjer je bil zaradi ekstremnih razmer zadržan razvoj vegetacije v razmeroma preprosti sestavi smrekovega gozda. Preveč odprt sklop pospešuje rast borovničevja, katerega odpadni material slabo razpada, začne se kopičiti surovi humus, sčasoma se uveljavijo šotni mahovi, kar vodi v nadaljnje zamočvirjanje oziroma poslabšanje tal, kar pomeni razvoj oblike s šotnimi mahovi (Čampa in sod., 1985).

Smreka v sestoji skoraj popolnoma prevladuje. Redno ji je posamič primešana jelka. Macesen in bukev se pojavljata le sporadično. Osnovne drevesne vrste so tako smreka, jelka, bukev in macesen. Grmovni sloj je zelo redek, najbolj so značilni kimastoplodni šipek (*Rosa pendulina*), navadni volčin (*Daphne mezereum*) in iva (*Salix caprea*). V zeliščnem sloju so najbolj značilni borovnica (*Vaccinium myrtillus*), brinolistni lisičjak (*Lycopodium annotinum*), brusnica (*Vaccinium vitis-idaea*), gozdni črnilec (*Melampyrum sylvaticum*), gladka šašulica (*Calamagrostis arundinacea*) in dvolistna senčnica (*Maianthemum bifolium*). Pri obliki s šotnim mahom je večja prisotnost močvirnih vrst, med katerimi prevladujejo šotni mahovi (*Sphagnum* sp.)

Barjansko smrekovje na 11,18 ha gozdnih površin – 0,2 %.

Rastiščni tip sodi v alpsko fitogeografsko območje. Pojavlja se na nadmorski višini med 1100 in 1310 m (lokalno do 1500 m), na Pokljuki se pojavlja večinoma na območju barij. Pojavlja se na planotastem uravnanem svetu (naklon 0-10°) vseh leg. Prevladuje podnebje nižjega gorskega sveta v zahodni in severni Sloveniji. Povprečna letna temperatura je med 2 in 4°C. Povprečna letna količina padavin je med 2000 in 2500 mm. Najpogostejše motnje so sukcesije in izsuševanje visokega barja, ostale nevarnosti pa gradnja prometnic in drugi posegi v prostor ter paša v gozdu. Geološka podlaga so granodiorit, barjanske usedline, nesprijeta morena (til) iz apnenca roženca in tufov, peščenjak in roženec. Tla so plitva do srednje globoka ombrogeno-soligena (šotna) tla visokega barja (Bončina in sod., 2021).

Zaradi ekstremnih ekoloških razmer poteka razvoj gozda izjemno počasi. Kot pionirska vrsta je zelo pomembno rušje, ki omogoča uveljavljanje smrekovega podmladka. Drevesna plast je zelo vrzelasta in jo sestavlja le smreka, ki je slabše rasti, visoka le do 15 metrov. Gozdovi rastiščnega tipa imajo povsem varovalno vlogo ter so zatočišče higrofilnih in frigidofilnih rastlinskih in specifičnih živalskih vrst. Najbolj značilna drevesna vrst je smreka. V grmovnem sloju sta najbolj značilna rušje (*Pinus mugo*) in jerebika (*Sorbus aucuparia*). V zeliščnem sloju so najbolj značilni migalični šaš (*Carex brizoides*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*), gozdni črnilec (*Melampyrum sylvaticum*), brinolistni lisičjak (*Lycopodium annotinum*), dlakava šašulica (*Calamagrostis villosa*) in nožničavi munec (*Eriophorum vaginatum*). V mahovni plasti so najbolj značilni šotni mahovi (*Sphagnum* sp.) (Bončina in sod., 2021).

Kisluljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje (Luzulo-Fagetum) na 5,39 ha gozdnih površin – 0,1 %.

Rastiščni tip sodi v alpsko in predalpsko fitogeografsko območje. Pojavlja se v gorskem in zgornjegorskem pasu (Bončina in sod., 2021). V GGE se pojavlja na nekaj mestih pod Jeričovcem. Pojavlja se v višinskem pasu med 1050 in 1250 m na toplejših legah in zmerno strmih do strmih nagibih (10-35°). Pobočja so gladka, pa tudi zmerno kamnita in mestoma razbrazdana z jarki ali grebeni. Rastišče je občasno sušno, temperaturni ekstremi so izrazitejši (Čampa in sod., 1985). Prevladuje zmerno celinsko podnebje zahodne, osrednje in severne Slovenije. Povprečna letna temperatura je med 4 in 8°. Povprečna letna količina padavin je med 2000 in 2500 mm. Najpogostejši motnji sta žledolom in vetrolom, ostale nevarnosti pa erozija in podlubniki (Bončina in sod., 2021).

Geološka podlaga so apnenci z roženci, izmenjujeta se bazični in kisli pH. Prevladujejo distrična rjava tla. So kislja rjava tla s plitvim surovim humusom in prhnino. Rodovitnost tal je srednje dobra do mestoma prav dobra (Čampa in sod., 1985).

Sestoji so večinoma enomerni, enodobni do skupinsko raznodobni bukovi s posamično in skupinsko primesjo smreke, macesna in javorja. V steljarjenih ali drugače degradiranih gozdovih je večja primes bora in hrasta s povečanim deležem acidofilnih podrasti. V nižjih legah sta lahko primešana tudi graden ali rdeči bor. Smreka je ponekod pospešena do monokultur. Osnovne drevesne vrste so bukev, smreka, javor, jelka in jerebika. Grmovni sloj je zelo slabo razvit, predvsem ga sestavljajo podmladek drevesnih vrst in malina (*Rubus idaeus*). V zeliščnem sloju so najbolj značilne belkasta bekica (*Luzula albida*), gozdna šašulica (*Calamagrostis arundinacea*), navadna zajčja deteljica (*Oxalis acetosella*), navadna podborka (*Athyrium filix-femina*), fuchsov grint (*Senecio ovatus*), škrlatnordeča zajčica (*Prenanthes purpurea*), navadni zajčji lapuh (*Mycelis muralis*), gozdna škrdžolica (*Hieracium sylvaticum* agg.), gozdna bekica (*Luzula sylvatica*), rumenka (*Galeobdolon luteum* agg.), vretenčasti salomonov pečat (*Polygonatum verticillatum*), bela čmerika (*Veratrum album*), koprivolistni jetičnik (*Veronica urticifolia*) in borovnica (*Vaccinium myrtillus*) (Čampa in sod., 1985).

V enoti se nahajajo gozdni habitatni tipi (Natura 2000):

- Barjanski gozdovi na območju Pokljuških barij
- Ruševje z vrstama *Pinus mugo* in *Rhododendron hirsutum* (Mugo-Rhododendretum hirsuti)* na območju vrhov nad Pokljuko.
- Kisloлюбni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (Vaccinio-Piceetea)

1.1.8 Živalski svet

Gozdnogospodarska enota Pokljuka je po svoji geografski legi zelo specifična enota, saj v celoti leži na platoju Pokljuke večinoma med 1.000 m – 1.400 m.n.v.. Življenjski pogoji so si v večjem delu enote zelo podobni. Za enoto so značilni prostrani smrekovi gozdovi, katere prekinjajo posamezne večje planine, kjer se v poletnih mesecih pase živina. Vegetacijska doba je v primerjavi z ostalimi predeli Slovenije kratka in nemalokrat se zgodi, da so posamezni predeli pod snežno odejo tudi do pol leta. Ostrejši življenjski pogoji se odražajo v nekaj manjši vrstni pestrosti, predvsem pa je skromnejša številčnost posameznih živalskih vrst.

Poseben pečat gozdnogospodarski enoti daje zavarovano območje Triglavskega narodnega parka, ki s svojimi naravnimi danostmi in lepoto privablja številne obiskovalce. V zimskem času so to aktivnosti povezane s smučanjem, v poletnem času pa močno izstopa nabiralništvo. Če nabiralništvu dodamo še pohodništvo, kolesarjenje in planinsko pašo postanejo gozdovi Pokljuke v nekaj poletnih mesecih močno obremenjeni. V življenjsko okolje divjadi se v tem obdobju vnaša velik nemir, kar vpliva, da se divjad preko dneva umika v nedostopne strmejšje predele in le ponoči prihaja na tradicionalna pasišča. Opažajo se tudi občutne spremembe v življenjskem ritmu in spremenjenih migracijskih poteh. Zaradi tega pogosto prihaja do prevelikih obremenitev na posameznih območjih in s tem škod na mlajših razvojnih fazah gozdov. Problematiko rešujemo z zaporami gozdnih cest, ki ljudi odvrčajo od najbolj občutljivih območij (mirne cone), a celotne enote pa preprosto ne moremo zapreti.

Iz družine jelenov (Cervidae) sta v območju prisotni srna (*Capreolus capreolus* L.) in navadni jelen (*Cervus eleaphus* L.). Srnjad je relativno enakomerno prisotna po celi enoti, s tem da se njena številčnost zmanjšuje z naraščajočo nadmorsko višino. Njen razpored v prostoru je posamičen. Za srnjad je značilno, da je tu nekoliko telesno močnejša. Njena številčnost se je v zadnjem obdobju nekoliko zmanjšala, delno zaradi prisotnosti velikih zveri, delno pa zaradi prisotnosti jelenjadi kot konkurenčno uspešnejše vrste. Pomembnejša območja za srnjad so v okolici Goreljka, Črnega potoka (nad Gorjušami), Jerebikovca, Mesnovca.

Jelenjad je najpomembnejša vrsta divjadi in je prostorsko dokaj enakomerno razporejena po celi enoti. V večjem številu se vrsta pojavlja na območju večjih planin (Klek, Meji vrh, Kranjska dolina, Klečica), na zgornji gozdni meji, nad Gorjušami ter Mesnovcu. Za poključko jelenjad je značilna sezonska migracija. V zimskem času, če so normalne zimske razmere, se številčnost poveča v spodnjih predelih. Poleti se zaradi nemira pomakne v višje predele, na gozdno mejo. Tipičnih

zimovališč na Pokljuki ni, saj se jelenjad v zimskih mesecih preseli v nižje predele na obronke Pokljuke. Na platoju ostanejo zgolj posamezni starejši jeleni. Na zgornji gozdni meji jelenjad že izpodriva gamsa. Tipičnih rukališč na samem platoju ni, so pa na njenem robu, predvsem nad dolino Radovne, kjer skozi Konavčev žleb in Streseno dolino divjad migrira s platoja.

Družina votlorogi (Bovidae) ima z gamsom (*Rupicapra rupicapra* L.) najbolj značilnega predstavnika, ki je v večji številčnosti prisoten v višjih predelih enote. Posamezni osebkki se po grupah pojavljajo tudi na platoju. Življenjski prostor enote s strmimi in skalovitimi pobočji nudi ugodne razmere za bivanje, vendar pa je človek s svojo dejavnostjo te razmere izredno poslabšal. Tipična gamsja stanišča, to so pobočja od Klečice do Viševnika so praktično celo leto obremenjena z različnimi oblikami rekreacije. Gams se tako umika v nedostopne strme predele Krme in Radovne, kjer zaenkrat obstajajo dokaj ugodni pogoji bivanja.

Drugi predstavnik votlorogov je alohtoni muflon (*Ovis ammon musimon* L.). Na platoju je bila nekaj desetletij močna kolonija, ki je naseljevala predele Jerebikovca, Mesnovca in pobočja od Lipnice do Viševnika. Prisotnost velikih zveri je pripomogla, da je vrsta s platoja Pokljuke praktično izginila.

Tretji predstavnik votlorogov, kozorog, v enoti ni prisoten.

Družina svinje (*Suide*) je zastopana le z divjim prašičem (*Sus scrofa* L.), pa še ta se pojavlja zelo redko, saj nima primernih življenjskih pogojev. Občasno na nekaj let se lahko za krajše obdobje pojavi, predvsem na območju planin in na skrajnem jugovzhodnem delu enote.

Družina medvedov (*Ursidae*) ima z rjavim medvedom (*Ursus arctos* L.) edinega predstavnika. V enoti se pojavlja pogosto, saj poteka preko enote eden najpomembnejših povezovalnih koridorjev v alpskem prostoru. Preko spomladansko poletnih mesecev je prisotnost mlajših oz. srednje starih osebkov stalnica, v jesensko zimskem času pa se znaki njegove prisotnosti zmanjšajo.

Najbolj prepoznavna vrsta iz družine psov (*Canidae*) postaja volk (*Canis lupus* L.). Enota predstavlja centralni del teritorija, ki ga od leta 2019 zaseda poključski trop. Trop je stabilen, večkrat je bila zaznana tudi reprodukcija. Številčnost v tropu se giblje med 4 - 8 živalmi. Njihova prisotnost ima močan vpliv na rastlinojedo parkljasto divjad in postaja njen pomemben regulator. Z njihovo prisotnostjo so se povečali konflikti s kmetijstvom, predvsem z rejo drobnice, ki se je z območja praktično umaknila.

Drugi predstavnik iz družine psov je lisica (*Vulpes vulpes* L.), ki je prisotna v celi enoti in je opredeljena kot pogosta vrsta. Njeno številčnost poleg odstrela periodično regulirajo kužne bolezni (garje, pasja kuga, toksoplazma), zato je njena številčnost nihajoča.

V enoti se prehodno pojavlja še šakal (*Canis aureus* L.). Znaki njegove prisotnosti so vse pogostejši, a zaenkrat reprodukcija še ni bila zaznana.

Iz družine mačk (*Felidae*) sta v enoti prisotna oba predstavnika. Ris (*Lynx lynx* L.) kot tretja od velikih zveri ima v enoti dobre življenjske pogoje. Njegova prisotnost je bila v zadnjih desetletjih redka, zato je bila v letu 2021 izvedena doselitev treh risov. Risi so bili izpuščeni iz prilagoditvene obore v bližini enote. Kmalu po izpustitvi je bila na območju Radovne zaznana reprodukcija, kar nakazuje, da se bo vrsta v enoti ohranila in bo postala njen stalni prebivalec. Pričakujemo, da se bo njegova prisotnost odrazila tudi na nekaj manjših gostotah rastlinojede parkljaste divjadi.

Divja mačka (*Felis silvestris* Schreber) je v skromni številčnosti prisotna v večjem delu enote

Družina kun (*Mustelidae*) je najbolj zastopana s kuno belico (*Martes foina* Erxleben), številčnost kune zlatice (*Martes martes* L.) pa je manjša. Prisotni so tudi hermelin (*Mustela erminea* L.), mala podlasica (*Mustela nivalis* L.). Navedene vrste se pojavljajo v večjem delu enote.

Jazbec (*Meles meles* L.) je pogostejše prisoten v bližini planin. Njegova številčnost je nihajoča predvsem kot posledica bolezni (pasja kuga). Za vrste iz družine kun, razen jazbeca in kune belice, je značilno pomanjkanje podatkov, iz katerih bi zanesljivo lahko ugotavljali trend njihove številčnosti in prostorske razširjenosti.

Družina zajcev (*Leporidae*) ima tukaj oba predstavnika. Poljski zajec (*Lepus europaeus* Pallas) živi v celi enoti razen v najvišjih predelih. Njegova številčnost, kljub temu, da se odstrel ne izvaja, je majhna. Populacija je trenutno stabilna. V enoti je številčnejši planinski zajec (*Lepus timidus* L.), ki ga najdemo predvsem v višjih predelih oz. na zgornji gozdni meji.

Od veveric (Sciuridae) je v večini enote prisotna navadna veverica (*Sciurus vulgaris* L.). V višjih predelih enote (S oz. SZ del enote) je prisoten alpski svizec (*Marmota marmota* L.), ki je izoblikoval nekaj stabilnih kolonij.

Navadni polh (*Glis glis* L.) iz družine polhov (Muscardinidae) je zastopan skromno, saj je gostota populacije in prostorska razširjenost odvisna predvsem od zastopanosti in razširjenosti listavcev.

Podružina koconogih – gozdnih kur (Tetraoninae) je zastopana z vsemi vrstami (klasifikacijske vrste Nature 2000), z divjim petelinom (*Tetrao urogallus* L.), ruševcem (*Lyrurus tetrix* L.), gozdnim jerebom (*Tetrastes bonasia* L.) in tudi belko (*Lagopus muta* L.). Divji petelin ima v enoti še dokaj stabilno populacijo, a se zadnjem obdobju že zaznava njen upad. Njegova rastišča se nahajajo v enoti v višinskem pasu od 1200 m do 1500 m nadmorske višine. Bolj ali manj aktivna rastišča so: Mesnovce, Bratova peč, Rupe, Lemovce, Za lesom, Medvedovec, Zmrzlja, Jerebikovec, Krašca, Kokošinca in Miščovec. Na območju, kjer se nahajajo najpomembnejša rastišča so oblikovane tudi mirne cone s katerimi želimo prispevati k zmanjšanju negativnih vplivov na vrsto. Lokacije rastišč so razvidne iz karte funkcij.

Ruševce je prebivalec zgornje gozdne meje in se nahaja izključno v višjih predelih. Najštevilčnejši je na širšem območju planine Klek, pojavlja pa se tudi širše na gozdni meji od Klečice do Viševnika. Številčnost je še relativno dobra.

Gozdni jereb je v enoti dokaj številčno prisoten. Najštevilčnejši je na Mesnovcu, Jerebikovcu in na meji enote vzhodno od planine Konjščica.

Prisotna je tudi belka in sicer nad gozdno mejo na območju Viševnika.

Družina žoln (Picidae) je zastopana z več predstavniki, najpogostejša je zelena žolna (*Picus viridis* L.). Na območju sta prisotni tudi 2 klasifikacijski vrsti Nature 2000 in sicer črna žolna (*Dryocopus martius* L.) ter triprsti detel (*Picoides tridactylus* L.).

Družina kraguljev (Accipitridae) je po številu vrst relativno obsežna. Planinski orel (*Aquila chrysaetos* L.) je klasifikacijska vrsta Nature 2000 in se pogosteje pojavlja na strmejših skalnatih območjih enote. V enoti sta prisotna tudi sršenar (*Pernis apivorus* L.) in kragulj (*Accipiter gentilis* L.), a sta precej redka, bolj številčna sta skobec (*Accipiter nisus* L.) in navadna kanja (*Buteo buteo* L.).

Družina sokolov (Falconidae) ima maloštevilne predstavnike. Prisotna sta sokol selec (*Falco peregrinus* T.), ki je klasifikacijska vrsta Nature 2000 in navadna postovka (*Falco tinnunculus* L.), ostali sokoli so zelo redki.

Družina sov (Strigidae) ima kar nekaj vrst, ki so med drugim opredeljene kot klasifikacijske vrste Nature 2000 in sicer koconogi čuk (*Aegolis funereus* L.), mali skovik (*Glaucidium passerinum* L.) ter kozača (*Strix uralensis* Pallas). V enoti so verjetno prisotne še velika uharica, lesna sova in navadni čuk. Ocenjujemo, da so populacije sov v številčnem porastu, kar bi se lahko odrazilo na nižji številčnosti koconogih kur.

Družina vranov (Corvidae) je po številu vrst precej številna z dokaj stabilnimi in celo številčno naraščajočimi populacijami. Lovne vrste so šoja (*Garrulus glandarius* L.), sraka (*Pica pica* L.) in siva vrana (*Corvus corone cornix* L.). Šoja in sraka sta v enoti dokaj pogosti, medtem ko siva vrana ni prisotna. Krokav je vsaj lokalno pogost. V višjih predelih enote sta prisotna še krekav (*Nucifraga caryocatactes* L.) in planinska kavka (*Pyrrhocorax graculus* L.).

Območje gozdnogospodarske enote nudi zaradi obsežnih strnjenih gozdov dobre bivalne pogoje za številne vrste velike parkljaste divjadi, predvsem jelenjadi. Navkljub dobrim bivalnim pogojem (čas ko ni gobarjev) pa same prehranske razmere niso najboljše. Pašne površine so večinoma omejene zgolj na posamezne planine, kjer se v poletnem času izvaja planinska paša, zato je zaznati močnejše pritiske, ki se odražajo v večji objedenosti gozdnega mladja (listavci).

Preglednica 7: Elementi za določanje kakovosti habitatov za pomembnejše živalske vrste

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
Srnjad	Fragmentiran gozdni prostor z zadostno površino travnišč. Ustrezni koridorji za prehod divjadi med posameznimi območji. Ustrezna dolžina gozdnega robu. Zadosten delež grmišč ter pomladitvenih površin v gozdovih. Gozdovi s prisotnostjo drevesnih vrst z bogatimi obrodi.	Stabilna	Travišč v enoti razen nekaj planin ni. Nekaj večji delež travnih površin se nahaja na meji enote. (GGE Bled, Bohinj). Prevladujejo pretežno smrekovi sestoji. Delež mladovij oz. pomladitvenih jeder je v primerjavi z ostalimi enotami znaten. Velika obremenitev prostora in s tem povzročanje nemira (nabiralništvo, rekreacija, pohodništvo). V večjem obsegu je prisotna tudi planinska paša.	Gospodarjenje v skladu z načrtom za GGE. Omejevanje nenadzorovane planinske paše. Ureditev režima na gozdnih cestah oz. zagotoviti strožji nadzor. Usmerjanje rekreativnih dejavnosti. Realizacija načrta odvzema.
Jelenjad		Naraščajoča		
Muflon		Muflon upadajoča oz. ni več prisoten		
Gams	Strma, skalovita pobočja z bogato podrastjo in travo.	Stabilna oz. rahlo upadajoča	Velika obremenitev gozdnega prostora s strani rekreacije kot tudi ostalih uporabnikov prostora.	Omejevanje nenadzorovane planinske paše. Usmerjanje rekreativnih dejavnosti. Realizacija načrta odvzema.
Divji prašič	Gozdovi s prisotnostjo drevesnih vrst z bogatimi obrodi (hrast, bukev, kostanj)	Nihajoča	Prehranski pogoji so slabi. Delež drevja z bogatim obrodом je majhen.	Zaradi negativnega vpliva vrste na populacijo koconogih kur ne želimo prisotnosti vrste v enoti.
Gozdne kure	Starejši presvetljeni, vrzelasti gozdovi s prisotnostjo jagodičevja in mravljišči.	Nihajoča	Struktura gozdov je v večjem delu enote primerna. Ujme so ponekod močnejše prizadele gozdove na rastiščih, s tem se je zmanjšala primerna struktura gozdov. Pomanjkanje gozdnih površin s prisotnostjo mravljišč. Velika številčnost malih zveri.	Intenzivirati odstrel malih zveri. Zagotoviti ustrezno strukturo sestojev z intenziviranjem sečnje, časovno prilagoditi dinamiko gozdarskih del. Zagotoviti usklajenost vseh rab na območjih rastišč. Usmerjanje rekreativnih dejavnosti.
Lisica Kuna belica, zlatica Jazbec	Zelo prilagodljiva vrsta	Stabilna-nihajoča	Številčnost malih zveri želimo zmanjšati.	Zagotoviti ustrezno realizacijo načrta odvzema.
Planinski orel, sokol selec	Območja odprtih površin, brez gozda ali redko porasla (skalne stene)	Stabilna-nihajoča	Habitat je primeren v večjem delu enote (območje varovalnih gozdov).	V času reprodukcije nujno zagotoviti mir v okolici gnezdišč.
Sove, žolne	Starejši presvetljeni mešani sestoji s posameznimi osamljenimi drevesi	Stabilna	Delež dreves primernih za dupla je v večjem delu enote ustrezen.	Želimo ohraniti število ustreznih dreves z dupli. Pušča naj se tista drevesa, ki niso več ekonomsko zanimiva.
Srnjad	Fragmentiran gozdni prostor z zadostno površino travnišč. Ustrezni koridorji za prehod divjadi med posameznimi območji. Ustrezna dolžina gozdnega robu. Zadosten delež grmišč ter pomladitvenih površin v gozdovih. Gozdovi s prisotnostjo drevesnih vrst z bogatimi obrodi.	Stabilna	Travišč v enoti razen nekaj planin ni. Nekaj večji delež travnih površin se nahaja na meji enote. (GGE Bled, Bohinj). Prevladujejo pretežno smrekovi sestoji. Delež mladovij oz. pomladitvenih jeder je v primerjavi z ostalimi enotami znaten. Velika obremenitev prostora in s tem povzročanje nemira (nabiralništvo, rekreacija, pohodništvo). V večjem obsegu je prisotna tudi planinska paša.	Gospodarjenje v skladu z načrtom za GGE. Omejevanje nenadzorovane planinske paše. Ureditev režima na gozdnih cestah oz. zagotoviti strožji nadzor. Usmerjanje rekreativnih dejavnosti. Realizacija načrta odvzema.
Jelenjad		Naraščajoča		
Muflon		Muflon upadajoča oz. ni več prisoten		

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površina gozdov v GGE je 4.731,06 ha. Skoraj vsi gozdovi v GGE so v zasebni lasti (96,78 % površine oz. 4.579,17 ha). Državnih gozdov je 3,22 %, oz. 151,89 ha.

Preglednica 8/LP: Površina gozdov po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	4.579,15	151,91	0,00	4.731,06
Delež (%)	96,8	3,2	0,0	100,0

Preglednica 9/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	54,5	54,5	0,1	0,1
1 do 5 ha	13,6	68,1	0,1	0,2
5 do 10 ha	9,1	77,2	0,3	0,5
10 do 30 ha	4,5	81,8	0,6	1,1
30 do 100 ha	4,5	86,3	1,1	2,2
nad 100 ha	13,6	100,0	97,8	100,0
Skupaj:	100,0		100,0	

Čeprav so gozdovi po lastniški kategoriji pretežno zasebni, je dejanska posestna struktura izrazito koncentrirana, saj večino površin predstavljajo velike posesti Nadškofije Ljubljana in agrarnih skupnosti. V enoti je pet agrarnih skupnosti, ki imajo v lasti 208,01 ha gozdov v okolici planin. Agrarne skupnosti imajo pomembno vlogo predvsem pri upravljanju gozdov v okolici planin ter pri usklajevanju gozdarske in pašne rabe prostora.

Čeprav po številu prevladujejo male gozdne posesti, njihov vpliv na gospodarjenje z gozdovi ni pomemben, saj obsegajo zanemarljiv delež skupne gozdne površine.

Posestna struktura v GGE ostaja izrazito koncentrirana, saj majhno število velikih lastnikov obvladuje večino gozdne površine.

Preglednica 10/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto 2006	Delež (%) Leto 2016	Delež (%) Leto 2026	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	1,67	29,63	54,5	12	12
1 do 5 ha	5,15	37,04	13,6	3	15
5 do 10 ha	2,54	12,96	9,1	2	17
10 do 30 ha	10,92	9,26	4,5	1	18
30 do 100 ha	15,94	1,85	4,5	1	19
nad 100 ha	63,78	9,26	13,6	3	22

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

V tehnološkem smislu je gozdnogospodarska enota Pokljuka zaradi planotastega terena in manjšega deleža strmin manj zahtevna. Omogoča uporabo različnih vrst tehnologij. Gozdovi na Pokljuki so dobro odprti z gozdnimi cestami in vlakami. Nagibi po večini niso strmi.

Odprtost z gozdnimi cestami v gospodarskih gozdovih znaša 23,0 m/ha, skupaj z javnimi cestami, ki potencialno omogočajo prevoz lesa pa 26,5 m/ha. V praksi je uporaba javnih cest za nakladanje in kamionski izvoz lesa pogosto otežena. Poleg njihovega poudarjenega javnega značaja, preobremenjenostjo z javnim prometom, ki sta že sama po sebi v konfliktu s funkcijo gozdne proizvodnje, je tukaj potrebno upoštevati potrebne varnostne ukrepe, ki so predpisani na javnih prometnicah. V varovalnih gozdovih je še 1,65 km gozdnih cest. Dolžina gozdnih cest se je v zadnjem desetletju spremenila tudi zaradi gradnje gozdnih cest. V preteklem ureditvenem obdobju sta bili zgrajeni dve gozdni cesti v skupni dolžini 1.016 metrov. Gozdne ceste so večinoma izdelane za sodobni transport kratkega in dolgega lesa do skupne teže 40 ton.

Predvsem v strmejših predelih je del cest grajen z velikim vzdolžnim naklonom. Povečan promet in strmi odseki zelo podražijo vzdrževanje. Dražniki so hitro zapolnjeni z materialom, kar onemogoča odvajanje vode s cestišča. Tudi zaradi nepravilne vožnje osebnih vozil se pojavijo »rebra« in pogosti močni nalivi v tem predelu povzročajo velike škode na gozdnih cestah. Stroške vzdrževanja povečuje tudi uporaba novih gozdarskih tehnologij in gibanje težkih strojev po gozdnih cestah tudi v slabših vremenskih razmerah. Z razpoložljivimi sredstvi zato ni mogoče zagotavljati ustreznega stanja na gozdnih cestah.

Terenske in infrastrukturne razmere v glavnem omogočajo traktorsko spravilo po tleh in spravilo po kolesih (traktorska prikolica, zgibni prikoličar). Skupaj je gozdov s tovrstnim načinom spravila 99,3 %. Na 69,4 % odprte površine je pravilna razdalja krajša od 400 m. Na dobri četrtini površine je pravilna razdalja med 400 in 600 metrov. V zahtevnejših, strmih predelih se izvaja žično spravilo (0,7%). Kljub nekoliko povečani gradnji gozdnih vlak v preteklem načrtovalnem obdobju, znaša ocenjen delež neodprtih površin še vedno 13,2 %. Neodprti gozdovi so pretežno varovalni, kljub temu pa je tudi delež slabo odprtih predelov znotraj večnamenskih gozdov kar znaten. To ne samo da otežuje načrtno gospodarjenje z gozdovi na teh lokacijah, ampak postavlja pod vprašaj izvedbo nujnega sanitarnega poseka in spravila v primerih naravnih ujm ali gradacij škodljivih organizmov.

Skupna dolžina gozdnih vlak v enoti je 398,81 km, od tega 392,7 km v gospodarskih gozdovih. To pomeni odprtost v gospodarskih gozdovih 95,8 m/ha. V varovalnih gozdovih je 6,1 km gozdnih vlak. Skupna odprtost z gozdnimi vlakami znaša 84,3 m/ha. Delež neodprte površine je ocenjen na 13,2 %. V preteklem obdobju se je uveljavilo žičniško spravilo lesa s procersko glavo in strojna sečnja z vsemi pozitivnimi in negativnimi posledicami.

Na gospodarjenje z gozdovi v GGE Pokljuka pomembno vpliva tudi intenzivna raba gozdnih cest za namene, ki niso neposredno povezani z gospodarjenjem z gozdovi, predvsem v okviru rekreacijskih, turističnih in drugih obiskovalnih dejavnosti. Povečane prometne obremenitve povzročajo dodatne pritiske na gozdni prostor, naravno okolje ter otežujejo izvajanje gozdnogospodarskih del.

V okviru projekta »Vrh Julijcev« so bili zato za posamezne gozdne ceste oziroma območja določeni režimi uporabe, katerih namen je usmerjanje prometa, zmanjševanje obremenitev okolja ter zagotavljanje usklajene večnamenske rabe gozdnega prostora. Z izvajanjem gozdarskega nadzora in usmerjanjem prometa se je stanje na posameznih območjih deloma izboljšalo, vendar bo ob nadaljnjem povečevanju prometnih obremenitev oziroma ob ugotovitvi prekomernih vplivov na okolje, naravne vrednote in gozdni ekosistem treba proučiti ter po potrebi uvesti dodatne omejitvene režime uporabe gozdnih cest.

Preglednica 11/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja (m) v %					
	ha	%	do 200	200-400	400-600	600-800	800-1200	nad 1200
S traktorjem	4.070,03	86,0	7,3	62,1	27,2	3,4	0,0	0,0
Z žičnico	33,65	0,7	6,5	93,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Neodprto	627,38	13,2						
Skupaj	4.731,06	100,0	6,2	54,2	23,5	2,9	0,0	0,0

Preglednica 12/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	94,329	/	95.480	23,01
Javne ceste	14,153	/	14,153	3,45
Skupaj	108.482	/	108.482	26.46

Karta 11: Cestno omrežje ter površine potencialno najugodnejših načinov spravila – v prilogi

1.4 Družbeno gospodarske razmere

GGE Pokljuka predstavlja kompleks strnjenih gozdov, kjer ni stalnih naselij. Zaledje enote predstavljajo naselja v občini Bohinj, Gorje in Bled. Struktura zaposlenih po dejavnostih kaže upadanje števila zaposlenih v primarnem sektorju gospodarstva (kmetijstvo in gozdarstvo), na pomenu pa pridobivajo terciarne in kvartarne dejavnosti.

Večina gozdov je v zasebni lasti. Prevladuje večja gozdna posest. Glede na lastniško strukturo in gozdnatost je za lastnike gozdov pomembna predvsem lesnoproizvodna funkcija. GGE je z vidika lokalnega prebivalstva in tudi širše (narodni park) bolj pomembna z vidika ekoloških in še posebej socialnih funkcij gozdov. Zlasti velik pomen ima rekreacija in nabiranje ostalih gozdnih dobrin. Zaledje turističnih centrov Bleda in Bohinja izpostavlja tudi turistično vlogo gozdov. Območje Rudnega polja ima tudi pomembno obrambno funkcijo, saj se tam nahaja vojašnica Slovenske vojske.

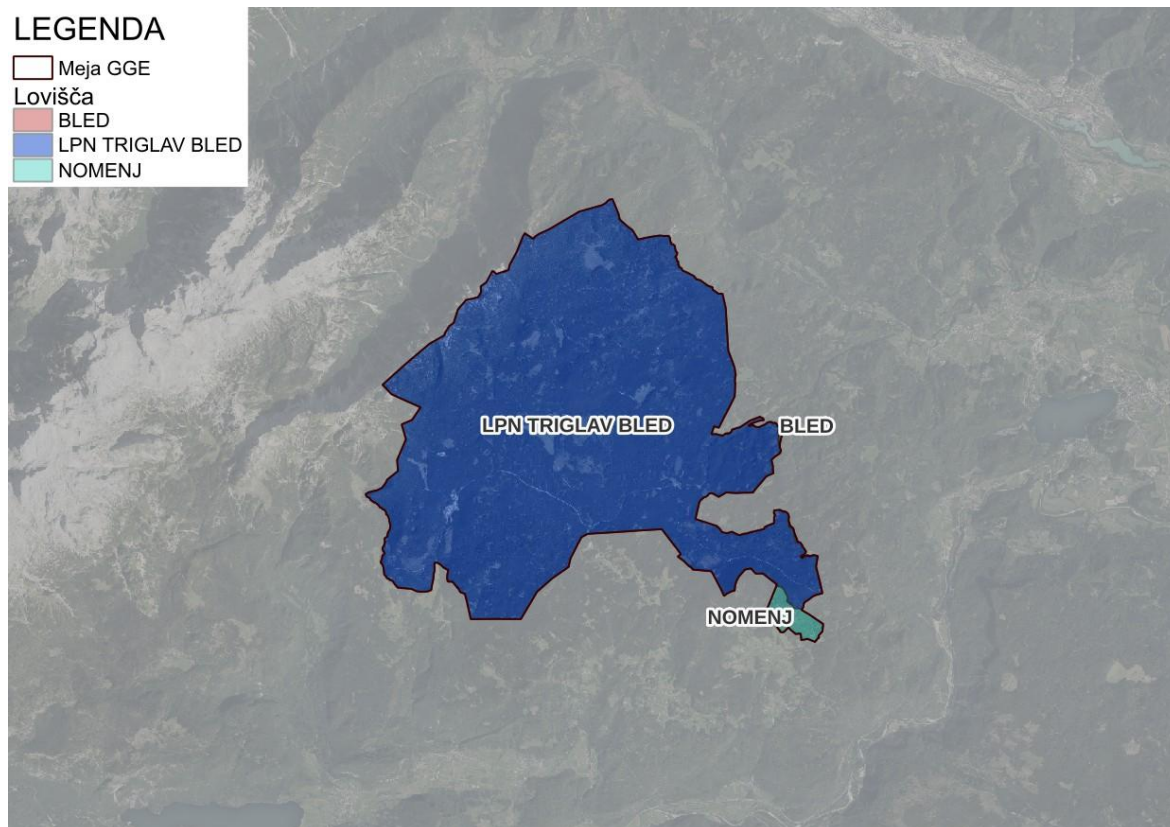
1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

Na območju GGE Pokljuka so tri lovišča. Večina gozdov se nahaja v lovišču s posebnim namenom Triglav. S tem loviščem upravlja Javni zavod Triglavski narodni park. Manjši del enote leži v loviščih Nomenj-Gorjuše in Bled in sta v upravljanju istoimenskih lovskih družin.

Lovišči Nomenj-Gorjuše in Bled sta v Gorenjskem lovsko upravljavskem območju, lovišče LPN Triglav pa spada v Triglavsko lovsko upravljavsko območje, v katerem so še lovišča lovskih družin na primorski strani.

Karta 3: Pregledna karta lovišč

Preglednica 13/D-LD: Pregled lovišč s katerimi upravljajo lovske organizacije

Šifra	Ime lovišča	Površina gozdov* (ha)	Opomba
1101	LPN Triglav	4659,91	Del
0211	Nomenj-Gorjuše	67,98	Del
0204	Bled	3,17	Del
Skupaj		4.731,06	

*Pri površini gozdov so prikazani skupaj tako gospodarski kot varovalni gozdovi.

Za izdelavo dvoletnih kot dolgoročnih načrtov lovsko upravljaljskih območij je pristojen Zavod za gozdove, sodelujejo pa lovske organizacije, območne enote Zavoda RS za varstvo narave, območne enote Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, lokalne skupnosti in drugi, katerih dejavnost je povezana z divjadjo in njenim okoljem. Vse analize, cilji in ukrepi v populacijah divjadi kot tudi njihovom življenjskem okolju so navedeni v lovsko upravljaljskih načrtih, katere so upravljaljci lovišč v skladu z zakonodajo dolžni izvajati.

Populacije parkljarjev (jelenjad) v gozdnogospodarski enoti še niso zadovoljivo usklajene z življenjskim okoljem oz. danostmi okolja. Generalno gledano, vsi upravljaljci izvajajo načrtovane ukrepe v populacijah kot tudi življenjskem okolju v skladu z lovskimi načrti. Navkljub vsemu pa se številčnost jelenjadi še vedno krepi. Zaradi tega se pojavljajo problemi, ki se odražajo v večji objednosti, obgrizanju mlajših smrekovih sestojev ter ostalih škodah.

1.5.2 Kmetijstvo

Glavno proizvodno dejavnost širšega območja predstavlja govedoreja ter s tem pridelava mleka in mesa. Na samem območju GGE Pokljuka se pase na planinah Zajavornik, Kranjska dolina, Klek, Lipanca in Velika raven. Poleg paše goveje živine je prisotna tudi paša drobnice.

Čeprav je paša v gozdovih z zakonom prepovedana, se živina pase tudi izven urejenih planin praktično po celotnem platoju Pokljuke. Širša okolica planin je že stoletja konfliktno območje. Kljub dogovarjanju s kmetijci problem paše še ni zadovoljivo rešen in predstavlja motnjo v delovanju gozdnega ekosistema.

1.5.3 Poselitev

V GGE Pokljuka ni naselij in stalnih prebivalcev. Vsa naselja in poseljene kmetije so v sosednjih enotah. Z GGE je najbolj povezano okoliško prebivalstvo občin Bohinj, Bled in Gorje..

1.5.4 Infrastruktura

Gozdarska infrastruktura na Pokljuki vključuje gosto mrežo gozdnih cest in vlak, ki omogočajo dostop do gozdnih površin, spravilo lesa ter izvajanje gozdnogospodarskih del. Del infrastrukture predstavljajo tudi gozdarske kočice, manipulativni in skladiščni prostori.

Poleg gozdarske infrastrukture je na Pokljuki prisotna tudi ostala prometna infrastruktura, ki vključuje regionalne ceste, parkirišča in povezave z Bledom, Bohinjem ter Gorjami. Pomemben del predstavlja športno-turistična infrastruktura na Rudnem polju, kjer se nahaja biatlonski center z urejenimi tekaškimi progami, streliščem, zasneževalnim sistemom, hotelom in športnimi objekti. Pokljuka je pomembno rekreacijsko območje za pohodništvo, tek na smučeh in kolesarjenje, zato so urejene tudi številne planinske poti, informacijske točke in turistične nastanitve.

1.5.5 Ostale gospodarske dejavnosti

V GGE je gospodarjenje z gozdom edina pomembnejša gospodarska dejavnost. Poleg gozdarstva in kmetijstva je pomemben še turizem, predvsem na območju Športnega centra Pokljuka na Rudnem polju. Obiskana je tudi planinska kočica Blejska kočica na planini Lipanca.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Za načrtovanje ukrepov varstva gozdov pred požari se gozdovi razvrščajo v štiri stopnje požarne ogroženosti in sicer:

- 1 stopnja požarne ogroženosti: zelo velika ogroženost;
- 2 stopnja požarne ogroženosti: velika ogroženost;
- 3 stopnja požarne ogroženosti: srednja ogroženost;
- 4 stopnja požarne ogroženosti: majhna ogroženost.

Stopnje požarne ogroženosti se določajo po odsekih, pri čemer se upoštevajo:

- lastnosti gozda: sestava drevesnih vrst, razvojna faza;
- dejavniki zunaj gozda: srednja letna temperatura, srednja letna količina padavin, srednja letna relativna vlažnost zraka, moč in pogostost vetra, periodičnost sušnih obdobj, vrsta tal, ekspozicija, nadmorska višina, nagib, objekti v gozdu in druge posebnosti, ki povečujejo požarno ogroženost.

Večino gozdov GGE Pokljuka uvrščamo v tretjo in četrtostopnjo požarne ogroženosti (srednje in majhna ogroženost gozdov). Gozdovi z veliko požarno ogroženostjo (2 stopnja) so le za Ribnico (odsek 69B) in v oddelkih 97 in 100. Gozdov z zelo veliko požarno ogroženostjo v GGE Pokljuka ni.

Povečana požarna ogroženost naravnega okolja se pojavlja v dolgih sušnih obdobjih v poletnem času, ko je tudi največji obisk ljudi v gozdovih. Problematičen je velik obisk turistov in rekreativcev v času poletne sezone (junij, julij, avgust). V poletni sezoni obiskovalci gozdov pogosto kurijo (pikniki) v gozdnem okolju. Nadzor nad to dejavnostjo je zelo težaven, saj je težko napovedati, kdaj in kje se bodo obiskovalci odločili za pripravo ognja. V preteklem desetletnem obdobju v GGE nismo zabeležili gozdnih požarov.

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 12).

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Temeljne načrtovalne enote so oddelki in odseki. GGE Pokljuka je razdeljena na 74 oddelkov in naprej na 226 odsekov, ki so oblikovani na rastiščnih osnovah. Povprečen oddelek obsega 69,21 ha gozda, povprečen odsek pa 22,66 ha gozda. Zaporedne številke oddelkov potekajo od 35 do 108.

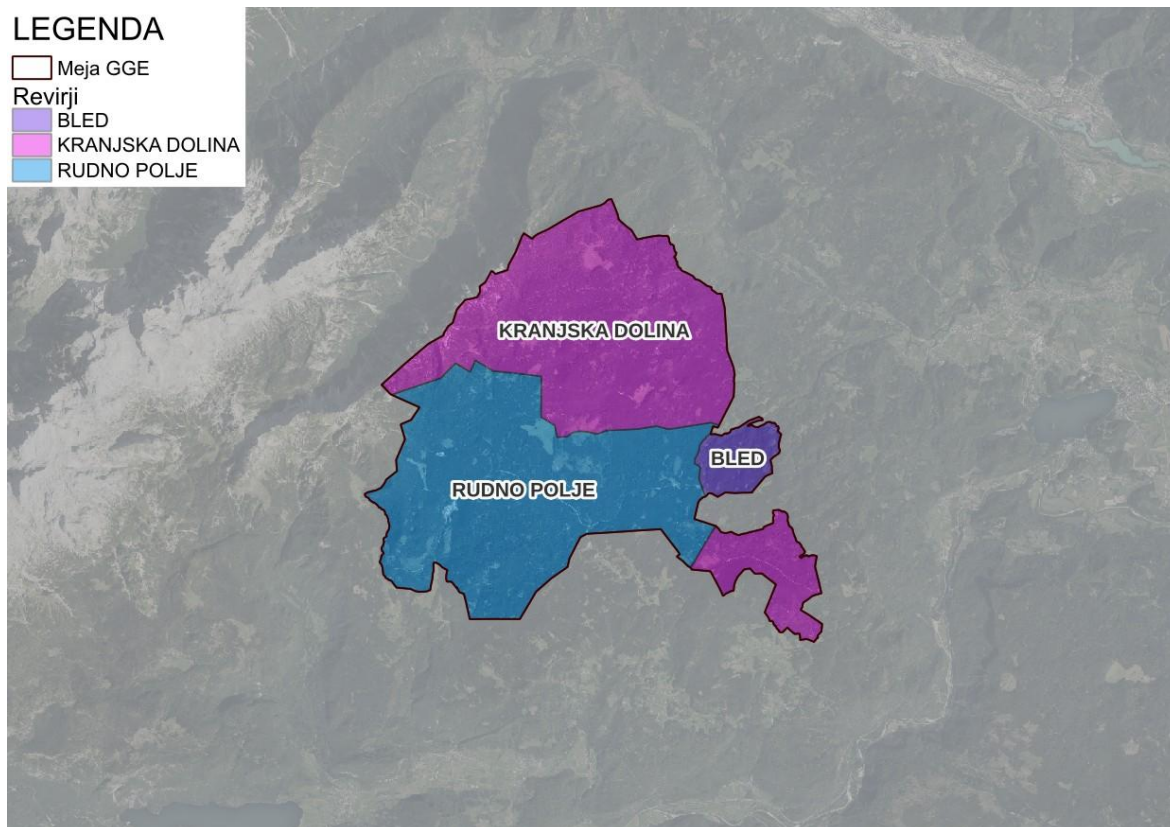
Mej oddelkov in odsekov pri obnovi načrta nismo spreminjali. Spremembe so se zgodile v varovalnih gozdovih z zadnjo Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20) leta 2020. Pred 10 leti se je na podlagi novega natančnega digitalnega modela reliefa in podatkov o naklonu terena na osnovi lidarskega snemanja v letu 2015 korigirala meja varovalnih gozdov od Kleka do Konjščice (na površini cca. 95 ha). Na terenih z naklonom večjim od 35 stopinj so bili gozdovi ob zadnji spremembi Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom uvrščeni v varovalne gozdove, v delu odsekov 51 Z in 92 Z pa izločeni.

Oddelki so na terenu omejeni bodisi s preseki, cestami, grabni, grebeni, ali mejnimi kamni. Označeni so z dvema vzporednima, vodoravnima rdečima črtama na drevju, v prsni višini. Tako označeni oddelki predstavljajo ureditveno mejo, ki je pogosto tudi lastniška. Meje odsekov so osnovane na podlagi rastiščne osnove, značilnih mej, tradicije starih odsekov in primerne velikosti in so na terenu označene z vodoravno rdečo črto. Tako meje odsekov kot oddelkov je potrebno obnavljati.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Gozdnogospodarska enota Pokljuka leži na teritoriju KE Pokljuka, ki je ena izmed štirih KE v GGO Bled. GGE je razdeljena na tri revirje: Kranjska dolina, Rudno polje in Bled. Revir Bled pokriva oddelke med 55 in 58, ostala GGE pa je razdeljena med revirje Kranjska dolina (oddelki 35-39 in 77-108) in Rudno polje (oddelki 40-54 in 59-76). Revirji so prikazani na spodnji pregledni karti

Karta 4: Pregledna karta revirjev v GGE

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Karta funkcij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7).

Preglednica 14/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	838,67	16,4	16,4	0,75	0,0	0,0	4.281,74	83,6	83,6	5.121,19
Hidrološka funkcija	0,00	0,0	0,0	3.511,30	68,6	68,6	1.609,86	31,4	31,4	5.121,19
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	1453,19	28,4	28,4	3.668,00	71,6	71,6	0,00	0,0	0,0	5.121,19
Klimatska funkcija	151,66	3,0	3,0	0,00	0,0	0,0	4.969,50	97,0	97,0	5.121,19
Zaščitna funkcija	3,42	100,0	0,1	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	3,42
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0	0,0	476,78	9,3	9,3	4.644,37	90,7	90,7	5.121,19
Obrambna funkcija	94,54	100,0	1,8	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	94,54
Rekreacijska funkcija	271,10	5,3	5,3	2.921,53	57,0	57,0	1.928,53	37,7	37,7	5.121,19
Turistična funkcija	271,10	5,3	5,3	0,00	0,0	0,0	4.850,06	94,7	94,7	5.121,19
Poučna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	5.121,19	100,0	100,0	5.121,19
Raziskovalna funkcija	3,13	100,0	0,1	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	3,13
Funkcija varovanja naravnih vrednot	478,22	9,3	9,3	4.642,93	90,7	90,7	0,00	0,0	0,0	5.121,19
Funkcija varovanja kulturne dediščine	0,00	0,0	0,0	5.121,19	100,0	100,0	0,00	0,0	0,0	5.121,19
Estetska funkcija	0,00	0,0	0,0	5.121,19	100,0	100,0	0,00	0,0	0,0	5.121,19
Lesnoproizvodna funkcija	4.039,26	86,4	78,9	2,76	0,1	0,1	634,30	13,6	12,4	4.676,32
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	2.080,87	96,1	40,6	84,19	3,9	1,6	0,00	0,0	0,0	2.165,06
Lovnogospodarska funkcija	0,00	0,0	0,0	4.604,31	100,0	89,9	0,00	0,0	0,0	4.604,31

V preglednici so podane površine gozdnega prostora določene s funkcijami, ki so opredeljene ploskovno. Poleg tega so funkcije določene še točkovno in linijsko, kar dodatno povečuje pomen gozdnega prostora s poudarjenostjo funkcij. Na prvi stopnji smo določili 76 točkovno opredeljenih funkcij, na drugi stopnji pa 11. Pri linijsko določenih funkcijah smo na prvi stopnji poudarjenosti opredelili 75 km linij, na drugi stopnji poudarjenosti pa 45 km linij.

Skupna površina gozdnega prostora po posameznih skupinah funkcij in stopnjah poudarjenosti je:

ekološke funkcije na 1. stopnji so opredeljene na 2.078 ha,
ekološke funkcije na 2. stopnji so opredeljene na 4.843 ha,
socialne funkcije na 1. stopnji so opredeljene na 755,11 ha,
socialne funkcije na 2. stopnji so opredeljene na 5.121 ha,
proizvodne funkcije na 1. stopnji so opredeljene na 4.179 ha,
proizvodne funkcije na 2. stopnji so opredeljene na 4.605 ha.

2.1 Ekološke funkcije

Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev (varovalna funkcija)

Varovalna funkcija pomeni varovanje rastišča in njegove okolice pred posledicami vseh vrst erozijskih procesov, zlasti zagotavljanje (ohranjanje) odpornosti tal na erozijske pojave, ki jih povzročajo mraz, sneg, voda in veter; preprečevanje razvoja (pojavljanja) zemeljskih in snežnih plazov, podorov in usadov; preprečevanje poglobljanja pobočnih jarkov; preprečevanje premeščanja naplavin; zadrževanje drobnega plovnega materiala; ohranjanje rodovitnosti gozdnih tal. Poudarjeno varovalno funkcijo imajo zlasti gozdovi na zgornji gozdni meji, na poplavnih, erozijskih plazljivih ali plazovitih območjih, določenih v skladu s predpisi, ki urejajo vode, na zelo strmih pobočjih, sušnih legah, plitvih skalovitih ali kamnitih tleh.

Funkcija je določena ploskovno na nivoju sestojev. Prva stopnja poudarjenosti je v vseh varovalnih gozdovih, ki so razglašeni z uredbo o varovalnih gozdovih (Vrhovi nad Pokljuko od Viševnika do Kremenovca, njihova pobočja in vznožja, planina Klek in okolica ter poključka barja). Na prvi stopnji so poudarjena strma pobočja gozdov v soteski Ribščice. Poključka barja sodijo v varovalne gozdove zaradi varovalne uredbe, celotno območje okolice barij pa ima poudarjeno varovalno funkcijo na prvi stopnji zaradi prisotnosti rastišč izbranih gozdnih združb v bolj ekstremnih pogojih. Delež gozdov poudarjenih na drugi stopnji je zanemarljiv, večina preostale površine gozda je opredeljena na tretji stopnji.

Na prvi stopnji je opredeljenih 838,67 ha (16,4% gozdnega prostora), na drugi stopnji pa 0,75 ha (0,0 % gozdnega prostora).

Hidrološka funkcija

Hidrološka funkcija pomeni mehansko in biološko čiščenje vode, ki odteče ali pronica z gozdnih površin, ter uravnavanje vodnega režima z zadrževanjem hitrega odtekanja padavinske vode (dežja) s površja (po pobočju in v globino), počasnejšim taljenjem snega, ohranjanjem vode v gozdnih tleh in rastlinah in zakasnenim pronicanjem vode iz gozdnih tal v sušnih obdobjih. Poudarjeno hidrološko funkcijo imajo zlasti gozdovi v vodovarstvenih območjih, določenih v skladu s predpisi, ki urejajo vode.

Gozdovi zmanjšujejo površinski in povečujejo globinski odtok vode in tako preprečujejo nastanek erozijskih pojavov. Zaradi velike prepustnosti gozdnih tal za vodo, prepuščene padavine hitro poniknejo v podtalje, s čimer se polnijo zaloge talne vode in podtalnice. Gozdovi tudi izboljšujejo kakovost voda - s pronicanjem skozi gozdna tla se voda fizikalno in kemično očisti. V erozijskih območjih gozd zmanjšuje količino plavin in s tem podaljšuje čas delovanja nižje ležečih protierozijskih pregrad in zaježitvenih prostorov hidroelektrarn. Za normalno delovanje hidroloških mehanizmov je poleg klimatskih in edafskih dejavnikov potrebna tudi primerna stopnja gozdnatosti z ustrezno strukturo gozdov in ohranjenostjo.

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 53/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US).

Dve tretjini površine gozdnega prostora v GGE je poudarjenih z drugo stopnjo kot karbonatni kraški svet (apnenec), večina preostalega gozdnega prostora pa je poudarjena z drugo stopnjo. Z manjšo površino razpršeno na več lokacijah po GGE o na drugi stopnji poudarjena še vodna zemljišča površin celinskih voda.

Linjsko so na drugi stopnji poudarjeni vodotoki Ribščica in njeni pritoki, Ribnica, vodotoki na območju barij, Zlate vode, Mrzli potok in še nekaj drugih manjših vodotokov v bližini Goreljka in Gorjuš.

V GGE je več jam in brezen razpršenih po celi GGE, ki so poudarjena na prvi stopnji. Posamezni izviri so večinoma poudarjeni na drugi stopnji, prav tako so razpršeni po celotni GGE.

Na prvi stopnji funkcija ni določena, na drugi stopnji je poudarjenih 3.511,30 ha (68,6 % gozdnega prostora). Linijsko je na drugi stopnji določeno 11 km vodotokov. Točkovno pa 43 jam, brezen in črpališč na prvi ter 12 izvirov na drugi stopnji.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija pomeni zagotavljanje življenjskega prostora rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, zlasti tistih vrst, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom, ohranjanje biotske raznovrstnosti in zagotavljanje naravnega ravnovesja. Poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo zlasti gozdovi z izjemnimi biotopi, gozdovi s habitatmi redkih ali ogroženih rastlinskih ali živalskih vrst, s habitatmi, ki so lokalno pomembni za obstoj in ohranitev populacij prostoživečih živalskih vrst, s habitatmi in habitatnimi tipi, ki se po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, ohranjajo v ugodnem stanju, ter gozdovi, ki imajo status posebnega varstvenega območja, potencialnega posebnega varstvenega območja ali ekološko pomembnega območja. Poudarjeno funkcijo iz te točke imajo tudi mirne cone, pasišča in zimovališča prostoživečih živalskih vrst, grmišča in predeli okoli kaluž in drugih vodnih virov namenjenih prostoživečim živalim.

Funkcija je opredeljena ploskovno in točkovno. Na prvi stopnji so ploskovno določena poključna barja ter rastišča divjega petelina in mirne cone v TNP (predvsem divji petelin in ruševac), pa tudi naravna vrednota Mrzli Studenec. Največja območja v GGE so poključna barja (Šijec, Veliko blejsko barje in okoliška prehodna barja) ter mirni območji Mesnovec-Visoko in Klek. Razpršeno po vsej enoti so opredeljena še manjša mirna območja Kokošinca, za Lesom, Bratova peč, Medvedovec in Goše, Pri Rupah, Planina Brda, Mrežce, Zmrzlja, Nad planino Velika Ravan, Jerebikovec, Krašca, Miščovec, Javorov vrh in naravna vrednota Mrzli Studenec. Preostali del gozdnega prostora je poudarjen na drugi stopnji kot EPO Julijske Alpe in Natura 2000 območje SPA Julijci, zahodni rob GGE in barja pa pokriva tudi SAC območja Julijske Alpe. Točkovno so opredeljeni jame, brezna in spodmoli na prvi stopnji poudarjenosti razpršeni po vsem gozdnem prostoru.

Prva stopnja poudarjenosti te funkcije je opredeljena na 1.453,19 ha (28,4 % gozdnega prostora), druga pa na 3.668,00 ha (71,6 % gozdnega prostora), skupaj je na 1. in 2. stopnji poudarjen ves gozdni prostor. Točkovno je opredeljenih 28 jam, brezen, in spodmolov na 1. stopnji poudarjenosti.

V spodnjih tabelah so prikazana zavarovana območja v GGE Poključka ter kvalifikacijske vrste in habitatni tipi za območja Natura 2000 ter njihove značilnosti.

Preglednica 15/ZO: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

Identifikacijska številka	Ime	Status	Uradna objava	Varstveni režim	GPN	Stopnja poudarjenosti	
						NV	BR
1412	Triglavski narodni park	NP	Zakon o Triglavskem narodnem parku (UL RS, št. 52/10)	Upošteva naj se varstveni režim naveden v aktu o zavarovanju. Povzetek režima navajamo spodaj.	DA	Prvo VO 1 Drugo in tretje VO 2	Prvo VO 1 Drugo in tretje VO 2

Preglednica 16/N: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE
SI3000253 Julijske Alpe	posebno ohranitveno območje	mulasti netopir, širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>) hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) zrnasti kapucar (<i>Stephanopachys substriatus</i>) (4070) Ruševje z vrstama <i>Pinus mugo</i> in <i>Rhododendron hirsutum</i> (Mugo-Rhododendretum hirsuti)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

		(9410) Kislojubilni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (Vaccinio-Piceetea)
SI5000019 Julijci	posebno območje varstva	koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>) mali muhar (<i>Ficedula parva</i>) mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>) pivka (<i>Picus canus</i>) kozača (<i>Strix uralensis</i>) ruševca (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>) divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)
SI3000278 Poključna barja	posebno ohranitveno območje	mah <i>Drepanocladus vernicosus</i> (91D0) barjanski smrekovi gozdovi (7140) prehodna barja (7110) aktivna visoka barja

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

Preglednica 17/KHT: Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO IPOV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju*
(4070) Ruševje z vrstama <i>Pinus mugo</i> in <i>Rhododendron hirsutum</i> (<i>Mugo-Rhododendretum hirsutum</i>) *	SI3000253 Julijske Alpe	Ruševje uspeva na apnenčasti in dolomitni podlagi nad gozdno mejo v pasu med 1400 in 1900 m nadmorske višine. Tla so kamnita, z malo prsti. V drevesni plasti se pojavljajo redke smreke, macesni (Alpe) ali buke (Dinaridi). Večina ruševja je zajeta v gozdove s posebnim namenom in varovalne gozdove. V Sloveniji je habitatni tip razvit v Alpah in na ovršju Dinaridov. Potencialno ga ogrožajo krčitve za smučarski turizem in paša.	7.955 ha	99 ha	Ugodno
(9410) Kislojubilni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (Vaccinio-Piceetea)	SI3000253 Julijske Alpe	Pojavljajo se na karbonatni podlagi v hladnejšem podnebju. Mednje sodijo tako mraziščni gozdovi v kraških depresijah kot tudi kislojubilni smrekovi gozdovi v pasu med 1400-1600 m nadmorske višine. Med drevesi prevladujejo smreka, macesen, bukev in gorski javor. V Sloveniji se pojavljajo v alpskem in dinarskem svetu (Karavanke, Pohorje, Trnovski gozd, Nanos, Javorniki, Snežnik). Zaradi počasne regeneracije so zelo občutljivi na kakršnekoli posege.	837 ha	338 ha	Neugodno
(7140) Prehodna barja	SI3000278 Poključna barja	Prehodna barja se pojavljajo večinoma na karbonatni podlagi, ki jo pokriva plitva površinska voda, podtalnica ali voda z obrobja. Prst vsebuje malo hranil, v njej prevladuje mineralna komponenta, tla so rahlo zakisana do rahlo bazična. Habitatni tip sestavljajo združbe nizkih in srednje visokih šašev, šotni in nekateri drugi mahovi, redkeje trstičja ali visoka šašja. Lahko se pojavlja samostojno ali v kombinaciji z nizkimi in visokimi barji. V Sloveniji ga najdemo v alpskem, predalpskem in dinarskem območju, le eno barje je v preddinarskem. Prehodna barja v gorskem	36 ha	32 ha	Ugodno

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju*
		svetu zaenkrat niso ogrožena, tista v nižjih predelih pa ogrožata intenzifikacija kmetijstva (izsuševanje, gnojenje) in urbanizacija.			
(7110) Aktivna visoka barja *	SI3000278 Poključka barja	Aktivna visoka barja so neodvisna od kamninske sestave okolice, saj ima ta vpliv le v fazi nastajanja. Najpomembnejši vir mineralnih snovi so poleg šibkega razkrajanja padavine, zato je v tleh le malo hranil. Podlaga je izrazito zakisana (pH 3,5-5) in revna s kalcijem. Vodni režim je odvisen zgolj od padavinske vode, ponekod delno tudi od mineralno bogate vode na obrobju visokega barja. Habitatni tip sestavljajo tako kotanje z vodo, ki nastanejo z erozijo, kot tudi dvignjeni, osušeni deli, kjer šotni mahovi ne uspevajo več. Visoka barja v Sloveniji so najbolj južno ležeča barja Evrope. Najdemo jih v gorskem svetu (Pokljuka, Jelovica, Pohorje). Zaenkrat še niso ogrožena, vendar pa so izredno občutljiva na množični turizem (poteptanje) in kakršnekoli kemične posege.	29 ha	25 ha	Neugodno
(7230) Bazična nizka barja	SI3000278 Poključka barja	Bazična nizka barja so razvita na apnencu ali dolomitu. Ekološko so zelo raznolika: prst vsebuje razmeroma veliko količino organskih snovi (izjemoma malo), vlažnost podlage je velika, vendar je površinska voda prisotna samo občasno (izjemoma stalno), tla so nevtralna do bazična (izjemoma rahlo zakisana) z raznoliko vsebnostjo kalcija. Šota se tvori pod vodo, ne tvorijo je šotni mahovi kot na visokem barju. Nizkobarjanske vrste praviloma uspevajo skupaj z vrstami mokrotnih travnikov in trstičja. Slovenija predstavlja južno mejo sklenjene razširjenosti nizkih barj v Evropi. Pri nas se pojavljajo predvsem sredi kulturne krajine v zahodni polovici države. Ogrožajo jih intenzifikacija kmetijstva (izsuševanje, gnojenje), hidromelioracije, vodne akumulacije in urbanizacija.	9 ha	7 ha	Slabo
(91D0) Barjanski gozdovi *	SI3000278 Poključka barja	Barjanski gozdovi poraščajo nepropustna, zelo kisla šotna tla od 1200-1300 m nadmorske višine. Drevesno plast predstavlja smreka, grmovno pa rušje. V Sloveniji se pojavljajo na močvirnih tleh na Pokljuki, Jelovici in Pohorju. Potencialno jih ogrožajo izsuševanja zaradi paše ter izdelava smučarskih in kolesarskih stez.	223 ha	158 ha	Neugodno

Habitatni tip 9420: Alpski macesnovi gozdovi

Macesnovja so na seznamu Direktive o habitatih vključena v HT 9420, pri čemer jih predpisi v državi še ne obravnavajo in niso kvalifikacijski za katero izmed območij Natura 2000 v Sloveniji, pač pa so macesnovi sestoji vključeni v HT 4070* in HT 9410. Ne glede na navedeno so macesnovja na ravni POO Julijske Alpe evidentirana v 185 odsekih na skupni površini 2.140 ha v višinskem pasu od 1.000 do 1.950 m. Več kot 90 % površin je varovalnih, sestoji varujejo nižje ležeče površine pred snežnimi plazovi, podornim skalovjem, erozijo.

Na območju GGE Pokljuka, ki je vključeno v POO Julijske Alpe, je habitatni tip prepoznan kot vodilni gozdni rastiščni tip v 15 odsekih. Glavni varstveni cilj za habitatni tip 9420 je ohranitev njegove velikosti ter strukture in funkcije z:

- upravljanjem brez ukrepanja v rezervatih;
- vzdrževanjem obstoječega načina gospodarjenja, kot so zgolj izjemna ukrepanja za krepitev varovalne in biotopske funkcije, ohranjanje zaprtih predelov gozdov brez gozdnih prometnic ter neizvajanje krčitev.

Preglednica 18/KVP: Podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju*
mulasti netopir, širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	SI3000253 Julijske Alpe	Razmeroma majhen netopir (trup z glavo meri 45-58 mm). Živi v gozdnatih območjih. Prezimi večinoma v jamah z nizkimi temperaturami (do 5°C in visoko zračno vlago). Poleti se čez dan zateče v drevesne dupline, stavbe ali jame, ki jih dnevno menja. Lovi v počasnem, okretnem letu nizko nad vodo, nad drevesnimi krošnjami (raje ima listopaden gozd) in ob gozdnem robu. Hrani se z žuželkami, med katerimi prevladujejo majhni nočni metulji, hrošči in mrežekrilci. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline) pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.	53.667 ha	652 ha	Ni znano – premalo podatkov
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	SI3000253 Julijske Alpe	Žaba, ki zraste do 5 cm in ima po hrbtu bradavice. Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča in življenjski prostor ličink so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda (glinokopi, kamnolomi, kolesnice na cesti). Predvsem mladi odrasli osebkovi so zelo mobilni in prepotujejo tudi več kot kilometer daleč od vode.	40.312 ha	373 ha	Ugodno
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	SI3000253 Julijske Alpe	Največja vrsta pupkov v Evropi, ki zraste do 25 cm, večinoma pa doseže okoli 18 cm. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo bujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogroža ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	40.923 ha	669 ha	Neugodno
zrnasti kapucar (<i>Stephanopachys substriatus</i>)	SI3000253 Julijske Alpe	Vrsta hrošča, ki je podoben podlubnikom in se ga tudi lovi s feromonskimi pastmi za podlubnike. Ekologija vrste je zelo slabo poznana. Vezan je na odrasle iglaste gozdove (jelka, smreka, bor, macesen) z visokim deležem odmrle stoječe lesne biomase. Naseljuje poškodovana,	47.988 ha	372 ha	Stanja ni mogoče oceniti

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju*
		umirajoča in mrtva drevesa. Je značilna vrsta pogorišč. Odrasli osebkovi so aktivni med junijem in novembrom z vrhom v avgustu.			
mah <i>Drepanocladus vernicosus</i>	SI3000278 Poključka barja	Vrsta je higro- in fotofilna vrsta barij. Redkeje jo lahko najdemo tudi ob potokih. V manjših populacijah se lahko razvije tudi na rahlo zakisanih tleh, npr. ob rastišču šotnih mahov. Pri nas pretežno neraziskana vrsta.	56,5 ha	49,8 ha	Neugodno stanje – se slabša
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>)	SI5000019 Julijci	Koconogi čuk je majhna sova z belo obrobljenim obraznim diskom in rumenimi očmi. Peruti so temno rjave z belimi pikami. Naseljuje pretežno iglaste, lahko tudi mešane gozdove v višjih legah (nad 800 m). Za gnezdenje potrebuje luknje, ki jih je v preteklem letu iztesala črna žolna. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). Samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži.	60.165 ha	4.969 ha	Neugodno
planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>)	SI5000019 Julijci	Odrasli planinski orli so enotno temno rjavi z zlato obarvanim vrhom glave, mladi pa imajo belo bazo repa in belo liso v perutih. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni. Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja (kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, množično planinarjenje).	88.384 ha	5.119 ha	Ugodno
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	SI5000019 Julijci	Pri gozdnem jerebu sta oba spola varovalno rjavo-sivo obarvana, samec pa ima črno grlo. V Sloveniji gnezdi v mirnih mešanih gozdovih, zlasti zrelih, s plodonosno podrastjo (leska, jerebika) in številnimi jasami ali posekami. Gnezdo je na tleh v kritju drevesa ali grma. Je ena najbolj izrazitih stalnic, ki se premika le lokalno, kar je povezano z iskanjem hrane. Ogroža ga opuščanje tradicionalnega pašništva na planinah.	63.001 ha	4.969 ha	Neugodno
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	SI5000019 Julijci	Je največja evropska žolna, obarvana povsem črno in z rdečo kapo. Živi v mešanih bukovo-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhomom. Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300-400 ha gozda. Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdilka. Zaenkrat ni ogrožena, njena evropska populacija je narasla.	58.690 ha	4.523 ha	Ugodno
sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>)	SI5000019 Julijci	Sokol selec je po hrbtu in perutih temno siv, spodaj pa bel s številnimi črnimi progami, pod očesom ima izrazit črn brk. V Sloveniji je redek gnezdilec skalnih sten, ki jih obdaja odprta kulturna krajina ali goličave nad drevesno mejo. Lovi v letu: za plenom opreza med kroženjem visoko nad tlemi, nato se z višine v izredno hitrem letu z zloženimi krili spusti nad plen. Ogrožajo ga različne človekove dejavnosti: kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva,	88.384 ha	5.119 ha	Ugodno

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju*
		športno plezanje, planinarjenje in onesnaževanje okolja.			
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	<u>SI5000019 Julijci</u>	Mali skovik je najmanjša evropska sova, malce večja od vrabca. Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih s številnimi presvetlitvami, jasami in posekami, praviloma v višjih legah. Gnezdo si naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. V Sloveniji je redka gnezdilka gorskega sveta Alp, Pohorja in Dinaridov.	60.189 ha	4.969 ha	Ugodno
triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)	<u>SI5000019 Julijci</u>	Triprsti detel je posebnež v vsaj dveh pogledih: kot pove že njegovo ime, ima na nogah zgolj tri in ne štiri prste kot ostali detli, poleg tega pa je edini detel brez rdeče barve na telesu. Samec ima rumeno kapico. Prebiva v zrelih iglasti, najpogostejše smrekovih gozdovih z velikim deležem odmrlega drevja. Duplo izteše v mehki les propadajočega drevesa. Hrani se z žuželkami, ličinkami in odraslimi lesnimi hrošči, ki jih išče pod lubjem. Je stalnica in redka gnezdilka v Sloveniji. Ogrožen je zaradi intenzivnega gospodarjenja z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).	34.020 ha	4.773 ha	Neugodno
pivka (<i>Picus canus</i>)	<u>SI5000019 Julijci</u>	Pivka ima siv trebuh, zelene peruti, rumenkasto zeleno trtico in črn brk, samec pa poleg tega še majhno rdečo kapo. Naseljuje mešane in listnate gozdovi, rečne loke in drevesne mejice. Duplo si izteše sama, najpogostejše v listavce (javor, bukev, hrast, lipa, vrba). Hrani se z mravljami in drugimi žuželkami, ki jih lovi na tleh in na drevju, kjer izza lubja pobira tudi njihove ličinke in bube. Je stalnica, v Sloveniji velja za pogosto vrsto. V nižinskih predelih jo ogroža zlasti uničevanje rečnih lok in drevesnih mejic.	72.881 ha	5.069 ha	Ugodno
kozača (<i>Strix uralensis</i>)	<u>SI5000019 Julijci</u>	Kozača je velika sova z dolgim repom in rumenkastim kljunom. Gnezdi v zrelih jelovo-bukovih gozdovih z gozdnimi jasami in posekami v duplu ali na vrhu odlomljenega drevesa. Njena populacijska nihanja so močno vezana na nihanja glodavcev, v letih z malo glodavci ne gnezdi. Je stalnica s celoletnim prehranjevalnim teritorijem.	31.801 ha	4.790 ha	Ugodno
ruševca (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>)	<u>SI5000019 Julijci</u>	Samec ruševca je črn, z belim podrepnim perjem in liso v perutih, rdečo nadočesno gubo in lirasto oblikovanim repom. Samica je varovalnih rjavih tonov. Živijo na meji med gozdom in alpskimi tratami ter v ruševju. Potrebujemo posamezna drevesa, ki obkrožajo bolj odprte predele (barje, jase). Samci se spomladi razkazujejo na rastiščih. Gnezdo je na tleh v zavetju visoke vegetacije ali grma. Hranijo se pretežno z rastlinami (poganjki, iglice, storži, mačice, plodovi), le poleti tudi z nevretenčarji. So stalnice, ki se tudi pozimi zadržujejo na gnezdiščih. Ogrožata jih masovni gorski turizem in krivolov.	37.807 ha	1.556 ha	Stabilno

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju*
divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)	SI5000019 Julijci	Divji petelin je naša največja koconoga kura. Samci se na rastiščih razkazujejo in tekmujejo s svatovskimi napevi, ki so mešanica klepanja, drobljenja in brušenja. En samec se pari z več samicami. Slednje same skrbijo za zarod. Gnezdo zgradijo na tleh v gostem kritju, pogosto ob deblu drevesa. Divji petelini so stalnice, ki v Sloveniji gnezdijo v zrelih iglastih in mešanih gozdovih gorskega sveta, prepredenih s posekami in jasami, na katerih je veliko plodonosnih rastlin. Potrebujemo tudi vodni vir in predel, kjer nabirajo kamenčke za prebavo (gastrolite). Prehranjujejo se skoraj izključno z rastlinami, pozimi so to iglice in poganjki, ki jih nabirajo na drevju, v času brez snežne odeje pa se hranijo na tleh z listi, poganjki, plodovi (borovnice, brusnice, mahovnice, barjanske kopišnice). Ogroža ga intenzivna sečnja, širjenje gozdnih monokultur, vznemirjanje s strani človeka, ponekod tudi nezakonit lov.	50.600 ha	5.083 ha	Neugodno - populacija je v upadu

Klimatska funkcija

Klimatska funkcija pomeni mešanje hitrosti in spreminjanje smeri vetrov; vpliv na temperaturo in vlažnost zraka ter na razmerje med plini v ozračju (proizvodnja kisika, skladiščenje ogljika v lesu in tleh). Poudarjeno klimatsko funkcijo imajo zlasti gozdovi, ki varujejo naselja ter kmetijske površine pred škodljivimi učinki vetra in mraza ter gozdovi na območju stalnih ali pogostih močnih vetrov, ki lahko povzročajo vetrolome ali deformirano rast gozdnega drevja.

Večina gozdnega prostora je poudarjena na tretji stopnji, na prvi stopnji pa je poudarjeno rekreacijsko-turistično območje Rudno polje in smučišče Viševnik z okolico na 151,66 ha (3,0% gozdnega prostora).

2.2 Socialne funkcije

Rekreacijska funkcija

Rekreacijska funkcija pomeni omogočanje aktivnosti, ki telesno in duševno sproščajo in krepijo, vključno z nabiranjem gozdnih plodov za lastne potrebe. Poudarjeno rekreacijsko funkcijo imajo gozdovi z ustreznimi naravnimi danostmi, dostopnostjo in dosegljivostjo ter rekreacijsko infrastrukturo (poti, objekti).

Funkcija je določena ploskovno kot območja, ki so pogosto obiskana in linijsko kot bolj obiskane pohodne in kolesarske poti. Večina GGE je poudarjena na drugi stopnji, saj je Pokljuka zelo obiskana planota z intenzivnim nabiranjem plodov in zanimiva za pohodništvo. Na drugi stopnji sta poudarjeni še planini Uskovnica in Praprotnica kot planini s povečanim obiskom. Na prvi stopnji pa je poudarjeno območje Rudnega polja in planine Zajavornik z biatlonskim centrom in smučarsko-tekaškimi progami ter smučišče Viševnik. Izjema pri tej funkciji so varovalni gozdovi in mirna območja (poključka barja ter Klek, Mesnovec in ostala območja divjega petelina in Ruševca), zato je tam opredeljena tretja stopnja. Linijsko so opredeljene številne pohodne in planinske poti ter nekaj kolesarskih. Najbolj obiskane so poudarjene na prvi, preostale pa večinoma na drugi stopnji. Pomembni kolesarski poti sta gorsko kolesarski krog po Pokljuki in Slovenska turno kolesarska pot, ki sta opredeljeni na prvi stopnji.

Na prvi stopnji je opredeljenih 271,10 ha (5,3 % gozdnega prostora), na drugi stopnji pa 2,921,53 ha (57,0 % gozdnega prostora). Na prvi stopnji je določenih 58 km poti v gozdnem prostoru, na drugi pa 34 km.

Turistična funkcija

Turistična funkcija pomeni zadovoljevanje potreb obiskovalcev, ki zaradi oddiha ali razvedrila začasno spremenijo svoj kraj bivanja. Poudarjeno turistično funkcijo opravljajo gozdovi v okolici turističnih krajev, v katerih se nahajajo turistični objekti, turistične točke in znamenitosti ali po katerih se odvija turistično vodenje.

Na prvi stopnji je poudarjeno območje Rudnega polja in planine Zajavornik z biatlonskim centrom in smučarsko-tekaškimi progami ter smučišče Viševnik. Ostali gozdni prostor je poudarjen na tretji stopnji. Linijsko sta na prvi stopnji poudarjeni Poključka pot in Slovensko turno kolesarska pot.

Na prvi stopnji je opredeljenih 271,10 ha (5,3 % gozdnega prostora), linijsko pa je določenih 18 km turističnih pohodnih in kolesarskih poti.

Zaščitna funkcija

Zaščitna funkcija pomeni zaščito prometnic, naselij in drugih objektov pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja in peska, snežni zameti, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča, ter zagotavljanje varnosti bivanja in prometa. Poudarjeno zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi na strmih pobočjih nad cesto ali železnico ter pod njo.

Funkcija je opredeljena ploskovno samo lokalno na manjšem odseku med vrhom smučišča Viševnik in Zlatimi vodami.

Na prvi stopnji je opredeljenih 3,42 ha (0,1 % gozdnega prostora).

Obrambna funkcija

Obrambna funkcija pomeni varovanje zemljišč in objektov, pomembnih za javno varnost, obrambo, zunanje zadeve ter obveščevalno in varnostno dejavnost državnih organov Republike Slovenije. Poudarjeno obrambno funkcijo imajo zlasti gozdovi, ki se uporabljajo kot poligoni za urjenje policijskih ali vojaških enot, ter gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode, policijske, vojaške ipd. objekte.

V GGE je na prvi stopnji poudarjena vojašnica na Rudnem polju z okolico ter smučišče Viševnik, ki ga upravlja Slovenska vojska.

Na prvi stopnji je opredeljenih 94,54 ha (1,8 % gozdnega prostora).

Estetska funkcija

Estetska funkcija pomeni omogočanje doživljanja skladnosti likovnih in funkcionalnih prvin v krajini. Poudarjeno estetsko funkcijo imajo predvsem z estetskega vidika edinstveni/posebni gozdovi v izjemnih krajinah in območjih nacionalne prepoznavnosti po predpisih, ki urejajo prostor, ter območjih kulturne krajine po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, v območjih krajinske pestrosti po predpisi, ki urejajo ohranjanje narave ter gozdovi, namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali drugih vizualno motečih elementov v krajini.

Funkcija je v GGE opredeljena ploskovno in točkovno. Celotna GGE je opredeljena na drugi stopnji kot območje kulise Julijskih Alp in del Triglavskega narodnega parka. Točkovno so poudarjena izjemna drevesa na prvi stopnji. Največ jih je v okolici smučišča Viševnik (dve smreki, jesen, jelka in brest), pa tudi graden pod Debelo pečjo, dve smreki v bližini barja Šijec ter ena jelka pri Gorjušah.

V GGE je s to funkcijo opredeljenih 5.121,19 ha na drugi stopnji, kar pomeni celoten gozdni prostor. Točkovno je opredeljenih 9 izjemnih dreves na prvi stopnji.

Poleg gozdov krajinsko estetsko pozitivno vplivajo tudi planine, ki prekinjajo monotonijo gozdnih kompleksov, vendar ne toliko v zaraščajoči obliki kot redno vzdrževane planine.

Poučna funkcija

Poučna funkcija pomeni ozaveščanje in posredovanje znanj o gozdu ter gospodarjenje z njim laični ali strokovni javnosti. Poudarjeno poučno funkcijo imajo gozdovi, ki se uporabljajo kot učni prostor (gozdne učilnice), gozdovi, po katerih so speljane oziroma v katerih se nahajajo gozdne, naravoslovne, ipd. poti ter učni in demonstracijski objekti za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja.

V GGE je celotni gozdni prostor poudarjen zgolj s tretjo stopnjo, je pa linijsko na prvi stopnji poudarjena Poključka pot v dolžini 6,1 km.

Raziskovalna funkcija

Funkcija pomeni načrtno zbiranje, opazovanje in ugotavljanje dejstev o gozdovih, njihovem izkoriščanju in rabi. Raziskovalno funkcijo imajo zlasti gozdovi, v katerih so postavljene raziskovalne ploskve, raziskovalni objekti, razne merilne naprave ipd. s katerimi v okviru raziskovalnih projektov ali programov upravljajo raziskovalne institucije.

V GGE je na prvi stopnji poudarjena raziskovalna ploskev v Krucmanovih kontah na površini 3,1 ha (0,1 % gozdnega prostora).

Higiensko-zdravstvena funkcija

Funkcija pomeni izboljšanje kakovosti in ohranjanje zdravega življenjskega okolja ter blaženje škodljivih vplivov imisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja, intenzivnejšo termiko in turbulenco ter izolacijo pred hrupom. Poudarjeno higiensko-zdravstveno funkcijo imajo zlasti gozdovi v neposredni bližini večjih naselij, bolnic in zdravilišč, ter gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja, kot so npr. avtocesta, železnica, termoelektrarne, kamnolomi in peskokopi, večje farme, smetišča, sežigalnice in predelovalnice odpadkov, dirkališča, ipd.

V GGE je na drugi stopnji poudarjena okolica biatlonskega centra na Rudnem polju, ostali gozdni prostor pa je poudarjen na tretji stopnji.

Na drugi stopnji je poudarjenih 476,78 ha (9,3 % gozdnega prostora).

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Ta funkcija pomeni varovanje redkih, dragocenih, znamenitih ali drugih vrednih naravnih pojavov. Poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot imajo gozdovi ali deli gozdov, ki imajo po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, status naravne vrednote, zavarovana območja ter izjemna drevesa v gozdnem prostoru.

Funkcija je v GGE določena ploskovno in točkovno. Na prvi stopnji je poudarjeno prvo varstveno območje TNP (območje vrhov nad Pokljuko), poključka barja (Šijec, Veliko Blejsko barje in eno manjše južno od Mrzlega studenca) in povirno močvirje Ribščica. Preostali gozdni prostor je poudarjen na drugi stopnji kot visoka kraška planota z značilnimi kraškimi pojavi, Medvedova konta pa je na drugi stopnji poudarjena tudi kot udornica velikih dimenzij. Točkovno so na prvi stopnji poudarjeni jame, brezna in izjemna drevesa.

V GGE je določenih 478,22 ha (9,3 % gozdnega prostora) na prvi stopnji poudarjenosti in 4.642,93 ha (90,7 % gozdnega prostora) na drugi stopnji. Točkovno je na prvi stopnji opredeljenih 37 jam, brezen, spodmolov in dreves na prvi stopnji.

Vse naravne vrednote v GGE Pokljuka so prikazane v Prilogah.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Ta funkcija pomeni varstvo in ohranjanje območij ali objektov, ki so rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru. Poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine imajo zlasti gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine, ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, ter ostanki ohranjenih tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, panjevc, gaji, logi).

Funkcija je v GGE opredeljena ploskovno in točkovno. Celotna GGE je opredeljena na drugi stopnji kot območje kulturne krajine TNP in Julijskih Alp. Poleg tega so na drugi stopnji poudarjene še Belska planina, planine Uskovnica, Praprotnica, Meja dolina, Lipanca, Konjščica, Kranjska dolina, Zajavornik, Lipanca in Klek ter arheološko območje na Medvedovcu.

Na drugi stopnji sta poudarjeni še planini Zgornja Krma in Spodnji Kozjek. Točkovno je opredeljenih 6 spomenikov na prvi stopnji (grob Jožeta Finžgarja, Spominsko znamenje pastirčkoma na planini Klek, Spominska plošča boju 2. čete Gorenjskega odreda, Grob s spomenikom Andreja Prešerna na planini Meja dolina, Spominska plošča pod Lipanskim vrhom ter Spominska plošča padlim planincem na planini Lipanca).

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

Funkcija pomeni proizvajanje nadzemne lesne mase, ki jo je možno gospodarsko izkoriščati. Poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo opravljajo gozdovi z nadpovprečno rastnostjo na rastiščih z nadpovprečno proizvodno zmogljivostjo.

Funkcija je opredeljena ploskovno na masko gozda. Prevladujeta prva (možen dolgoročni posek več kot 5 m³/ha letno) in tretja stopnja (dolgoročni posek manj kot 2 m³/ha letno.) poudarjenosti. Prva stopnja je opredeljena v večini gospodarskih odsekov, tretja stopnja pa v večini varovalnih. Delež 2. stopnje (možen dolgoročni posek med 2 in 5 m³/ha letno) je zanemarljiv.

Funkcija je na prvi stopnji opredeljena na 4.039,26 ha (85,4 % gozda), na drugi stopnji na 2,76 ha (0,1 % gozda), na tretji pa na 634,30 ha (13,4 % gozda).

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Ta funkcija pomeni izkoriščanje nelesnih in materialnih koristi gozda, z izjemo divjadi in rekreativne rabe gozdov, ki se lahko pojavijo na trgu. Poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin opravljajo zlasti gozdovi, kjer se intenzivno odvija steljarjenje, čebelja paša, pridobivanje smole in drevesnih sokov, pridobivanje okrasnega drevja, izkoriščanje sečnih ostankov, ipd. če so ti proizvodi predmet prodaje ali nadaljnje dodelave in niso namenjeni le lastni uporabi.

Funkcija je v določena ploskovno. Na prvi stopnji je opredeljeno 40 % gozdnega prostora kot območje nadpovprečnega nabiranja stranskih gozdnih proizvodov, to je tisti del Pokljuke, ki je v tretjem varstvenem območju TNP. Na prvi stopnji sta poudarjena tudi dva semenska sestoja za smreko v Rudni dolini in na Jerebikovcu. Na drugi stopnji so razpršeno po celi enoti poudarjena območja čebelje paše, ki so določena v izbranih tipih sestojev.

Na prvi stopnji je opredeljenih 2.080,87 ha (40,6 % gozdnega prostora), na drugi stopnji pa 84,19 ha (1,6 % gozdnega prostora).

Lovnogospodarska funkcija

Funkcija pomeni gospodarjenje s populacijami divjadi. Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo zlasti gozdovi oziroma gozdni prostor v lovnih oborah. Funkcija je poudarjena tudi v okolici rukališč, krmišč, krmnih njiv ter v predelih, kjer se intenzivno izvaja lovski turizem. V sonaravno zasnovanih in

oblikovanih gozdovih ter ob usklajenih populacijah živalskega sveta poteka ta funkcija brez konfliktov in je ni nujno vedno poudarjati kot dominantno funkcijo v prostoru.

Funkcije je v GGE Pokljuka opredeljena ploskovno in točkovno. Večina gozdnega prostora z izjemo 1. cone TNP in manjšega konca pri Gorjušah je opredeljen na drugi stopnji kot LPN Triglavski narodni park. Točkovno je na prvi stopnji opredeljeno eno zimsko krmišče v bližini Gorjuš.

Na drugi stopnji je ploskovno opredeljenih 4.604,31 ha (89,9 % gozdnega prostora).

Pasišča, grmišča in zimovališča, na katerih je bila v preteklem načrtu opredeljena lovnogospodarska funkcija, so v obdobju zadnjega območnega načrta opredeljena pod funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Površina vseh gozdov v GGE Pokljuka je 4.731,06 ha. Celotna GGE leži v Triglavskem narodnem parku. Gozdovi, v katerih se gospodari (drugo in tretje varstveno območje TNP), spadajo v kategorijo gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi in predstavljajo 86,7 % gozdov (4.100,06 ha). Preostali gozdovi (631,00 ha ali 13,3 %) so uvrščeni v kategorijo varovalnih gozdov. Zaradi velikega deleža varovalnih gozdov so podatki v načrtu večkrat prikazani še posebej za gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki jih v načrtu večkrat poimenujemo gospodarski gozdovi.

Kategorija varovalnih gozdov je opredeljena na podlagi Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20). kategorija GPN, kjer so ukrepi dovoljeni pa na podlagi Zakona o Triglavskem narodnem parku (Ur. l. RS št. 52/10, 46/14).

Po lastniških kategorijah s 96,8 % prevladujejo zasebni gozdovi, državnih gozdov je 3,2 %.

Preglednica 19/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Gpn, ukrepi so dovoljeni	3.958,46	141,60	0,00	4.100,06
Varovalni gozdovi	620,69	10,31	0,00	631,00
Skupaj:	4.579,15	151,91	0,00	4.731,06

Karta kategorij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 4).

Preglednica 20/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
00401-1 -predalpska jelova bukovja	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	31,89	2,4
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	1.224,44	90,5
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	19,24	1,4
	69100-Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	17,14	1,3
	80200-Smrekovje s smrečnim resnikom	59,41	4,4
Skupaj RGR		1.351,90	100,0
00402-2 -predalpska jelova bukovja na boljših tleh in jelovj	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	35,49	6,6
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	4043,47	74,8
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlat	9,43	1,8
	77100-Jelovje s praprotni	40,36	7,5
	78100-Kisloljubno gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	5,93	1,1
	80100-Smrekovje s trikrpim bičnikom	1,07	0,2
	80200-Smrekovje s smrečnim resnikom	44,03	8,2
Skupaj RGR		539,79	100,0
00403-3 -smrekovja mrazišč	64300-Predalpsko jelovo bukovje	138,72	16,0
	69100-Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	40,94	4,7
	80100-Smrekovje s trikrpim bičnikom	10,38	1,2

OPIS STANJA GOZDOV

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
	80200-Smrekovje s smrežnim resnikom	672,42	77,7
	81100-Barjansko smrekovje	3,41	0,4
Skupaj RGR		865,78	100,0
00404-4 -smrekovja mrazišč v prisojnih legah	64300-Predalpsko jelovo bukovje	15,29	5,1
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	0,68	0,3
	69100-Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	27,19	9,0
	70100-Macesnovje	3,74	1,2
	80200-Smrekovje s smrečnim resnikom	254,34	84,4
Skupaj RGR		301,28	100,0
00405-5 -subalpinska smrekovja	64300-Predalpsko jelovo bukovje	37,85	5,7
	69100-Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	591,01	89,2
	70100-Macesnovje	3,37	0,5
	80100-Smrekovje s trikrpim bičnikom	0,12	0,0
	80200-Smrekovje s smrečnim resnikom	30,00	4,5
Skupaj RGR		662,28	100,0
00406-6 -subalpinska smrekovja na ekstremnih rastiščih	63400-Alpsko bukovje s črnim telohom	1,12	0,3
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	22,20	5,9
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	33,10	8,7
	69100-Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	283,46	74,8
	70100-Macesnovje	23,29	6,1
	80200-Smrekovje s smrečnim resnikom	15,89	4,2
Skupaj RGR		379,03	100,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI		4.100,06	100,0
00407-7 -varovalni gozdovi	64300-Predalpsko jelovo bukovje	19,86	9,4
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	0,87	0,4
	69100-Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	167,72	78,4
	70100-Macesnovje	163,63	43,47
	70200-Alpsko ruševje	5,10	2,7
	80100-Smrekovje s trikrpim bičnikom	0,43	0,2
	80200-Smrekovje s smrečnim resnikom	11,08	5,3
	81100-Barjansko smrekovje	7,77	3,6
Skupaj RGR		376,44	100,0
00408-8 - gozdovi v prvem varstvenem območju tnp	69100-Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	55,41	21,8
	70100-Macesnovje	96,97	38,1
	70200-Alpsko ruševje	100,14	39,1
	80200-Smrekovje s smrečnim resnikom	2,05	0,8
Skupaj RGR		254,56	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		631,00	100,0
Skupaj vsi gozdovi		4.731,06	100,0

3.2 Lesna zaloga

Povprečna lesna zaloga v GGE je 499,9 m³/ha. V lesni zalogi z 98,2 % prevladujejo iglavci. Porazdelitev skupne lesne zaloge po debelinskih razredih je, tako kot porazdelitev lesne zaloge iglavcev, izrazito levo asimetrična z vrhom v V. debelinskem razredu, kjer je 34 % vse lesne zaloge. Listavci so izrazito tanjši, porazdelitev njihove lesne zaloge je izrazito desno asimetrična z vrhom v II. debelinskem razredu.

Prikaz podatkov o lesni zalogi je, zaradi varovalnih gozdov v katerih ni aktivnejšega gospodarjenja in za katere ne razpolagamo s tako natančnimi numeričnimi kazalci stanja in razvoja gozdov, zamegljen. Lesno zalogo in prirastek bomo zato v nadaljevanju prikazali ločeno še za tiste gozdove, v katerih z aktivnim gospodarjenjem usmerjamo njihov razvoj (GPN z dovoljenimi ukrepi).

Preglednica 21/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	4,7	13,7	21,2	26,2	34,2	470,6	94,2
Jelka	10,0	19,3	21,8	19,2	29,7	6,7	1,3
Macesen	0,5	19,8	16,2	26,7	36,8	13,6	2,7
Bukev	26,2	34,4	25,6	5,7	8,1	8,0	1,6
Pl. Ist.	15,5	34,5	33,9	6,1	10,0	0,7	0,1
Dr. tr. Ist.	21,7	29,2	47,9	1,2	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	35,7	41,3	14,0	7,9	1,1	0,3	0,1
Iglavci	4,6	13,9	21,1	26,1	34,3	490,9	98,2
Listavci	25,6	34,6	25,9	5,8	8,1	9,0	1,8
Skupaj	5,0	14,3	21,2	25,8	33,7	499,9	100,0

Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah kaže, da v GGE dominira smreka s 94,2 %. Z omembe vrednim deležem so zastopani še macesen, jelka in bukev, ki skupaj predstavljajo slabih 6 % lesne zaloge. Poleg naštetih drevesnih vrst so posamično z malenkostnim deležem prisotni še gorski javor, jerebika in vrbe.

Preglednica 22/DLZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	5,1	13,1	21,8	25,6	34,4	502,5	96,2
Jelka	10,0	19,3	21,8	19,2	29,7	7,7	1,5
Macesen	2,3	7,1	20,8	29,2	40,6	3,3	0,6
Bukev	29,6	37,8	24,6	3,8	4,2	8,1	1,5
Pl. Ist.	18,5	39,3	34,5	3,4	4,3	0,7	0,1
Dr. tr. Ist.	21,7	29,2	47,9	1,2	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	35,7	41,3	14,0	7,9	1,1	0,3	0,1
Iglavci	5,1	13,1	21,8	25,5	34,5	513,5	98,3
Listavci	29,0	38,0	25,0	3,9	4,1	9,1	1,7
Skupaj	5,5	13,5	21,8	25,2	34,0	522,6	100,0

Povprečna lesna zaloga gospodarskih gozdov je 522,6 m³/ha. Razmerje med iglavci in listavci je enako kot v skupnem, opazen je edino večji delež smreke na račun macesna. Tudi porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih je podobna kot v celotni GGE, le z malenkostnimi odstopanji pri listavcih.

Zaradi velikega deleža najdebelejšega drevja pri iglavcih in majhnega deleža listavcev je porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih izrazito levo asimetrična z vrhom v petem debelinskem razredu. V zadnjih dveh razredih je 60 % lesne zaloge iglavcev in le 8 % lesne zaloge listavcev. Med listavci prevladuje tanjše drevje. Porazdelitev lesne zaloge listavcev je nasprotno od iglavcev desno asimetrična z maksimumom v drugem debelinskem razredu in minimumom v četrtem in petem debelinskem razredu. V prvih dveh razredih (do 30 cm premera) je dve tretjini lesne zaloge listavcev in le slaba petina lesne zaloge iglavcev.

Preglednica 23/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija	
			Zasebni gozd	Državni gozd
Iglavci	m ³	2.322.644	2.237.560	85.084
	m ³ /ha	490,9	488,7	560,1
Listavci	m ³	42.361	42.293	68
	m ³ /ha	9,0	9,2	0,4
Skupaj	m ³	2.365.005	2.279.853	85.152
	m ³ /ha	499,9	497,9	560,5

Višjo lesno zalogo izkazujejo državni gozdovi, ki imajo v primerjavi z zasebnimi gozdovi manjši delež varovalnih gozdov, kjer je lesna zaloga nižja. Delež listavcev je višji v zasebnih gozdovih. Površina državnih gozdov je 151,9 ha (3,2 %).

Način ugotavljanja lesne zaloge

V gospodarskih gozdovih, ki jih je 4.100,06 ha (86,7 % vseh gozdov v GGE), lesno zalogo ugotavljamo na stalnih vzorčnih ploskvah, ki so po površini razporejene sistematično s pravokotno mrežo 200×200 m. Za izračun so uporabljene vmesne tarife po Čoklu. Posnetih je bilo 1.021 ploskev.

Preglednica 24/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

RGR	Število vzorčnih ploskev	Lesna zaloga (m ³ /ha)	± E %
1 – Predalpska jelova bukovja	339	474,5	5,8
2 – Predalpska jelova bukovja na boljših tleh in jelovja	133	572,7	9,3
3 – Smrekovja mrazišč	217	523,0	7,9
4 – Smrekovja mrazišč v prisojnih legah	74	519,8	8,1
5 – Subalpinska smrekovja	162	610,2	7,7
6 – Subalpinska smrekovja na ekstremnih rastiščih	96	470,9	11,4
Skupaj gospodarski gozdovi	1.021	522,6	3,3

Lesna zaloga varovalnih gozdov (3,2 % vseh gozdov v GGE) je ugotovljena okularno in zato zanjo ni možno ugotoviti standardne napake ocene. V zgornji preglednici smo skupno lesno zalogo prikazali le za del GGE, kjer je bila lesna zaloga ugotovljena s SVP (gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi). Skupno lesno zalogo za celotno GGE najdemo v ostalih tabelah, lesne zaloge

gospodarskih gozdov pa prikazujemo, skupaj z vzorčnimi napakami, v tej preglednici, saj je le-ta bistvenega pomena za dejanske odločitve o prihodnjem ravnanju z gozdovi v GGE.

Dovoljena vzorčna napaka ocene lesne zaloge je po 43. členu Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS št. 91/10 in 200/20) pri tveganju 5 % praviloma do 15 % lesne zaloge na ravni posameznega RGR in do 10 % na ravni GGE. Predpisanim pogojem lahko zadostimo v vseh gozdovih, kjer se lesna zaloga ugotavlja s SVP. Za celotno GGE znaša vzorčna napaka 3,3 %.

Način ugotavljanja tarif

Osnova za izračun tarif so bile naslednje regresijske krivulje:

$$y = a + bx + cx^2$$

y = drevesna višina

$$y = a + b/x$$

x = prsni premer

$$y = a + b/\log x$$

a, b, c = regresijske konstante

S pomočjo dvovhodnih deblovnic so na osnovi teh krivulj izdelane lokalne tarife. Vse te nize so primerjali s predpisanimi E, V in P tarifami. Primerjali so višinske krivulje in lokalne tarife po posameznih RGR. Najbolj značilno so se dejanske krivulje približale V tarifam.

Tarife so bile ponovno preverjene ob obnovi preteklega načrta leta 2016 (višina dreves na SVP je bila takrat ugotovljena s pomočjo podatkov lidarskega snemanja Slovenije). Tarif pri obnovi načrta nismo spreminjali.

3.3 Prirastek

Prirastek smo izračunali po metodi prirastnih nizov.

Tekoči letni prirastek v enoti znaša 8,53 m³/ha. Prirastek je dokaj enakomerno porazdeljen po vseh debelinskih razredih, kar potrjuje ugotovitve, da je priraščanje gorskih gozdov enakomerno skozi vse razvojne faze in se nadaljuje tudi v visoki starosti sestojev. Prirastek iglavcev predstavlja 96,7 % prirastka.

Pri listavcih je krivulja izrazito desno asimetrična, tu je največji prirastek v I. debelinskem razredu.

Preglednica 25/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha /leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,39	1,93	1,89	1,66	1,38	8,24	96,7
Listavci	0,14	0,09	0,04	0,01	0,01	0,29	3,3
Skupaj	1,53	2,02	1,93	1,67	1,39	8,53	100,0

Če varovalne gozdove izvajamo in upoštevamo le gospodarske gozdove, v katerih prirastek ugotavljamo s pomočjo stalnih vzorčnih ploskev, ugotovimo, da prirastek znaša 9,25 m³/ha. Prirastek iglavcev predstavlja 96,6 %. Razmerje med prirastkom iglavcev in listavcev je v gospodarskih gozdovih malenkost bolj v prid listavcev. Prirastek je tudi v gospodarskih gozdovih dokaj enakomerno porazdeljen po vseh debelinskih razredih. Največji je v drugem in tretjem debelinskem razredu, najmanjši pa v petem.

Preglednica 26/DPR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih za gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha /leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,60	2,03	2,09	1,75	1,47	8,94	96,6
Listavci	0,16	0,10	0,04	0,00	0,00	0,31	3,4
Skupaj	1,76	2,13	2,13	1,75	1,47	9,25	100,0

Preglednica 27/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija	
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi
Iglavci	m ³	39.033	37.047	1.986
	m ³ /ha	8,25	8,09	13,07
Listavci	m ³	1.331	1.330	1
	m ³ /ha	0,28	0,29	0,01
Skupaj	m³	40.364	38.376	1.988
	m³/ha	8,53	8,38	13,08

Podobno kot lesna zaloga je tudi prirastek v primerjavi z zasebnimi višji v državnih gozdovih. Vzrok za odstopanje je manjši delež varovalnih gozdov in višji delež drogovnjakov v tej lastniški kategoriji.

Način ugotavljanja prirastka

Metoda prirastnih nizov

Pri izračunu tekočega volumskega prirastka na osnovi debelitve drevesa v prsnem premeru upoštevamo samo tista drevesa, pri katerih so bili premeri izmerjeni korektno. Podatki starih dreves so korigirani za naknadno ugotovljene napake in netočnosti, tako da je lesna masa izračunana ponovno. Prirastek se ugotavlja po drevesnih vrstah, za razvojno fazo in za RGR. Ugotovljena razlika med zalogama drevesa pred desetimi leti in sedaj se primerja s startno lesno zalogo in ugotovi prirastni odstotek po debelinskih stopnjah. Ugotovljeni odstotki veljajo za določeno populacijo in preteklo desetletje, zato jih uporabimo za napovedani prirastek v enakih startnih razvojnih fazah po RGR. S tem se izognemo napaki zaradi ravnega pojema, ki je prisoten v vseh razvojnih fazah konkretnega sestoja, saj ga prvič zajamemo v letvenjaku, ko je intenziteta priraščanja največja. Predvidevamo, da se bo tekoči prirastek gibal enako kot v sorodnih sestojnih tipih pred desetimi leti.

Formula za izračun tekočega prirastka temelji na sledečih podatkih:

V1 = staro stanje lesne zaloge = vsa drevesa s šifro 0 (v sestoji še sedaj) in vsa posekana drevesa šifra 1 ter vsa propadla drevesa šifra 2

V2 = novo stanje lesne zaloge = vsa drevesa s šifro 0 z novim premerom in vsa vrasla drevesa s šifro 3

$$\Sigma V2 - \Sigma V1$$

$$P \% = \frac{\Sigma V2 - \Sigma V1}{\Sigma V1} \times 100$$

$$\Sigma V1$$

Končno uporabljena formula je nekoliko poenostavljena, ker so nekateri manj pomembni členi med seboj prekrivajo (delujejo nasprotno) in v končni vrednosti ne predstavljajo upoštevanja vrednih količin.

Prirastni nizi so prikazani v prilogi.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 28/ RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna	Število		Srednji
			Površina		Zasnova				zaloga	SVP	± E	premer
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m3/ha		%	cm
Mladovje	795,39	16,8							94,7	130	19,5	11
Drogovnjak	622,24	13,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	395,8	156	5,8	17
Debeljak	1.942,91	41,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	759,0	497	2,3	28
Sestoj v obnovi	694,87	14,7	246,32	35,4	36,1	39,9	18,6	5,4	540,5	227	5,2	27
RAZNOMERNO (sk-gnz)	675,65	14,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	372,6	11	13,7	26
Skupaj	4.731,06	100,0	246,32	5,2					522,6	1.021	3,3	23

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah in veljajo za gospodarske gozdove.

V GGE prevladujejo enomerni sestoji. Raznomernih sestojev je 675,7 ha ali 14,3 %, vendar se ti večinoma nahajajo v varovalnih gozdovih. V gospodarskih gozdovih je sestoj z raznomerno zgradbo le 54,2 ha.

Tako v GGE močno prevladujejo debeljaki, ki jih je 41,0 % površine vseh gozdov, mladovij, drogovnjakov in sestojev v obnovi je približno enak delež – okrog 15 %, najmanj je drogovnjakov in sicer 13,2 %.

Vse razvojne faze, razen mladovij, izkazujejo zelo visoke lesne zaloge. Pri lesni zalogi v mladovju moramo poudariti, da so v izračun vzeta le drevesa nad 10 cm in sicer v sestojnih tipih 2.3 in 2.4, v sestojnem tipu 100 pa smo v izračunu upoštevali, kot da nima lesne zaloge.

Ocenjena lesna zaloga je najvišja v debeljakih in znaša 759 m³/ha. 396 m³/ha so povprečne zaloge v drogovnjakih in 541 m³/ha v sestojih v obnovi.

Vzorčna napaka ocene lesne zaloge je zaradi že omenjenih razlogov največja prav v mladovju. V ostalih razvojnih fazah, razen v sestojih v obnovi, je napaka ocene nizka in ne presega 6 %. Na nivoju enote je napaka ocene le 3,3 %.

Preglednica 29/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.	Skupaj
ha	196,21	13,92	1,80	28,32	1,06	0,06	4,95	246,32
%	79,66	5,65	0,73	11,50	0,43	0,02	2,01	100,00

V tabeli prikazana drevesna sestava podmladka se nanaša na razvojno fazo sestojev v obnovi. Podmladek se pojavlja na 35 % površine sestojev v obnovi in je večinoma bogatih in dobrih zasnov (76 %). Pomanjkljivih in slabih zasnov je slaba četrtina podmladka. Slabše zasnove podmladka so prisotne na prizadetih površinah po ujmah v zadnjih letih.

Najbolje se pomlajuje smreka, ki predstavlja 79,7 % vsega podmladka. Sledi ji bukev z 11,5 %. Razmerje med iglavci in listavci je 86 : 14. Med iglavci sta s skromnejšim deležem zastopana še jelka in macesen. Od listavcev je bukev v pomladku najpogostejša vrsta, ostalih listavcev je skupaj le 2,5 %. Od tega je največ mehkih listavcev, med katerimi prevladujejo jerebika in vrbe. Plemeniti listavci (gorski javor) predstavljajo 0,4 % pomladka.

Preglednica 30/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	795,39	25,6	25,7	20,7	28,0	47,6	37,0	15,4	0,0	20,4	17,8	20,1	41,7
Drogovnjak	622,24	74,0	25,1	0,9	0,0	19,6	49,1	31,3	0,0	67,5	31,6	0,7	0,2
Debeljak	1.942,91					66,7	33,1	0,2	0,0	12,0	88,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	694,87					56,3	41,1	2,6	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	675,65					3,5	6,9	89,6	0,0				
Skupaj	4.731,06												

V mladovju so zasnove od bogatih do slabih zelo izenačene. Največ je mladovij s slabo zasnovo, ki jih lahko pripišemo povečanju površin mladovja zaradi obsežnih sanitarnih sečenj, po katerih so ostale ogolele površine s pomanjkljivo ali slabo zasnovo. Drogovnjaki so nadpovprečnih zasnov: bogatih zasnov je tri četrtine drogovnjakov, dobrih pa četrtina.

Negovanost mlajših razvojnih ni najboljša. Bolje so negovana mladovja, kjer prevladuje dobra negovanost in je nenegovanih le 15 % sestojev. Pri drogovnjakih je največ sestojev – polovica – pomanjkljivo negovanih, dobro negovanih jih je petina in kar tretjina nenegovanih. Najbolje so negovani debeljaki in sestoji v obnovi, kjer je večina sestojev dobro negovanih, nenegovanih sestojev pa praktično ni. Slabša negovanost raznomernih sestojev izvira iz dejstva, da so to predvsem sestoji v varovalnih gozdovih, kjer je ukrepanje bistveno manj intenzivno kot v gospodarskih gozdovih.

V debeljakih prevladujejo sestoji z normalnim sklepom, takih sestojev je 88 %. Sestoj s tesnim sklepom je največ v drogovnjakih. Vrzlast do pretrgan sklep na skoraj polovici mladovij je posledica ujm v zadnjih desetletjih in narave pomlajevanja v gorskih gozdovih, ki poteka počasi, posamezno ali v šopih.

3.5 Tipi sestojev

Izločanje in opisovanje sestojev poteka s postopkom, ki ga imenujemo opis sestojev. V tej fazi s pomočjo DOF in LIDAR posnetkov ter terenskega ogleda izločimo posamezne sestojne tipe.

Pod pojmom sestojni tip, ki ga ponazarja trimestna šifra, tako razumemo klasifikacijo sestojev glede na razvojno fazo (100), mešanost (10) in sklep sestoja (1). Tako opredeljen sestojni tip zelo podrobno stratificira sestoj in je uporaben za natančno diagnosticiranje sestojev za potrebe podrobnega načrtovanja gojenja gozdov (opis sestojev) ter za stratifikacijo pri ugotavljanju lesne zaloge s stalnimi vzorčnimi ploskvami. Klasifikacija sestojev na sestojne tipe omogoča tudi združevanje posameznih tipov v različne kategorije. Najpogostejše sestojne tipe združujemo v stratume po razvojnih fazah. Povezava med sestojnim tipom in razvojno fazo ter podfazo je avtomatična. Ključ po katerem se sestojni tipi uvrščajo v razvojno fazo oziroma podfazo prikazuje spodnja preglednica.

Preglednica 31: Ključ za uvrščanje sestojnih tipov v razvojne faze in podfaze.

Šifra	Razvojna faza (podfaza)	Pripadajoč sestojni tip
1	Mladovje	100; 2.3; 2.4
2	Drogovnjak	
2a	- mlajši	2.1; 2.2
2b	- starejši	3.1; 3.2; 3.3; 3.4
3	Debeljak	
3a	- mlajši	4.1; 4.2
3b	- starejši I	5.1; 5.2
3c	- starejši II	6.1; 6.2
4	Sestoj v obnovi	4.3; 4.4; 5.3; 5.4; 6.3; 6.4; 7.3; 7.4
7	Raznomerni sestoji	7.1; 7.2

Vsi varovalni gozdovi imajo prvo šifro 8, ostali dve pa pomenita isto kot v gospodarskih gozdovih. Mladje v varovalnih gozdovih označimo z 810. Izločenih je bilo 1.891 sestojev (multipoligonov) s povprečno površino 2,50 ha (brez drugih gozdnih zemljišč).

Preglednica 32/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Bukovi gozdovi	18,53	0,4
Drugi pretežno listnati gozdovi	15,79	0,3
Gozdovi bukve in jelke	0,08	0,0
Gozdovi bukve in smreke	136,15	2,9
Smrekovi gozdovi	4.029,52	85,1
Drugi pretežno iglasti gozdovi	418,84	8,9
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	112,15	2,4
Skupaj	4.731,06	100,0

Po tipih drevesne sestave v enoti prevladujejo smrekovi gozdovi, ki predstavljajo 85 % vseh gozdov. Od ostalih tipov drevesne sestave so z opaznim deležem (9 %) prisotni drugi pretežno iglasti gozdovi. Čistih bukovih gozdov je le 0,4 %. Vseh gozdov, kjer so listavci prisotni z znatnim deležem je 3,6 %.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2).

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 33/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi so dovoljeni	816,75	19,9	3.268,41	79,7	14,90	0,4	0,00	0,0	4.100,06	86,7
Varovalni gozdovi	19,69	3,1	608,92	96,5	2,39	0,4	0,00	0,0	631,00	13,3
Skupaj vsi gozdovi	836,44	17,7	3.877,33	81,9	17,29	0,4	0,00	0,0	4.731,06	100,0

Ohranjenost gozdov se določa glede na delež drevesnih vrst, ki so v naravni sestavi gozdne združbe tuje ali so redko prisotne. V ohranjenih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne

do 30 %, v spremenjenih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne od 31 do 70 %, v močno spremenjenih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne od 71 do 90 % in v izmenjenih gozdovih so tuje ali redko prisotne drevesne vrste prisotne z več kot 90 %.

Ohranjenost drevesne sestave je v GGE pod povprečjem območja. Ob intenzivnem gospodarjenju, kar je bila značilnost vseh bivših državnih gozdov, se je tukaj močno pospeševalo smreko tudi izven njenih naravnih rastišč, listavci pa so bili v preteklosti obravnavani kot manjvredni in se jih ni pospeševalo. Taka praksa je sicer že nekaj desetletij opuščena, posledice pa bodo v drevesni sestavi prisotne še dalj časa. Ohranjeno drevesno sestavo ima 18 % gozdov. Predvsem zaradi prevelikega deleža smreke je spremenjenih 82 % gozdov. Delež močno spremenjenih gozdov je zanemarljiv, izmenjenih gozdov pa v enoti ni.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 34/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	8.055	7,7	34,3	43,2	13,3	1,5
Jelka	144	6,3	30,6	43,0	12,5	7,6
Macesen	57	12,3	17,5	45,6	21,1	3,5
Bukev	116	0,0	4,3	30,2	35,3	30,2
Pl. Ist.	4	0,0	0,0	25,0	50,0	25,0
Meh. Ist.	3	0,0	0,0	0,0	33,3	66,7
Skupaj iglavci	8.256	7,8	34,1	43,2	13,3	1,6
Skupaj listavci	123	0,0	4,1	29,3	35,7	30,9
Skupaj	8.379	7,6	33,6	43,2	13,6	2,0

Prikazana je struktura kakovosti drevja v gozdovih, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami (gospodarski gozdovi). Struktura je ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm.

V gozdnogospodarski enoti je kakovost drevja nadpovprečna, prevladujeta dobra (43 %) in prav dobra (34 %) kakovost drevja. Odlične kakovosti je 8 % dreves, zadovoljive in slabe kakovosti pa 16 %. Iglavci izkazujejo zelo visoko kakovost. Iglavcev slabe in zadovoljive kakovosti je le 15 %, medtem ko ta delež pri listavcih predstavlja dve tretjini vseh dreves. Pri listavcih je z izjemo bukve, ki je slabše kakovosti, za ostale drevesne vrste premalo podatkov, da bi lahko sklepali o njihovi kakovosti. Trenutno je vloga listavcev ob njihovem majhnem deležu ne toliko v proizvodnji visoko kvalitetnega lesa, temveč v meliorativnih učinkih.

Nasploh najboljše kakovosti je smreka kot vodilna drevesna vrsta na Pokljuki. Odlične kakovosti je 8 % dreves smreke in 34 % prav dobre. Jelka je le malenkost slabše kakovosti od smreke. Macesen ju ne dohaja, ima pa najvišji delež dreves odlične kakovosti.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 35/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	4,2
Veje	1,4
Osutost	0,3
Skupaj	5,9

Poškodovanost drevja smo ocenjevali na stalnih vzorčnih ploskvah, zato se vse ocene poškodovanosti nanašajo na gospodarske gozdo.

V oceni poškodovanosti drevja so zajete le najhujše poškodbe, ki so razvrščene v tri skupine:

- deblo in korenčnik, kjer se za hujšo poškodbo šteje, če je lubje odstranjeno na več kot treh kvadratnih decimetrih;
- veje, kjer za hujšo poškodbo velja, če je v krošnji odlomljen vrh ali veja, ki po debelini presega 20 % premera v prsni višini;
- osutost, kjer velja, da je drevo osuto, če ima osute več kot 60 % krošnje.

Analiza poškodovanosti kaže, da je v GGE delež dreves s hujšimi poškodbami zmeren – 5,9 %. Poškodovano deblo in korenčnik ima 4,2 % dreves, večinoma gre za posledice gozdne proizvodnje, obgrizenja debel za prehrano divjadi v zimskem času ter poškodb zaradi padajočega kamenja. Poškodbe vej in krošnje so bile zabeležene pri 1,4 % dreves, večinoma gre za odlomljene vrhove, ki so posledica snegolomov in žleda. Osuto krošnjo ima 0,3 % dreves, kar je znak splošne oslabelosti drevesa.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

Objedenost gozdnega mladja se ugotavlja po metodologiji, ki je bila na območju Slovenije uvedena v letu 2009. V okviru metodologije so bile oblikovane tako imenovane popisne enote, ki jih sestavljajo posamezne GGE, katere so si podobne po drevesni sestavi, po prisotnosti živalskih vrst, geološki podlagi itd. Znotraj popisnih enot smo nato naključno izbrali 51 vzorcev, katere število ustreza nadaljnjim statističnim obdelavam in kar je najpomembnejše, rezultati so pripomoček boljšim odločitvam pri gozdnogospodarskem, gozdnogojitvenem in lovsko upravljalnem načrtovanju.

Na ploskvah površine 20 m², smo evidentirali vsa drevesca višine od 15 do 150 cm, ter ugotavljali poškodovanost terminalnega poganjka. Podatke smo analizirali, statistično obdelali ter jih primerjali z rezultati do sedaj izvedenih popisov s poudarkom na popisu izvedenem v letu 2024. Sistematično pridobljeni podatki so pomemben vir informacij ne le o vplivu divjadi na objedenost gozdnega mladja, ampak tudi o sami drevesni sestavi, gostoti ter vertikalni in horizontalni strukturi mladovij.

Stopnje objedenosti so sicer odvisne od številnih dejavnikov, o čemer pričajo raziskave s tega področja. Ne glede na to, pa so gostote rastlinojedih parkljarjev tiste, ki najpomembneje vplivajo na stopnje poškodovanosti. Podatek nam nudi dodano vrednost pri razumevanju dogajanj v populacijah divjadi, predvsem glede gibanja njene številčnosti oz. gostot.

Preglednica 36/OM1: Objedenost gozdnega mladja v letu 2024

Skup. DV	št. vz.	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	42	50	22.857		52	9.719	1,7	45	9.706	0,5	37	4.853	1,6	30	2.200	5,3	44	26.479	1,6
Jelka	27	10	4.654		10	1.786	23,2	5	1.035	31,3	5	686	13,2	3	233	11,1	6	3.740	22,8
Macesen	1														13	100		13	100
Bukev	42	11	4.861		22	4.128	46,7	39	8.335	50,2	46	6.096	48,4	57	4.154	43,6	37	22.713	47,9
Hrasti	1		103																
Plemeniti listavci	23	24	11.170		8	1.527	65,3	3	699	77,8	1	155	91,7	1	52	75	4	2.433	70,7
Drugi trdi listavci	11	1	414		3	621	41,7	4	919	64,8	5	686	77,4	6	440	64,7	4	2.666	62,6
Mehki listavci	28	4	1.965		5	867	52,2	4	932	81,9	6	738	87,7	2	181	85,7	4	2.718	74,3
Iglavci	43	60	27.511		62	11.505	5,1	50	10.742	3,5	42	5.539	3	34	2.446	6,3	50	30.232	4,2
Listavci	49	40	18.513		38	7.144	50,9	50	10.884	55,9	58	7.675	55,6	66	4.827	47,5	50	30.530	53,3
Skupaj	51	100	46.023		100	18.649	22,6	100	21.626	29,9	100	13.214	33,6	100	7.273	33,6	100	60.763	28,9

Zgornja preglednica prikazuje deleže posameznih drevesnih vrst in skupin drevesnih po višinskih razredih ter stopnje njihove objedenosti. Ob zadnjem popisu smo v PE ugotovili 28,9 % objedenost. Visoke stopnje objedenosti zasledujemo skozi vse dosedanje popise.

Obravnavana GGE je del popisne enote Jelovica in Pokljuka, ki obsega skupno 10 GGE. Popisna enota obsega širše območje platojev Jelovice in Pokljuke. Enota je oblikovana tako, da ustreza arealu razširjenosti jelovsko-pokljuške populacije jelenjadi. Za popisno enoto je značilen znaten delež gozdov, z močno poudarjeno proizvodno funkcijo ter visokim rastiščnim potencialom. Intenzivnost gospodarjenja je velika, kar je povezano z ugodno posestno strukturo (velika posest). Za enoto je značilen visok delež iglastih gozdov, ki so bili v zadnjih letih močno prizadeti po podlubnikih. V primerjavi z nekaterimi ostalimi popisnimi enotami je tu delež mladovij visok in se zaradi podlubnikov in ujm še povečuje. V obravnavani GGE je bilo leta 2024 popisanih 5 vzorčnih ploskev. Ker pa to število ne zadošča za korektno analizo, vse v nadaljevanju prikazane primerjave temeljijo na podatkih za širše območje, to je za popisno enoto Jelovica in Pokljuka.

V PE so še posebej visoko objedeni listavci, medtem ko so iglavci manj objedeni. Iglavci so v manjšem deležu objedeni zaradi visokega deleža smreke, ki velja med divjadjo za najmanj priljubljeno drevesno vrsto, medtem ko je kot drug predstavnik iglavcev - jelka že bistveno bolj objedena (22,8 %). Med listavci visoke stopnje objedenosti ugotavljamo pri vseh drevesnih vrstah. Praktično vse drevesne vrste, z izjemo bukve, so objedene z večinskim deležem (gorski javor 87,1 %, jerebika 74,9 %, mali jesen 63,3 %, beli gaber 66,2 %). Omenjene stopnje so med najvišji v Sloveniji. Najbolj poškodovana oz. objedena sta razreda R3 in R4 (60-150 cm), ostala razreda sta manj poškodovana. Najnižje stopnje objedenosti ugotavljamo v mladju višine 15-30 cm, nato objedenost naraste in visok delež ohranja tudi v razredu R4. Visoka objedenost v najvišjem razredu je posledica številčno močno zastopane populacije jelenjadi.

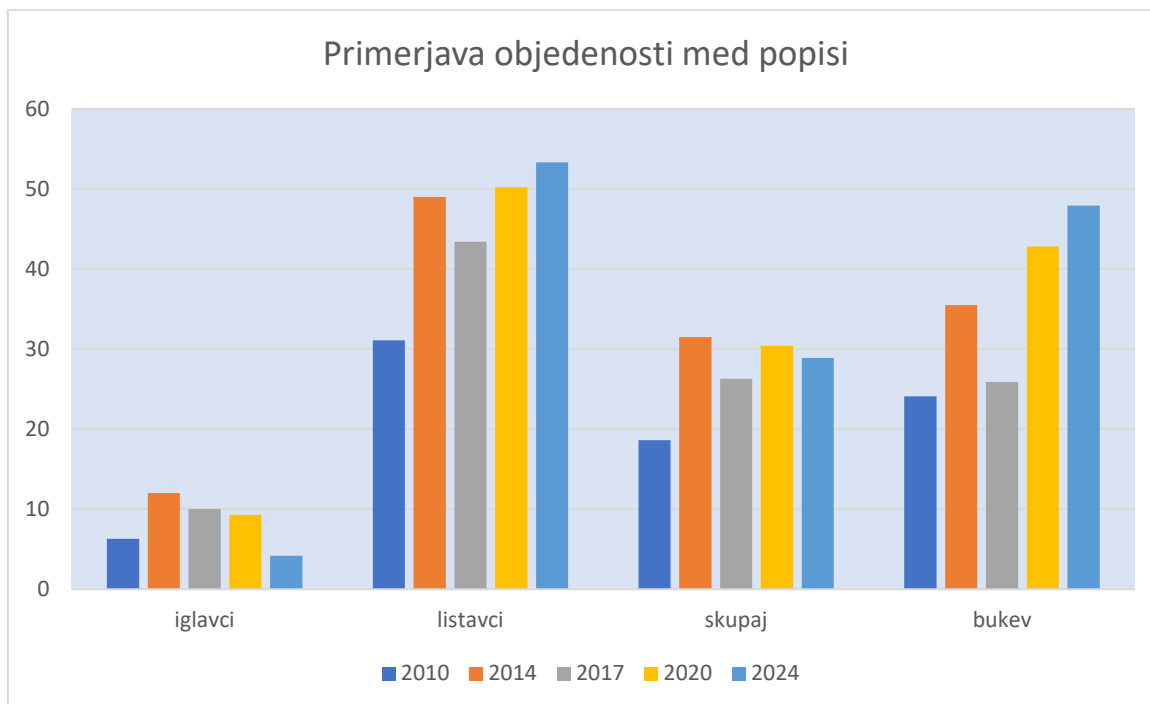
Preglednica 37/OM2: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po popisih v razredih R1-R4

	Popis 2010	Popis 2014	Popis 2017	Popis 2020	Popis 2024
Smreka	5,5	10,7	8,6	7,3	1,6
Jelka	29,3	32,7	32,5	37,0	22,8
Macesen	31,0	52,4	7,7	0,0	100
Bukev	24,1	35,5	25,9	42,8	47,9
Hrasti	52,9	55,6	50,0	100,0	-
Plemeniti listavci	52,5	75,6	75,9	63,4	70,7
Drugi trdi listavci	43,5	57,7	54,9	71,0	62,6
Mehki listavci	62,3	84,6	84,4	69,6	74,3
Iglavci	6,3	12,0	10,0	9,3	4,2
Listavci	31,1	49,0	43,4	50,2	53,3
Skupaj	18,6	31,5	26,3	30,4	28,9

Za razumevanje vpliva rastlinojede parkljaste divjadi na gozdno mladje so pomembni trendi oz. gibanja stopenj objedenosti med posameznimi popisi. Na podlagi teh povezav želimo sklepati na dogajanja v populacijah rastlinojedih parkljarjev. Med stopnjami objedenosti in gostotami parkljarjev obstajajo korelacije, ki jih upoštevamo kot enega pomembnejših kazalnikov pri določevanju višine načrtovanega odvzema.

Med popisi smo v preteklosti primerjali in ugotavljali trende deleža poškodovanosti po številnih kazalnikih (drevesne vrste, skupine drevesnih vrst, višinski razredi). Kot najbolj primerna se je za ugotavljanje vpliva divjadi na gozdno mladje izkazala bukev. Bukov je drevesna vrsta, ki je med divjadjo srednje priljubljena, naraščanje njene stopnje poškodovanosti je glede na populacijske gostote divjadi (jelenjadi) v primerjavi z drugimi drevesnimi vrstami še najbolj linearno.

Če na podlagi prikazanih rezultatov sklepamo na dogajanja v populacijah vidimo, da smo v zadnjem popisu zabeležili najvišje stopnje objedenosti (bukov, listavci), kar priča, da se je številčnost srnjadi, predvsem pa jelenjadi še povečala. Visoke stopnje objedenosti in njihova porast so presenetljive, saj so po ujmah in podlubnikih v zadnjem desetletju nastale številne ogolele površine, ki bi morale divjadi nuditi dodatno prehransko ponudbo.

Slika 1: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi

Dejstvo je, da bomo morali v bodoče z močnejšim poseganjem z odstrelom nadaljevati in izboljševati razmerje med objedenostjo in gostotami divjadi v prid gozdnega mladja. Poleg spremljave vpliva rastlinojede parkljaste divjadi preko popisov bi bilo nujno zagotoviti spremljavo ogroženosti gozdnogojitvenih ciljev. Na ta način bi lahko določili še mejne oz. sprejemljive stopnje objedenosti gozdnega mladja.

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 38/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha)

Razširjeni		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
deb. razred		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	35,83	0,88	36,71	15,61	1,00	16,61	51,44	1,88	53,32
	m ³ /ha	15,16	0,29	15,45	6,62	0,34	6,96	21,78	0,63	22,41
30 - 49 cm	št./ha	2,92	0,02	2,94	1,14	0,02	1,16	4,06	0,04	4,10
	m ³ /ha	5,64	0,03	5,67	2,15	0,03	2,18	7,79	0,06	7,85
50 in več cm	št./ha	0,47	0,00	0,47	0,14	0,00	0,14	0,61	0,00	0,61
	m ³ /ha	1,78	0,00	1,78	0,51	0,00	0,51	2,29	0,00	2,29
Skupaj	št./ha	39,22	0,90	40,12	16,89	1,02	17,91	56,11	1,92	58,03
	m ³ /ha	22,58	0,32	22,90	9,28	0,37	9,65	31,86	0,69	32,55

Odmrlo drevje smo evidentirali v gospodarskih gozdovih na stalnih vzorčnih ploskvah. Povprečno najdemo 58,0 odmrlih dreves na ha (32,6 m³/ha). Močno prevladuje tanko odmrlo drevje, ki ne presega debeline 30 cm. Po večini gre za drevje, ki odmre zaradi naravnega izločanja v mlajših razvojnih fazah. Takega drevja je v povprečju 53,3 dreves na ha ali 91,9 % vseh odmrlih dreves. Odmrlih dreves večjih dimenzij (nad 30 cm) je v povprečju 4,7 na ha ali 10,1 m³/ha. Drevesa nad 50

cm predstavljajo 1,1 % vseh dreves (po lesni zalogi pa 7,0 %). Ocenjujemo, da je v varovalnih gozdovih količina mrtvega drevja večja kot v gospodarskih.

Razmerje v zalogi med iglavci in listavci je v korist iglavcev, njihov delež predstavlja 97,9 %. Delež stoječih odmrlih dreves v zalogi znaša 70,4 %.

Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.) določa, da je potrebno zagotoviti vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v GGE. Tako bi morale biti v obravnavani GGE (ob povprečni lesni zalogi gospodarskih gozdov 522,6 m³/ha) v gozdu vsaj 15,7 m³/ha odmrlih dreves. Trenutno predstavlja odmrlo drevje 6,2 % lesne zaloge. Zaželeno so predvsem dimenzije dreves nad 30 cm. Teh je 10,1 m³/ha oziroma 31,2 % vse odmrle lesne mase.

3.11 Semenski objekti

Na območju GGE so trenutno registrirani trije semenski objekti:

1. Smreka – Rudna dolina na površini 110,72 ha – centralno alpsko območje – izbran material odsek 49 B, 65 A, 65 B in 66 B. V posameznih delih sestojev je prisotna tudi značilna vrhunska poključna kvaliteta lesa in drevesa z resonančnim lesom (odsek 65 A) – kategorija izbran
2. Gorski javor – Mrzli studenec (1.0492) na površini 0,2 ha – kategorija znano poreklo
3. Jerebika – Mesnovec (1.0493) – na površini 0,2 ha - kategorija izbran

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Gozdnogospodarska enota Pokljuka zajema tipično gozdno krajino na visoki planoti Pokljuka z zelo zaostrenimi ekološkimi pogoji, stalno neposeljeno in mestoma izkrčeno za pašnike. Prve sledove prisotnosti naselitve ljudi sledimo že 10.000 let pred našim štetjem pod robom planote Pokljuke, na Poljšici, kjer so bila v spodmolih nad vasjo zatočišča mezolitskih lovcev.

V železni dobi so blejski kot naseljevali staroselci Kelti in Iliri. Prisotnost Rimljanov je potrjena z najdbo rimskih novcev na Poljšici. Sosednje Zgornje in Spodnje Gorje so bile z zaselki poseljene med 7. in 8. stoletjem, močnejše pa v 11. stoletju. Od 8. stoletja naprej so bili kraji pod Frankopansko in pozneje nemško oblastjo. Omeniti velja aktivnost domačinov v vseslovenskem kmečkem upor in močno reformacijsko gibanje v 16. stoletju, ki pa so ga vladarji kmalu zatrli.

Poključski gozdovi so od nekdaj predstavljali velik, oddaljen, neposeljen gozdni kompleks in so najprej služili predvsem lovu. Prebivalstvo je imelo v bližnjih gozdovih pravico do stelje, nabiranja gozdnih sadežev, drv in lesa za vzdrževanje poslopij. Dolgoročne posledice ima zlasti paša domače živine v gozdovih. Na območju planote so se ohranile planine Javornik, Klek in Kranjska dolina. V 17. stoletju so imele služnostne pravice paše številne soseske: Bled, Spodnje in Zgornje Gorje, Višelnica, Laze, Poljšica, Podhom, Dobrava, Zasip, Rečica, Zagorice, Želeče, Mlino, Jezero. Pravice so se nanašale na gradbeni les, les za kurjavo in (gozdno) pašo.

Poključski gozdovi so bili dolgo dobo del nekdanje posesti briksenških škofov in so zato tudi prvokrat omenjeni že v letu 1004. Takrat je nemški cesar Henrik II. poklonil ozemlje med Savo Bohinjko in Savo Dolinko škofu Albuinu Briksenškemu iz Tirolske. Še v istem stoletju sta kralja Henrik III. in IV. z darovanjem povečala posest briksenške škofije na celo Gorenjsko do Kranja, s središčem na blejskem gradu. Gozdovi Pokljuke s planinami in lovom so bili podarjeni škofiji leta 1040. Posest so briksenški škofje upravljali preko različnih upravnikov in zakupnikov. Zgodovinsko gledano so bili briksenški škofje lastniki neprekinjeno vse do 1803, ko so bili gozdovi podržavljeni in priključeni kameralnemu fondu do leta 1838. Takrat so bili ponovno vrnjeni briksenški knezoškofiji. Vmesna epizoda s francosko okupacijo in podržavljenjem gozdov je trajala od 1809 do 1813 leta. V letu 1858 je bila briksenška posest zaradi zadolženosti odprodana posestniku in fužinarju Viktorju Ruardu, ta pa jo je leta 1871 prodal naprej Kranjski industrijski družbi (KID).

Gozdove v GGE so upravičenci izkoriščali nenačrtno in potratno, vse dokler ni prišlo do motene preskrbe zaradi pomanjkanja lesa. To je veljalo tako za servitutne upravičence kot za zakupnike. Paša v gozdu je bila vzrok za pogoste krčitve, požare in poškodovanje mladih kultur smreke. Pastirji so celo namenoma pulili sadike in jih uničevali, da bi obdržali pašno površino. Znan je večtedenski požar na Pokljuki, ki so ga leta 1848 podtaknili kmetje, da bi pridobili pašne površine na približno 100 ha pod Lipanco, kjer so tla še sedaj vidno osiromašena. Posledice so bile tudi v razvoju podlubnikov in rušilni moči viharja leta 1853, v odd. 59 in 60. Posebej škodljiva je bila paša koz, ki je zadrževala normalno rast. Paša je tudi sicer zgodovinsko pomembna ovira za normalen razvoj gozdnih sestojev, saj kljub prepovedim še danes ni v celoti rešena.

V 18. stoletju so pomembne terezijanske in jožefinske reforme, ki so omogočile urejanje lastninskih razmerij. Sami gozdovi v GGE Pokljuka so večinoma ostali veleposest v večjem kompleksu. Za stanje gozdov v času po letu 1850 velja, da so bili precej opustošeni, še neurejene pravice fužinarjev in servitutnih upravičencev in značilna potratna izraba surovine.

S stališča gospodarjenja z gozdovi je pomembna vloga takratne države, saj je dala pod politični sekvester vse gozdove, ki jih je v času od 1858 do 1873 upravljala (kljub lastništvu Ruarda) javna gozdna uprava. Toda tudi KID ni bilo usojeno dolgoletno gospodarjenje z blejsko posestjo. V letu 1895 jo je kupilo cesarsko-kraljevo ministrstvo za poljedelstvo in prenešana je bila na kranjski verski sklad. Tako je bilo pod takšno upravo vse do 1939 leta, ko so gozdovi vse blejske posesti z dekretom ministrstva prešli na ljubljansko nadškofijo.

Za Pokljuko je bil zelo pomemben tudi razvoj rudarstva in fužinarstva, ki je bilo tu že zgodaj razširjeno in v vzponu, najbolj v 18. stoletju. Ostanke sedmih rudokopov so še danes vidni na Rudnem polju (Jeromove jame). Za kuhanje oglja so porabili vso dosegljivo bukovino, saj je po Pokljuki delovalo veliko število kopišč, katerih obrise je možno videti še danes. Fužinarji so le v začetku spoštovali servitutne pravice, pozneje pa so nastopili pogosti konflikti s kmeti. V gozdovih je prihajalo do velikega pustošenja in pričakovana posledica je bila intervencija države z že navedeno sekvestracijo v letu 1858 do 1873.

Kako huda je bila v tistih časih energetska kriza pove podatek, da je industrijalec baron Žiga Zois celo pričel z raziskavo o uporabi šote iz barja na Pokljuki za svoje plavže!

Šele v sedemdesetih letih 18. stoletja so se nasprotja med koristniki dobrin gozda začela uravnavati in sicer v končni stopnji z odkupom servitutnih pravic in razdelitvijo nižinskih gozdov in gozdov na pobočjih planot pašnim upravičencem ali z denarno odškodnino. Tudi gospodarski načrt iz leta 1888 je ugotavljal neracionalnost paše in dvomil v ustreznost njene pravne ureditve. Ocenjeval jo je kot stopnjevano navado prebivalcev iz davnih časov, saj od nobenega urada niso dobili pravice za večne čase. Predlagana je bila celo pogozditev večjih krčevin in redka sadnja, ki jo je le postopoma zapuščala paša.

Po I. svetovni vojni je bilo ob podpori poslancev ponovno živahno prizadevanje za ureditev servitutnih pravic v gozdu. Servitutne pravice pa so ostale nerešene še vse do današnjih dni, četudi jih zakonodaja po 1945 letu ni priznavala, niso pa bile izbrisane iz zemljiške knjige. Tako je bilo še med obema vojnima s pašo obremenjenih preko 50 % površine gozdov.

Vnema države in upravičencev do nadaljnjega reševanja servitutov je popuščala tudi zaradi vse večje tržne vrednosti lesa za gradbeništvo, mehansko in kemično predelavo, s katero je gozdna posest dobivala na veljavi. Namesto proizvodnje oglja, ki je bilo lažje in uporabno za prenos ali prevoz v težjih razmerah, je bilo les potrebno odvažati v dolino, za kar so potrebovali mrežo gozdnih prometnic. Po izgradnji bohinjske železnice so že leta 1904 pričeli z načrtovanjem izgradnje cest in izdelavo posameznih odsekov ceste Krnica - Zatrnik - Mrzli studenec, v naslednjih letih do 1911 pa je bila zgrajena do Rudnega polja.

Splošne gospodarske razmere so takrat za gozdne sortimente postajale vse ugodnejše. Prodaja tehničnega lesa je napredovala z razvojem žagarstva v zaledju, povečalo se je povpraševanje po celuloznem in rudniškem lesu.

Z razvojem prometa po cestah in železnici se je močno razmahnila trgovina z lesom, kjer je imela surovina s Pokljuke poseben ugled in ceno (»Carinthia«). Ugodna prometna lega je omogočala izvoz in razvoj domače lesnopredelovalne industrije. Tržna vrednost in stroški vzgoje in pridobivanja so bili odločilni pri prevzemu teorije največje zemljiške rente pri gospodarjenju s čisto smrekjo. Od takrat tudi izvirajo načini sečnje in površine za obnovo po metodi dobrih razredov ter način pomlajevanja.

V 1941 letu je gozdove v enoti zaplenil nemški okupator. Po 1945 pa so postali splošno ljudsko premoženje oz. po osamosvojitvi Slovenije državni gozdovi v upravljanju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov. Po letu 1945 se je za potrebe obnove dežele posekalo velike količine lesa, vzporedno pa se je gradila mreža gozdnih prometnic, ki danes predstavlja enega ključnih pogojev za sonaravno gospodarjenje s temi, sedaj precej spremenjenimi in labilnimi gozdovi.

4.2 Preteklo urejanje gozdov v gozdnogospodarski enoti

Zanimivo je zgodovinsko dejstvo, da so ogroženost preskrbe z dobrinami iz gozda najprej uvideli rudarji in fužinarji, saj so potrebovali enakomernejši dotok lesa in oglja. S pomočjo države je bila prva regulativa za gospodarjenje z gozdom prav rudarski red že ob koncu 14. stoletja. Zelo zgleden gozdni red iz leta 1771 za Vojvodino Kranjsko pa je bil odraz zrelosti takratne države, četudi je bila realizacija bolj skromna. Prvi gozdarski zakon datira iz leta 1852, ki je sicer veljal do leta 1929, vendar izvajanje spet ni bilo dosledno. Pokljuški gozdovi so bili urejeni in razmejeni po dobrih razredih in dovoljene so bile golosečnje, oz. velikopovršinski zastorni sistem. Tudi čas med svetovnima vojnima pri gospodarjenju s temi gozdovi ni prinesel posebnih novosti, nadaljevalo se je s pospeševanjem iglavcev, enodobnimi sestoji in temu primernimi velikopovršinskimi sečnjami.

Prvo zakonito »urejanje« obravnavane posesti se ujema s prevzemom gozdov s strani države (kameralni fond) v času francoske okupacije leta 1803. V čas drugega podržavljenja gozdov pade tudi izdelovanje prvega gozdnogospodarskega **načrta za Pokljuko v letu 1837**, ki pa žal ni ohranjen. Sečnje so bile kljub naporom še neurejene. Ropanje gozdov se je nadaljevalo. Podatki prvega načrta so bili uporabljeni v poznejših načrtih iz leta 1859 in 1886. Eden najstarejših dokumentov je karta blejske posesti iz leta 1834, izdelana s pomanjšavo katastrskih kart. Avtor tega dela je bil cesarsko – kraljevi gozdarski praktikant Johanes Dellazotta. Podobno se je zgodilo po prevzemu posestva fužinarjev Ruardov, saj so že v naslednjem letu izdelali gozdnogospodarski načrt z veljavnostjo 5 let (1860 - 1864) za 7.469 ha gozdov na Pokljuki in 2.418 ha gozdov Ribščice. Takrat so poključki gozdovi na svoji površini izkazovali lesno zalogo povprečno 149 m³/ha, od tega 94 % iglavcev z letnim prirastkom 3,45 m³/ha. O ureditveni metodi žal ni podatkov, tako da količin ni možno primerjati z poznejšimi in današnjimi podatki. Že takrat so prevladovali čisti sestoji smreke, macesen je bil primešan v zahodnem delu, proti dolinam pa je bilo več bukve, tudi v čistih sestojih. Gozdovi so bili poleg izčrpanosti fondov zaloge in prirastka tudi močnejše poškodovani zaradi paše, požarov, zaradi obsekavanja za nastilj, oglarjenja in smolarjenja.

Načrt iz leta 1888, ki ga je sestavil Carl Posch, je prinesel pomemben premik v stroki. Ferdinand Kren je opravil natančno geodetsko izmero. Za prostorsko delitev so uporabili poti in umetne preseke. Oblikovanih je bilo 70 oddelkov. Postavitev mejnih kamnov in ureditev presek na terenu je bila predvidena v naslednjih letih. Načrt je zajel 6.246 ha gozdnih tal.

Uporabljena metoda: na 1.132 ha popolne premerbe, delna izmera nad 30 cm debeline na 1.380 ha, poskusne (vzorčne) izmere na 160 ploskvah. Dendrometrijske izmere in ugotavljanje starosti so omogočile sestavo lokalnih donosnih tablic. Z njihovo pomočjo je bila enota razdeljena na 5 vrednostnih razredov po krajevnih razlikah in njihovih proizvodnih zmožnostih (tla, klima, lega). Ugotovljen je bil tekoči in dobni prirastek. Glavni namen izdelave tablic je bil na zanesljivi osnovi ugotoviti sečne mase in izračunati prirastek v mlajših sestojih, ki niso bili merjeni.

Gozdovi so bili razdeljeni na dva obratovalna razreda: »A« - prebiralni gozd s 120 - letno obhodnjo in 40 letno pomladitveno dobo in »B« - skupinsko postopno gospodarjenje (Femellschlag) s 100 - letno obhodnjo. Skupen etat na 6.246 ha je bil določen na 23.600 m³, od tega iz prebiranja 4.000 m³ in redčenj v »B« le 1.800 m³ letno. Uporabili so formulo avstrijske kameralne takse pri »A« obratovalnem razredu in metodo izravnave mase po dobni razredih pri »B«. Zanimiv je podatek o sortimentnih razmerjih za obratovalni razred »B« in sicer:

- hlodovina, debelina nad 20 cm	48%,
- tanjša oblovina (drogovi) 10-20 cm	28%,
- tanjša oblovina vrhnjega dela (celulozni les) 10-20 cm	16%,
- odpadek	8%.

Načina gospodarjenja z golosečnjami in postopnimi, a velikopovršinskimi zastornimi sečnjami sta v veliki meri računala na uspešno naravno pomlajanje. Pogosto pa se napoved ni uresničila zaradi prekratke pomladitvene dobe in zaradi številnih motenj pri nasemenitvi in pri rasti mladovja (paša, divjad, slab gozdni red). Potreba po umetni obnovi in dopolnitvi pomladka se je v načrtovanju utrdila po letih velikih golosekov (1848 in 1849), ko ni bilo uspešne pomladitve niti po 30 letih čakanja. Tako so že leta 1859 osnovali prvo drevesnico in v načrtu predvideli sadnjo kar 69 ha letno. Pozneje so osnovali še več lokalnih drevesnic, ki pa so jih postopoma opuščali. Poznejši načrt iz leta 1888 je predvidel letno za 20 let še po 25,5 ha sadnje. V načrtu je omenjeno skupinsko postopno gospodarjenje (Femellschlag), ki je bil prvič opisan v leto starejšem načrtu Mežakle. Tehnika obnove pri 100 letni obhodnji je bila v tem, da so zrelo drevje posekali v več stopnjah. Najprej so dvajset do trideset let pred koncem obhodnje posekali poškodovano in podstojno drevje (inteziteta poseka 20 %), nato so deset let čakali na ugodno semensko leto in na golo posekali polovico drevja v skupinah. Podatka o velikosti nastalih vrzeli nismo zasledili. Preostalo drevje so posekali, ko je bil sestoj pomlajen z mladim drevjem. Načrt je bil slabo realiziran. Vzrok je bil poleg naravnih danosti gotovo tudi dejstvo, da je idejni načrtovalec Posch, leta 1891 zapustil delo gozdarja v gozdovih KID. V omenjenem načrtu avtor namenja nekaj misli svetlobnemu prirastku še v pozni starosti, kar naj bi lastnik gozdov upošteval pri gospodarjenju z gozdom. Prav tako napredna misel, ki bi se je morali zavedati današnji lastniki.

V vseh gozdovih verskega sklada so okoli preloma stoletja posadili letno le 6 ha in posejali s smreko in macesnom po 4 ha. Sadike so kljub zaščiti s količenjem uničevale domače živali na gozdni paši ob pomoči pastirjev.

Obdobje po marčni pomladi narodov v letu 1848 je za velik del današnjih sestojev čas njihovega nastajanja. V luči današnjih spoznanj je zelo pomembno dejstvo, da zasnove teh sestojev niso bile prav dobre, v precejšnjem delu zanesljivo slabe. V naravnih mladovjih naj bi po načrtu opravljali čiščenja vsega slabega drevja, večinoma so izsekali tudi vso bukev. Starejših sestojev aktivno niso izboljševali, odstranjevali so le polomljeno, poškodovano in bolno drevje. Načrti so sicer predvidevali do 25 % redčenj. Pri skromnih povprečnih zalogah 150 - 200 m³/ha je bil tudi tekoči prirastek ocenjen nizko, le okoli 3,5 m³/ha letno, etat pa kljub temu tudi preko 23 % zaloge. Vse je bilo usmerjeno na čimbolj čisto, enomerno smreko in s čim krajšo proizvodno dobo.

Tako je zadostovalo borih sto let, da se je podoba gozdov močno spremenila. Ni se samo močno odmaknila od naravne drevesne sestave po deležu drevesnih vrst, spremenila se je tudi naravna zgradba in uravnoteženost razvojnih stopenj. Posledično so gozdovi enote postajali vse manj stabilni. Postopoma, zaradi ugodne dostopnosti, pa so postali pomemben vir različnih dobrin materialne in splošnokoristne narave.

Ob dejstvu, da so bili vsi gozdovi blejske posesti urejeni po enotnih načelih in načrtih, ki kažejo na urejeno gospodarjenje, ostaja pomembno spoznanje o neustreznih načina gospodarjenja, ki se je vlekel predolgo obdobje.

4.3 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.3.1 Posek

Preglednica 39/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2016 –2025	Načrtovani posek*	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +- m ³	%
Iglavci	347.081	355.498	102,4	390.326	48.381	109,8
Listavci	2.519	1.068	42,4	2.050	1.640	191,9
Skupaj	349.600	356.566	102,0	392.376	48.790	110,0

Podatki o realizaciji poseka v enoti za zadnje obdobje so pridobljeni iz uradne evidence poseka in iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah. Po evidencah je bilo v GGE posekano 356.566 bto m³ lesa. Meritve SVP izvajamo samo v večnamenskih gozdovih in v GPN z načrtovanim posekom (gospodarski gozdovi), zato je zaradi korektnosti primerjave tej količini potrebno odšteti posek v varovalnih gozdovih, ki pa je zabeležen samo v višini 105 bto m³ iglavcev. Posek v gospodarskih gozdovih je tako po evidencah 356.461 m³, kar predstavlja 91 % ocenjene srednje vrednosti po podatkih SVP. Po podatkih iz stalnih vzorčnih ploskev je bilo v gospodarskih gozdovih posekano 9,57 bto m³/ha/leto, od tega 9,52 bto m³/ha/leto iglavcev in 0,05 bto m³/ha/leto listavcev.

Evidentirana količina poseka je znotraj meja zaupanja intervalne ocene izračunane srednje vrednosti posekanih količin na podlagi meritev SVP (ob upoštevanem 5 % tveganju). Ugotovimo lahko, da je evidenca sečnje v GGE vodena zelo vzorno in korektno.

Preglednica 40/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih**Ureditveno obdobje od 2016 do 2025**

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %	Skupna realizacija možnega p. %
00401-1 predalpska jelova bukovja	Iglavci	114.703	127.944	111,5	36,6
	Listavci	1.388	555	40,0	0,2
	Skupaj	116.091	128.500	110,7	36,8
00402-2 predalpska jelova bukovja na boljših tleh in jelovja	Iglavci	50.968	48.699	95,5	13,9
	Listavci	1.056	481	45,5	0,1
	Skupaj	52.024	49.180	94,5	14,1
00403-3 smrekovja mrazišč	Iglavci	71.156	81.403	114,4	23,3
	Listavci	28	1	5,0	0,0
	Skupaj	71.184	81.404	114,4	23,3
00404-4 smrekovja mrazišč v prisojnih legah	Iglavci	20.631	20.549	99,6	5,9
	Listavci	6	2	28,3	0,0
	Skupaj	20.637	20.551	99,6	5,9
00405-5 subalpinska smrekovja	Iglavci	59.956	51.196	85,4	14,6
	Listavci	4	2	38,3	0,0
	Skupaj	59.960	51.198	85,4	14,6
00406-6 subalpinska smrekovja na ekstremnih rastiščih	Iglavci	29.457	25.602	86,9	7,3
	Listavci	37	27	72,1	0,0
	Skupaj	29.494	25.629	86,9	7,3
00407-7 varovalni gozdovi	Iglavci	210	105	49,8	0,0
	Listavci	0	0	0,0	0,0
	Skupaj	210	105	49,8	0,0
Skupaj	Iglavci	347.081	355.498	102,4	101,7
	Listavci	2.519	1.068	42,4	0,3
	Skupaj	349.600	356.566	102,0	102,0

V GGE je bilo po uradnih evidencah v obdobju 2016 - 2025 posekanega skupaj 356.566 bto m³ lesa, kar predstavlja 75,37 bto m³ na hektar gozda v tem ureditvenem obdobju. Velika večina poseka je bila realizirana v gospodarskih gozdovih (86,96 bto m³ na hektar gozda), kjer je možna tudi primerjava evidentiranega poseka z meritvami na stalnih vzorčne ploskvah. Po rastiščno gojitvenih razredih je bil realiziran posek uravnotežen, nekoliko večji od načrtovanega je bil realiziran samo v RGR 1 in RGR 3. Realiziran posek v varovalnih gozdovih je bil v absolutnih količinah podoben kot v predhodnem ureditvenem obdobju.

Ureditveno obdobje od 2006 do 2015

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %	Skupna realizacija možnega p. %
00401-1 predalpska jelova bukovja	Iglavci	86.627	106.598	123,1	35,0
	Listavci	816	764	93,6	0,3
	Skupaj	87.443	107.362	122,8	35,2
00402-2 predalpska jelova bukovja na boljših tleh in jelovja	Iglavci	45.207	57.147	126,4	18,7
	Listavci	684	387	56,6	0,1
	Skupaj	45.891	57.534	125,4	18,9
00403-3 smrekovja mrazišč	Iglavci	65.648	89.848	136,9	29,5
	Listavci	0	5	0,0	0,0

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
	Skupaj	65.648	89.853	136,9	29,5
00404-4 smrekovja mrazišč v prisojnih legah	Iglavci	19.634	10.440	53,2	3,4
	Listavci	0	1	0,0	0,0
	Skupaj	19.634	10.441	53,2	3,4
00405-5 subalpinska smrekovja	Iglavci	57.021	45.330	79,5	14,9
	Listavci	0	11	0,0	0,0
	Skupaj	57.021	45.341	79,5	14,9
00306-6 subalpinska smrekovja na ekstremnih rastiščih	Iglavci	29.363	17.688	60,2	5,8
	Listavci	0	26	0,0	0,0
	Skupaj	29.363	17.714	60,3	5,8
00407-7 varovalni gozdovi	Iglavci	0	185	0,0	0,1
	Listavci	0	3	0,0	0,0
	Skupaj	0	188	0,0	0,1
Skupaj	Iglavci	303.500	327.236	107,8	107,3
	Listavci	1.500	1.197	79,8	0,4
	Skupaj	305.000	328.433	107,7	107,7

Skupna evidentirana realizacija sečnje je dosegla 102 % načrtovanega možnega poseka in po absolutnem obsegu sečenj predstavlja največje 10-letne količine v tej GGE.

Gozdnogospodarska enota ima za gospodarjenje ugodno lastniško strukturo in je bila vedno gospodarjena precej aktivno. V prejšnjem ureditvenem obdobju je bila realizacija po absolutnih količinah nekoliko nižja kot v zadnjem obdobju, enako je bil tudi možni posek postavljen nižje.

Primerjava možnega poseka in realiziranih sečenj kaže naslednje:

Realiziran posek za obdobje 2016 - 2025 je bil glede na predhodno ureditveno razdobje povečan za indeks 108. Realizacija poseka iglavcev je znašala 102 %, listavcev pa 42 % možnega poseka. Najbolj je bil načrtovan posek presežen v RGR 3 – smrekovja mrazišč (114 %).

Zaradi podlubnikov in vetroloma v letih 2018 in 2024 je bil realiziran velik obseg sanitarnih sečenj (74 %). V strukturi poseka so v vseh letih prisotne sečnje zaradi naravnih motenj/ujm (podlubniki, veter, sneg in žled). Zaradi podlubnikov ni bilo večjega odstopanja po letih, zaradi vetroloma pa izstopajo leta 2018, 2019 in 2024 (skupaj 88.072 bto m³). Prioritetni sanacijski ukrepi v prizadetih gozdovih so nekoliko zaustavili izvajanje načrtovanih rednih sečenj in načrtovanih gozdnogojitvenih ukrepov v začetku ureditvenega obdobju, glavne pomladitvene sečnje so se izvedle v zadnjih štirih letih.

Preglednica 41/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	215.784	2.179	217.963	131.090	340	131.430	207	0	207	347.081	2.519	349.600
Izveden - m ³	336.929	1.066	337.995	18.569	2	18.571	0	0	0	355.498	1.068	356.566
Realizacija - %	156,1	48,9	155,1	14,2	0,4	14,1	0,0	0,0	0,0	102,4	42,4	102,0
Povp. drevo - m ³	1,79	0,45	1,77	1,34	0,51	1,34	0,00	0,00	0,00	1,76	0,45	1,74

Prikazan posek po lastniških kategorijah nima uporabne vrednosti, saj so poključski gozdovi še vedno v postopku denacionalizacije. Načrtovan posek je prikazan na izhodiščno stanje lastništva, realizacija poseka pa je evidentirana na tekoče lastništvo. Površina državnih gozdov se je vsa pretekla leta še vedno zmanjševala in prehajala v last Nadškofije Ljubljana. V zadnjem ureditvenem obdobju se je delež državnih gozdov zmanjšal iz 37,9 % na 3,2 %.

Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah
Zasebni gozdovi

Vrste poseka													
Negovalni posek				Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek	Posek skupaj	% od LZ	% od P
	Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci m³	4.771	60.784	42	0	0	10.021	236.995	5.903	226	53	336.929	22,4	133,6
%	1,5	19,1	0,0	0,0	0,0	3,1	74,3	1,9	0,1	0,0	100,0		
Listavci m³	11	299	5	0	0	11	723	17	0	0	1.066	5,6	22,2
%	1,0	28,0	0,5	0,0	0,0	1,0	67,9	1,6	0,0	0,0	100,0		
Skupaj m³	4.782	61.083	47	0	0	10.032	237.718	5.920	226	53	337.995	22,2	131,4
%	1,5	19,1	0,0	0,0	0,0	3,1	74,3	1,9	0,1	0,0	100,0		

Državni gozdovi

Vrste poseka													
Negovalni posek				Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek	Posek skupaj	% od LZ	% od P
Redčen. Pomlad. Prebir.													
Iglavci	m³	633	6.063	0	0	803	8.699	371	0	0	18.569	1,7	12,1
	%	3,8	36,6	0,0	0,0	4,8	52,6	2,2	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0,0	0,2
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	633	6.063	0	0	803	8.699	373	0	0	18.571	1,7	12,1
	%	3,8	36,6	0,0	0,0	4,8	52,5	2,3	0,0	0,0	100,0		

Skupaj GGE

Vrste poseka														
Negovalni posek				Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek	Posek skupaj	% od LZ	% od P	
Redčen. Pomlad. Prebir.														
Iglavci	m³	5.404	66.847	42	0	0	10.824	245.694	6.274	226	53	355.498	14,0	89,4
	%	1,6	19,9	0,0	0,0	0,0	3,2	73,3	1,9	0,1	0,0	100,0		
Listavci	m³	11	299	5	0	0	11	723	19	0	0	1.068	4,5	18,5
	%	1,0	28,0	0,5	0,0	0,0	1,0	67,7	1,8	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	5.415	67.146	47	0	0	10.835	246.417	6.293	226	53	356.566	13,9	88,3
	%	1,6	20,0	0,0	0,0	0,0	3,2	73,2	1,9	0,1	0,0	100,0		

Večino vseh sečenj predstavlja sanitarni posek in posek oslabelega drevja (76 %). Redčenje je bilo zgolj 1,6 %, medtem ko je pomladitvena sečnja dosegla 20 % delež.

Največji delež v rednem in sanitarnem poseku predstavlja smreka, ki je posebej ranljiva v fazi drogovnjaka na snegolome, v fazi debeljaka na podlubnike in vetrolome, v fazi pomlajenca pa na vetrolome. V tem desetletju je bilo posekane 15,2 % lesne zaloge smreke.

Listavci se v lesni zalogi počasi krepijo in bodo na daljši rok pripomogli k večji stabilnosti sestojev. V preteklem desetletju so bile sečnje pri listavcih minimalne.

Glavnino realizirane redne sečnje predstavljajo pomladitvene sečnje, ki pa so se lahko bolj načrtno izvajale šele po letu 2021. Redčenja so bila izvedena v zelo skromnem obsegu.

Preglednica 43/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

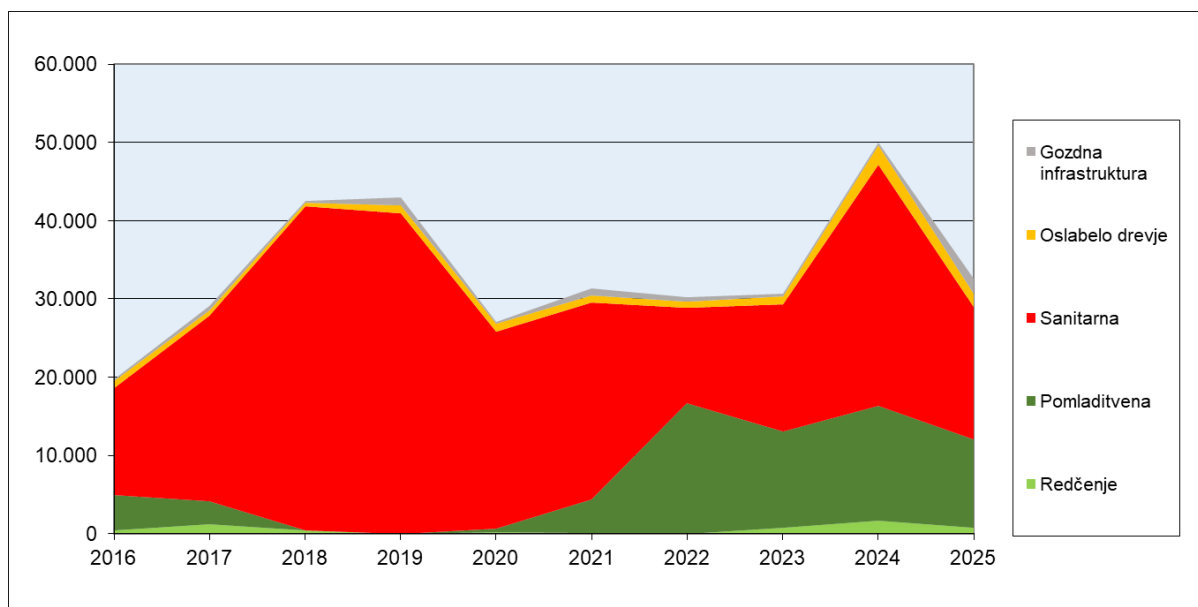
Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	98,7	15,2	14,6
Jelka	0,8	10,5	0,1
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,2	1,5	0,0
Ostali iglavci	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,3	4,8	0,0
Hrast	0,0	0,0	0,0
Plemeniti listavci	0,0	1,5	0,0
Drugi trdi listavci	0,0	0,0	0,0
Mehki listavci	0,0	1,1	0,0
Skupaj iglavci	99,7	14,9	14,7
Skupaj listavci	0,3	4,5	0,0
Skupaj	100,0	14,8	14,8

Preglednica 44/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj
	I	II	III	IV	V	% m³/ha
Iglavci	4,7	6,6	10,6	15,9	21,3	14,9 76,1
Listavci	2,3	3,6	5,2	14,9	4,1	4,5 0,2
Skupaj	4,6	6,5	10,5	15,9	21,2	14,8 76,3

Posek po debelinskih razredih je odslikava sanitarnih in pomladitvenih sečenj. Poprečna lubadarka je imela 2,10 bto m³, poprečno drevo, poškodovano zaradi vetra pa 1,98 bto m³. Povprečno drevo vseh pomladitvenih sečenj je znašalo 3,20 bto m³ (končne sečnje 3,59 bto m³). Kar 77 % poseka je bilo realiziranega v četrtem in petem debelinskem razredu in samo v petem 50 % vseh sečenj.

Sečnja od podlubnikov napadenega drevja je dosegla 33 % vsega poseka, na srečo brez izrazite gradacije po letih. Od skupnih posekanih količin je bilo od vetra poškodovanega drevja 37 % (vetrolom 2018 in 2024), poškodbe zaradi snega in žleda pa so vzrok sečnje 4 % količin posekanega drevja.

Slika 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja - vzroki in vrste poseka v bto m³

4.3.2 Gojitvena dela

Gozdnogojitvena in varstvena dela so bila v preteklem obdobju izvedena skladno z načrtom. Sadnje so bile izvedene na 18 ha površin, večinoma na površinah, ki so ogolele zaradi podlubnikov in vetrolomov. Posajene je bilo 26 % bukve, 19 % gorskega javorja, 18 % macesna, 18 % jerebike, 8 % jelke, 5 % smreke, 3 % sive jelše, 2 % mokovca, 1 % rdečega bora, 1 % vrbe in 75 sadik gloga. Obžetve so bile izvedene skladno s potrebami. Nega mladja je bila izvedena na 38,2 ha, kar je več od načrtovanega, nega letvenjaka pa je bila izvedena v nekaj manjšem obsegu od načrtovanega. Nega mlajšega drogovnjaka je bila izvedena na 19,4 ha, kar je le 13,2 % načrtovanega obsega, vendar je to posledica prilagojenega načina izvedbe nege in evidentiranja ukrepa. Na nekaterih površinah so bili mlajši drogovnjaki zelo gosti z neugodnim dimenzijskim razmerjem kjer se je v preteklosti izkazalo, da so redčenja destabilizirala sestoj in je v njih pogosto prišlo do snegolomov ali vetrolomov – na teh območjih se je izvedlo le strojne poti in se na ta način poseglo v sestoj z namenom izboljšanja stabilnosti, v naslednjem načrtovalnem obdobju pa se bo v preostanku sestoja izvedlo še izbiralno ali situacijsko redčenje. Zaščita s količenjem in premazi sta bili izvedeni v večjem obsegu od načrtovanega, obenem pa je bilo postavljenih tudi več lesenih ograj, v skupni dolžini 1496 m.

Preglednica 45/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Sadnja	ha	10,05	16,14	160,6	8,90	1,80	20,2
Obžetev	ha	52,85	84,12	159,2	55,34	4,20	7,6
Nega mladja	ha	19,73	32,35	164,0	4,05	5,80	143,2
Nega gošče	ha	45,77	64,40	140,7	19,30	3,25	16,8
Nega letvenjaka	ha	135,40	118,53	87,5	51,47	12,40	24,1
Nega ml. drogovnjaka	ha	115,49	11,00	9,5	31,76	8,40	26,4
Varstvo pred erozijo	dni	10,00	0,00	0,0	10,00	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	36,45	102,25	280,5	25,93	1,33	5,1
Zaščita s količenjem	kos	2.400,00	8.350,00	347,9	3.512,00	650,00	18,5

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Vzdrževanje grmišč	ha	7,88	35,12	445,7	4,78	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	8,90	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	49,50	1,50	3,0	16,50	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	81,30	199,20	245,0	105,69	0,00	0,0
Priprava sestoja	ha	0,00	3,50	0,0	0,00	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	10,54	0,0	0,00	0,80	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	209,62	0,0	0,00	89,76	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Načrt	Skupaj Izvedeno	Indeks
		Načrt	Izvedeno	Indeks			
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,0	18,95	17,94	94,7
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	108,19	88,32	81,6
Nega mladja	ha	0,04	0,00	0,0	23,82	38,15	160,2
Nega gošče	ha	0,01	0,00	0,0	65,08	67,65	103,9
Nega letvenjaka	ha	0,14	0,00	0,0	187,01	130,93	70,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,05	0,00	0,0	147,30	19,40	13,2
Varstvo pred erozijo	dni	0,00	0,00	0,0	20,00	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,00	0,0	62,38	103,58	166,0
Zaščita s količenjem	kos	0,00	0,00	0,0	5.912,00	9.000,00	152,2
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,00	0,0	12,66	35,12	277,4
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,00	0,0	8,90	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	0,00	0,0	66,00	1,50	2,3
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,00	0,00	0,0	186,99	199,20	106,5
Priprava sestoja	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	3,50	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	11,34	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	299,38	0,0

4.3.3 Gradnja gozdnih prometnic

V preteklem ureditvenem obdobju sta bili v GGE Pokljuka zgrajeni dve gozdni cesti. Gozdna cesta Za Barjem (G020310) v dolžini 527 metrov in gozdna cesta V ODD 83A (G020212) v dolžini 489 metrov. Obe gozdni cesti sta bili zgrajeni v letu 2023.

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo v GE Pokljuka na novo zgrajenih, pripravljenih ali rekonstruiranih 26.94 km vlak. Večina zaradi sanacije ujm in sanitarnih sečenj. To predstavlja 6,7 % skupne dolžine vlak. Skupna dolžina gozdnih vlak znaša 398,81 kilometra. Upošteva se nujne sanacijske sečnje, katerih delež v skupnem poseku stalno narašča in ki se praviloma izvajajo na najzahtevnejših in najmanj odprtih terenih, je vsekakor potrebno načrtovati dodatno odpiranje z gozdnimi vlakami slabo odprtih predelov ali rekonstrukcije obstoječih vlak, ki ne izpolnjujejo pogojev za uporabo sodobne tehnologije.

4.3.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Preglednica 46: Opravljena dela na krepitvi funkcij gozdov

Vrsta del	Enota	Načrt	Realizacija	Indeks
Vzdrževanje grmišč	ha	12,66	35,12	277,4
Vzdrževanje travinj	ha	8,90	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	24,00	1,50	6,3
Sadnja plodonosnega drevja	kos	1.150	8.950	778,3
Varstvo pred erozijo	dni	20,00	0,00	0,0

Za izboljšanje funkcij gozdov so bila v preteklem ureditvenem obdobju načrtovana v gornji preglednici navedena dela. Gre predvsem za biomeliorativna dela, ki jih izvajajo upravljavci lovišč. Obseg načrtovanih del pri vzdrževanju grmišč in travinj ni velik, saj gre za specifično okolje, ki v celoti leži v TNP, kjer se z ukrepanjem želimo čim manj vmešavati v naravne procese. Poudariti je potrebno tudi dejstvo, da so dodatne površine kjer bi se taki ukrepi potencialno lahko izvajali že v kmetijski rabi, ki zagotavlja njihovo vzdrževanje. Z mnogonamenskimi in sonaravnimi gospodarjenjem želimo čim bolj upoštevati naravne procese.

Pri vzdrževanju vodnih površin je bila zabeležena samo 6 % realizacija, medtem ko je bila zaradi velikega obsega vetrolomov močno presežena načrtovana sadnja plodonosnega drevja. Na delu novonastalih golih površin je bilo posajeno plodonosno drevje v okviru kohezijskega projekta Vrh Julijcev.

4.3.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016 – 2025

V preteklem ureditvenem obdobju v zvezi s posegi v gozd in gozdni prostor ni bila zabeležena nobena krčitev gozda. V GGE Pokljuka so prisotne strnjene površine gozdov in odročni gozdovi na zgornji gozdni meji, kjer dejansko ni potencialnih velikih pritiskov na gozd v smislu posegov v gozd in gozdni prostor.

Preglednica 47/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2015 do 2024 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0	0	0	0	0	0	0

4.3.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2016 – 2025

Izvedba sečenj je v skupnem nekoliko presegla načrtovane količine, realizacija poseka je bila 102 %. Ob naravnih motnjah, ki spremljajo izvajanje praktično vseh načrtov v GGO Bled, je bilo izvajanje tega načrta uspešno, brez potrebe po spremenjenih strategijah preko instrumenta spremembe načrta. Načrtovani etapni cilji so bili v tem ureditvenem obdobju v celoti doseženi. V prvih letih izvajanja načrta, do leta 2021, je bilo potrebnega več poudarka na sanaciji, v nadaljevanju se je lahko izvedlo tudi načrtovane obnovitvene sečnje v RGR 4, 5 in 6. To je še posebej pomembno zaradi dolgih pomladitvenih dob v teh RGR in velikih zaostankov pri obnovi v preteklih tridesetih letih.

Vsa leta je bil cilj na posebni pozornosti glede ukrepov varstva gozdov. V evidenci poseka je bilo letno evidentirano povprečno 11.727 bto m³ poseka zaradi lubadarja, od najmanj 4.889 bto m³ (2017) pa do 20.283 bto m³ (2021). Ocenjujemo, da so bili ukrepi varstva gozdov uspešno realizirani in da ni prišlo do gradacije večjega obsega. V letih 2018, 2019 in 2024 je glavnino vseh sečenj

predstavljala sanacija vetrolomov, ki so prizadeli debeljake v optimalni fazi. Zaradi vetrolomov je bilo skupno posekanega 133.537 bto m³ lesa (37 %). Posledično so ponovno nastale večje ogolele površine, sama sanacija je potekala hitro in učinkovito, v sicer relativno ugodnih pogojih za izvedbo del. Visoka skupna realizacija sanitarnega poseka je zahtevala velike napore, varstvo gozdov pa je glavna prioriteta prizadevanj tudi za naprej. V zaključenih evidencah predstavlja sanitarni posek in posek oslabelega drevja kar 76 % vseh sečenj, zaradi tega je bila presežena realizacija možnega poseka v RGR 1 in RGR 3, največje preseganje (114 %) je bilo ponovno v RGR 3 – smrekovja mrazišč.

V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem je lesna zaloga ostala praktično v istih okvirih, prav tako prirastek. Posek v preteklem desetletju je v celotni GGE predstavljal 13,9 % lesne zaloge in 88,3 % ugotovljenega prirastka. Razmerje razvojnih faz je uravnoteženo, kar omogoča zelo dobro izkoriščanje rastiščnega potenciala gozdov in močno poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo.

Naravne motnje so stalnica, večje ogolele površine kot posledica vetroloma in sanacije gozdov po napadu podlubnikov so slabših zasnov in pomenijo določen zastoj pri normalnem preraščanju razvojnih faz za prihodnja ureditvena obdobja. Sanitarne sečnje so diktirale tudi na nek način vsiljeno obnovo debeljakov v optimalni fazi, posledično so nekatere načrtovane končne sečnje v pomlajencih ostale še nerealizirane. Kljub temu nadaljevanje obnove gozdov poteka v želenem obsegu. Aktivne sečnje so nujen pogoj za vzdrževanje struktur, izboljšanje stabilnosti in odpornosti ter predvsem za zagotavljanje vseh funkcij gozdov.

Drogovnjaki, ki so jih v preteklosti močno prizadeli snegolomi, so po sanaciji močno presvetljeni, z nižjim številom drevja in večjim deležem poškodovanega drevja. Ob pretečih vse pogostejših ujmah je najverjetnejši scenarij predčasna obnova teh sestojev.

Drevesna sestava pomladka je ugodna in obeta pozitivne premike k bolj naravni drevesni sestavi sestojev naslednje generacije. Ocenjujemo, da je bila pravilna tudi odločitev za pretežno naravno obnovo. Pri ukrepu sadnje se je v preteklem desetletju večji poudarek namenilo plodonosnim drevesnim vrstam. Spremembe ob tako visokem deležu smreke bodo sicer počasne in zahtevajo več ureditvenih obdobj.

Načrtovana gojitvena dela so bila odlično realizirana, sicer z ozirom na dejstvo, da so bila tudi načrtovana le najbolj potrebna gojitvena dela. Negativna izjema je samo 13 % realizacija drugih redčenj (nega ml. drogovnjakov), ki je v preteklem desetletju izpadla na načrtovanih 128 ha. Izvedba ustrezne nege mlajših razvojnih faz je ključ za povečanje stabilnosti in odpornosti drogovnjakov proti snegolomom, ki so v preteklosti že povzročili precejšnjo škodo na sestojih. Dobra je tudi realizacija pri sadnji, obžetvi, zaščiti pred divjadjo in varstvom pred žuželkami, kar je vse povezano z obsežnimi ujmi preteklega obdobja.

Trajnost vseh funkcij je zagotovljena z mnogonamenskim gospodarjenjem. Bolj kot ukrepanje za krepitev funkcij v ožjem smislu, se pri izvedbi nege in obnove izvajajo ukrepi, ki pripomorejo tudi k izboljšanju habitatov. Varovalni gozdovi so blizu naravnemu stanju in v dobri kondiciji, ukrepanje je usmerjeno v krepitev varovalne vloge.

Ugotavljamo tudi, da daje ureditvena metoda stalnih vzorčnih ploskev v kombinaciji s podatki daljinskega zaznavanja (DOF, satelitski posnetki, snemanje z dronom, lidarski podatki) izredno dobro osnove za kvalitetno izdelan načrt in dober monitoring gozdov.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Gozdnogospodarska enota Pokljuka spada med gozdne komplekse, kjer se dejanska površina gozda v zadnjih petih desetletjih ni bistveno spreminjala. Spremembe v površini gozdov so predvsem posledica različnih definicij gozda (zakon iz leta 1993 je v gozdno površino vključil tudi rušje), prostorskega zaokroževanja enote (na podlagi območnega načrta GGO Bled 2001 - 2010 smo enoto Pokljuka teritorialno zaokrožili in ji priključili odseke na planinah, ki so bili prej v GGE Bled). Do določenih sprememb je prišlo tudi zaradi uporabljenih strokovnih podlag (DOF, raba tal, LIDAR). Zmanjšanje površine z načrtom 2016 je posledica ponovne izločitve rušja iz gozda. Povečanje površine gozda s tem načrtom pa je posledica vključitve gozdnih cest v masko gozda. Z vključitvijo delov sestojev bivših gospodarskih gozdov iz RGR 1, 4, 5 in 6 na meji z varovalnimi gozdovi v varovalne gozdove, se je površina le teh povečala za dobrih 92 ha. Na drugi strani zmanjšanje površin gospodarskih gozdov ni bilo tako veliko (za 36 ha) prav zaradi vključitve površin gozdnih cest v gozdno površino.

Preglednica 48/D-GFR1: Razvoj površine gozdov v obdobju 1976 do 2026

Leto:	1976	1986	1996	2006	2016	2026
Površina gozdov (ha):	4.470,18	4.481,63	4.382,62	4.835,25	4.674,26	4.731,06

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Preglednica 49/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov gospodarske enote v obdobju 1976 do 2026

Leto	Površina	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni posek*		
		(m3/ha)			(m3/ha)			(m3/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1976	4.470,18	362	3	365	8,3	0,1	8,4	6,3	0,0	6,3
1986	4.481,63	384	3	387	7,5	0,1	7,5	6,1	0,0	6,1
1996	4.382,62	416	3	419	8,2	0,1	8,3	4,7	0,0	4,7
2006	4.835,25	482	5	487	9,2	0,1	9,4	6,8	0,0	6,8
2016	4.674,26	511,1	5,1	516,2	8,03	0,12	8,15	7,6	0,0	7,6
2026	4.731,06	490,9	9,0	499,9	8,25	0,28	8,53	7,6	0,1	7,7

Opomba: v zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek

Preglednica 50/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov gospodarske enote v obdobju 1976 do 2026 za gospodarske gozdove

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek* (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1976	4.362,21	368	3	371	8,5	0,05	8,6	6,4	0,0	6,4
1986	4.135,80	405	3	408	7,9	0,08	8,0	6,6	0,0	6,6
1996	4.017,76	433	3	436	8,7	0,10	8,8	5,1	0,0	5,1
2006	4.140,94	525	5	530	10,4	0,10	10,5	7,9	0,0	7,9
2016	4.135,64	536	5	541	8,65	0,14	8,80	8,6	0,0	8,6
2026	4.100,06	513,5	9,1	522,6	8,94	0,31	9,25	8,7	0,1	8,8

Opomba: v zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek

V preglednici 49/D-GFR1 je podan razvoj gozdnih fondov za vse gozdove v enoti, v preglednici 50/D-GFR1 pa za gozdove, v katerih se kvantitativni kazalci razvoja gozdov ugotavljajo z reprezentančnimi metodami (GPN z ukrepanjem), na katere se bomo v nadaljevanju osredotočili.

V enoti je vseskozi opazen trend naraščanja lesne zaloge. Posebno velik skok je bil v desetletju 1996-2005, ko se je lesna zaloga povečala za 16 %. Velik skok lesne zaloge je bil povezan z nizkimi sečnjami v tistem desetletju in močnim preraščanjem mladih sestojev čez meritveni prag. V naslednjem desetletju se je skupna lesna zaloga povečala za 6 %. V zadnjem desetletju pa je lesna zaloga prvič upadla in sicer za 3,2 %.

Če analiziramo samo gospodarske gozdove, prav tako ugotavljamo rast lesne zaloge do leta 2016 in zaradi velikega obsega sanitarnih sečenj zaustavitev akumulacije v zadnjem desetletju. Skupna lesna zaloga je nižja za 3,4 %. Pri iglavcih je lesna zaloga nižja za 4,2 %. Listavcem se v zadnjih desetletjih posveča bistveno več gojitvene pozornosti kot v preteklosti. Čeprav se je njihova zaloga v zadnjem desetletju skoraj podvojila (78,4 % rast), ostaja delež listavcev še vedno zelo nizek (1,7 % lesne zaloge).

Prirastek ostaja v višini zadnjih desetletij in je za 5,1 % višji kot v preteklem obdobju. Podobno kot pri lesni zalogi je opazen trend naraščanja prirastka listavcev.

Posek se je povečeval do desetletja 1996 – 2006, ko je bil najnižji v petdesetletnem spremljanju gozdnih fondov. Po tem desetletju spet narašča in se je v zadnjem obdobju ustalil na okrog 350.000 m³. S pričujočim načrtom smo možni posek v gospodarskih gozdovih (361.900 m³) ohranili na višini preteklega desetletja.

Preglednica 51/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1976 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Plem. list.	Meh.list.
1976	96,7	1,9	0,8	0,6	0,0	0,0
1986	97,1	1,4	0,8	0,7	0,0	0,0
1996	97,2	1,3	0,8	0,7	0,0	0,0
2006	95,5	1,2	2,4	0,8	0,0	0,1
2016	95,8	1,1	2,1	0,9	0,0	0,1
2026	94,2	1,3	2,7	1,6	0,1	0,1

Drevesna sestava se v zadnjih 50 letih ni bistveno spremenila. Smreka še vedno močno prevladuje, njen delež pa se le počasi zmanjšuje. Čeprav so ostale vrste prisotne le simbolično in predstavljajo le 5,8 % lesne zaloge, izkazujejo rahel trend povečevanja deleža. Pri interpretaciji podatkov velja vrednosti pri vrstah, ki se pojavljajo v manjšem deležu in se pojavljajo posamič in po sestojih niso enakomerno porazdeljene, jemati z določeno previdnostjo, saj vzorčna metoda ne daje najbolj točnih podatkov za deleže le teh.

Preglednica 52/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka za gospodarske gozdove (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	99,7	98,1	97,6	95,8	93,4	95,8	125,0	106,8	108,3	104,2	79,0	103,4	103,4
Listavci	181,6	184,8	187,4	122,1	138,0	178,4	266,7	200,0	200,0	-	-	221,4	135,0
Skupaj	104,2	100,3	98,4	96,2	93,3	96,6	131,3	109,2	109,2	104,2	79,0	105,1	103,6

Tudi indeksi razvoja gozdnih fondov za vse gozdove v GGE bi bili, zaradi že omenjenih slabosti, zgolj informativnega značaja. Zato bomo na tem mestu komentirali indeks razvoja gozdnih fondov za gospodarske gozdove, ki ga prikazujemo v zgornji preglednici.

Indeks celotne lesne zaloge za gospodarske gozdove je na račun sanitarnih sečenj iglavcev padel na 96,6 %. Lesna zaloga iglavcev je padla v vseh debelinskih razredih, največ v zadnjih dveh. Sanitarne sečnje so se dogajale predvsem v višjih razredih. Pri listavcih je v vseh debelinskih razredih opazna akumulacija lesne zaloge, tako da je v skupnem dosegla 178,4 %.

Prirastek je za vse gozdove za 5,1 % višji. Primerjava med iglavci in listavci nam pokaže, da se je prirastek iglavcev povečal v vseh debelinskih razredih, razen v zadnjem, kjer je opazen znaten padec. Prirastek iglavcev je za 3,4 % višji. Prirastek listavcev se je več kot podvojil.

Možni posek smo zaradi potrebne nege mlajših razvojnih faz, stanja pomlajencev in potrebnem uvajanju sestojev v obnovo ohranili v višini prejšnjega desetletja.

Preglednica 53/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za gospodarske gozdove

	Iglavci (m³)	Listavci (m³)	Skupaj (m³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	2.104.668	20.233	2.124.901
Prirastek (letni*10)	366.545	12.710	379.256
Sečnje po evidenci	355.393	1.068	356.461
Pričakovana zaloga	2.115.820	31.875	2.147.696
Ugotovljena zaloga	2.105.383	37.311	2.142.691
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	99,5	117,1	99,8

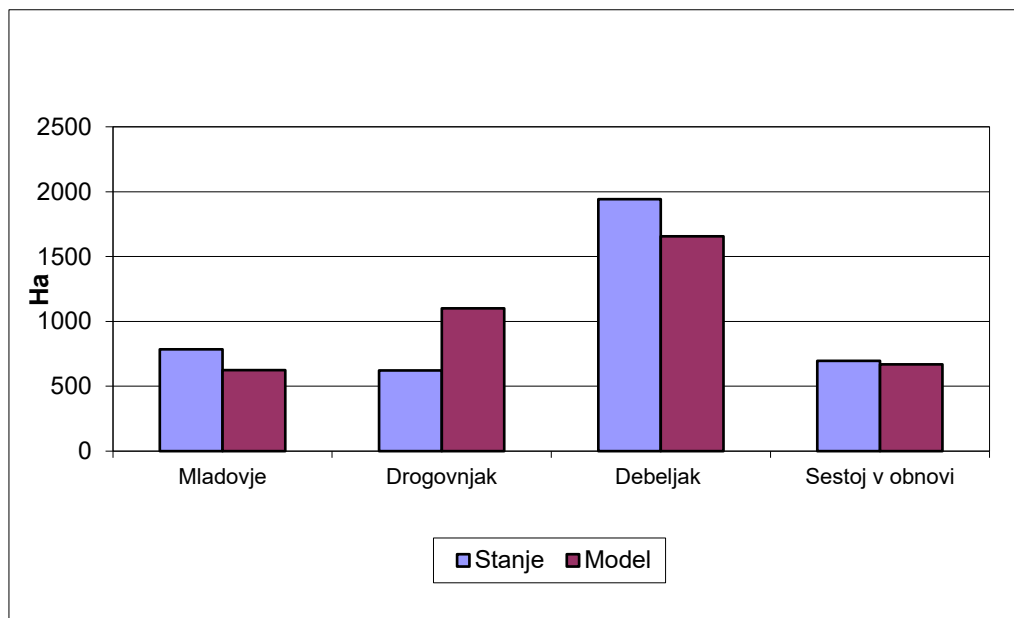
Kontrolni izračun je narejen za gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi. Ugotovljena in pričakovana lesna zaloga za iglavce in v skupnem se zelo dobro ujemata. Odstopanje je opazno pri lesni zalogi listavcev, kjer je ugotovljena lesna zaloga za 17 % višja od pričakovane. Vrsti posebej v preglednici nismo prikazovali, saj je pri izračunu upoštevana v končni lesni zalogi. Vrast znaša 5,34 m³/ha (4,70 m³/ha iglavcev in 0,64 m³/ha listavcev).

5.1.3 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Presoja trajnosti donosov smo izdelali za gospodarske gozdove za enomerne gozdove, saj ti v enoti močno prevladujejo. Malopovršinsko raznomernih sestojev je le 54 ha ali 1,3 %. Pri analizi smo si pomagali z modeli, ki so bili pripravljeni ob obnovi GGN GGO leta 2021.

Preglednica 54/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem (gosp. gozdovi)

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina		
	ha	%		%	ha	%	ha
Mladovje	785,86	19,2	24	15,2	623,59	+4,0	+162,27
Drogovnjak	622,24	15,2	43	26,8	1.099,60	-11,8	-477,36
Debeljak	1.942,91	47,4	65	40,4	1.655,04	+7,7	+287,87
Sestoj v obnovi	694,87	16,9	26	16,3	667,65	+0,7	+27,22
ENOMERNI SKUPAJ	4.045,88	98,7	158	98,7	4.045,88		
RAZNOMERNO (sk-gnz)	54,18	1,3		1,3	54,18		
Skupaj:	4.100,06	100,0		100,0	4.100,06		

Slika 3: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah kaže odstopanje od modelnega stanja. Največje odstopanje je v fazi drogovnjaka, po modelu jih primanjkuje 477 ha. Mladovij in debeljakov je nekoliko preveč. Najbolj se modelnemu stanju približajo sestoji v obnovi.

V skupnem je stanje glede na model v GGE dokaj ugodno, saj se da z zmernim tempom pomlajevanja debeljakov ustrezno zagotavljati primeren dotok novih pomlajencev, da se na drugi strani lahko zaključi obnovo v ustrezno pomlajenih sestojih. Kratkoročno je manjkajoče površine pri drogovnjakih nemogoče dobiti, vendar presežek v površinah mladovja in tempo obnove sestojev nakazujeta, da se bo tudi delež drogovnjakov v prihodnosti povečal.

Kljub relativno ugodni splošni sliki, podrobnejše analize kažejo na težave, ki jih zlasti pri načrtovanju donosov ne gre prezreti. Zlasti neugodna je prostorska porazdelitev na eni strani mlajših razvojnih faz in na drugi strani debeljakov. Mladovja in drogovnjaki so skoncentrirani v RGR 1, 2 in 3, medtem ko je delež teh razvojnih faz v RGR 4, 5 in 6 zelo majhen. Delež debeljakov pa je večji v manj dostopnih predelih oziroma predelih z dolgo pomladitveno dobo (RGR 4, 5 in 6). Tudi starostna struktura starejših razvojnih faz je relativno neugodna. Zlasti starejši debeljaki in sestoji v obnovi močno presegajo proizvodne dobe. Podaljševanje že tako dolgih proizvodnih dob ni smiselno, saj s pretiranim podaljševanjem upada vitalnost in s tem stabilnost sestojev (večja verjetnost vetrolomov), upada pa tudi kakovost dreves, ki je eden izmed glavnih proizvodnih ciljev v enoti.

Problematičen je velik obseg ujm, ki otežuje načrtno delo v gozdovih in rezultat česar je direkten prehod debeljakov ali drogovnjakov v mladovja oziroma gole nepomlajene površine.

5.1.4 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Gozdovi v splošnem poleg trajnosti donosov dobro zagotavljajo tudi vse ostale vloge, tako da načelo mnogonamenskosti ni ogroženo. Zaradi močno poudarjenih proizvodnih funkcij na eni strani kot ekoloških in socialnih na drugi strani so možni konflikti med različnimi uporabniki prostora, zato je sodelovanje in dialog med deležniki še kako pomemben.

V varovalnih gozdovih je razvita šopasta struktura, smreki je primešan macesen, kar zagotavlja stabilnost sestojev. Zaradi omejitev poseganja v varovalne gozdove tudi v prihodnje ne pričakujemo poslabšanja stanja v varovalnih gozdovih.

Na platoju, kjer se v gozdnem prostoru odvijajo različne dejavnosti (rekreacija, nabiralništvo, kmetijstvo, športne prireditve, vojaška dejavnost), hkrati pa je v teh gozdovih poudarjeno varstvo narave ter proizvodnja lesa, lahko prihaja do konflikta interesov. Konflikt interesov v obliki močno poudarjenih ekoloških funkcij in z njimi mestoma nekomplementarnih socialnih ter proizvodnih vlog gozda, je še najbolj izražen na površinah v okolici najbolj obiskanih planinskih poti, biatlonskega centra na Rudnem polju in planine Zajavornik s smučarsko tekaškimi poligoni in smučišča Viševnik ter na ožjih območjih rastišč divjega petelina.

5.1.5 Ključni problemi v enoti

Rangirali smo jih po naslednjem vrstnem redu:

Enomerni, pretežno čisti smrekovi sestoji so **mehansko in biološko nestabilni**. Potencialna ogroženost se odraža v velikem deležu sanitarne sečnje ob vedno bolj pogostih vremenskih ekstremih (težak sneg, žled, veter, podlubniki). Spremenjena drevesna sestava je glavni vzrok biološki in mehanski nestabilnosti. Naravne drevesne vrste sicer prihajajo v mladje, vendar se njihov delež ob še vedno zelo nizki lesni zalogi le počasi krepi. Problematičen je predvsem prevelik delež smreke na zanjo nenaravnih rastiščih, taki sestoji so bolj občutljivi na naravne motnje in v zadnjem obdobju vse močnejše gradacije podlubnikov.

Zagotovitev izvedbe načrtovanih ukrepov - zaradi povečanega obseg abiotskih in biotskih motenj je nujno usklajeno delovanje in potrebno adaptivno upravljanje, ki mora slediti spremenjenim razmeram. Zaradi velikega deleža sanitarnih sečenj je bila realizacija redčenj in pomladitvenih sečenj slaba. Ob izostanku načrtovanih ukrepov nimamo vzvodov za dolgoročno usmerjanje razvoja gozdov, kar neizbežno vodi tudi v slabšanje stanja.

Velik delež starih sestojev oziroma nesmiselno podaljševanje proizvodnih dob, ki se kaže v zapozneli obnovi sestojev, povzroča mehansko in biološko destabilizacijo ter zmanjševanje vrednostne produkcije lesa. Poleg tega s podaljševanjem pomladitvenih dob, ko nova generacija že doseže razvoj gošče oziroma letvenjaka, pri končnih posekih povzročamo velike škode na podmladku.

Sanacija vetrolomov, snegolomov, žledolomov in prenamnoženih podlubnikov vsiljuje **nenačrtno obnovo debeljakov**. Novonastale površine mladovij nimajo ustrezne zasnove, naravna obnova je lahko tudi otežena (pojav erozije, zapleveljenje). Sanacija in umetna obnova ogolelih površin zahteva velika finančna sredstva.

Odlična rastišča in v splošnem dobre sestojne zasnove v letvenjaki in drogovnjaki zahtevajo **intenziven pristop pri negi**. Gre za pravočasnost ukrepanja, ki ga je kasneje zelo težko ali celo nemogoče nadoknaditi.

Strojna sečnja je postala prevladujoča oblika dela. Ob prednostih se kažejo tudi slabosti, ki jih je potrebno spremljati in v čimvečji meri odpraviti.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Na ravni gozdnogospodarskega območja so bili določeni in rangirani cilji gospodarjenja z gozdom, ki so glede na naravne, gozdnogospodarske in posestne razmere ter glede na potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov smiselno povzeti.

Proizvodnja lesa

Proizvodnja lesa po količini in kakovosti je najpomembnejši cilj, saj v GGE prevladujejo produktivna rastišča, ki omogočajo proizvodnjo tudi izredno kakovostnega lesa iglavcev. Največja lastnika, tako Nadškofija Ljubljana kot država, ki imata v lasti večino gozdov, izkazujeta velik interes za gospodarjenje z gozdom.

Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst

Vsi gozdovi v enoti ležijo v TNP in znotraj območij Natura 2000. Varovanje naravnih vrednot, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst je cilj, ki ga poleg sprejetih zakonskih omejitev in prepovedi na ravni države (TNP) uresničujemo tudi z gospodarjenjem z gozdovi na podlagi sprejetih gozdnogospodarskih načrtov.

Varovalna vloga gozda

V enoti je varovalna funkcija gozdov na 1. stopnji poudarjenosti izražena na 839 ha. Pomembna je zaradi mestoma velikih nagibov terena, velike nadmorske višine, pestre geološke sestave in obilnih padavin. Velik del območja je stalno potencialno ogrožen zaradi erozije in plazov, še posebej ob neugodnih napovedih ekstremnega vremena v prihodnosti.

Turizem in rekreacija ter estetski videz krajine

Ohranjeni in estetsko privlačni gozdovi so tudi eden izmed ciljev gospodarjenja z gozdovi ob rekreacijsko in turistično zanimivih lokacijah (Rudno polje, Viševnik, okolica planin in najbolj obiskanih planinskih poti). Zaradi dobre dostopnosti je gozdni prostor dnevno cilj množici rekreativcev, tako v poletnem kot zimskem času. Cilj je podpora razvijajočemu se naravi prijaznemu turizmu in naravi prijaznim oblikam rekreacije v gozdnem prostoru. Obiskovanje gozda mora biti usmerjeno in urejeno, umaknjeno iz območij, kjer prihaja v konflikte z ostalimi funkcijami gozda.

Lov in ostale gozdne dobrine

Pri lovu je cilj ob usklajenem odnosu med številčnostjo lovnih vrst in gozdom, omogočiti prihodek lovskim družinam in loviščem s posebnim namenom za zagotavljanje svoje dejavnosti. S svojim delom prispevajo k izboljšanju razmer v okolju, predvsem pa zagotavljajo realizacijo z lovskimi načrti določenih odvzemov iz populacij. Od ostalih gozdnih dobrin so zanimive gobe, jagode, borovnice, maline in zdravilna zelišča. V 2. in 1. varstvenem območju TNP je nabiranje ostalih gozdnih dobrin prepovedano.

Ohranjanje voda

Ohranjanje voda v ugodnem stanju je v alpskem območju izrednega pomena, saj pri povprečnih padavinah 2.000 mm letno, predstavlja ogromno zbirališče vode. Glede na naravne danosti in ohranjeno okolje pa ima tudi izjemen potencial zagotavljanja virov pitne vode. Gozdovi v zaledju zadržujejo erozijo in odtok vode.

Ohranjanje kulturne dediščine

Celotna enota ima, ker leži v TNP, status kulturne dediščine.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Sanacija poškodovanih gozdov

Najvišjo prioriteto ima sanacija lubadarskih jeder in v ujmah poškodovanih smrekovih sestojev. V pomladnih mesecih se izvaja redne letne preglede preteklih žarišč podlubnikov in se zagotovi čimprejšnjo izvedbo sanacije. Izboljšati je potrebno odzivnost/pravočasnost pri izvedbi izdanih C-odločb in paziti na ustrezen gozdni red. Glej tudi poglavje Usmeritve za gojenje in varstvo gozdov.

Zgradba gozdov in koncepti obnove gozdov

Pospeševanje raznomernih zgradb v sestojih z malopovršinskim skupinsko postopnim gospodarjenjem. V obsežnejših enomernih sestojih z velikim deležem smreke v višjih nadmorskih višinah je treba predvsem s selektivnim uvajanjem sestojev v obnovo izkoristiti možnost oblikovanja bolj razgibanih struktur in pospeševati zeleno malopovršinsko enomerno zgradbo sestojev (0,5 – 2,0 ha).

Na rastiščih jelovo bukovih gozdov lahko v okviru izbiralnih redčenj pospešujemo tudi prebiralno zgradbo. Tovrstni koncept je smotrno uporabljati le v gozdovih, ki čim bolj ustrezajo modelu prebiralnega gozda, saj bo le tako zagotovljena največja možna stopnja samodejnosti, brez nepotrebnih žrtev za vzdrževanje prebiralne zgradbe.

Drevesna sestava gozdov in zmanjševanje deleža smreke

Pri izbiri drevesnih vrst je rastiščna sprejemljivost ključnega pomena. Tehtamo med dolgoročno biološko in mehansko stabilnostjo in trajnostjo s samoregulacijo ter zahtevnimi cilji gospodarjenja in minimalnim ekonomskim rizikom. Z deležem drevesne vrste je neločljivo povezan njen socialni položaj in zgradba sestojev, ki je lahko zelo raznovrstna.

Delež smreke je previsok na rastiščih jelovo bukovih, jelovih in bukovih gozdov, ki predstavljajo 43,1 % površine enote. Na Pokljuki je lahko delež smreke na teh rastiščih višji, načeloma pa naj dolgoročno ne bi presegal 60 %.

Na preostali površini, ki jih predstavljajo smrekova rastišča, pa smreka ostaja glavna drevesna vrsta.

Ob skromni zastopanosti ostalih drevesnih vrst je proces približevanja k bolj naravni drevesni sestavi počasen. Naravno sestavo drevesnih vrst se zagotavlja predvsem z naravnim obnavljanjem ključnih drevesnih vrst. Ob tem naj bo omogočena tudi pomladitev in nadaljnji razvoj minoritetnih in gospodarsko manj zanimivih drevesnih vrst, ki bodo prilagojene pričakovanim podnebnim spremembam. Poleg prevladujočih naravnih obnov načrtujemo obnovo s sadnjo z izborom drevesnih vrst s široko ekološko amplitudo in ustreznim genskim izvorom. Pri iglavcih morata na deležu pridobiti jelka in macesen. Med listavci bukev ostaja najpomembnejša drevesna vrsta, povečati je treba tudi delež plemenitih listavcev.

Ostalim listavcem in pionirjem ni potrebno posvečati prevelikih ukrepov, dovolj bo že, da jih v sestojih toleriramo. Svoje mesto v sonaravni sestavi imajo tudi številne grmovne vrste, ki so pomembne za mikroklimo, prehrano divjadi, vertikalno strukturiranje sestojev in za povečanje biološke pestrosti gozdov. Pri negi jih le izjemoma odstranjujemo, kajti vodilne vrste jih ponavadi prerastejo.

Proizvodne dobe in ciljni premeri

Na najboljših rastiščih v območju med katere uvrščamo tudi predalpska jelova bukovja in smrekovja v GGE Pokljuka so tako proizvodne dobe kot ciljni premeri ustrezni in jih nismo spreminjali.

Nega in koncept redčenja

Z nego zagotavljamo mehansko stabilne sestoje, ki so prilagojeni na podnebne spremembe. Pri negi je v tem desetletju najpomembnejša nega letvenjakov in mlajših drogovnjakov. Izvajalci gojenja morajo biti specialisti, ki so za svoje delo ustrezno nagrajeni.

Izvedba redčenja je prednostna naloga. Zelo pomembna je tudi ustrezna tehnologija, ki zagotavlja izvedbo del le z minimalnimi poškodbami negovanega sestoja in tal. V letvenjaki in negovanih drogovnjaki mora biti intenziteta večja. V nenegovanih drogovnjaki s slabim vitkostnim razmerjem je intenziteta manjša. V deloma razgrajenih enovrstnih drogovnjaki vertikalno razgibamo sestoje s premenilnimi redčenji.

Tehnologija poseka in spravila

Ob uporabi modernih tehnologij (predvsem strojna sečnja in moderno žično spravilo s poudarkom na kompleksih večjih lastnikov, kjer je intenzivnost gospodarjenja največja), se preprečuje njihove negativne posledice. Pospešuje se spravilo po kolesih. V konkretnih primerih je potrebna temeljita strokovna presoja krajevno pristojnih gozdarjev. Predvsem v zahtevnih razmerah se ukrepe predpiše v gozdnogojitvenih načrtih in odločbah.

Usklajena raba prostora ter prostorsko in časovno prilagajanje dela v gozdu ostalim funkcijam

Zaradi velikega poudarka ohranjanja narave (TNP) in zahteve po ugodnem stanju kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Natura 2000 na eni strani in proizvodnih ciljev na drugi, je v izogib konfliktom interesov v določenih primerih potrebno dela v gozdu prostorsko in časovno prilagajati potrebam ohranjanja narave. Pri konfliktih imajo praviloma prednost poudarjene ekološke funkcije. Konfliktne dejavnosti so omejene z režimom uporabe (zapiranjem) gozdnih cest, z vzpostavitvijo mirnih območij ter časovnimi omejitvami izvajanja del v gozdovih. Vzpostaviti je potrebno učinkovit gozdarski in naravovarstveni nadzor nad izvajanjem predpisanih omejitev. Konflikte se rešujejo v sodelovanju z lastniki gozdov, lokalnimi skupnostmi in ostalimi deležniki.

Usklajevanje odnosov gozd – prostoživeče živali

Za okolje v katerem divjad živi, na splošno velja, da ga je treba predvsem z raznimi biomeliorativnimi ukrepi stalno izboljševati, saj je z raznimi posegi vedno bolj neprijazno za rastlinojedo pa tudi za ostalo divjad. Prehranske razmere ne izboljšujemo preko krmljenja, ampak želimo preprečevati zaraščanje travniških površin, pospeševati košnjo travnikov, vzdrževati grmišča ter predvsem pospeševati sečnjo v gozdovih ter ustvarjati nove površine mladovij. V predmetni enoti želimo pospeševati ukrepe (ustrezno doziranje svetlobe), ki bodo omogočali naravno pomlajevanje ter nastanek polnilnega sloja, ki bo razbremenil od divjadi najbolj ogrožene sestoje.

Celoten del enote zajema posebna varstvena območja-Območja Natura 2000. Cilj upravljanja na teh območjih je zagotovitev ohranitve ugodnega stanja klasifikacijskih vrst in habitatnih tipov. Predvsem želimo vzdrževati stabilne populacije posameznih vrst ter ohranjati biotsko pestrost.

Delo z javnostjo

Delo z javnostjo je izjemno pomembno področje, kateremu se gozdarji premalo posvečajo. Zaradi javnega pomena gozdov (poudarjene socialne funkcije) je delo in prisotnost v javnosti še toliko bolj pomembna. Nujna je intenzivna prisotnost v vseh lokalnih medijih ter sodelovanje z lokalnimi institucijami.

Upravljanje z vodami

Rabo in druge posege je treba načrtovati in izvajati tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogočata varstvo pred škodljivim delovanjem voda in ohranjanje naravnih procesov ter naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov.

Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Omejitve in prepovedi za izvajanje dejavnosti na teh območjih so določene s posameznimi členi Zakona o vodah (ZV-1):

- Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14. členu ZV-1, meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (2018).
- Na vodnih in priobalnih zemljiščih ter na območjih presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, določene s 37. členom ZV-1.
- Izjeme, ki jih določa 37. člena ZV-1 in so pomembne z vidika gospodarjenja z gozdovi so:
 - ukrepi, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
 - gradnja objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
 - gradnja objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
 - gradnja objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
 - ukrepi, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
 - gradnja objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
 - gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
 - gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odklom od meje vodnega zemljišča.
- Značilnosti dejavnosti in posegov, ki so na teh območjih prepovedane, določata 68. člen (odlaganje snovi ali predmetov) in 84. člen (splošne prepovedi) ZV-1.
- Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:
 - odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
 - odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
 - odlaganje odpadkov.
- Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:
 - ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
 - zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
 - ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
 - onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Z gozdnogojitveni ukrepi je potrebno zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije na vodozbirnih območjih, zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz na ravni vodozbirnega območja, vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov, pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje hidrološke funkcije, vzdrževati zgradbo gozdov, ki ugodno vpliva na odtok vode in ustvarjati pogoje za uspešno naravno obnovo gozdov na ravni vodozbirnega območja.

Omejitve posegov na vodnih, priobalnih in vodovarstvenih območjih v skladu s predpisi o varstvu voda:

- na vodovarstvenih območjih je potrebno prepovedati kakršenkoli poseg v gozd in gozdni prostor (krčitve, gradnja cest ...);
- v neposredni bližini vodnih virov ni dovoljeno izvajati vodno regulacijskih gradbenih del.

Pri izvajanju sečnje in sanacije je potrebno prilagoditi časovno izvedbo sečnje, prilagoditi gospodarjenje v okolici kraških jam, izvirov in studencev in potrebna je takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije.

Smernice za ogrožena območja po zakonu o vodah (plazljiva, plazovita, erozijska in poplavna) so obravnavana pri usmeritvah za varovalno funkcijo, usmeritve za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi pa v poglavju 6.2.7.

6.2.2 Usmeritve za gojenje in varstvo gozdov

Usmeritve za obnovo

Pri obnovi gozdov je ključno usmerjati razvoj v smeri naravne sestave sestojev, ob hkratni krepitvi vertikalne in horizontalne strukturiranosti. To dolgoročno zagotavlja večjo odpornost, stabilnost in prilagodljivost na klimatske spremembe.

Gozdovi na Pokljuki imajo zaradi ekstremnih razmer posebno ekologijo pomlajevanja. Zasnove mladja so večinoma pomanjkljive in pogosto ciljne drevesne vrste (razen smreke) niso prisotne. Pomladitvene dobe so dolge od 20 do 40 let.

Naravna obnova

Začetek obnove je oblikovanje večjega ali manjšega števila pomladitvenih jeder premera od polovice do ene in pol drevesne višine - odvisno od rastiščnih razmer in obstoječega pomladka. V mraziščnih legah naj bodo pomladitvena jedra večja, saj je v mraziščih za vznik mladja potrebno več sončnega sevanja in toplote. Na pobočjih, kjer je glavni problem pomlajevanja sušnost in konkurenca pritalne vegetacije, pa so primernejša manjša pomladitvena jedra, ki do tal spustijo manj svetlobe. Pozitivno na pomlajevanje vpliva odmrta lesna biomasa, ki omogoča vznik mladja, zato naj se v pomladitvenih jedrih pušča posamezne manjvredne sortimente.

Ko se v pomladitvenih jedrih pojavi zadosten in kakovosten pomladek, se ta postopoma širi v smeri uspešnega pomlajevanja. Končni posek naj se izvede šele, ko je mladje na večjem delu površine dobro razvito. Pri tem je treba nov sestoj graditi na kakovostnem naravnem pomladku in ne na podstojnih drevesih starega sestoja. Hitrost obnove je treba prilagoditi ekološkim značilnostim posameznih drevesnih vrst — počasneje za sencovzdržne vrste in z intenzivnejšimi pomladitvenimi sečnjami za svetloлюбne, kjer je za uspeh potrebna večja osvetlitev tal.

Obnova s sadnjo

Glavni cilj umetne obnove je povečana vrstna pestrost sestojev, zato naj se sadnja izvaja na površinah kjer so zasnove mladja slabe in tam kjer se pomlajuje samo smreka. Sajnjo načrtujemo predvsem v okviru sanacije ujm, na večjih ogolelih površinah. Predvidena je sadnja macesna, gorskega javorja, jelke, bukve, rdečega bora in cemprina. Predhodno je potrebno izvesti pripravo tal — odstraniti močno poškodovana drevesa, ki so ostala po sanaciji.

Usmeritve za nego

Pri negi mladega gozda je ključnega pomena usmerjena skrb za gošče, letvenjake in mlajše drogovnjake, saj lahko z ustreznimi ukrepi že v tej razvojni fazi najučinkoviteje izboljšamo kakovost in stabilnost bodočih sestojev. Pri oblikovanju drevesne zmesi naj bo poudarek na naravni vrstni zgradbi in spodbujanju manjšinskih, ekološko pomembnih vrst. Posebno pozornost namenjamo pospeševanju vseh drevesnih vrst, z izjemo smreke, z namenom zmanjševanja njene prevlade ter povečanja vrstne pestrosti in strukturne raznolikosti sestojev. Z vsemi ukrepi nege tudi preprečujemo razvoj čistih smrekovih monokultur ter usmerjamo razvoj v bolj mešane, stabilne in na podnebne spremembe odpornejše gozdove.

Obžetve se izvajajo predvsem na umetno obnovljenih površinah, izjemoma tudi na območjih z dobro razvitim naravnim mladjem. Običajno potekajo 5–10 let po sadnji, odvisno od višine in vitalnosti mladja ter konkurence zeliščne in grmovne plasti. Pri tem je ključno, da poleg posajenih sadik vključimo tudi naravno vrasle osebke ciljnih drevesnih vrst, ki jih prav tako obžanjemo. Obžetve v naravnem mladju se izvajajo zlasti tam, kjer je razvoj mladja oviran zaradi zapleveljenosti ali močne konkurence zeliščne vegetacije. Obžetve se praviloma izvajajo v obliki lijakov okoli posameznih sadik ali skupin mladja, s čimer zagotavljamo ugodne svetlobne in rastne razmere. Na močno zapleveljenih območjih, zlasti od maline, pa je potrebna obžetev celotne površine. S pravočasnim in doslednim izvajanjem obžetev bistveno izboljšujemo uspešnost obnove ter prispevamo k oblikovanju stabilnih in vrstno pestrejših sestojev.

Nego mladja in gošče je treba izvajati pravočasno – dokler so sestoji še pregledni in je delo v njih učinkovito. Ključnega pomena je uravnavanje vrstne zmesi, saj lahko brez pravočasnega posredovanja izgubimo svetloljubne in minoritetne vrste, ki v gostem sestoji ne morejo uspešno konkurirati smreki. Ukrepi naj bodo usmerjeni v sproščanje kakovostnejših in perspektivnih osebkov ter v oblikovanje ustrezne mešanosti drevesnih vrst. Pri tem je treba posebej pospeševati ekološko ustrezne in rastišču primerne vrste, predvsem listavce, macesen in jelko, ter zmanjševati prevlado smreke. Na naravno obnovljenih golih površinah je treba z nego počakati, dokler se mladje ne sklene. Pomladitvene dobe na teh površinah trajajo od 25 do 40 let.

Posebno pozornost je treba nameniti prisotnosti tujerodnih invazivnih vrst. V primeru pojava naj se te zabeleži v aplikaciji Invazivke, po možnosti pa tudi odstrani.

Nega letvenjaka je prvi ukrep, s katerim ustvarjamo optimalne razmere za osebke z najboljšimi lastnostmi glede kakovosti, vitalnosti in vrstne pestrosti. Pri smreki negujemo in ohranjamo šopasto strukturo. Ukrepi potekajo na prehodu v drogovnjake, ko spravilo še ni potrebno.

Na območjih kjer se lahko izvaja strojna sečnja, se lahko nega naredi na način, da se ustvari strojne poti, v preostalem delu sestoja pa se izvede izbiralno redčenje ali situacijska nega. Pri situacijski negi se izbere 300 izbrancev na hektar površine. Izbrance se trajno označi z rumenimi trakovi ali z rumeno črto po obodu debla na višini 1,3 m.

Tudi pri negi mlajših drogovnjakov je pravočasna in dovolj intenzivna nega ključna za sproščanje krošenj, krepitev stabilnosti in izboljšanje kakovosti sestojev. Intenzivnost redčenj je treba prilagoditi sestojni strukturi in dostopnosti terena:

- v iglastih sestojih, močno poškodovanih zaradi jelenjadi: do 35 %,
- v stabilnih sestojih s primernim terenom za strojno sečnjo: do 25 %,
- pri žičničnem spravilu: do 20 %,
- v labilnih sestojih z neugodnim dimenzijskim razmerjem: do 18 %.

V čistih smrekovih sestojih je treba v največji možni meri ohranjati druge drevesne vrste, s čimer povečujemo odpornost sestojev na ujme.

V gostih, nestabilnih sestojih kjer imajo drevesa kratke krošnje in je dimenzijsko razmerje neugodno, se v primeru ustreznih tal in terenskih razmer lahko nega mlajšega drogovnjaka izvede na način, da se izvedejo strojne poti, na preostalem delu sestoja pa se izvede situacijska nega. S tem se izboljšujejo svetlobne razmere in omogoča postopno izboljšanje dimenzijskega razmerja. Takšen postopen pristop prispeva k večji strukturni razgibanosti in odpornosti sestojev.

Situacijska nega

Situacijska nega predstavlja dopolnitev klasičnih negovalnih pristopov, zlasti v enomernih smrekovih sestojih in na površinah z zaostanki pri negi ali povečano izpostavljenostjo ujmam. Temelji na načelu koncentracije ukrepov na manjše število ciljnih dreves ter na izkoriščanju naravnih procesov samodiferenciacije v preostalem delu sestoja, kjer praviloma ne ukrepamo. Izbranci se določijo v približnem končnem razporedu, pri čemer se gleda na vitalnost, stabilnost in kakovost izbranca. V smrekovih sestojih na Pokljuki se pri situacijski negi izbere približno 300 izbrancev na hektar, ki jih dosledno in postopno sproščamo z odstranjevanjem konkurentov. Jakost

ukrepanja se prilagaja posameznemu izbrancu in razmeram v sestoji. Takšen način nege omogoča ohranjanje kolektivne stabilnosti, zmanjšuje stroške ukrepanja ter prispeva k večji odpornosti sestojev na naravne motnje, hkrati pa ohranja večjo strukturno in vrstno raznolikost.

Spravilo in preprečevanje poškodb

Poškodbe ob spravi preprečujemo s podiranjem v ribjo kost, zbiranjem lesa v vrvne linije in krojenjem krajših sortimentov. Kjer bi spravo povzročilo prekomerne poškodbe preostalega sestoja, lahko les – če ni nevarnosti za širjenje podlubnikov – ostane v gozdu.

Usmeritve v odraslih sestojih

Izbiralna redčenja v starejših drogovnjakih in debeljkih so večinoma šibka in se izvajajo v daljših obhodnjicah. Njihov glavni namen je sprostitev krošenj izbrancem in povečanje vrednostnega prirastka.

V čistih smrekovih sestojih se načrtno ohranja macesen, jelko, bukev in plemenite listavce – zlasti zaradi njihovega pomena pri semenenju ter za povečanje odpornosti sestojev na podnebne spremembe in ekstremne vremenske pojave. V teh sestojih naj se redčenja izvajajo izjemoma in izven vegetacijske dobe, da se zmanjša tveganje za pojav podlubnikov, ki se lahko razvijejo v sečnih ostankih. V njih posegamo šele v fazi starejšega debeljaka, ko jih začnemo uvajati v obnovo.

V običajnih razmerah pričnemo s svetlitvenimi sečnjami takrat, ko izbranci dosegajo ciljne premere in sestoj doseže kulminacijo vrednostnega prirastka.

Svetlitvene sečnje izvajamo v sestojih, kjer je prisotno mladje oziroma tam, kjer so sestoji poškodovani ali imajo slabšo zasnovo. Glede na ciljne drevesne vrste, ki jih želimo v prihodnosti, v sestojih oblikujemo manjša ali večja pomladitvena jedra ter ohranjamo primerne semenjake. Končne poseke načrtujemo v tistih pomlajencih, kjer je mladje že sklenjeno – prednostno na površinah, kjer je že razvito do faze gošče ali celo letvenjaka.

Usmeritve za varstvo gozdov

V zadnjem desetletju smo bili priča neželenim posledicam v čistih smrekovih sestojih.

- v vetrolomih: zaradi velikopovršinskih, enodobnih, enovrstnih sestojev s plitvimi koreninami in močnih vetrov so smrekovi sestoji pogosto poškodovani v vetrolomih.
- v napadih podlubnikov: v enodobnih sestojih čiste smreke, ki zgublja vitalnost zaradi klimatskih sprememb, je veliki smrekov lubadar v preteklem desetletju povzročil odmrtnje velikih količin odraslih dreves smreke.
- v snegolomih: občasno pride do velikih količin mokrega snega, ki v kombinaciji z močnimi vetrovi povzroča snegolome predvsem v mlajših razvojnih fazah.
- od divjadi: v posameznih oddelkih so smrekovi drogovnjaki močno poškodovani od obgrizanja lubja s strani jelenjadi.

Varstvo pred divjadjo

Na območju GGE Pokljuka so prisotne poškodbe zaradi divjadi, predvsem objedanje mladja ter lupljenje debel, ki ga povzroča jelenjad. Poškodbe so izrazitejšje predvsem v južnem delu enote. Na severnem delu, kjer je večji delež macesna, so pogoste tudi poškodbe mladih macesnov zaradi drgnjenja jelenjadi z rogovi.

Kot najučinkovitejši ukrep zaščite sadik pred divjadjo so se izkazale lesene ograje. Na površinah, kjer sadike niso zaščitene z ograjo, se izvaja individualna zaščita s premazi ali škropljenjem vršičkov. Ukrep je cenovno ugoden, preverjen in učinkovit, praviloma pa se izvaja prvih pet do deset let po sadnji. V preteklem obdobju se je zaščitno škropivo Trico izkazalo kot učinkovitejše od premaza Kemakol.

Zaščitne tulce in mreže, uporabljene v preteklosti, je treba po prenehanju njihove funkcije odstraniti iz gozda.

Poškodbe zaradi paše živine so podobne poškodbam, ki jih povzroča divjad, najpogosteje pa se pojavljajo v okolici planin. Ukrepi zaščite so enaki kot pri zaščiti pred divjadjo, razlikujejo se predvsem čas največje ogroženosti in lokacije pojavljanja poškodb. Najprimernejši ukrep za zmanjšanje poškodb zaradi paše so ustrezno ograjeni pašniki. Poleg neposrednih poškodb drevja pa paša povzroča tudi zmanjšanje kakovosti lesa zaradi razvoja rdeče trohnobe.

Snegolomi

Za zmanjševanje škod zaradi snegolomov je treba pri gospodarjenju z gozdovi spodbujati večjo vrstno pestrost ter raznomerno in strukturno razgibano sestojno zgradbo. Ključno je pravočasno izvajanje nege letvenjakov in drogovnjakov, s katero se zagotavlja ugodno vitkostno razmerje dreves ter primerna dolžina in oblika krošenj, kar povečuje mehansko stabilnost sestojev.

Vetrolomi

Vetrolomi največ škode povzročajo v starejših debeljakih, pomlajencih in na robovih sestojev. Najpogostejši so ob močnih jugozahodnih in severovzhodnih vetrovih, predvsem jeseni in spomladi po dolgotrajnih padavinah, ko razmočena tla zmanjšajo stabilnost dreves. Večina poškodovanih dreves je izruvanih skupaj s koreninami. Vetrolomom je posebej izpostavljena smreka zaradi plitvega koreninskega sistema.

Odpornost sestojev se pomembno poveča z večjo drevesno pestrostjo, zato je v smrekovih sestojih treba ohraniti vse primesi listavcev, jelke in macesna, ki prispevajo k večji stabilnosti.

Povečana nevarnost vetrolomov je prisotna na območjih sanacij podlubnikov in na robovih nekdanjih vetrolomnih površin, kjer so nastali ostri sestojni robovi. Robna drevesa na takih območjih pogosto nimajo ustrezno oblikovanih krošenj in niso prilagojena izpostavljenosti vetru. Posebej občutljiva so območja, kjer so po sanacijah ostala posamična drevesa jelke, macesna ali listavcev. Na teh površinah je po močnejših vetrovih potrebno redno spremljanje stanja ter pravočasna sanacija poškodovanih dreves.

Na večjih vetrolomnih površinah naj se pušča del odmrle lesne biomase, predvsem manjvredna odlomljena debla in manjvredni sortimenti, saj taka biomasa pomembno prispeva k uspešnejšemu naravnemu pomlajevanju.

Podlubniki

Kljub ostri klimi, ki praviloma omejuje razvoj podlubnikov, se je v zadnjem desetletju obseg poškodb zaradi podlubnikov močno povečal. Kar tretjina poseka v preteklem desetletju je bila posledica sanacije napadenih dreves.

Osnovni kratkoročni ukrepi za preprečevanje prerazmnožitve podlubnikov so pravočasno odkrivanje napadenih dreves, takojšnja sanacija žarišč, dosledno izvajanje gozdnega reda ter uničevanje zalege v lovni nastavi. Najpomembnejši dolgoročni ukrep pa je oblikovanje mešanih, vrstno pestrih in strukturno raznomernih sestojev, ki so bistveno odpornejši proti napadom podlubnikov.

Poškodbe tal

Pri izvajanju sečnje in spravila lesa, predvsem pri uporabi strojev za strojno sečnjo, je treba posebno pozornost nameniti nosilnosti tal ter preprečevanju poškodb. Premikanje strojev izven gozdnih vlak naj bo omejeno na najmanjšo možno mero. Dela naj se izvajajo predvsem v času zmrznjenih tal ali v poletnem sušnem obdobju, ko je nevarnost poškodb tal manjša.

Varstvo pred erozijo

Varstvo pred erozijo mora biti vključeno v celoten sistem gospodarjenja z gozdovi – od načrtovanja in izvedbe gozdnih prometnic do načina izvajanja sečenj ter izvedbe protierozijskih ukrepov. V ožjih območjih erozijskih žarišč se izvajajo tehnični in biotehnični sanacijski ukrepi, v širšem območju pa predvsem malopovršinski oziroma točkovni posegi, s katerimi se vzdržuje ali vzpostavlja ustrezna struktura gozda ter zmanjšuje nevarnost erozijskih procesov.

Usmeritve za sanacijo poškodb po ujmah

- Ob morebitnih ujmah je potrebno sodelovati in koordinirati delo med strokovnimi službami in lastniki gozdov ter skrbeti za pravočasno in dosledno izvedbo del v gozdovih;
- Za poškodovano in podrto dreve, ki ovira potek nujnih obnovitvenih del ali predstavlja nevarnost za namnožitev oziroma širjenje škodljivih organizmov, izda ZGS lastniku gozda odločbo o izvedbi sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih delih v gozdovih;
- Ozaveščati lastnike gozdov o pomenu sanacije in obnovi ogolelih površin ter obveščati javnost o obsegu poškodb, potrebnih aktivnostih in morebitnih zaporah cest;
- Zagotavljati varnost pri delu in primerno odprtost z gozdno infrastrukturo (glede na terenske razmere);
- Skrbno spremljati razvoj podlubnikov in prednostno izvajati varstveno sanacijske sečnje ter preventivne in zatiralne ukrepe;
- Učinkovito izbirati način sečnje (tehnologijo) in spravila (glede na terenske razmere);
- Sanirati površine z ukrepi obnove in nege s ciljem krepitve odpornosti gozda na pričakovana neurja in škodljive organizme v prihodnosti, predvsem z ohranjanjem in pospeševanjem biološke in strukturne pestrosti;
- Na poškodovanih delih sestojev je potrebno načrtovati in izvesti ukrepe, ki bodo ohranili proizvodni potencial gozdov in ostale funkcije gozda;
- Glavni ukrepi so priprava površin za umetno obnovo, sadnja in zaščita sadik, nega in obžetev naravnega mladja ter uravnavanje drevesne sestave mladja (pospešuje se delež pionirskih in minoritetnih vrst s široko ekološko amplitudo, ki zmanjšujejo tveganje pri gozdni proizvodnji v prihodnje);
- Spremljati pojav tujerodnih (invazivnih drevesnih in grmovnih vrst) na odprtih in ogolelih površinah (v primeru pojava je potrebno odstranjevanje);
- Zaradi klimatskih sprememb in pogostejših ujm je v prihodnje še večji poudarek na sodelovanju strokovnih služb in lastnikov gozda ter upoštevanje primerov dobrih praks.
- Pri sanaciji površin, ki so bile poškodovane v neurjih leta 2023, se upoštevajo načrtovani ukrepi iz Načrta sanacije gozdov, poškodovanih zaradi podlubnikov in neurij v letu 2023.
- Na večjih poškodovanih površinah se pušča posamezna odmrta ali prelomljena drevesa z namenom uspešnejšega naravnega pomlajevanja

6.2.3 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov**Varovalna funkcija**

Poleg varovalne funkcije je v GGE pomembna tudi zaščitna funkcija, kjer gozd varuje infrastrukturo pred plazovi, hudourniki in padajočim kamenjem.

Gospodarjenje z varovalnimi gozdovi ima določene posebnosti. Izstopa predvsem pospeševanje takšne strukture in sestave gozdnih sestojev, ki krepita varovalno in zaščitno vlogo gozda. V ta namen smo v potencialno najbolj ogroženih varovalnih odsekih načrtovali tudi ukrepe.

Usmeritve za načrtovanje ukrepanja v varovalnih gozdovih so:

- V varovalnih gozdovih, določenih z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja varovalnih gozdov, ki jih določa Uredba.
- Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo.
- Jakost gozdnogojitvenega ukrepanja (sečnja in gojitvena dela) v gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo določiti glede na karakteristike terena in stanja sestojev.
- Zagotavljati stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo v obliki stabilnih, vertikalno in horizontalno primerno strukturiranih gozdnih sestojev.
- Pospeševati rastišču in naravni nevarnosti primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje varovalne in zaščitne funkcije gozda.
- Zagotavljati pravočasno obnovo oziroma odstranjevanje nestabilnih in fiziološko prestaratih dreves, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne in zaščitne funkcije gozda oziroma lahko povzročijo erozijske procese.
- Temeljiti na minimalni negi, kjer je ta nujno potrebna za izboljšanje ali ohranitev zagotavljanja varovalne in zaščitne funkcije gozdov.
- Za preprečitev degradacije tal je potrebno pri vseh ukrepih skrbeti za zaščito in ohranitev tal, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal.
- Pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati tudi druge funkcije gozdov, pri čemer pa posegi, ki bi okrnili varovalno ali zaščitno funkcijo gozdov niso dovoljeni.
- Na strmih pobočjih ohranjati površine ruševja.
- Povečana tveganja zaradi klimatskih sprememb je v gorskih gozdovih z močno poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo potrebno reševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišču prilagojenih mešanih sestojev.
- Izvajanje ukrepov mora spremljati preverjanje uspešnosti ukrepov in stalen proces učenja na podlagi zbranih izkušenj. S tem procesom lahko izboljšamo učinkovitost gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in gozdovi s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo ter izboljšamo informacije o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.
- Uporabljati rastišču in terenskim razmeram prilagojeno sečnjo in tehnologijo spravila lesa.
- Prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic terenskim razmeram.
- Uporabljati rastišču primerno pravilno sredstvo, po sečnji in spravilu lesa je potrebno sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, št. 95/04, 110/08 in 83/13).
- Z izvajanjem doslednega nadzora nad stanjem hudourniških strug in ustreznim gospodarjenjem z gozdom v zalednih območjih skrbeti za čim manjši vnos lesenega plavja v vodotok.
- Pri sečnji, spravilu in skladiščenju gozdnih lesnih sortimentov ter gradnji gozdnih prometnic je treba z doslednimi ukrepi preprečevati nastanek oz. širjenje erozijskih procesov in zmanjšati možnost odnašanja lesenega plavja (hlodi, panji, vejevje, drva itd.) v strugo

Posebnosti vezane na erozijska, plazljiva in plazovita območja:

Načrtovani posegi na poplavnih območjih morajo biti usklajeni z omejitvami iz 86. člena ZV-1 (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US) ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah

za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08, 49/20 in 34/25). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode. Erozijska, plazovita in plazljiva območja so prikazana na Karti 7 prostorskega dela, bolj podrobno pa na spletnem portalu Atlas voda:

(<https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64>).

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
- ogoljevanje površin;
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- zasipavanje izvirov;
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
- odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
- vlačenje lesa (spravilo lesa po tleh).

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča.

Na plazljivem območju je v skladu z 88. členom ZV-1 prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Na plazovitem območju je v skladu z 89. členom ZV-1 prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov in ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Kjer je mogoče je potrebno odstraniti suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega n priobalnega zemljišča v gozdnem prostoru. Odstranitev je potrebno izvesti selektivno. Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu (Ur. l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22, 158/22, 28/25 in 12/26) je v času gnezdenja ptic med 1.3. in 1.8. prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti obvodne kanale.

Posebnosti, vezane na zaščitno funkcijo:

- skrbeti za stalno prisotnost mehansko stabilnega gozda nad elementi ogroženosti, ki zmanjšuje tveganje pred različnimi naravnimi nevarnostmi (padajoče kamenje in skale, snežni plazovi, zemeljski plazovi...). Ukrepa se malopovršinsko, da se ohranja stalna zastrtost tal z vegetacijo;
- ker pri ukrepanju poleg sestoja ščitimo še nižje ležeče elemente ogroženosti (ljudi, objekte in infrastrukturo), se v teh predelih prednostno ukrepa za zagotavljanje zaščite ljudi;
- na predelih pojavljanja skalnih podorov je za zaustavljanje sproženih delcev priporočljivo puščanje in ustrezno sidranje debel podrtega oziroma posekanega drevja pod primernim kotom glede na padnico. Na kritičnih mestih se po potrebi lahko izvede zaščita tudi z drugimi biotehničnimi ukrepi,
- na erodibilnih strmih pobočjih se izogniti vsakršnim posegom, ki povečujejo nevarnost površinske in globinske erozije (npr. gradnje infrastrukture in drugih objektov). Gozdnih vlak in cest naj se na strmih in erodibilnih tleh ne gradi. Pri gradnji vlak je potrebna previdnost in zmernost, tudi na manj strmih predelih nad naselji in objekti.

Hidrološka funkcija

V vseh gozdovih, kjer sta poudarjeni 1. in 2. stopnja hidrološke funkcije, moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno strogo spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti.

Usmeritve na varstvenih območjih:

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00)). Vodovarstvena območja so prikazana na spletnem portalu Atlas voda.

(<https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e>).

Na vodozbirnih območjih je z gozdnogojitveni ukrepi potrebno:

- zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije,
- zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz,
- vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti,
- ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov,
- pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje hidrološke funkcije,
- vzdrževati zgradbo gozdov, ki ugodno vpliva na odtok vode,
- ustvarjati pogoje za uspešno naravno obnovo gozdov na ravni vodozbirnega območja,
- na vodovarstvenih območjih je potrebno prepovedati kakršenkoli poseg v gozd in gozdni prostor (krčitve, gradnja cest ...),
- v neposredni bližini vodnih virov ni dovoljeno izvajati vodno regulacijskih gradbenih del,
- pri izvajanju sečnje in sanacije je potrebno prilagoditi časovno izvedbo sečnje, prilagoditi gospodarjenje v okolici kraških jam, izvirov in studencev in potrebna je takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih:

Gradnji prometnic na vodnih in priobalnih zemljiščih se je potrebno izogniti. V kolikor ne obstajajo druge možnosti, se lahko prometnica izjemoma izvede na način, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino. Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase in iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih prevoznih klančin.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNSPP, 133/23, 85/24 – ZAID-A, 47/27 – odl. US in 75/25).

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda:

Nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano.

Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom ZV-1. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih, kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Splošne usmeritve za zagotavljanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Gospodarjenje z gozdovi se izvaja na način, ki zagotavlja ohranitev ali vzpostavitev naravne oz. naravni podobne sestave gozdnih življenjskih združb in krepitev vsestranske odpornosti gozdov.

V vseh gozdovih je potrebno pospeševati oz. vzpostavljati biotsko raznovrstnost z vzpostavljanjem naravne drevesne sestave, vzpostavljanjem uravnoteženega razmerja razvojnih faz, načrtnim puščanjem mrtve biomase ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Izvajajo naj se ukrepi za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali, dela pa izvajajo v času in na način, ki najmanj ogrožajo gozdne ekosisteme.

Potrebno je ohranjati ali izboljševati vrstno pestrost sestojev, zato naj se pospešujejo vse minoritetne drevesne vrste, plodonosne drevesne in grmovne vrste.

Na predelih, kjer se pojavljajo invazivne tujerodne vrste (npr. japonski dresnik, zlata rozga in druge vrste), naj se le-te odstranjuje in omejuje (predvsem z ohranjanjem stalnega zastora odraslih dreves in ustreznim pomlajevanjem drevesnih vrst).

Usmeritve za zavarovana območja

Zavarovana območja, ki jih obravnavajo naravovarstvene smernice, so navedena v spodnji preglednici. Pri gospodarjenju z gozdovi se obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju (glej poglavje 6.2.5).

Preglednica 55: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

EVID. ŠT.	IME	VRSTA ZO	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIM	GPN
1412	Triglavski narodni park	NP	Zakon o Triglavskem narodnem parku (UL RS, št. 52/10)	Upošteva naj se varstveni režim naveden v aktu o zavarovanju. Povzetek režima navajamo spodaj.	DA

Na območju TNP so vzpostavljena mirna območja. Gozdarska dejavnost naj se na delih narodnega parka, ki so določena kot mirna območja, dosledno izvaja ob upoštevanju pogojev in omejitev iz Načrta upravljanja TNP, ki jih za posamezno mirno območje določa v svojem poglavju 15.1 v povezavi s Prilogo 4.

V Načrtu upravljanja (str. 94) so mirna območja definirana kot območja izjemnega pomena za varstvo živalskih in rastlinskih vrst ter habitatnih tipov, na katerih so obiskovanje (hoja zunaj utrjenih in označenih poti, planinstvo) in različne dejavnosti (zračni promet, turno smučanje, jadralno padalstvo, fotolov, kolesarstvo, gozdarstvo, kmetijstvo) časovno in prostorsko prilagojene tako, da so motnje čim manjše.

Skladno s Prilogo 4 Načrta upravljanja TNP je v GGE Pokljuka 24 mirnih območij (sedem mirnih območij sega le z delom celote) (preglednica 2, slika 6), med katerimi so Zmrzlina (ID 65), Kokošinjska (ID 71), Za lesom (ID 74), Bratova peč (ID 81), Medvedovec (ID 82), Pri Rupah (ID 110), Krašča (ID 111), Mesnovec-Visoko (ID 112), Lemovce (ID 113), Jerebikovec (ID 114), Miščovec (ID 115) in Javorov vrh (ID 122) vzpostavljena z namenom ohranjanja primerne stanja habitata na rastiščih divjega petelina (*Tetrao urogallus*). Na navedenih območjih veljajo časovne omejitve izvajanja gozdarske dejavnosti, v okviru usmeritev za gradnjo gozdnih prometnic pa s predmetnimi strokovnimi podlagami tudi predlagamo, da se **gozdove tako v mirnih območjih in vplivnem območju 250 m od le-teh v času rasti divjega petelina (1.3. – 30.6.) ne odpira s prometnicami**. Na vseh mirnih območjih v GGE Pokljuka pa so pravila ravnanja usmerjena na omejevanje ali prilagajanje pritiska obiskovanja ter zimskih rekreacijskih dejavnosti za zagotavljanje primerne stanja habitata ruševca (*Tetrao tetrix*), gamsa (*Rupicapra rupicapra*), planinskega orla (*Aquila chrysaetos*) in belke (*Lagopus muta*). S tem v zvezi predlagamo preučitev možnosti usmerjanja poudarjene socialne funkcije tudi z ukrepi v okviru gozdnogospodarskega načrtovanja. Prav tako so na območju GGE prisotna tudi visoka barja in nizka bazična barja, za katere se zahteva prilagajanje pritiska obiskovanja ter zimskih rekreacijskih dejavnosti.

Preglednica 56: Pregled mirnih območij v GGE Pokljuka

KODA OBMOČJA	KRAJEVNO IME	POVRŠINA (ha)	OMEJITVE ALI PREPOVEDI
65	Zmrzlina	52,14	(08): popolna omejitev dostopa na območje od 1. marca do 1. julija, razen s predhodnim soglasjem javnega zavoda in v spremstvu naravovarstvenega nadzornika; (15): prepoved izvajanja gozdarske dejavnosti od 1. marca do 1. julija; (18): prepoved uporabe motornih vozil in vožnje z njimi od 1. marca do 1. junija.
71	Kokošinjska	10,76	(08): popolna omejitev dostopa na območje od 1. marca do 1. julija, razen s predhodnim soglasjem javnega zavoda in v spremstvu naravovarstvenega nadzornika.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

74	Za lesom	8,86	(08): popolna omejitev dostopa na območje od 1. marca do 1. julija, razen s predhodnim soglasjem javnega zavoda in v spremstvu naravovarstvenega nadzornika.
77	Planina Brda	9,01	(01): hoja in uporaba izključno označenih obstoječih planinskih poti, mulatjer ali tistih poti, katerih uporabo dovoli javni zavod; (05): prepoved turne smuke; (13): izvajanje helikopterskih letov po vnaprej določenem usklajenem terminskem načrtu.
81	Bratova peč	6,95	(08): popolna omejitev dostopa na območje od 1. marca do 1. julija, razen s predhodnim soglasjem javnega zavoda in v spremstvu naravovarstvenega nadzornika; (15): prepoved izvajanja gozdarske dejavnosti od 1. marca do 1. julija; (18): prepoved uporabe motornih vozil in vožnje z njimi od 1. marca do 1. junija.
82	Medvedovec, Goše	5,48	(08): popolna omejitev dostopa na območje od 1. marca do 1. julija, razen s predhodnim soglasjem javnega zavoda in v spremstvu naravovarstvenega nadzornika; (15): prepoved izvajanja gozdarske dejavnosti od 1. marca do 1. julija; (18): prepoved uporabe motornih vozil in vožnje z njimi od 1. marca do 1. junija.
86	Mrežce	2,79	(01): hoja in uporaba izključno označenih obstoječih planinskih poti, mulatjer ali tistih poti, katerih uporabo dovoli javni zavod; (05): prepoved turne smuke.
110	Pri Rupah	35,69	(08): popolna omejitev dostopa na območje od 1. marca do 1. julija, razen s predhodnim soglasjem javnega zavoda in v spremstvu naravovarstvenega nadzornika; (12): popolna prepoved helikopterskih letov; (15): prepoved izvajanja gozdarske dejavnosti od 1. marca do 1. julija.
111	Krašca	16,21	(01): hoja in uporaba izključno označenih obstoječih planinskih poti, mulatjer ali tistih poti, katerih uporabo dovoli javni zavod; (12): popolna prepoved helikopterskih letov.
112	Mesnovec-Visoko	94,10	(08): popolna omejitev dostopa na območje od 1. marca do 1. julija, razen s predhodnim soglasjem javnega zavoda in v spremstvu naravovarstvenega nadzornika; (12): popolna prepoved helikopterskih letov; (15): prepoved izvajanja gozdarske dejavnosti od 1. marca do 1. julija.
113	Lemovce	32,46	(08): popolna omejitev dostopa na območje od 1. marca do 1. julija, razen s predhodnim soglasjem javnega zavoda in v spremstvu naravovarstvenega nadzornika; (12): popolna prepoved helikopterskih letov; (15): prepoved izvajanja gozdarske dejavnosti od 1. marca do 1. julija.
114	Jerebikovec	21,30	(01): hoja in uporaba izključno označenih obstoječih planinskih poti, mulatjer ali tistih poti, katerih uporabo dovoli javni zavod; (08): popolna omejitev dostopa na območje od 1. marca do 1. julija, razen s predhodnim soglasjem javnega zavoda in v spremstvu naravovarstvenega nadzornika; (15): prepoved izvajanja gozdarske dejavnosti od 1. marca do 1. julija.
115	Miščovec	15,13	(08): popolna omejitev dostopa na območje od 1. marca do 1. julija, razen s predhodnim soglasjem javnega zavoda in v spremstvu naravovarstvenega nadzornika; (12): popolna prepoved helikopterskih letov; (15): prepoved izvajanja gozdarske dejavnosti od 1. marca do 1. julija.

122	Javorov vrh	10,05	(08): popolna omejitev dostopa na območje od 1. marca do 1. julija, razen s predhodnim soglasjem javnega zavoda in v spremstvu naravovarstvenega nadzornika; (15): prepoved izvajanja gozdarske dejavnosti od 1. marca do 1. julija.
125	Šijec	14,87	(07): popolna celoletna omejitev dostopa na območje ali njegove rabe.
126	Blejsko barje	14,13	(07): popolna celoletna omejitev dostopa na območje ali njegove rabe.
127	Golenberca	3,96	(07): popolna celoletna omejitev dostopa na območje ali njegove rabe.
129	Klek	161,43	(01): hoja in uporaba izključno označenih obstoječih planinskih poti, mulatjer ali tistih poti, katerih uporabo dovoli javni zavod; (08): popolna omejitev dostopa na območje od 1. marca do 1. julija, razen s predhodnim soglasjem javnega zavoda in v spremstvu naravovarstvenega nadzornika; (15): prepoved izvajanja gozdarske dejavnosti od 1. marca do 1. julija.
130	S od Šijca	2,88	(07): popolna celoletna omejitev dostopa na območje ali njegove rabe.
131	S od Golenberce	3,80	(07): popolna celoletna omejitev dostopa na območje ali njegove rabe.
132	Z od Blejskega barja	0,94	(07): popolna celoletna omejitev dostopa na območje ali njegove rabe.
133	Klek - širše območje	553,61	(01): hoja in uporaba izključno označenih obstoječih planinskih poti, mulatjer ali tistih poti, katerih uporabo dovoli javni zavod.
134	Mesnovec - širše območje	280,67	(01): hoja in uporaba izključno označenih obstoječih planinskih poti, mulatjer ali tistih poti, katerih uporabo dovoli javni zavod; (13): izvajanje helikopterskih letov po vnaprej določenem usklajenem terminskem načrtu.
136	Kokošinjica-Voklo - širše območje	174,31	(01): hoja in uporaba izključno označenih obstoječih planinskih poti, mulatjer ali tistih poti, katerih uporabo dovoli javni zavod.

Splošne usmeritve za ekološko pomembna območja

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost ali dosega ugodno stanje habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši. V primeru obstoja alternativnih možnosti se pri prostorski ureditvi načrtujejo le-te, v kolikor bi prvotni posegi povzročili bistveno poslabšanje ugodnega stanja habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko območje opredeljeno.

Konkretne varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja so vključene v konkretne usmeritve za zavarovana območja, naravne vrednote in posebna varstvena območja.

Splošne usmeritve za območja Natura 2000

Na Natura 2000 območjih se posegi in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotičnih in biotičnih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;

- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja;
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči cvetenje in semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura 2000 območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretna varstvena usmeritve na območju Natura 2000 s pripadajočimi upravljalskimi conami

Usmeritve za celoten gozdni prostor

- Izvaja naj se skupinsko postopno gospodarjenje s pomlajevanjem v manjših pomladitvenih jedrih.
- Zagotavlja naj se čim bolj naravno drevesno sestavo ter omogoča naravno pomlajevanje.
- Pospešuje naj se minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne in grmovne vrste.
- Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.
- Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.
- Preko kalov in ostalih vodnih teles ter v njihovem 5 metrskega radiu znotraj ter zunaj gozdnega prostora, naj se ne gradi novih gozdnih prometnic ter vlačí lesa (hribski urh, veliki pupek).
- Ohranja naj se mokrotne površine in izvire, preko njih naj se ne umešča gozdnih prometnic ter vlačí lesa (hribski urh, veliki pupek).
- Ohranja naj se gozdove z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem – debeljaki in sestoji v obnovi (črna žolna, koconogi čuk, širokouhi netopir).
- Ohranja naj se vsaj 3% mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge, predvsem debelejšega drevja B in C razširjenega debelinskega razreda (črna žolna, pivka, koconogi čuk).
- Odmrlo drevje se ne pušča v oddaljenosti ene drevesne višje od gozdnih in dve drevesni višini od javnih cest.
- Ohranja naj se mravljišča, preko njih naj ne poteka spravilo lesa (pivka).

- Čim bolj enakomerno naj se, kot habitatne drevesa, ohranja drevesa z dupli, zlasti v B in C debelinskem razredu za pivko, malega skovika in širokouhega netopirja, ter gnezdilna drevesa za kozačo.
- Rekreatijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven najboljčutljivejših območij ohranjanja narave.
- V neposredni okolici jam in brezen naj se ohranja gozdne površine, kjer se krčenja gozda ne izvaja.
- Novih gozdnih prometnic se na območju jam ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik od vhoda. V primeru da je krčitev ali trasa vlake načrtovana v bližini vhoda v jamo, ZRSVN preveri točnost lokacije.

Usmeritve vezane na posamezne upravljalvske cone

Ime cone: CONA A – triprsti detel, divji petelin

Površina v GGE: 4.837 ha

Vrste: triprsti detel (*Picoides tridactylus*), divji petelin (*Tetrao urogallus*)

OPIS CONE: Cona obsega varovalne gozdove in večnamenske gospodarske gozdove nad 1000 m.n.v. v Julijskih Alpah. Namenjena je zagotavljanju ustreznega habitata za triprstega detla in celoletnega habitata za divjega petelina. V coni želimo vzpostaviti velik delež starih presvetljenih gozdov, nadstandardni delež mrtvega lesa ter čim več površin prepustiti naravnemu razvoju.

KONKRETNE USMERITVE

- V coni naj se trajno zagotavlja najmanj 50 % delež debeljakov ter sestojev v obnovi.
- Proizvodne in pomladitvene dobe naj se ohranja.
- Nove ekocelice brez ukrepanja naj se ob soglasju lastnika prednostno umešča v cono A. Predlagamo naslednja območja:
 - 43A bližina rastišča Lemovce (težko dostopen vrtačast svet),
 - 51C vrh Mesnovca (težko dostopen teren),
 - varovalni gozdovi pod Viševnikom: odseki 90Z, 89Z in 73Z, ter deli odsekov 90A, 89A in 73A, kjer so določeni varovalni gozdovi (območje je težko dostopno).
- Delež stoječe mrtve lesne mase iglavcev v gospodarskih gozdovih v B in C razširjenem debelinskem razredu naj se še nekoliko poveča. Trenutno je stoječe MLB iglavcev v B in C razredu 1,7% LZ, ta delež naj se poveča na 2,5% LZ.
- Izloča se vsaj 5 -7 odmrlih in odmirajočih stoječih dreves iglavcev/ha s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm. Dolgoročni cilj je 5% LZ, od tega vsaj 50% v razširjenem debelinskem razredu B in C.
- Posamezne skupine odmrlih dreves iglavcev ter posamična drevesa, kjer se sanitarna sečnja ni izvedla pravočasno in ni več nevarnosti za prenamnožitev podlubnikov, naj se prepušča naravnemu razvoju, še posebno v sestojih z drevjem B in C razširjenega debelinskega razreda.
- Odmrlo drevje se ne pušča v oddaljenosti ene drevesne višie od gozdnih in dve drevesni višini od javnih cest.
- V 1. VO se ne izvaja sanitarna sečnja za preprečevanje širjenja podlubnikov. Izjemoma se lahko izvaja druga nujna sanitarna sečnja, vendar samo ob predhodnem soglasju JZ TNP. Nujna sanitarna sečnja v 1. VO se izvaja samo na območjih, ki so dostopna z obstoječo infrastrukturo.

- Intenziteta gospodarjenja v varovalnih gozdovih naj bo nizka in prilagojena ohranjanju biotske raznovrstnosti ter izboljšanju varovalne funkcije gozda. Mestoma se lahko, zaradi dotoka svetloba do tal, odpre sestoje na površini do 3 arov.
- Ohranja naj se drevesa z dupli.
- Zagotavlja se strukturno in vrstno pestre sestoje s poudarkom na plodonosnih drevesnih in grmovnih vrstah. Povsod, kjer je to možno, se pospešuje borovnica.
- Vzdržuje naj se preseke na odsečnih mejah, ki so bile vzpostavljene v okviru projekta Vrh Julijcev.
- Obstoječe žične ograje za skupinsko zaščito gozdnega mladja naj se odstrani, ustrezno označi ali pa se jih zamenja z lesenimi ograjami.
- Žičnih pašnih ograj se ne postavlja, uporablja se električne trakove oz. druge živalim vidne oblike ograjevanja.

Ime cone: CONA A1 - divji petelin - rastišča

Površina v GGE: 324 ha

Vrste: divji petelin (*Tetrao urogallus*)

OPIS CONE: Cona predstavlja ključni zimsko-pomladanski habitat za divjega petelina v Julijskih Alpah skupaj z aktivnimi rastišči, kjer pozimi in spomladi potekajo razmnoževalne aktivnosti. V coni se nahaja 13 rastišč: Zmrzlica, Medvedovec-Goše, Krašca, Jerebikovec, Mesnovec-Visoko, Lemovce, Jovorov vrh, Kokošinjica, Miščovec, Pri Rupah, Bratova Peč - del, Za lesom, Nad planino Velika ravan. V coni želimo ohraniti ustrezen razmnoževalni in prehranjevalni habitat ter zagotoviti mir v času rasti in prezimovanja.

*Nekatera rastišča so se v zadnjih desetih letih premaknila in niso več na lokacijah, ki so prikazane v obstoječi grafiki za Cono A1. JZTNP je v letu 2025 opravil preveritev lokacij rastišč divjega petelina na Pokljuki. Novi sloj rastišč je v pripravi, po uskladitvi novega sloja rastišč z ZGS, DOPPS in ZRSVN, ga JZTNP posreduje ZGS OE Bled.

Pri uveljavljanju spodaj navedenih konkretnih usmeritev je treba predhodno preveriti lokacijo vsakega posamičnega rastišča ter usmeritve temu ustrezno prilagoditi.

KONKRETNE USMERITVE:

- V coni se ovrednoti 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Območje cone se določi kot **mirna cona**, znotraj katere se od 1.3. do 30.6. ne izvaja gozdarskih del (sečnja, spravilo, gradnja oz. priprava gozdnih prometnic,...).
- V oddaljenosti 250 metrov od roba rastišč se v času od 1.3. do 30.6. ne gradi novih gozdnih prometnic.
- Preko rastišč se ne umešča strojnih sečno spravilnih poti.
- V primeru nujnih sanitarnih sečenj na območju rastišč je treba pred začetkom del (sečnja in gradnja gozdnih prometnic) pridobiti soglasje JZ TNP. Pri tem se vsako rastišče obravnava individualno.
- Ohranja se pevska drevesa kot ključne strukture habitata.
- Končnih posekov se ne izvaja, razen v tistih sestojih, ki so pomlajeni do te mere, da niso več primeren habitat za divjega petelina (podstojni pomlajeni sestoji so v razvojni fazi gošče ali letvenjaka).
- Ohranja naj se dele gozda s pestro zeliščno plastjo (borovnica, brusnica, malina).
- Ohranja naj se presvetljene sestoje z rahlim ali pretrganim sklepom krošenj.

- Gozdne ceste, ki peljejo do ali skozi rastišče naj se zapre za javni promet.
- Gozdnih cest se v zimskem času ne pluži.
- V coni se zagotavlja zmerne do nizke gostote divjih prašičev, jazbecev, lisic, kun in drugih plenilcev talnih gnezd.
- Rekreatijske in turistične dejavnosti se usmerja izven cone, rekreatijska funkcija naj v coni ne bo poudarjena.

Ime cone: CONA B – ruševcevec

Površina v GGO: 689 ha

Vrste/HT: ruševcevec (*Tetrao tetrix*), ruševje (*Mugo-Rhododendretum hirsuti*)

OPIS CONE: : Cona obsega večinoma varovalne gozdove s pasom ruševja v Julijskih Alpah. V coni želimo preprečiti gradnjo gozdnih prometnic in zagotoviti mir v času rastišvenih aktivnosti.

KONKRETNE USMERITVE:

- V coni naj se v pasu ruševja ne gradi novih gozdnih prometnic in dostopnih poti do planin.
- V času rastišve (1. marec – 30. junij) se na rastiščih zagotavlja mir; se ne gospodari z gozdom, omejevanje rekreacije.
- Ohranjanje naj se strukturiran gozdni rob ter preletne koridorje.
- Sprejemljive so omejene krčitve ruševja za potrebe vzdrževanja pašnih planin, vendar izključno za namen vzdrževanja funkcionalne pašne površine in v sodelovanju ter po predhodnem dogovoru z JZ TNP.

Ime cone: CONA F – barjanski gozdovi

Površina v GGE: 157 ha, osrednje območje 24,9 ha

HABITATNI TIP: (91D0*) Barjanski gozdovi

OPIS CONE: Cona vsebuje sestoje barjanskih smrekovih gozdov na SV delu Pokljuških barij ter barjanske gozdove na barju Goreljek. V coni želimo vzpostaviti prilagojeno gospodarjenje z gozdovi.

KONKRETNE USMERITVE:

- Območje se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- V osrednjem delu Pokljuških barij (24,9 ha) se gospodari brez aktivnega ukrepanja.
- Predlagamo, da se osrednje območje barjanskih gozdov (to so deli odsekov 54A, 40A, 40C, 39C) določi kot ekocelice z ukrepanjem.
- V osrednjem območju barjanskih gozdov se lahko izvaja sanitarna sečnja v primeru velike nevarnosti širitve gradacije podlubnikov ter s predhodnim soglasjem JZ TNP.
- V osrednje območje se ne umešča novih gozdnih prometnic in sečno pravih poti.
- Na preostalem območju cone se spravilo lesa in uporaba mehanizacije izvajata v času, ko so tla dovolj suha ali zamrznjena. Pri uporabi mehanizacije se je potrebno izogniti mokrotnim območjem. Osnova za določitev vrste in načina uporabe mehanizacije naj bo Karta primernosti tal za strojno sečnjo.
- Sečnja in spravilo se mora izvajati tako, da ne pride do dodatnih poškodb tal.
- Iz območja naj se odstrani vse lovske objekte, ki privabljajo divjad (solnice).
- Na območju se ne pase živine.

Ime cone: CONA H – barjanske površine in mokrotni travniki

Površina v GGE: 40 ha

Vrste in HABITATNI TIPI: (7140) Prehodna barja, (7230) Bazična nizka barja, (7110) aktivna visoka barja

OPIS CONE: Cona obsega barjanske površine na Pokljuki. V coni želimo omejiti gradnjo gozdnih prometnic ter prilagojeno gospodariti z gozdom.

KONKRETNE USMERITVE:

- Območja se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- V cono naj se ne umešča novih gozdnih prometnic.
- Preko območij naj se ne izvaja spravila lesa.
- Na območje barij in mokrotnih površin naj se ne podira dreves.
- V robnih sestojih naj se uporablja obzirna tehnologija sečnje in spravila lesa; uporaba lažje mehanizacije.
- Sečnja in spravilo v robnem območju barij se izvajata zgolj po suhih ali zamrznjenih tleh.
- Na mokrotnih površinah naj se ne pušča lesnih ostankov (tudi v primeru naravnih ujm – snegolom, vetrolom, starost drevesa), temveč naj se jih v zimskem obdobju, ko so tla zmrznjena, odstrani.
- V primeru odstranjevanja grmovne in drevesne vegetacije na barijih, naj ta poteka ročno in v zimskem času, ko so tla zmrznjena.

Prikaz območij gozdov, na katere se nanašajo konkretne usmeritve, je v merilu 1:25.000 prikazan v kartnem delu načrta (Karta št. 6).

Funkcija varstva naravnih vrednot

Splošne usmeritve za varstva naravnih vrednot so povzete po Naravovarstvenih smernicah (Kranj, februar 2026). Konkretne usmeritve za posamezne naravne vrednote so prikazane v opisih odsekov v obrazcih E4.

Splošne varstvene usmeritve

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.

- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve

Podrobnejše varstvene usmeritve po zvrsteh naravnih vrednot izhajajo iz Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 52/02, 67/03).

Površinske geomorfološke naravne vrednote:

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Vibracije zaradi eksplozij ali iz drugih virov smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote:

- Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo, se ne onesnažuje.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.
- Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaja v jamo in se jih ne izliva v jami.

Na območju vpliva na naravno vrednoto:

V jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici:

- Gradnja objektov se ne izvaja, zemeljsko površje se ne spreminja, razen za namen iz 6. točke tega oddelka.
- Vhoda se ne zasipava, v neposredno okolico se ne odlaga in skladišči materiala.
- V vegetacijsko združbo v jamskem vhodu se ne posega s fizičnim uničevanjem, spreminjanjem vrstne sestave ipd., razen v primeru, da se s tem omogoči dostop. Obseg odstranitve vegetacije sme biti tolikšen, da se ohranijo obstoječe lastnosti mikroklimе v jamskem vhodu in jami.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Onesnažene vode se prednostno očisti.

Geološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Zemeljska dela (izravnnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Hidrološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne prekinja zveznosti vodnega toka, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda, smer toka oziroma morskih tokov, oblika in dno struge vodotoka oziroma jezera in morja ter, da se bistveno ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Na slapiščih, slapovih in v koritih se ohranja naraven pretok.
- Ne slabša se kvalitete vode. Onesnaženo vodo se prednostno očisti.

- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču in da se ohranja rastline, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.

Zoološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere za živali. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje temperature vode, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovpada z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Eksplozij ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ponoči se naravne vrednote ne osvetljuje.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Konkretne varstvene usmeritve

Vse naravne vrednote s pripadajočimi konkretnimi varstvenimi usmeritvami so navedene v prilogi načrta. Naravne vrednote so naštetje tudi po odsekih v obrazcu E4.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:
 - odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
 - gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
 - postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetе nedopustne posege:
 - če ni možno najti drugih rešitev ali
 - če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega, je treba slediti naslednjim usmeritvam:
 - sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
 - odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
 - izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
 - zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin;

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- območje stavbne dediščine, varuje se:
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
 - celovitost dediščine v prostoru;

- območje naselbinske dediščine, varuje se:
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
 - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
 - varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
 - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:
 - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
 - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
 - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
 - preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;
- območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:
 - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
 - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
 - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
 - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;
- območje memorialne dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;
- območje druge dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino:

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta

skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Preglednica 57/D-EKD: Seznam enot kulturne dediščine na območju GGE z varstvenimi režimi in dodatnimi usmeritvami

EID	eVRD	Režim	Pod režim	Smernice	Odsek
1-07593	Julijske Alpe - Triglavski narodni park	dediščina	kulturna krajina, naselbinska dediščina, stavbna dediščina	Smernice za področje varstva nepremične kulturne dediščine za gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Pokljuka (2026-2035), Strokovne podlage za območje Triglavskega narodnega parka , Triglavski narodni park, februar 2026.	cela GGE
1-14208	Pokljuka – Planina Zajavornik	dediščina	naselbinska dediščina	Ohranja se gozdni rob in soliterna drevesa. Gozda na območju planine naj se ne odpira z novimi gozdnimi cestami ali vlakami.	76C, 77A
1-14209	Pokljuka – Planina Kranjska dolina	dediščina	naselbinska dediščina	Ohranja se gozdni rob in soliterna drevesa. Gozda na območju planine naj se ne odpira z novimi gozdnimi cestami ali vlakami.	83D
1-14249	Pokljuka – Planina Klek	dediščina	naselbinska dediščina	Ohranja se gozdni rob in soliterna drevesa. Gozda na območju planine naj se ne odpira z novimi gozdnimi cestami ali vlakami.	107Z
1-14630	Pokljuka – Planina Lipanca	dediščina	naselbinska dediščina	Ohranja se gozdni rob in soliterna drevesa. Gozda na območju planine naj se ne odpira z novimi gozdnimi cestami ali vlakami.	92Z
1-14631	Pokljuka – Planina Mejna dolina	dediščina	naselbinska dediščina	Ohranja se gozdni rob in soliterna drevesa. Gozda na območju planine naj se ne odpira z novimi gozdnimi cestami ali vlakami.	100C, 101D
1-13195	Pokljuka – Spominsko znamenje pastirčkoma na planini Klek	dediščina	naselbinska dediščina	V primeru poteka del v bližini spominskega znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Golosek, deponije ali izdelava gozdnih vlak v bližini plošče niso dovoljeni.	107Z
1-13196	Pokljuka – Spominska plošča padlim planincem na planini Lipanca	dediščina	naselbinska dediščina	V primeru poteka del v bližini spominskega znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Golosek, deponije ali izdelava gozdnih vlak v bližini plošče niso dovoljeni.	92Z
1-13197	Pokljuka – Grob s spomenikom Andreja Prešerna na planini Meja dolina	dediščina	naselbinska dediščina	V primeru poteka del v bližini spominskega znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Golosek, deponije ali izdelava gozdnih vlak v bližini plošče niso dovoljeni.	101D
1-13204	Pokljuka – Grob Jožeta Finžgarja	dediščina	naselbinska dediščina	V primeru poteka del v bližini spominskega znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Golosek, deponije ali izdelava gozdnih vlak v bližini plošče niso dovoljeni.	81A
1-13205	Pokljuka – Spominska plošča boju 2. čete Gorenjskega odreda	dediščina	naselbinska dediščina	V primeru poteka del v bližini spominskega znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Golosek, deponije ali izdelava gozdnih vlak v bližini plošče niso dovoljeni.	88A
1-15201	Pokljuka – Planina Praprotnica	dediščina	naselbinska dediščina	Ohranja se gozdni rob, gozdne zaplate in soliterna drevesa na planini. Gozda na območju planine naj se ne odpira z novimi gozdnimi cestami ali vlakami.	74A

EID	eVRD	Režim	Pod režim	Smernice	Odsek
1-15203	Srednja vas v Bohinju – Planina Uskovnica	dediščina	naselbinska dediščina	Ohranja se gozdni rob, gozdne zaplate in soliterna drevesa na planini. Gozda na območju planine naj se ne odpira z novimi gozdnimi cestami ali vlakami.	70A
1-15943	Pokljuka – Spominska plošča pod Lipanskim vrhom	dediščina	naselbinska dediščina	V primeru poteka del v bližini spominskega znamenja, ga je treba pred začetkom del fizično zavarovati. Golosek, deponije ali izdelava gozdnih vlak v bližini plošče niso dovoljeni.	92Z
1-13092	Pokljuka – Naselbina na planini Lipanca	arheološk o najdišče		Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Uporaba prostora je izpričana že v bronasti in železni dobi, v obliki ostalin metalurške dejavnosti, ki pa se lahko raztezajo oz. se nahajajo na večjem območju znotraj arheološkega najdišča. Verjetnost odkritja arheoloških ostalin je zato lahko povečana, zato naj se o predvidenem načrtu za sečnjo obvesti tudi pristojno OE ZVKDS, da se na podlagi konkretizacije podatkov lahko odloči o načinu varstva nepremične arheološke kulturne dediščine oz. za predviden poseg izda KVP. Med deli na območju arheološkega najdišča velja sicer ves čas splošni varstveni režim za varstvo nepremične arheološke kulturne dediščine. Spravilo lesa po obstoječi poti/komunikaciji naj se izvaja na način, da se komunikacije in strukture ob njej ne poškoduje in se je ne širi ali kakorkoli drugače posega okoliški teren.	92Z
1-13091	Pokljuka – Arheološko območje na planini Klek	arheološk o najdišče		Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Uporaba prostora je izpričana že v bronasti in železni dobi, v obliki ostalin metalurške dejavnosti, ki pa se lahko raztezajo oz. se nahajajo na večjem območju znotraj arheološkega najdišča. Verjetnost odkritja arheoloških ostalin je zato lahko povečana, zato naj se o predvidenem načrtu za sečnjo obvesti tudi pristojno OE ZVKDS, da se na podlagi konkretizacije podatkov lahko odloči o načinu varstva nepremične arheološke kulturne dediščine oz. za predviden poseg izda KVP. Med deli na območju arheološkega najdišča velja sicer ves čas splošni varstveni režim za varstvo nepremične arheološke kulturne dediščine. Spravilo lesa po obstoječi poti/komunikaciji naj se izvaja na način, da se komunikacije in strukture ob njej ne poškoduje in se je ne širi ali kakorkoli drugače posega okoliški teren.	107Z
1-13090	Pokljuka – Arheološko območje na Medvedovcu	arheološk o najdišče		Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Uporaba prostora je izpričana že v bronasti in železni dobi, v obliki ostalin metalurške dejavnosti, ki pa se lahko raztezajo oz. se nahajajo na večjem območju znotraj arheološkega najdišča. Verjetnost odkritja arheoloških ostalin je zato lahko povečana, zato naj se o predvidenem načrtu za sečnjo	86B,D, 87A,B

EID	eVRD	Režim	Pod režim	Smernice	Odsek
				obvesti tudi pristojno OE ZVKDS, da se na podlagi konkretizacije podatkov lahko odloči o načinu varstva nepremične arheološke kulturne dediščine oz. za predviden poseg izda KVP. Med deli na območju arheološkega najdišča velja sicer ves čas splošni varstveni režim za varstvo nepremične arheološke kulturne dediščine. Spravilo lesa po obstoječi poti/komunikaciji naj se izvaja na način, da se komunikacije in strukture ob njej ne poškoduje in se je ne širi ali kakorkoli drugače posega okoliški teren.	

V obrazcih E4 – opisi odsekov je navedena enota kulturne dediščine in povezava na to podpoglavje.

Rekreacijska funkcija

Za zagotavljanje čim manjšega vpliva povečanega števila ljudi na območjih s poudarjeno rekreacijsko funkcijo in za omogočanje varne in usmerjene tovrstne rabe gozda je potrebno zagotavljati:

- sistematično ureditev tras in časa rekreacijske rabe gozdnega prostora,
- redna vzdrževalna dela infrastrukture in povečan strokovni nadzor, da se čimprej odpravijo motnje, ki jih povzročajo obiskovalci,
- ob poteh in predelih, kjer je poudarjena rekreacijska funkcija, z nego ustvarjati primerno strukturo gozda,
- pri sečnji in spravilu izvajanje gozdnega reda,
- čas izvajanja sečnje in spravila načrtujemo v obdobju najmanjšega obiska.

Estetska funkcija

Za krepitev je potrebno:

- ohranjanje privlačne, estetsko zanimive naravne ambiente,
- varovati izrazite gozdne robove in utrjevati narušene, labilne gozdne robove,
- ustrezno oblikovati infrastrukturo in opremo v gozdu,
- odpravljati estetske motnje in obveščati javnost o nujnih gozdnogospodarskih ukrepih, ki povzročajo estetske motnje,
- pospeševati drevesne in grmovne vrste, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen alpski pečat (macesen, jerebika, mokovec...).

Lesnoproizvodna funkcija

Lesnoproizvodna funkcija je v določenih primerih lahko v konfliktu z nekaterimi drugimi funkcijami, v izogib pojavljanja konfliktov je potrebno pri izvajanju del v gozdovih:

- upoštevati časovne in druge omejitve, ki so predpisane za zagotavljanje varovanja ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov,
- uporabljati primerne tehnologije in tehnike dela,
- v gozdovih s poudarjeno socialno funkcijo, kjer je obiskovanje prisotno, ali na vplivnih območjih planinskih poti ter drugih rekreacijskih površin se izvajajo s pravočasnim obveščanjem javnosti in ustrezno označitvijo območja delovišča.

Predvidena dela za krepitev funkcij gozdov so zajeta v preglednici D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti. Ukrepi so konkretizirani tudi po odsekih v obrazcih E4.

6.2.4 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Posegi v populacije so odvisni od postavljenih ciljev. Pri lovnih vrstah divjadi je v primeru zmanjševanja številčnosti poleg povečanega odstrela potrebno upoštevati še strukturo odstrela in tako močnejše poseči v ženski del populacije in to predvsem v tisti starostni razred, ki je nosilec reprodukcije. Podobno oziroma obratno velja za povečevanje številčnosti populacij.

Posredno in neposredno vpliva na populacije rastlinojedih parkljarjev tudi prisotnost velikih zveri (v enoti so prisotni rjavi medved, volk in ris). Znaki prisotnosti rjavega medveda so v enoti manj pogosto evidentirani, medtem ko so znaki prisotnosti volka in risa pogosti. Volk je zelo dober naravni selektor rastlinojedih parkljarjev in je s tega stališča njegova prisotnost v enoti sprejemljiva. Zaradi številnih škodnih primerov in ostalih konfliktnih situacij pa si volka v enoti ne želimo.

Lovske organizacije naj spremljajo številčno prisotnost, trende razvoja in prostorsko razporeditev posameznih vrst v loviščih. Pomembna so opažanja o zdravstvenem stanju in morebitnih poginih, kot tudi ugotavljanje medsebojnih vplivov z ostalimi vrstami divjadi.

Zaradi varovanja in nege habitatov je potrebno pašo goveda usmerjati na za pašo namenjene površine. Paša mora biti pod nadzorom in urejena skladno z zakonodajo in pašnimi redi. Vsa trenutno prisotna gozdna paša v enoti je nezaželena in je moteč dejavnik v življenjskem okolju parkljarjev in gozdnih kur.

Veliko problem v enoti predstavlja nabiranje gozdnih plodov, predvsem gob, ki vnaša na številna področja velik nemir, po drugi strani pa jemlje iz prehrane divjadi pomemben delež hrane. Nabiralništvo bi bilo potrebno omejiti, a brez rigoroznih ukrepov in intenzivnega nadzora to ne bo možno, saj gobe za večino ljudi predstavljajo preveliko skušnjava.

Pri izboljševanju življenjskega okolja naj gre predvsem za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev, kar je še posebej pomembno v času reprodukcije in zimskem času. S sonaravnim gospodarjenjem, naj se zagotavlja pestra sestava drevesnih in grmovnih vrst, vseh razvojnih faz v primernih deležih ter pestra horizontalna in vertikalna zgradba.

6.2.5 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Pri uvrščanju gozdov med varovalne gozdove in gozdove s posebnim namenom smo se naslonili na naslednje pravne podlage: Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20), Zakon o Triglavskem narodnem parku (UL RS, št. 52/10 in 46/14).

Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih

- Pri gospodarjenju je potrebno upoštevati režim gospodarjenja varovalnih gozdov, ki jih določa Uredba.
- Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo.
- Jakost gozdnogojitvenega ukrepanja (sečnja in gojitvena dela) v gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo določiti glede na karakteristike terena in stanja sestojev.
- Zagotavljati stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo v obliki stabilnih, vertikalno in horizontalno primerno strukturiranih gozdnih sestojev.

- Pospeševati rastišču in naravni nevarnosti primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje varovalne in zaščitne funkcije gozda.
- Zagotavljati pravočasno obnovo oziroma odstranjevanje nestabilnih in fiziološko prestarih dreves, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne in zaščitne funkcije gozda oziroma lahko povzročijo erozijske procese.
- Temeljiti na minimalni negi, kjer je ta nujno potrebna za izboljšanje ali ohranitev zagotavljanja varovalne in zaščitne funkcije gozdov.
- Za preprečitev degradacije tal je potrebno pri vseh ukrepih skrbeti za zaščito in ohranitev tal, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal.
- Pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati tudi druge funkcije gozdov, pri čemer pa posegi, ki bi okrnili varovalno ali zaščitno funkcijo gozdov niso dovoljeni.
- Na strmih pobočjih ohranjati površine ruševja.
- Povečana tveganja zaradi klimatskih sprememb je v gorskih gozdovih z močno poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo potrebno reševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišču prilagojenih mešanih sestojev.
- Izvajanje ukrepov mora spremljati preverjanje uspešnosti ukrepov in stalen proces učenja na podlagi zbranih izkušenj. S tem procesom lahko izboljšamo učinkovitost gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in gozdovi s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo ter izboljšamo informacije o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.
- Uporabljati rastišču in terenskim razmeram prilagojeno sečnjo in tehnologijo spravila lesa.
- Prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic terenskim razmeram.
- Uporabljati rastišču primerno pravilno sredstvo, po sečnji in spravilu lesa je potrebno sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/1994, št. 95/2004, 110/2008 in 83/13).
- Z izvajanjem doslednega nadzora nad stanjem hudourniških strug in ustreznim gospodarjenjem z gozdom v zalednih območjih skrbeti za čim manjši vnos lesenega plavja v vodotok.
- Pri sečnji, spravilu in skladiščenju gozdnih lesnih sortimentov ter gradnji gozdnih prometnic je treba z doslednimi ukrepi preprečevati nastanek oz. širjenje erozijskih procesov in zmanjšati možnost odnašanja lesenega plavja (hlodi, panji, vejevje, drva itd.) v strugo

Sistem ukrepov naj upošteva posebnosti, kot so nevarnost erozije, plazov, zemeljskih usadov ter podorov kamenja.

Izogibati se je treba vsem posegom v gozdove, ki bi lahko prispevali k nevarnosti površinske in globinske erozije, kot so: gradnja infrastrukturnih in drugih objektov, paša, krčitve in vsakršna druga oblika razgalitve tal. V primeru pojava erozijskih žarišč je potrebno le-te sanirati z izvedbo tehničnih in biotehničnih ukrepov.

V primeru potrebnega in upravičenega odpiranja gozdov z vlakami, se odpira zlasti spodnje in bolj položne dele odsekov oziroma predele, kjer ni pričakovati, da bi gradnja lahko vplivala na poslabšanje stanja varovalne funkcije gozda. Gradnja gozdnih prometnic na izredno strmih, plazovitih in erodibilnih predelih, zaradi katere bi bila varovalna funkcija teh gozdov lahko ogrožena, ni dopustna. Izogibati se je potrebno gradnji strmih in nestabilnih vlak. V kolikor to dopuščajo terenske razmere naj se izvaja kombiniran način traktorskega in ročnega spravila (pedspravilo), pri čemer naj se uporabljajo traktorji kolesniki s pogonom na vsa štiri kolesa. Na zelo strmih pobočjih, na erodibilni matični podlagi in na območjih z večjo nevarnostjo sprožanja erodibilnih procesov ter na jarkastem in nedostopnem oziroma težko dostopnem terenu, se les pušča v gozdu. V tem primeru se ga zasidra poševno na pobočje.

Usmeritve za delo v gozdovih s posebnim namenom

Gozdovi s posebnim namenom predstavljajo gozdove v Triglavskem narodnem parku.

Navajamo konkretizacijo prepovedi in usmeritve po posameznih varstvenih območjih TNP iz Naravovarstvenih smernic za GGN GGE Pokljuka.

Na območju narodnega parka je prepovedano:

- Izvajati posege in dejavnosti, ki bi lahko poslabšali ekološke razmere na območju narodnega parka in posledično negativno vplivali na ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov ter habitatnih tipov, ki so pomembni za ohranjanje biotske raznovrstnosti (1. točka prvega odstavka 13. člena ZTNP-1);
- Izvajati posege in dejavnosti na naravnih vrednotah na način, da se uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu ali na način, ki znatno spremeni druge lastnosti naravne vrednote (2. točka prvega odstavka 13. člena ZTNP-1);
- Izvajati posege in dejavnosti, ki bi lahko spremenili za narodni park značilne krajinske gradnike ter značilne krajinske ali poselitvene vzorce (3. točka prvega odstavka 13. člena ZTNP-1).
- Naseljevati ali gojiti rastline ali živali tujerodnih prostoživečih vrst (5. točka prvega odstavka 13. člena ZTNP-1).

Konkretizacija prepovedi in usmeritve za 3. varstveno območje iz NU:

- Krčenje območij gozda se izvaja le z mnenjem JZ TNP za potrebe s prostorskimi akti načrtovane širitve poselitve in infrastrukture, skladno z opredeljeno namensko rabo prostora, ter namene vzdrževanja funkcionalnih aktivnih pašnih površin, dolgoročne oživitve opuščanih planin, varstva prostoživečih vrst in druge namene, skladne s cilji in nameni ustanovitve narodnega parka.
- Pri gospodarjenju z gozdovi naj se prednostno izvaja naravno pomlajevanje gozdov, razen na območjih z neustreznimi rastiščnimi razmerami, kjer bi odsotnost vegetacije vodila v erozijo. Pri pomlajevanju in negi sestojev se v največji mogoči meri ohranja naravna drevesna sestava.
- Z gozdovi se gospodari na način, ki ohranja strukturno, starostno in naravno vrstno pestrost gozdnih sestojev. Izogibati se je treba veliko površinskim sečnjam in večjim intenzivnostim pri redčenjih.
- Na celotnem območju parka naj se postopno zmanjšuje delež zasmrečenosti sestojev na območjih, kjer smreka ni naravno prisotna v tako visokem deležu.
- Proizvodne dobe naj se ohranja: krajše proizvodne dobe imajo lahko za posledico manjšo količino mrtvega drevja v sestojih in vrstno osiromašen gozdni ekosistem.
- V sestojih naj se pušča posamezna zamujena jedra lubadarja, ki ne predstavljajo več nevarnosti za namnožitev podlubnikov, zlasti tista, ki vključujejo drevje večjih premerov (nad 30 cm).
- V sestojih naj se pušča posamična odmrta ali odmirajoča drevesa, zlasti drevje večjih premerov (nad 30 cm).
- Odmrlo drevje se ne pušča v oddaljenosti ene drevesne višje od gozdnih in dve drevesni višini od javnih cest.
- Spravilo lesa in uporaba mehanizacije naj se izvajata v času, ko so tla dovolj suha ali zamrznjena. Pri uporabi mehanizacije se je potrebno izogniti mokrotnim območjem. Osnova za določitev vrste in načina uporabe mehanizacije naj bo Karta primernosti tal za strojno sečnjo.

- Varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenega ukrepanja tudi v prihodnje večinoma ostajajo zunaj načrtovane rabe; ukrepanje se izvaja le izjemoma, predvsem v primerih zaščite infrastrukture, premoženja ali zdravja ljudi ali če je ogrožena trajnost gozda.
- Ob upoštevanju predpisov, ki urejajo področje varstva gozdov, se pri pripravi načrta sanacije za izvedbo izrednih ukrepov v sestojih po naravnih ujmah predvidi ohranitev in prepustitev dela mrtve biomase na prizadetem območju naravnim procesom, če s tem ni ogroženo stanje neprizadetih sestojev zaradi izbruha bolezni ali gradacije podlubnikov.
- Z gozdnogospodarskim načrtovanjem, vključno z načrtovanjem gozdne infrastrukture, se ne sme spreminjati ali celo razvrednotiti mozaične strukture krajine ter posameznih prvin krajinske zgradbe v gozdovih (sestoji, gozdni rob, reliefne in mikroreliefne oblike, gozdne jase ter vodne in obvodne pojavne oblike).
- Dela v gozdovih s poudarjeno socialno funkcijo, v katerih je obiskovanje prisotno, ali na vplivnih območjih planinskih poti in drugih rekreacijskih površin se izvajajo s pravočasnimi obveščanjem javnosti. O potrebi obveščanja širše javnosti presodi pristojni revirni gozdar ter o tem obvesti JZ TNP, ki novico objavi na svojem portalu.
- Ohranja se mnogo namenska vloga gozdov narodnega parka. Prednostno se ohranjajo te funkcije gozdov: med ekološkimi – funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti ter funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, med socialnimi pa funkcija varovanja naravnih vrednot ter zaščitna, estetska in rekreacijska funkcija gozdov.
- Trajnostna raba biomase kot oblika obnovljivega vira energije naj se izvaja na način, ki zagotavlja nemoteno delovanje gozdnih ekosistemov ter ne vpliva škodljivo na stanje prostoživečih vrst in njihovih habitatov. Dosledno se upoštevajo priporočila javnega zavoda TNP za rabo sečnih in drugih lesnih ostankov v energetske namene.

V drugem varstvenem območju veljajo prepovedi iz 13. in 15. člena ZTNP-1, pri čemer je dovoljeno:

- Sonaravno gospodariti z gozdom skladno z gozdnogospodarskim načrtom (3. točka prvega odstavka 16. člena ZTNP-1),
- Loviti divjad skladno z lovsko upravljavskim načrtom (4. točka prvega odstavka 16. člena ZTNP-1).

Konkretizacija prepovedi in usmeritve za 2. varstveno območje iz NU:

- Uporablja se obstoječa mreža gozdnih prometnic. Slep kraki gozdnih cest se zaprejo z zapornicami, da se prepreči vožnja drugih vozil.
- V drugem varstvenem območju parka se v varovalnih gozdovih ne določa prednostnih območij za gradnjo novih gozdnih prometnic.
- V primeru naravnih ujm (vetrolom, snegolom in gradacija podlubnikov) se v varovalne gozdove praviloma ne posega, posegi z namenom sanacije posledic naravnih ujm so možni samo izjemoma ob predhodni pridobitvi pozitivnega mnenja JZ TNP in ZRSVN.
- V drugo varstveno območje se prednostno umešča ekocelice.
- Izločanje starega in oslabelega drevja in sušic, ter čiščenje zarasti se izvaja v omejenem obsegu, razen v primeru utemeljene nevarnosti širjenja bolezni ali škodljivih organizmov.
- Izvaja se malo površinska sečnja z dolgimi obdobji pomlajevanja, prednostno se oblikujejo raznomerni sestoji z mozaično razporejenimi zaplatami različnih razvojnih faz.
- Dosledno se ohranja razvit gozdni rob z grmovno vegetacijo.
- Sanitarna sečnja se izvaja tako, da se del zamujenih jeder lubadarja pušča v sestojih, zlasti zamujenih lubadarskih jeder, kjer je glavna dreves v razširjenem debelinskem razredu B in C.

- Praviloma se v drugem VO ne skladišči lesa, razen v času odprtega delovišča.

V prvem varstvenem območju je poleg prepovedi iz 13. člena ZTNP-1 prepovedano tudi:

- Spreminjati obliko in sestavo površja (1. točka prvega odstavka 15. člena ZTNP-1),
- Gospodariti z gozdovi (5. točka prvega odstavka 15. člena ZTNP-1),
- Graditi novo gozdno infrastrukturo (11. točka prvega odstavka 15. člena ZTNP-1).

Ne glede na zgoraj navedene prepovedi je v prvem varstvenem območju dopustno izvajanje nujnih varstvenih ukrepov, brez izkoriščanja gozdov, ki so namenjeni ohranjanju in krepitvi varstvenih funkcij gozdov in zagotavljanju nujnih varstvenih ukrepov v gozdovih, ter izgradnja nujno potrebne gozdne infrastrukture za izvedbo teh ukrepov. Vrsta, način, obseg in trajanje ukrepov in zanje potrebna gozdna infrastruktura se določijo v gozdnogojitvenih načrtih, ki jih ob soglasju upravljavca narodnega parka pripravi Zavod za gozdove Slovenije (šesti odstavek 15. člena ZTNP-1). Pri tem je potrebno upoštevati 5. točko poglavja 15.2.1 NU (str. 102-103), ki natančno opredeljuje način izvajanja **nujnih sanacijskih ukrepov** ter **ukrepov za zmanjševanje tveganj** pri upravljanju gozdnih ekosistemov.

Nujni sanacijski ukrepi se prednostno izvajajo v prvem varstvenem območju, kadar to meji na gospodarske gozdove, ter v predelih, kjer gozdovi zagotavljajo tudi druge ekološke in/ali socialne vloge (npr. zaščitna), oziroma tam, kjer motnje ogrožajo širše območje gozdov. Ne glede na velikost pojava je v primeru požara potrebna takojšnja intervencija. Za večje motnje je obvezna izdelava posebnega sanacijskega načrta, v katerem se podrobno opredeli način sanacije konkretne prizadete površine, za manjše motnje pa se s podrobnim načinom sanacije dopolni gozdnogojitveni načrt. Merila za določitev nujnih sanacijskih ukrepov v prvem varstvenem območju narodnega parka so:

- ob pojavu gozdnih požarov je nujna takojšnja intervencija z gašenjem in lokalizacija požara s požarnimi presekami, če gre za varstvo človeškega življenja ali premoženja, ki se nanaša le na objekte ali za ohranitev lastnosti naravnih vrednot in kulturne dediščine;
- pri veliki količini napadle lesne mase zaradi večjih motenj, kot so vetrolom, snegolom in/ali žledolom, je potrebna intervencija z namenom čiščenja hudourniških strug in potokov, stabilizacije strmih pobočij, kjer je veliko tveganje za plazove in usade, zagotovitev osnovnega varstva pred napadom škodljivih organizmov (npr. podlubniki);

Ukrepi za zmanjševanje tveganj pri upravljanju gozdnih ekosistemov se izvajajo le na območjih izrednih ukrepov za sanacijo motenj. Kot dopustne usmeritve in ukrepi za krepitev varovalne, hidrološke in zaščitne vloge gozdov se štejejo:

- posek pretežkih starih dreves na strmih pobočjih, pri čemer se sečnja drevja opravi tako, da je višina panja vsaj 0,5 m nad vidnimi poškodbami debla (npr. od kotalečega kamenja);
- uporabljati je treba take načine poseka in spravila, ki čim manj poškodujejo rastišča in sestoje;
- izvajanje selektivne sečnje pretežkih starih dreves, ki prekomerno obremenjujejo oziroma lahko destabilizirajo brežine vodotokov, odstranjevanje podrtih dreves ali korenin v strugi ali bližini vodotoka, če obstaja nevarnost plavljenja ali zajezev;
- omejevanje sežiganja sečnih ostankov, še zlasti v bližini vodotokov;
- selektivno ukrepanje na območjih snežnih plazov za zagotovitev najustreznejše strukture gozda glede na lokalne razmere in lego pobočja.

Konkretizacija prepovedi in usmeritve za 1. varstveno območje iz NU:

- Gradnja nove gozdne infrastrukture ni dovoljena, razen v primerih, v katerih je ta potrebna za izvedbo nujnih varstvenih ukrepov. Zanje potrebna gozdna infrastruktura se določi v gozdnogojitvenih načrtih, ki jih na podlagi soglasja JZ TNP pripravi Zavod za gozdove Slovenije.

- Nujno potrebna gozdna infrastruktura za izvedbo nujnih varstvenih ukrepov v prvem varstvenem območju se načrtuje, gradi in uporablja tako, da se:
 - čim manj poškodujejo rastišča in sestoji,
 - preprečijo čezmerne motnje prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst, predvsem v času razmnoževanja in na območjih, na katerih to poteka.
- Obstoječo infrastrukturo se vzdržuje, tako da se ohranja v dobrem stanju in omogoča njena uporaba. Pri tem se ne sme spreminjati njena zmogljivost, izvedba, namembnost ali zunanji videz (NU, str. 106).

6.2.6 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Delo Zavoda za gozdove je osredotočeno na preventivno varstvo in evidentiranje gozdnih požarov. Usmeritve za varstvo v požarno ogroženih gozdovih so:

- Redno vzdrževanje gozdnih cest, ki so pomembne za učinkovito gašenje požarov.
- Ozaveščanje javnosti, obiskovalcev in tudi domačinov o nevarnosti požarov in njihovih posledicah v gozdnem okolju preko lokalnih medijev in s postavljanjem protipožarnih tabel ob planinskih poteh in območjih zadrževanja ljudi.
- Ogenj za zatiranje podlubnikov uporabljati le skladno s prepisi.
- Ob daljnovodih je potrebno zagotoviti primerno oddaljenost drevja od elektrovodov.

V času povečane nevarnosti za izbruh požarov v naravnem je potrebno intenzivnejše opazovanje gozdnega prostora.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Za GE Pokljuka veljajo splošne usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic, dodatno pa še prilagojen naravovarstveni in vodovarstveni režimi zaradi lege v Triglavskem narodnem parku. Pridobivanje lesa in odpiranje gozdov s prometnicami se mora prilagoditi sodobnim tehnologijam na tem področju, pri tem pa upoštevati vse posebnosti enote. Prednost imajo tehnologije z manjšimi poškodbami tal in sestojev. Dela se praviloma izvajajo v sušnejših ali zmrznjenih obdobjih, da se zmanjša poškodbe tal in erozija. Pridobivanje lesa naj poteka po izdelanih tehnoloških kartah. Prilagoditi se moramo visokemu deležu pričakovanih sanitarnih sečenj, kar zahteva veliko prilagodljivost in mobilnost izvajalcev del. Z uporabo ustreznih tehnologij se mora doseči aktivno gospodarjenje z gozdom ob dolgoročnem zagotavljanju in krepitvi vseh funkcij gozda.

Postopek za gradnjo gozdnih prometnic se prične z okvirnim načrtovanjem odpiranja gozdov z gozdnimi prometnicami, ki poteka v okviru gozdnogospodarskega načrtovanja. V načrtu GGE se določijo območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi prometnicami in predstavljajo prednostna območja za načrtovanje odpiranja. V območjih z zadostno odprtostjo do dodatnega odpiranja z gozdnimi prometnicami pristopamo zelo zadržano.

Pri načrtovanju gozdnih cest, grajenih in pripravljenih gozdnih vlak in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37. členu.

Načrtovanje gozdnih vlak podrobneje poteka v okviru izdelave gozdnogojitvenega načrta (GjN). Gozdne vlake, ki se gradijo ali pripravljajo na novo, ali se jih rekonstruira, morajo biti opredeljene v tehnološkem delu gozdnogojitvenega načrta (TDGjN). Ta je osnova za izdelavo elaborata vlak, s katerim se začnejo postopki za njihovo izvedbo, hkrati pa se natančneje opredelijo pogoji za tehnologijo priprave/gradnje/rekonstrukcije vlak, način izvedbe del in omejitve ter priporočila.

Pri načrtovanju poteka tras je potrebno predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih, kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom, naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. To je najpogostejše na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda.

Pri vzdrževanju gozdnih prometnic se večina del opravi v okviru rednega letnega vzdrževanja gozdnih cest. Hkrati je potrebna hitra sanacija po večjih nalivih, odjugah in neurjih. Glavna pozornost pri vzdrževanju gozdnih prometnic je namenjena urejanju odvodnjavanja, zmanjševanju erozije, spiranju materiala, utrjevanju problematičnih odsekov in nasipanju ter utrjevanju obrabne plasti gozdnih cest.

Posek lesa

Naloga stroke je prilagajanje vsem dejavnikom okolja, po drugi strani pa strokovno usmerjanje lastnikov gozdov ter izvajalcev del v gozdu k varnejšim, modernejšim, ekonomsko učinkovitejšim ter okoljsko sprejemljivim rešitvam. V ta namen je potrebno spodbujati rabo modernejših delovnih sredstev.

V GGE Pokljuka je velika večina gozdov v lastništvu enega večjega lastnika, ki ima za izvedbo del na voljo dobro opremljene izvajalce z ustrezno, sodobno tehnologijo. Uporablja se ročna, strojna in kombinirana sečnja. Pred izvedbo del je potrebna ustrezna predpriprava in organizacija dela.

Pri strojni sečnji se morajo obvezno upoštevati »Vodila dobrega ravnanja pri strojni sečnji« (v nadaljevanju VDR) iz leta 2014, pri katerih so sodelovali glavni deležniki: Zavod za gozdove Slovenije, gozdarske gospodarske družbe, raziskovalno izobraževalne inštitucije in Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov, kot takratni upravljalec gozdov v lasti Republike Slovenije. Prednosti strojne sečnje pridejo do izraza predvsem pri sanaciji ujm. Pri tem se morajo upoštevati vodila iz VDR, s čimer se bodo obremenitve na gozd zmanjšale. Pred začetkom strojne sečnje je potrebno pretehtati prednosti in slabosti. Za sanacijo s strojno sečnjo se ne odločamo v primeru naravnih ujm, kjer so poškodovana posamična drevesa ali posamične skupine dreves, njihova razporejenost po prostoru pa je razpršena. Več pozornosti je potrebno posvetiti ustrezni pripravi dela. Konkretno omejitve se navedejo v gozdnogojitvenih načrtih in odločbah. V primeru izvedbe del, ki ne bi upoštevala teh omejitev, se te kršitve prijavijo gozdarski inšpekciji.

Strojna sečnja je primerna predvsem v dokaj homogenih, velikopovršinskih sestojih na stabilnih tleh, v nagibih do 30 %. V primerih, ko so izpolnjeni vsi pogoji za strojno sečnjo, je potrebno strojno sečnjo načrtovati v sušnem obdobju (od julija do sredine septembra) ali v delih leta, ko so tla zamrznjena. Izogibamo se izvajanju del v začetku vegetacijske dobe.

Zaradi posebnosti gozdov na Pokljuki, izkušenj iz preteklega desetletja in v skladu z VDR v gozdnogospodarskem načrtu opredeljujemo nekatere dodatne omejitve. Odločitev za strojno sečnjo ne sme diktirati intenzitete v redčenjih, ampak se tehnologijo izbira glede na načrtovano intenziteto. Strojna sečnja se uporablja tam, kjer je intenziteta sečenj vsaj 40 m³/ha (VDR, Buelmeier A., 1998) oziroma pri pospravi ujm, kjer je napadle več kot 30 % lesne zaloge sestoja. V sestojih s šopastjo rastjo smreke naj se strojna sečnja ne uporablja, prav tako praviloma ne v območjih s poudarjeno biotopsko funkcijo na prvi stopnji. Izvajanje del s strojno sečnjo naj bo prilagojeno kvalifikacijskim in ogroženim prostoživečim vrstam. Sečnospravilne poti naj se v največji možni meri izognejo predelom z izrazitim ledeniškim mikroreliefom (grbinam). Delo lahko poteka, v kolikor se na sečni poti pojavijo vidne poškodbe gozdnih tal do 10 cm globoke kolesnice na manj kot 10 % njene dolžine ali do 5 cm globine na do 20 % dolžine sečne poti. Če je poškodb več, naj izvajalec samoiniciativno ustavi dela (Vodila dobrega ravnanja pri strojni sečnji, poglavje 3.2.7.4).

Na osnovi raziskave Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije »Gozdna tla na obrobju Bohinjske kotline Pokljuke in Mežakle (avtor Pavšer M., 1967) so bile glede na ranljivost tal oblikovane tri kategorije (Karta primernosti tal za strojno sečnjo v prilogi), ki so obvezna podlaga za odločanje o terminu izvajanja strojne sečnje:

- a.) Možna strojna sečnja v primeru ustrezno suhih tal;
- b.) Možna strojna sečnja v primeru zmrznjenih, ustrezno nosilnih tal ali snežne debeline vsaj 0,5 m;
- c.) Prepoved strojne sečnje.

Zaradi velikega deleža slučajnih sečenj v GE Pokljuka je pomembna pravočasna in kvalitetna izvedba del. Glede na veliko posest lastnikov in ustrezno opremljenost je pričakovati kvalitetno in pravočasno izvedbo del.

Spravilo lesa

Spravilo lesa se izvaja v skladu s tehnološkimi deli gozdnogojitvenih načrtov. Prevladovalo bo traktorsko spravilo – vlačenje po tleh ali vožnja s traktorsko prikolico ali zgibnim prikoličarjem. Načeloma se vse nove vlake dimenzionira do 3,5 m širine, saj le tako omogočajo uporabo sodobnih pravilnih sredstev. Za manjše širine novozgrajenih in pripravljenih vlak se odločamo le v primerih, ko bi soglasodajalci postavili drugačne zahteve, oziroma zaradi terenskih posebnosti to ne bi bilo primerno. Zaradi nadomeščanja traktorjev goseničarjev z sodobnejšimi, bodo potrebne rekonstrukcije obstoječih ozkih vlak, ki niso primerne za uporabo sodobnih tehnologij.

Na gozdnih vlakih je v primerih neustrezne nosilnosti tal, povečane razmočenosti ali drugih neugodnih talnih razmer, ki povzročajo prekomerne poškodbe tal in onemogočajo izvajanje sečnje ter spravila lesa z gozdarsko mehanizacijo, dovoljeno utrjevanje oziroma nasutje vlak z ustreznim avtohtonim mineralnim materialom. Posegi morajo biti izvedeni v najmanjšem potrebnem obsegu ter na način, ki ne poslabšuje vodnega režima, ne povzroča erozije in ne povečuje negativnih vplivov na gozdna tla, sestoje in okoliške habitatne tipe. Vsa dela se morajo izvajati skladno z veljavno zakonodajo, strokovnimi usmeritvami ter predpisanimi postopki za izvajanje del na gozdnih prometnicah, ob zagotavljanju čim manjših vplivov na gozdni prostor in okolje.

Pri načrtovanju žičnega spravila je nujno potrebno upoštevati naravne dejavnike, kot so ekspozicija, nagib in relief pobočja, tla, prevladujoča smer vetra ipd.. Pozorni moramo biti, da ne pride do povečane erozije tal ali ogrožanja sosednjih sestojev. Temu primerno je treba prilagoditi gostoto in usmerjenost linij za žično spravilo. Predeli, kjer je ob ustreznem načrtovanju del žično spravilo upravičeno so: Lemovce, Miščovec, Medvedovec, Medvedova konta, Klek, Meji vrh in Ribščica. K povečanju učinkovitosti bo prispevala predvsem uporaba sodobnih žičnih žerjavov s procesorsko glavo, ki v primerjavi z ostalimi oblikami žičnega spravila zmanjša stroške. Na terenih primernih za žično spravilo moramo biti pozorni na ohranitev sidrskih dreves, pri montaži naj se uporablja pripomočke (pasove), s čimer se zmanjšajo poškodbe dreves za sidranje in podpore. Žične linije naj bodo stalne in dovolj goste, da ni potrebnega ročnega predspravila.

V primeru večjepovršinskih sanacij po napadih podlubnikov ali obsežnejših naravnih ujmah, ki so v zadnjem obdobju vedno pogostejše, se je strojna sečnja in spravilo z zgibnimi prikoličarji doslej izkazala za najučinkovitejšo in najvarnejšo obliko poseka, izdelave in spravila. V tem primeru so najbolj omejujoči dejavniki nagib, reliefne in talne značilnosti. Potrebno je ustrezno načrtovanje in striktno upoštevanje VDR.

Pri spravilu in prevozu lesa se je treba izogibati poškodbam zgornjega ustroja gozdnih prometnic (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji, prevoz lesa v neustreznih razmerah,...).

Transport lesa

Pri prevozu lesa so gozdne ceste večinoma pripravljene na prevoz dolgega in kratkega lesa. Zaradi javnega značaja gozdnih cest, povečanih potreb po vzdrževanju zaradi povečane rabe in vse pogostejših škodah po neurjih, bomo aktivno poskušali pridobiti dodatna sredstva za vzdrževanje gozdnih cest in predvsem v sodelovanju z občinami zagotavljati njihovo varno uporabo. Javni promet bo potrebno ob sodelovanjem lastnikov gozdov in občin dodatno omejiti (predvsem v predelih mirnih con, drugem varstvenem območju Triglavskega narodnega parka).

V času velike razmočenosti cest (popuščanje zmrzali, taljenje snega, daljša deževna obdobja) naj se ceste ne obremenjujejo prekomerno (omejitev osnih pritiskov). V primeru nastanka poškodb nastalih ob rabi gozdnih cest v takih pogojih je za sanacijo odgovoren lastnik gozdov, oziroma izvajalec del.

Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic

Pri načrtovanju priprav oziroma gradenj gozdnih prometnic je treba posebno pozornost nameniti umeščanju tras na strmih erodibilnih in plazljivih pobočjih, zlasti na območjih z izrazitimi pobočnimi jarki, na območjih s poudarjenimi ekološkimi funkcijami 1. stopnje ter pri prečkanju vodotokov in območij evidentiranih naravnih vrednot. Pri načrtovanju in izvedbi posegov je treba dosledno upoštevati veljavno zakonodajo, podzakonske akte ter vse prostorske, naravovarstvene in okoljevarstvene omejitve, ki izhajajo iz režimov varstva narave, ohranjanja biotske raznovrstnosti, varstva habitatnih tipov, ekološko pomembnih območij, območij Natura 2000 ter drugih varovanih območij in naravnih vrednot.

Pri pripravi, gradnji in rekonstrukciji gozdnih prometnic je potrebno v okviru možnosti uporabljati moderne tehnologije in mehanizacijo.

Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena.

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov. Ta usmeritev se do potrditve podlag (erozijska, plazljiva območja) izvaja selektivno glede na dejansko zaostrenost terenskih razmer.

Pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic je treba upoštevati erozijsko delovanje voda.

Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

Vzdrževanje gozdnih cest poteka po predpisanih postopkih, ki so opredeljeni v Zakonu o gozdovih (Ur. l.RS, št. 30/1993 in spremembe) in Pravilniku o gozdnih prometnicah (Ur. l.RS, št.4/2009) in pravnih dokumentih (TPP1 in TPP2). Pri vzdrževanju gozdnih cest se nagibamo k podpisu dvoletnih pogodb z izvajalci za redno letno vzdrževanje zaradi kontinuiranega vzdrževanja preko zimskega in pomladnega obdobja.

Usmeritve za vzdrževanje gozdnih cest: prednostno se vzdržujejo bolj obremenjene ceste na način, da se sprotno preprečuje nastanek večjih poškodb. Pri cestah z bolj poudarjenim javnim značajem je potrebno sprotno zagotavljati prevoznost. Sredstva za redno vzdrževanje se morajo uporabiti skladno s planom vzdrževanja, ki so usklajeni z občinami, medtem ko morajo biti sredstva za sanacijo poškodb po ujmah zagotovljena iz drugih virov. Manjše poškodbe nastale po sprotnih atmosferskih vplivih se sanirajo v okviru sredstev za redno vzdrževanje.

Upoštevati je potrebno smernice iz poglavja 6.2.3 – Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Osnovno vodilo pri rabi gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda, omejitve, ki izhajajo iz predpisov (npr. varovalni gozdovi, gozdovi v posamezni coni TNP) in usmeritve za temeljna razvojna območja gozdov in gozdnega prostora. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se ohrani biokoridorje živalskih vrst.

Za boljše odločitve pri posegih v prostor je ključno dobro sodelovanje z vsemi akterji prostorske politike pri sprejemanju občinskih prostorskih načrtov (OPN). Ustrezne rešitve v OPN bistveno pripomorejo k lažjemu in hitrejšemu odločanju za konkreten poseg v gozd oziroma gozdni prostor.

Strokovne podlage, ki jih posredujemo za načrtovane prostorske ureditve lokalnim skupnostim pri pripravi občinskih prostorskih načrtov so:

- površina gozda, prikaz dejanskega stanja gozdnih površin,
- kategorije gozdov,
- poudarjenost funkcij gozdov,
- kataster gozdnih cest,
- usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic,
- usmeritve na podlagi Zakona o divjadi in lovstvu pri posegih v okolje divjadi,
- usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij.

Analitična presoja pričakovanih vplivov na ožje in širše območje posega v gozd in gozdni prostor temelji na vlogi gozda in določitvi funkcij gozdov v veljavnem območnem načrtu. Posegi v gozdnem prostoru v nobenem primeru ne smejo sprožiti erozijskih procesov oz. porušiti ravnotežja na labilnih tleh. Zaradi vedno večjih pritiskov na gozdni prostor s strani rekreacije in turizma je potrebno ta pritisk v največji meri usmeriti na območja, kjer ni ekoloških funkcij na prvi stopnji poudarjenosti. V ta namen je bila za GGN GGO Bled 2021 - 2030 izdelana Karta F: Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma.

V GGE prevladujeta le dva krajinska tipa - gozdna krajina in gorska gozdnata krajina.

Gozdna krajina: v tem tipu krajine moramo ohranjati strnjene gozdne komplekse. Dopustna je izgradnja objektov za namen gospodarjenja z gozdovi (gozdne ceste, vlake ipd.). Posegi, ki bi pomenili drobljenje gozdnih kompleksov, niso sprejemljivi. V tem prostoru tudi ni željeno dopuščati novih rab, ki pomenijo degradacijo naravnega okolja (smučišča, kamnolomi ipd.).

Gorska gozdnata krajina: z vidika ohranjanja narave je pomemben in občutljiv naravni prostor, zato moramo pri presojah sprejemljivosti posegov v gozdni prostor dosledno upoštevati usmeritve za ekološke funkcije. Krčitve gozdov niso dopustne, razen za potrebe visokogorskih planin, če niso v nasprotju z varstvenimi režimi in na podlagi sprejetih OPN. Zaradi občutljivega naravnega prostora so dopustne le mehke oblike turizma in rekreacije.

Za presojo posegov v gozd in gozdni prostor so poleg krajinskih tipov pomembna tudi temeljna razvojna območja gozdov, opredeljena na ravni območja:

- V strogo varovanih območjih je gospodarjenje podrejeno ohranitvi naravnega stanja gozdov. V varovalnih gozdovih je ukrepanje namenjeno predvsem krepitvi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.
- V območjih s poudarjenimi ekološkimi in okolju prijaznimi socialnimi funkcijami mora gospodarjenje z gozdovi prvenstveno upoštevati ohranitev in krepitev gozdov v pogledu poudarjenih funkcij. Skladno s poudarjenostjo funkcij je potrebno tudi presojati posege v gozd in gozdni prostor.
- Območja večjih strnjenih površin ohranjenih gozdov so pomembna okoljska in krajinska vrednota, zato se mora upoštevati nujnost ohranitve njihove celovitosti. V primeru teh predelov, razen neposredno na njihovem robu, je potrebna velika previdnost in restriktivnost pri odobravanju vseh posegov. Prav tako si je v teh območjih potrebno prizadevati za omejitev vseh dejavnosti, za katere zelo ohranjen gozd ni nujen in se lahko dogajajo druge.
- V območjih gozdov s širšim večnamenskim značajem je z vidika gozda in njegovih funkcij najmanj problematično usklajevati različne rabe gozda in gozdnega prostora nasploh. Kljub temu moramo tudi v tej kategoriji pri izdaji soglasij za posege v gozd in gozdni prostor skrbno upoštevati poudarjenost funkcij gozdov.

Merila za presojo sprejemljivosti posegov v gozdni prostor in izdajo soglasij in mnenj:

- v varovalnih gozdovih posegi praviloma niso dovoljeni. Varovalni gozdovi v GGE so določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20). Skladno z 2. členom te uredbe se posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, lahko izvajajo na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda MKGP.
- v GPN z dovoljenimi ukrepi, ki imajo na prvi stopnji poudarjeno katerokoli ekološko funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih in sicer, ko so ti nujni in zanje ni druge možnosti. V gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.
- v osrednjih delih velikih kompleksov gozdov v gozdni in gorski gozdnati krajini je dopustno na račun gozda osnovati le travne in v določenih primerih vodne površine.
- pozitivnega mnenja ni mogoče izdati za načrtovane infrastrukturne objekte, z izjemo gozdne ceste, ki bi potekali skozi osrednji del velikih gozdnih kompleksov v gozdni krajini (praviloma pa tudi za osrednje predele večjih gozdnih kompleksov v gorski gozdnati krajini).
- pri umeščanju novih infrastrukturnih objektov v prostor naj se v največji možni meri izkorišča že obstoječe koridorje. Ob takem pristopu bo manjša izguba gozdnih ali tudi kmetijskih površin, manjša estetska rana v prostoru in ustrežnejša nadaljnja raba samega infrastrukturnega objekta (lažje vzdrževanje, če se v neposredni bližini že nahaja prometnica, izogibanje negativnim posledicam, ki jih povzroča neposredna bližina gozda oziroma krošnje dreves - padajoče veje, listje, vetrolomi, snegolomi ipd.).
- za posege in dejavnosti v gozdnem prostoru, ki lahko pomembno vplivajo na življenjske razmere divjadi in ostalih prostoživečih živali, se smiselno upoštevajo usmeritve Lovsko upravljaljskih načrtov za Gorenjsko in Triglavsko LUO 2021-2030, ki se nanašajo na usklajevanje rabe prostora, navedene v poglavju 7.5. Usklajevanje rabe prostora in odprava nesoglasij pri rabi prostora.
- vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu, tako da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in poseg v gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče, je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. gradnja nadomestne gozdne prometnice).
- na gozdnih zemljiščih je dovoljeno postavljati le enostavne in nezahtevne objekte za potrebe gozdarske dejavnosti, čebelarjenja, za namen športa, rekreacije in izobraževanja ter objekte javnega pomena.
- tipske čebelnjake brez bivalnega dela objekta je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake. Iz mnenja čebelarke svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitve čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- novi objekti morajo biti odmaknjeni od gozdne površine (namenska raba v OPN) najmanj 30 m, da v prihodnje ne bo prišlo do ogrožanja le teh zaradi odraslega gozdnega drevja. Objekti tudi ne smejo preprečevati dostopa in prevoza do gozda lastnikom po dosedanjih poteh ali pa je potrebno omogočiti nadomestno prometnico. Pri arhitekturni zasnovi stavb naj se v največji meri upošteva les. Razpršena gradnja s prostorskega vidika ni racionalna.
- karta F, Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma (GGN GGO Bled 2021 – 2030), je le osnovna orientacijska strokovna podlaga za usmerjanje obiskovalcev in načrtovanje razvoja spremljajoče infrastrukture; dopustnost tovrstne rabe je treba v postopku izdajanja soglasij ponovno presoditi za vsako posamezno lokacijo posebej.
- krčenje gozdov v kmetijski namen je praviloma dovoljeno le v primeru ustrezne namenske rabe v OPN in kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda. Na erozijskih oz. plazljivih območjih so krčitve gozda možne le na podlagi vodnega soglasja.
- na botanični, zoološki, ekosistemski in hidrološki naravni vrednoti ter v neposredni okolici jam in brezen se krčenje gozda ne izvaja.

- krčitve gozdov so na območju strogih naravnih rezervatov in naravnih rezervatov prepovedane. Krčitve gozdov se v preostalih ZO lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja ZO.
- za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov lahko izvaja vedutne sečnje.

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami:

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke iz Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23). Referenčni odseki so odseki vodotokov in obale jezer, na katerih so referenčna mesta, ki so mesta z le zelo majhnimi spremembami elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje. Skladno s 5. členom te uredbe so:

- na referenčnih odsekih: prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti;
- na vodotokih gorvodno od referenčnih odsekov (z njihovo prispevno površino) in na vodotokih dolvodno od referenčnih odsekov oziroma od jezera, na katerem so določeni referenčni odseki, do dolvodne meje ribjega tipa, v katerega je razvrščen referenčni odsek oziroma vodotok na iztoku iz jezera: dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo ter so izpolnjeni drugi pogoji za izdajo vodnega soglasja.

Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz Uredbe o pogojih in omejitvah za poseganje v prostor ter za izvajanje dejavnosti na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 34/25), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov. Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, posege pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti. Glej tudi poglavje 6.2.3 Usmeritve za krepitev in uskladiitev funkcij gozdov (varovalna funkcija, hidrološka funkcija).

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.

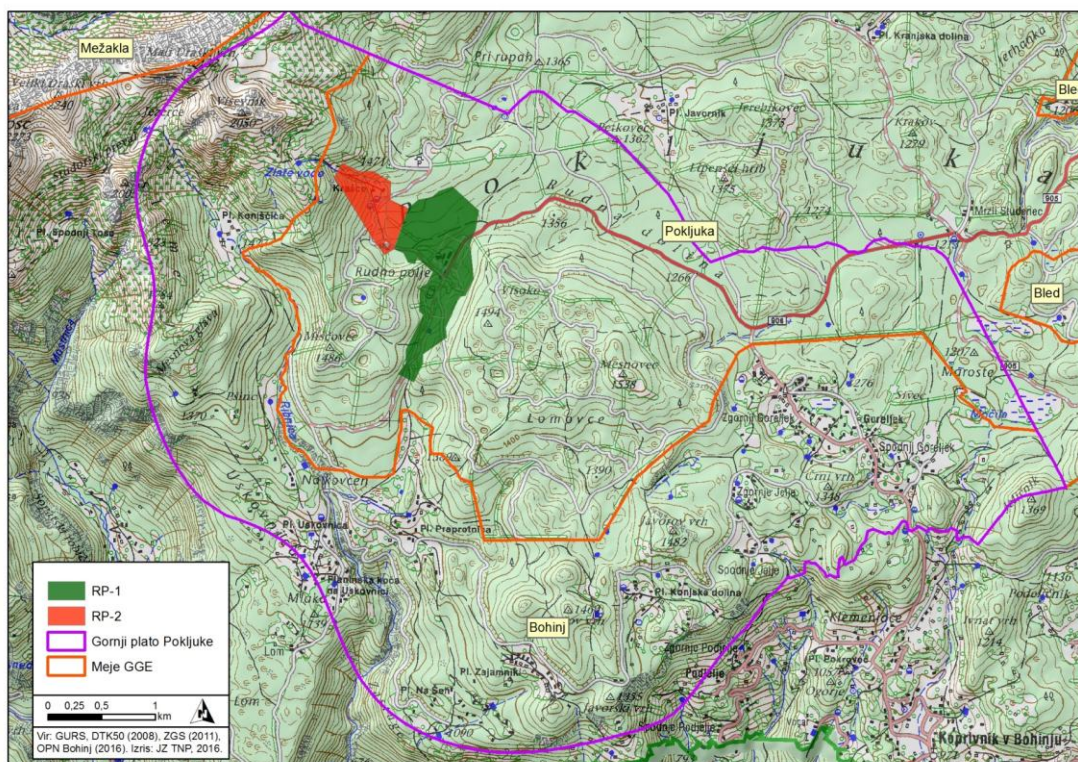
Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1,
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih,
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Območje vadbenega in biatlonskega centra na Rudnem polju

Kot samostojno enoto izpostavljamo tudi problematiko vplivnega območja Športnega centra na Rudnem polju in v načrt smiselno vključujemo potrebne omilitvene ukrepe, povezane s področjem gospodarjenja z gozdovi in potrebnim prilagajanjem splošne rabe gozdnega prostora na vplivnem območju, ki izhajajo iz Odloka o Občinskem prostorskem načrtu Občine Bohinj (Uradni vestnik občine Bohinj, št. 4/16; v nadaljnjem besedilu: OPN Bohinj), Poročila o vplivih na okolje za posege, dejavnosti in ravnanja na območju Rudnega polja na Pokljuki - strokovna študija (ICRO - Inštitut za celostni razvoj in okolje, november 2014, dopolnitve december 2014, februar 2015, avgust 2015; v nadaljnjem besedilu: PVO Rudno polje), Presoje sprejemljivosti vplivov na varovana območja za posege, dejavnosti in ravnanja na območju Rudnega polja na Pokljuki (ICRO - Inštitut za celostni razvoj in okolje, julij 2014, dopolnitve december 2014, februar 2015, avgust 2015; v nadaljnjem besedilu: PVO-presoja sprejemljivosti Rudno polje), in Dodatka 2: Okoljsko poročilo za Občinski prostorski načrt Občine Bohinj - dopolnitev Rudno polje (ICRO - Inštitut za celostni razvoj in okolje, december 2014, dopolnitve februar 2015, avgust 2015, marec 2016; v nadaljnjem besedilu: Dodatek 2 - Rudno polje).

Omilitveni ukrepi, ki izhajajo iz navedenih podlag in uresničitev katerih vpliva na gospodarjenje z gozdovi, se nanašajo na del GGE Pokljuka v vplivni okolici biatlonskega centra na Rudnem polju (slika 4).

Slika 4: Prikaz prostorskih enot iz OPN Bohinj, kjer se določajo omilitveni ukrepi (RP-1: Rudno polje - vadbeni in biatlonski center ter tekaške proge, RP-2: Rudno polje - smučišče Viševnik)

Usmeritve za omejevanje nenamenske uporabe gozdnih prometnic na gornjem platoju Pokljuke:

V skladu z 39. členom Zakona o gozdovih (Ur. l. RS št. 30/93 in spremembe) in 18. do 20. členom Pravilnika o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) se uporabo gozdnih cest ureja z režimom gozdnih cest, ki ga določi in označi Zavod za gozdove v sodelovanju z lastniki gozdov in lokalno skupnostjo. Za gozdne ceste v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom lahko Zavod za gozdove določi poseben režim prometa.

Glede na veljavno zakonodajo urejanje prometa presega okvire gozdno gospodarskih načrtov, saj se v njih ne določa režima prometa. Umirjanje prometa se lahko zagotovi z zakonsko določenim

postopkom sprejema režima prometa, lahko tudi na pobudo in ob sodelovanju Zavoda za varstvo narave in TNP. Za označitev režima prometa ali postavitev novih zapornic je potrebno zagotoviti dodatna namenska sredstva. V postopek določanja režima prometa se obvezno vključi lastnike gozdov in občino.

V preteklem ureditvenem obdobju so bili v okviru projekta Vrh Julijcev že izvedeni postopki za določitev režima na gozdnih cestah v mirnih območjih. Glede prometne problematike v nadaljevanju še vedno navajamo tudi določila OPN Bohinj / prva alineja petega odstavka 133. člena, šesti odstavek 133. člena):

- na vseh gozdnih cestah, ki potekajo skozi mirna območja ter tik ob njih (v oddaljenosti manj kot 100 m od roba mirnega območja), je treba namestiti učinkovite cestne zapore (zapornice) skupaj z obvestili o mirnem območju, slednje naj bodo v skladu s celotno grafično podobo TNP. Na navedenih gozdnih cestah se prepove tudi kolesarjenje in urejanje tekaških prog, na mirnih območjih pa nabiralništvo, pohodništvo, krpljanje ter vse druge dejavnosti (razen izjem po zakonu o Triglavskem narodnem parku in Načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka).

- cestni promet: zaradi zmanjševanja ekološke obremenitve na varovane kvalifikacijske vrste v Natura 2000 in ohranjanja mirnih območij ter zagotavljanja ustrezne stopnje varstva pred hrupom se prometne površine na gornjem platoju Pokljuke opredeli kot III. stopnjo varstva pred hrupom. V skladu s tem se promet na gornjem platoju Pokljuke umirja npr. z omejitvijo hitrosti na maksimalno hitrost 50 km/h, s postavitvijo učinkovitih cestnih zapor na gozdnih prometnicah ter z ustreznimi prostorskimi, časovnimi in kvantitativnimi omejitvami parkiranja. Poleg table z omejitvijo hitrosti naj bo zapisano, da je omejitev hitrosti potrebna zaradi zmanjševanja hrupa, ki je moteč za divje živali.

Usmeritve za prilagajanje gospodarjenja z gozdovi na gozdnih zemljiščih na območju vadbenega in biatlonskega centra na Rudnem polju:

- vsa obstoječa drevesna in grmovna vegetacija se ohranja. Krčenje drevesne in grmovne vegetacije za namene parkirišč in druge infrastrukture ni dopustno. Zaradi ohranjanja narave in mirnih območij veljajo tudi določila 133. člena OPN Bohinj za omejitev dejavnosti in drugih ureditev na gornjem platoju Pokljuke.
- v celotnem območju biatlonskega centra, vključno z območjem urejenih tekaških prog, je treba vzdrževati ustrezno strukturiran gozdni rob (v skladu s sanacijskim načrtom oziroma s podrobnejšimi usmeritvami pristojnega organa za gozdove).
- kot del sanacije biatlonskega centra se izvede dodatno zasaditev. Sanira se odprt gozdni rob na celotnem območju biatlonskega centra, vključno z območjem urejenih tekaških prog. Vzpostaviti in vzdrževati je treba ustrezno strukturiran gozdni rob, ki bo dovolj gost, da bo manj prehodan, hkrati pa bo pozimi predstavljal tudi vizualno bariero (ovejanost do tal). Na tem območju je prisoten habitatni tip HT 9410 - Kislooljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (*Vaccinio-Piceetea*). Za sanacijo poškodovanega gozdnega roba je zato od drevesnih vrst najprimernejša smreka (*Picea abies*), za popestritev pa druge ustrezne vrste iz tega habitatnega tipa (OPN Bohinj / 163. člen - podrobni PIP za EUP RP-1: Rudno polje - vadbeni in biatlonski center ter tekaške proge).

Usmeritve za omejevanje interesov po posegih v gozdni prostor na območju smučišča Viševnik:

- umestitev nove žičniške povezave v gozd na območju smučišča ni dopustna zaradi varstva ogroženih vrst ptic. Krčenje gozdnih površin ni dopustno. Zaradi zaščite narave in ohranitve mirnih območij veljajo tudi določila 133. člena OPN Bohinj za omejitev dejavnosti in drugih ureditev na gornjem platoju Pokljuke.

- zaradi varovanja narave in ohranjanja mirnih območij mora lastnik gozda vzpostaviti ustrezno strukturiran gozdni rob ob smučišču Viševnik, zlasti v smeri mirnega območja Krašca, v smislu vizualne in fizične prepreke. Morebitne poti, ki vodijo v mirna območja, je potrebno narediti manj prehodne za ljudi, npr. z nameščanjem podrtih dreves oziroma njihovih delov čez poti. (OPN Bohinj / 163. člen - podrobni PIP za EUP RP-2: Rudno polje - smučišče Viševnik).

6.2.9 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Usmeritve za ravnanje s semenskimi objekti so:

- nega semenskega objekta z odstranjevanjem dreves z neželenimi lastnostmi
- sproščanje krošenj fenotipsko ustreznih dreves z redčenji
- z nego oblikovati zgradbo gozda, ki bo omogočala boljše semenjenje
- usmerjanje razvoja gozda v podporo izbrani vrsti
- izvajanje potrebnih sanitarnih sečenj in odstranjevanje odmrlega drevja
- normalna sečnja ob ohranjanju določenega števila fenotipsko ustreznih izbrancev
- nego se izvaja le v sloju dominantnih in subdominantnih dreves, ki fruktificirajo in prenašajo svoje dedne lastnosti na potomce
- ob redčenjih se ohranja podstojni sloj (skrbi se za zastornost tal)
- vsakoletni obhod semenskih objektov in preveritev ali odobren gozdni semenski objekt ustreza pogojem za odobritev
- seme se nabira iz vsaj 10 dreves za gorski javor, vsaj 20 za jerebiko, vsaj 50 za smreko.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Preglednica 58/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³)

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	65.165	223.104	0	0	0	70.231	358.500	15,4	91,8
	%	18,2	62,2	0,0	0,0	0,0	19,6	100,0		
Listavci	m³	2.624	745	0	0	0	31	3.400	8,0	25,5
	%	77,2	21,9	0,0	0,0	0,0	0,9	100,0		
Skupaj	m³	67.789	223.849	0	0	0	70.262	361.900	15,3	89,7
	%	18,7	61,9	0,0	0,0	0,0	19,4	100,0		

Načrtovani možni posek temelji na stanju sestojev, gojitvenih pogojih, razmerjih razvojnih faz in ciljih po rastiščnogojitvenih razredih. V strukturi poseka prevladujejo pomladitvene sečnje (62 %). Sledijo redčenja (19 %), z 19 % pa smo »načrtovali« tudi posek oslabelega drevja in sanitarni posek. Tu ni mišljeno načrtovanje v smislu ukrepa. Delež sanitarnega poseka je v prejšnjem ureditvenem obdobju znašal 76 %, negovalnih sečenj pa je bilo 20 %. Pričakovano, da sanitarnega poseka v tem ureditvenem obdobju ne bo, je nerealno. Sanitarna sečnja je spremenljivka, ki jo v procesu načrtovanja razvoja gozdov moramo upoštevati.

Obnovo narekuje stanje pomlajencev, ki so v veliki meri dobro pomlajeni in so dosegli sečno zrelost, po drugi strani pa je potrebno za uresničevanje trajnosti zagotoviti dovolj obsežen dotok novih površin mladovij. Poudarek je tudi na uvajanju starejših debeljakov v obnovo. Možni posek, zaradi izjemne gospodarske pomembnosti GGE, predvideva tudi intenzivna redčenja v mlajših razvojnih fazah in ohranitev strnjenih sestojev v fazi debeljaka do pričetka uvajanja sestojev v obnovo.

Ukrepanja v debeljaki so zato usmerjena predvsem na še potrebna izbiralna redčenja v mlajših debeljaki s tesnim sklepom ter uvajanje starejših debeljakov v obnovo. Pri redčenjih, ki v strukturi sečenj predstavljajo 19 %, je poudarek na redčenjih v drogovnjakih.

Absolutno gledano se je posek glede na prejšnje ureditveno obdobje povišal za dobrih 12.000 m³, glede na realiziran pa za dobrih 5.000 m³. V poseku močno prevladujejo iglavci, listavcev je le 0,9 %. Načrtovani posek predstavlja 15 % lesne zaloge enote in 90 % prirastka enote, kar pomeni 7,6 m³/ha letno. V gospodarskih gozdovih (gozdovi s posebnim namenom z načrtovanim posekom) načrtujemo posek z intenziteto 17 % lesne zaloge oziroma 95 % prirastka, kar pomeni letni posek 8,8 m³ na hektar. Skladno z usmeritvami pri iglavcih načrtujemo posek praktično vsega prirastka (98 %) in 17 % lesne zaloge, pri listavcih pa 27 % prirastka in 9 % lesne zaloge.

V varovalnih gozdovih poseka ne načrtujemo.

Večino poseka načrtujemo v zasebnih gozdovih. Slabe 3 % poseka predstavlja načrtovan posek v državnih gozdovih. Nižje intenzitete sečenj v državnih gozdovih so odraz razmerja razvojnih faz (večji delež drogovnjakov in mlajših debeljakov), ki so večinoma dobro negovani.

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	61.462	218.626	0	0	0	67.749	347.837	15,5	93,9
	%	17,7	62,8	0,0	0,0	0,0	19,5	100,0		
Listavci	m³	2.624	745	0	0	0	31	3.400	8,0	25,6
	%	77,2	21,9	0,0	0,0	0,0	0,9	100,0		
Skupaj	m³	64.086	219.371	0	0	0	67.780	351.237	15,4	91,5
	%	18,2	62,5	0,0	0,0	0,0	19,3	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	3.703	4.478	0	0	0	2.482	10.663	12,5	53,7
	%	34,7	42,0	0,0	0,0	0,0	23,3	100,0		
Listavci	m3	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Skupaj	m3	3.703	4.478	0	0	0	2.482	10.663	12,5	53,6
	%	34,7	42,0	0,0	0,0	0,0	23,3	100,0		

Karta ukrepov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8).

Skladno z Zakonom o gozdovih je predvidena izdelava karte območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna, vendar takšnih območij v GGE ni.

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela so načrtovana glede na stanje sestojev ter dolgoročnim ciljem trajnostnega, sonaravnega in večnamenskega gozda, ki temelji predvsem na naravni obnovi. Z načrtovanimi ukrepi želimo izboljšati stabilnost sestojev, drevesno sestavo bolj približati naravni, postopoma preoblikovati velikopovršinske enomerne sestoje v raznoliko, malopovršinsko raznodobno strukturo ter zagotoviti kakovostno mladje na ogolelih površinah, ki so nastale kot posledica ujm.

Obnova

V GGE je obnova temelji na naravnem pomlajevanju, ki na večini površin poteka nemoteno. V obnovo bomo uvedli 18 % vseh debeljakov (352 ha), končne sečnje v pomlajencih pa bomo izvedli na 36 % vseh pomlajencev (250 ha). Na 13,2 ha površin, kjer je naravna obnova nezadostna, načrtujemo pripravo tal in sadnjo kot sanacijski ukrep. Namen tega je izboljšanje vrstne pestrosti in povečanje biološke stabilnosti. Načrtovana je sadnja macesna, bukve, jelke, gorskega javorja in rdečega bora.

Nega

Gojitvena dela so predvidena na skupno 693 ha. Ukrepi nege so načrtovani tam, kjer so res nujni. Ponovitve negovalnih del (razen obžetev) niso predvidene.

Največji obseg nagovalnih del predstavljajo: nega mlajšega drogovnjaka – predvidena na 243 ha, nega letvenjaka (188 ha) in obžetve (198 ha) predvsem na umetno obnovljenih površinah. Potrebna nega najmlajših razvojnih faz mladja in gošče je načrtovana na 63 ha.

Varstvo pred divjadjo

Za vse v prihodnjem desetletju s sadnjo obnovljene površine je previdene 9.800 m zaščite z ograjo. Premazi vrhnjih poganjkov v skupni površini 62 ha pa na tistih posajenih površinah iz konca preteklega desetletja, ki niso bili ograjeni ter deloma tudi zaščita naravnega mladja.

Varstvo pred podlubniki

Osnovni kratkoročni ukrepi za preprečevanje prerazmnožitve podlubnikov so pravočasno odkrivanje napadenih dreves, takojšnja sanacija žarišč, dosledno izvajanje gozdnega reda ter uničevanje zalege v lovni nastavi. Za ta namen je v desetletju predvidenih 150 dni. Najpomembnejši dolgoročni ukrep pa je oblikovanje mešanih, vrstno pestrih in strukturno raznomernih sestojev, ki so bistveno odpornejši proti napadom podlubnikov.

Preglednica 59/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Priprava tal	ha	12,42	0,77	13,19
Sadnja	ha	12,42	0,77	13,19
Obžetev	ha	185,67	12,62	198,29
Nega mladja	ha	10,51	0,79	11,30
Nega gošče	ha	50,57	1,40	51,97
Nega letvenjaka	ha	182,56	5,28	187,84
Nega ml. drogovnjaka	ha	236,30	7,03	243,33
Varstvo pred žuželkami	dni	150,00	0,00	150,00
Zaščita s premazom	ha	61,55	0,00	61,55
Obeleževanje sadik	kos	24.780,00	1.155,00	25.935,00
Zaščita z ograjo	m	9.200,00	600,00	9.800,00

Glej poglavje 6.2.2 (Usmeritve za gojenje in varstvo gozdov).

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 9).

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrepe za vzdrževanje življenjskega okolja divjadi izvajajo v večini lastniki zemljišč, deloma pa tudi lovske organizacije. Za razliko od ostalih gozdnogospodarskih enot, v GGE Pokljuka razpoložljivih površin za izvedbo biomeliorativnih (košnja, osnivanje pasišč...) del ni veliko. V enoti se nahaja zgolj nekaj pašnih oz. travnih površin, na katerih pa se izvaja intenzivna planinska paša s strani nekaterih agrarnih skupnosti. Ker gre za intenzivno gospodarjeno enoto je edini realno izvedljiv biomeliorativni ukrep vzdrževanje presek med oddelki, ki ga uvrščamo med vzdrževanja grmišč. V preteklem ureditvenem obdobju se je v okviru projekta VrH Julijcev vzdrževalo praktično vse oddelčne meje, kjer je znana oz. pričakovana prisotnost gozdnih kur. Tudi v naslednjem ureditvenem obdobju želimo ohraniti vse preseke in s tam vsaj na teh površinah izboljšati povečati dotok sončne svetlobe ter s tem pospešiti rast jagodičevja, ki je pomembna prehranska baza za to vrsto. Vsa načrtovana dela v obsegu 21,6 ha imajo opredeljeno nujnost ukrepanja 1.

Ob odsotnosti biomeliorativnih ukrepov je za zagotavljanje ustreznih habitatov za populacije prostoživečih živalskih vrst potrebno zagotoviti ustrezno (modelno) stanje razvojnih faz gozda, saj je za uravnavanje odnosov med gozdom in rastlinojedo parkljasto divjadjo pomemben zadosten delež mladih razvojnih faz gozda. Pomembna je pestra horizontalna in vertikalna zgradba sestojev ob hkratnem zagotavljanju daljše dolžine ter vrstne in strukturne pestrosti gozdnega roba. Z upravljanjem z gozdovi in gozdnim prostorom oblikujemo in usmerjamo razvoj habitatov populacij prostoživečih divjih živali, s tem pa vplivamo na demografijo in populacijsko dinamiko različnih vrst. Upravljanje z gozdovi in gozdnim prostorom omogoča celovitejše upravljanje z živalskim svetom, kar pri lovnih vrstah, ob primernih posegih v populacije z odstrelom, zagotavlja tudi lažje usklajevanje njihovih odnosov z okoljem (gozdom in kmetijskimi površinami).

V enoti je potrebno pospeševati ukrepe, ki so pomembni za zagotavljanje ugodnega stanja klasifikacijskih vrst Nature 2000. Ohranjanje in nega biotopa, pomembnega za ohranjanje in razvoj ogroženih vrst je namenjeno osnivanju zatočišč – ekocelic. Kot nadomestni ukrep osnivanja ekocelic naj se v enoti enakomerno pušča zadosten delež debelega odmrlega drevja debeline nad 30 cm kot tudi nad 50 cm (razširjeni C debelinski razred). S puščanjem odmrle stoječe mase se pospešuje pogoje za osnivanje naravnih dupel številnim vrstam ptic, katerih prisotnost je vezana na odmrlo stoječe drevje. Nujnost ukrepanja 1.

Vzdrževanje vodnih virov v gozdu je potrebno predvsem na terenih, kjer takih naravnih virov ni. Ti objekti niso primerni samo za velike sesalce (kalužanje), ampak tudi za najmanjše živali v smislu večje biotske raznovrstnosti. Na letni ravni se načrtuje vzdrževanje 4 kaluž. Normativ znaša 4 ure/objekt oz. kalužo. Nujnost ukrepanja 1.

Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja je namenjeno prehrani živali, v nekaterih primerih pa pospešuje estetsko funkcijo gozdov. V enoti je zaradi nadmorske višine smiselno pospeševati zgolj nekatere plodonosne vrste (jerebika, mokovec) pa še to zgolj v nižjih predelih. Plodonosno drevje predvsem jerebika se v večjem delu enote pojavlja tudi v mladovjih, zato ga je potrebno predvsem z negovalnimi deli pospeševati in puščati v sestojih. Tudi omejevanje pretiranega nabiranja postranskih gozdnih proizvodov ima posredno enako funkcijo.

V gozdnogospodarski enoti predvsem v njenem jugovzhodnem delu je v sestojih prisotna tudi jelka. Primeren ukrep za dodatno prehransko ponudbo divjadi je sečnja v zimskem času, ko podrti in neizdelano drevje jelke dobro opravlja prehransko funkcijo. Ta ukrep se v zadnjem času zapostavlja. Povsod tam, kjer so dane možnosti (prisotnost jelke) je potrebno s časovno prilagojeno sečnjo (zimski čas) ta ukrep pospeševati.

Posebno pomembni so gozdovi z rastišči divjega petelina, kjer je potreben poseben režim gospodarjenja. V predelih rastišč je potrebno prilagoditi intenzivnost gospodarjenja, posegi v te sestoe naj bodo zmernejši in z večjimi časovnimi razmaki. Proizvodna in pomladitvena doba naj bosta daljši. Glede na stalno prisotnost sanitarnih sečenj pa je tudi ta ukrep težje izvedljiv. Sečnja in

spravilo lesa se od 1. marca do konca junija ne izvajata. Kjer petelin poje v osrednjem delu rastišča (2-4 ha), je potrebno zavarovati markantna pevska drevesa. Na ožjem območju rastišč je potrebno povečati dotok sončne energije na manjše jase z borovnico in brusnico ter malinami. Na širšem območju rastišč pa je potrebno povečati dotok sončne energije v okolico mravljišč. Poleg navedenega je potrebno spoštovati tudi vsa ostala pravna določila oz. omejitve s področja gozdnih kur.

Kot pomemben življenjski prostor predvsem za divjega petelina ter tudi ostale živalske vrste sta v enoti izoblikovani dve večji mirni coni in sicer Mesnovec in Klek. Na teh območjih se je v najbolj občutljivem delu leta, to je pozimi (december-marec) in v času rastišča, potrebno izogibati vseh ne nujnih gozdarskih del. Omejiti je potrebno gibanje ljudi ter urediti promet tako, da je dovoljena vožnja le za potrebe gozdarstva, gozdne proizvodnje, intervencij ter lovstva. Ceste v območju mirnih con se ne plujejo. Navedene usmeritve in ukrepe je treba upoštevati pri gozdnogojitvenem načrtovanju, tudi če vsi posebni habitati in prednostne površine za prostoživeče živali še niso evidentirane.

V GGE Pokljuka je na karti funkcij evidentiranih 12 rastišč. Evidentirana rastišča so bolj ali manj aktivna. Za večino rastišč imamo dober vpogled v njihova dogajanja, kar pomeni, da so znane tudi vse spremembe. Zaradi dobrega vpogleda v dogajanja naj se vse ukrepe, kot tudi omejitve prilagaja vsakoletnim pevskim aktivnostim. Načeloma se varuje zarisana območja rastišč (karta funkcij), v primeru zanesljivih informacij pa se varuje dejanska rastišča. Pri divjem petelinu opazimo, da se pevske aktivnosti med posameznimi leti premikajo, zato je smiselno da se oblikuje »živa karta«, ki bo podlaga za ukrepe v gozdovih. V primeru, da so posamezna rastišča že daljše obdobje neaktivna (za kar obstajajo zanesljive informacije), se temu prilagodijo tudi časovne omejitve, katerih se ne upošteva.

Poleg omenjenih ukrepov je potrebno za zagotavljanje ugodnih življenjskih razmer prilagajati tudi samo načrtovanje in izvedbo gozdarskih del in pri tem v največji možni meri upoštevati:

- Vse časovne omejitve izvajanja gozdarskih del v gozdovih s prisotnostjo redkih in ogroženih živalskih vrst (10. člen Pravilnika o varstvu gozdov (Ur. l.RS št. 1144/09). V skladu z omenjenim členom je potrebno evidentirati in spremljati rastišča, gnezda, kraje poganjanja mladičev in ostala pomembna območja. Vsa novo ugotovljena stanja je potrebno vključiti v gozdnogojitvene načrte ter jih pri gospodarjenju z gozdovi ustrezno obravnavati.
- Pri gradnji gozdne infrastrukture je potrebno upoštevati vse zakonsko določene odmike od najpomembnejših habitatov (rastišča, gnezdišča, zimovališča...).
- Spoštovati je potrebno omejitve navedene v naravovarstvenih smernicah za zavarovana območja.
- Ohranjati in zagotavljati sonaravno drevesno sestavo s pospeševanjem plodonosnih in minioritetnih drevesnih vrst pri negi vseh razvojnih faz gozda.
- Ohranjati posamezna drevesa in skupine starejšega drevja (vse vrste), puščati take osebe in skupine dve proizvodni dobi (vse vrste), z izbiro in zaščito omogočiti ohranjanje manj pogostih vrst v vseh sestojih, ohranjati vse grmovne vrste, ohranjati votlo in suho drevje, zniževati pogostost del, ohranjati živa drevesa z dupli, ohranjati drevesa z gnezdi, zaščititi gnezda redkih vrst ter kolonjska gnezdišča.
- Na območju vodnih kotanj in izvirov v gozdu v polmeru ene do dveh drevesnih višin je zaželeno ohranjati tesen sklep krošenj odraslih dreves, skozi ta območja ne graditi vlak in spravljati lesa oz. je potrebno taka dela izvajati v času zmrznjenih tal.
- Na območju gozdov ob potokih in močvirnih habitatih je potrebno v prvi polovici leta omejiti rabo prostora ter ohranjati pestro sestavo grmovnih in plodonosnih vrst.
- V bližini sten, udornih jam in vhodov v jame je zaželeno omejiti gozdarsko dejavnost ter ne graditi vlak in cest v njihovi neposredni bližini (sestojna višina), sečnja naj se v največji možni meri izvaja v drugi polovici leta.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Preglednica 60/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Vzdrževanje grmišč	ha	21,6	0,0	21,6
Vzdrževanje vodnih površin	dni	20,00	0,00	20,00

Za izboljšanje ostalih funkcij gozdov načrtujemo dela, navedena v zgornji preglednici, ki vključujejo biomeliorativna dela, ki jih izvajajo upravljavci lovišč in vzdrževanje vodnih površin.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Gradnja novih gozdnih cest na območju GE Pokljuka je dopustna le v primerih, ko je to potrebno za zagotavljanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, izvajanje varstvenih del, sanacijo poškodb v gozdovih ter izboljšanje odprtosti gozdnega prostora. Pri načrtovanju tras je treba upoštevati naravne danosti območja ter v največji možni meri uporabljati obstoječe prometne koridorje in poti. Hkrati se upošteva conacijo območja, kjer so opredeljena območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.

Trase gozdnih cest morajo biti prilagojene reliefnim, geološkim in hidrološkim razmeram kraške planote. Posegi naj se izvajajo v najmanjšem potrebnem obsegu, ob zmanjševanju zemeljskih del, preprečevanju erozijskih procesov ter zagotavljanju ustreznega odvodnjavanja. Posebno pozornost je potrebno nameniti posegom v mokrotna območja, šotna barja, območja naravnih vrednot, vodovarstvena območja ter habitatne tipe z večjo naravovarstveno vrednostjo.

Pri gradnji je treba uporabljati okoljsko sprejemljive tehnologije in lokalno ustrezen material. Po zaključku del je treba poškodovane oziroma prizadete površine ustrezno sanirati ter vzpostaviti stabilno stanje terena.

Vsa dela morajo biti izvedena skladno z veljavno zakonodajo, strokovnimi smernicami ter predpisanimi postopki s področja gozdarstva, gradnje gozdnih prometnic, varstva voda, tal in narave ter ob upoštevanju varstvenih režimov območja Triglavskega narodnega parka.

Glede na terenske pogoje, zelo dobro odprtost z gozdnimi cestami, drago gradnjo, problem umeščanja cest v prostor (soglasja, »pravica graditi« in odzivi javnosti), kljub morebitnem sofinanciranju gradnje iz evropskih sredstev, v naslednjem desetletju ne pričakujemo večje realizacije gradnje gozdnih cest. Prednost pri izgradnji imajo ceste, ki odpirajo neodprta območja.

Območij gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami po kriterijih za določitev takih območij v GGE Pokljuka ni veliko (60,76 ha). Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so določena v tistih odsekih, kjer je pravilna razdalja večja od 600 metrov, določen možni posek je večji od 4m³/ha/leto in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja. Nahajajo se na področju Pod Lipanco (ODS 04 87A), Petakovca (ODS 04 76C), Mesnovca (ODS 04 50C) in Konjščice (ODS 04 71A). V predelih, kjer je odprtost z gozdnimi cestami zadostna, do novogradenj pristopamo zadržano. Vsako namero za vlaganje v gozdno infrastrukturo je potrebno obravnavati in strokovno presoditi.

Vlake

Zaradi sorazmerno dobre odprtosti se ne predvideva obsežnejših priprav/gradenj gozdnih vlak. Odprtost gozdov z gozdnimi vlakami v GGE Pokljuka je ocenjena kot zadovoljiva. Gradnja oziroma priprava novih gozdnih vlak naj se prednostno usmerja v območja, ki so opredeljena kot območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami in kjer obstoječa mreža vlak ne omogoča učinkovitega izvajanja sečnje, spravila lesa ter izvajanja varstvenih in gojitvenih del. Pri načrtovanju novih vlak je treba upoštevati reliefne, talne in naravovarstvene značilnosti območja.

Ob obnovi gozdnogojitvenih načrtov naj se v tehnoloških delih gozdnogojitvenih načrtov preveri ustreznost sistema gozdnih vlak. V primeru tehnološko, ergonomsko in ekonomsko gledano neustreznih vlak, se v tehnoloških delih gozdnogojitvenih načrtov opredeli bolj primerne tehnološke rešitve.

Na gozdnih vlakah, kjer zaradi razmočenosti ter neustrezne nosilnosti tal na določenih mestih prihaja do udiranja in oteženega izvajanja spravila lesa, je dovoljeno nasutje oziroma utrjevanje vlak. Dela se morajo izvajati skladno s predpisanimi postopki za vzpostavitev prevoznosti/rekonstrukcijo gozdnih vlak ter ob upoštevanju strokovnih usmeritev s področja varstva tal, voda in narave. Posegi naj se izvajajo v najmanjšem potrebnem obsegu in na način, ki preprečuje dodatno degradacijo tal ter poslabšanje vodnega režima.

Gozdne vlake, katerih tehnični elementi zaradi premajhne širine ali neustreznih tehničnih elementov ne omogočajo varne in učinkovite uporabe sodobnih spravilnih sredstev, je treba postopno rekonstruirati. Rekonstrukcije naj se izvajajo skladno s predpisanimi postopki ter ob upoštevanju reliefnih, talnih in naravovarstvenih značilnosti območja, pri čemer je treba posege omejiti na najmanjši potrebni obseg.

Območij gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami ni veliko. Prikazane so v prostorskem delu podrobnega načrta. Podrobno je gradnja gozdnih vlak opredeljena v tehnoloških delih gozdnogojitvenih načrtov in v Elaboratih vlak. V alpskem svetu je največja dovoljena gostota gozdnih vlak 130 m/ha. V veljavnem ureditvenem obdobju načrtujemo 25 km na novo pripravljenih/grajenih oz. rekonstruiranih gozdnih vlak.

Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11).

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Velika večina površine GGE Pokljuka spada v gozdno krajino (93 %), kjer je gozd prevladujoč element. Nenaseljeni senožeti in lazi, ki se pojavljajo kot osredki znotraj gozda na površinah do 2 ha, predstavljajo popestritev te krajine in so zelo pomemben habitat za prostoživeče živali, prav tako pa so zanimivi za obiskovalce. Na ohranjenih negozdnih enklavah je zelo pomembno redno vzdrževanje, ki preprečuje procese zaraščanja. Načrtno takih negozdnih površin ne pogozdujemo.

V gorski gozdnati krajini (7 %), je najbolj značilen pojav vrzelastih struktur posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja. To drevje je na planinah ter nad gozdno mejo še posebej pomemben krajinsko - ekološki in estetski element. Ukrepanje naj bo previdno, ohranjamo predvsem zanimivo oblikovane listavce in drevesa večjih dimenzij, propadajoča drevesa pa nadomeščamo z novimi. Obnavljanje mora biti neopazno, zelo pomembno je vzdrževanje ravnotežja med ohranjanjem in spreminjanjem obstoječih struktur te vegetacije, s čimer je ohranjena trajnost njihovih funkcij.

Gozdni rob, kot stičišče gozda z drugimi ekosistemi, naj bo oblikovan (stopničast, večslojen) in širok eno povprečno sestojno višino. Za uspešno opravljanje svoje biotopske vloge, mora biti poraščen z različno visokim in gostim grmovjem. S ciljem zagotavljati vsem svojim prebivalcem stalno primerne življenjske razmere, ga je potrebno stalno obnavljati. Za to pa je večinoma najprimernejša panjevska sečnja. Grmovje sekamo vsakih 5 do 15 let. Če primanjkuje plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst je lahko primeren ukrep tudi sadnja.

Gozdne jase izmenično in malopovršinsko razpršene po gozdovih močno povečajo biotsko raznolikost gozdov. Del manjših jas, ki so nastale zaradi naravnih motenj, pustimo naravnemu razvoju, vključno s poškodovano drevnino. Trajne jase so košenice, ki so v preteklosti nastale s krčenjem gozdov. Nekatere jase, ki niso namenjene pridobivanju krme ali paši živine, so pomembne kot pasišča za divjad. Potrebno jih je redno kositi, vendar pozno, ko rastlinam dozori seme. Vsako gnojenje z dušičnimi gnojili je škodljivo, ker pospešuje le določene vrste, predvsem trave. Dovolj velike in ustrezno negovane košenice so rastišča redkih in zdravilnih rastlin, ki brez redne košnje ali paše izginejo, zato jih moramo redno vzdrževati. Na pašnikih in travnikih v največji meri ohranjamo tudi posamezno starejše, še posebej tudi estetsko zanimivo drevje.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Ekonomsko presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupaj za celo gozdnogospodarsko enoto in ločeno za zasebne (96,8 %), državne gozdove (3,2 %). Gozdov v lasti lokalnih skupnosti v tej GGE ni. Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter glede na teoretično sortimentacijo. Uporabljene so posodobljene povprečne cene. Podatki so bili vzeti iz spletnega portala Woodchain manager in podatkov SIDG. Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave, stroški gojitvenih in varstvenih del, ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak. Spodbude delno pokrivajo stroške gojenja v zasebnih gozdovih in stroške varstvenih del ter vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih.

Preglednica 61/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skup.	
	Skupaj	za 1 bto m ³	Skupaj	za 1 bto m ³	Skupaj	za 1 bto m ³
Vrednost lesa na KC	32.027.988	106	596.892	65	0	0
Strošek poseka in spravila	5.252.808	17	136.534	15	0	0
Razlika	26.775.180	89	460.358	50	0	0

Preglednica 62/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	32.624.880	104,80	100
Stroški sečnje in spravila	5.389.342	17,31	16,52
Stroški gojenja in varstva gozdov	373.456	1,20	1,14
• gojenja in varstvo gozdov	353.122	1,13	1,08
• krepitev funkcij gozdov	20.334	0,07	0,06
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic	1.015.424	3,26	3,11
• vzdrževanje gozdnih cest	875.338	2,81	2,68
• vzdrževanje vlak	140.086	0,45	0,43
Stroški skupaj	6.778.221	21,77	20,78
Dohodek	25.846.659	83,03	79,22
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	22.729	0,07	0,07
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	145.890	0,47	0,45
Skupaj predvidene spodbude	168.619	0,54	0,52
Stroški - spodbude	6.609.603	21,23	20,26
Dohodek - (stroški+spodbude)	26.015.277	83,57	79,74

Opomba: Potrebni oz. predvideni investicij v gozdove (gradnja cest, vlak in večje investicije za krepitev funkcij gozdov – učne poti, gozdne učilne ipd.) v preglednicah nismo prikazali.

V GGE Pokljuka prevladuje traktorsko spravilo (86 %), gozdovi so zelo dobro odprti z gozdarsko infrastrukturo, tako z gozdnimi cestami kot tudi z vlakami. Povečani stroški traktorskega spravila

nastajajo na manjšem delu (3,4 %) površin, kjer je pravilna razdalja daljša od 600 m. V ekonomskem smislu je manj ugodno tudi spravilo z žičnico, ki pa je v tej GGE prisotno samo na 0,7 % površin. Kot neodprtih je opredeljenih 13,2 % površin, večina v kategoriji varovalni gozdovi. Za dolgoročno boljši ekonomski rezultat pa bodo še vedno potrebna določena vlaganja v izboljšanje gozdne infrastrukture.

Glede na ocene v okviru popisa stalnih vzorčnih ploskev ugotavljamo nadpovprečno kakovost drevja, vodilna drevesna vrsta je smreka, ki sestavlja 94 % lesne zaloge. Po kakovostnih razredih je 8 % dreves iglavcev uvrščenih v odlično in 34 % v prav dobro kvaliteto. Razred slabe in zadovoljive kakovosti drevja pri iglavcih predstavlja samo 16 %. Ocenjeno je stoječe drevje, kjer sicer niso vidne morebitne napake jedrovine. Pri listavcih je vzorec za ocenjeno kakovost relativno zelo majhen (123 dreves), ocena pa bistveno slabša, kar 66 % dreves je v slabem in zadovoljivem kakovostnem razredu. Dolgoročno je za ekonomiko gospodarjenja to vseeno pomemben podatek, saj bo ob zaznanih trendih večanja deleža listavcev v lesni zalogi pričakovan dohodek gozdov v GGE zagotovo manjši. Trenutno je pomembna vloga listavcev v njihovem meliorativnem učinku, za prihodnost pa bodo samo zadostna vlaganja v nego lahko izboljšala njihovo kvaliteto.

Gozdovi v GGE so v pogledu drevesne sestave in zaradi specifičnih naravnih pogojev za rast ekonomsko zelo zanimivi. Glavna drevesna vrsta bo tudi v prihodnje še vedno smreka odlične kvalitete. Od ostalih ekonomsko zanimivih drevesnih vrst velja omeniti macesen, ki trenutno zavzema 3 % v lesni zalogi in se krepí.

V primeru nezadostnih vlaganj v nego listavcev, se bo krepil delež manj kvalitetnega drevja. Po zadnjih podatkih sicer listavci predstavljajo šele 1,8 % delež. Na razvrednotenje sortimentov ima lahko bistven vpliv tudi neprimerna tehnologija sečnje in spravila, ki povzročata stalne poškodbe gozdnih tal ter korenin in debel gozdnega drevja, ter nedovoljena gozdna paša. Po podatkih SVP je ocenjen delež drevja z vidnimi poškodbami 6 %, od tega kar 4,2 % s poškodovanim deblom in koreninikom.

V preteklem desetletju je bil delež sanitarnih sečenj zaradi neugodnih naravnih dejavnikov ponovno zabeležen v višini 73 %, kar pa v absolutnih količinah pomeni povečanje glede na predhodno ureditveno obdobje (2006 – 2015) zaradi večjega možnega poseka. Sanitarni posek predstavlja vedno večji problem tudi za ekonomiko gospodarjenja. V alpskih gozdovih predstavljajo naravne motnje (vetrolomi, snegolomi, podlubniki) stalnico in jih ni možno predvideti v okviru rednih planov sečenj. Ujme večinoma razvrednotijo sortimente smreke (prelomi dreves, sušice zaradi napada podlubnikov), v ekonomskem smislu pa največ škode povzročijo snegolomi (poškodovani nosilci sestojev, predčasna obnova sestojev, draga in zamudna sanacija). Prav napori za izvedbo vseh sanacijskih ukrepov v najkrajšem razpoložljivem času, z minimalno dodatno škodo na gozdnih sestojih in gozdnih tleh, bodo tudi v prihodnje velik izziv.

Za prihodnje desetletje predstavljajo glavnino možnega poseka glavni donosi. Načrtujemo 18,7 % redčenj in kar 61,9 % pomladitvenih sečenj. V skupnem možnem poseku načrtujemo tudi 19,4 % delež sanitarnih sečenj, ki ga razumemo kot »nerazporejen« posek, z namenom da dejanske količine sanitarnega poseka ne bi ovirale nujno planiranih del v okviru redne priprave delovišč. Zaradi vedno pogostejše prisotnosti ujm je zagotovo tudi v prihodnjem desetletju delež sanitarnih sečenj pričakovan in bo zaradi tega nastala tudi določena ekonomska škoda na sestojih.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

V RGR so združeni gozdovi odsekov z razmeroma enotnimi rastiščnimi razmerami in razvojnimi težnjami v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov ter posledično razmeroma enotnimi dolgoročnimi gozdnogojitvenimi cilji in usmeritvami za doseganje teh ciljev.

Skladno z območnim načrtom smo v varovalnih gozdovih oblikovali nov razred RGR 8 – Gozdovi v prvem varstvenem območju TNP, saj gre za poseben režim upravljanja z gozdovi, omejen z določili Zakona o TNP.

Numerične oznake ostajajo enake kot v preteklem ureditvenem obdobju.

Glede na gozdne rastiščne tipe so oblikovani naslednji rastiščnogojitveni razredi:

- Gorsko-zgornjegorski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah:

RGR 1 - Predalpska jelova bukovja

RGR 2 - Predalpska jelova bukovja na boljših tleh in jelovja

- Gorsko-zgornjegorski gozdovi na silikatnih kamninah:

RGR 3 – Smrekovja mrazišč

RGR 4 – Smrekovja mrazišč v prisojnih legah

- Zgornjegorsko-podalpinski gozdovi na karbonatnih in mešanih kamninah:

RGR 5 – Subalpinska smrekovja

RGR 6 – Subalpinska smrekovja na ekstremnih rastiščih

- Varovalni gozdovi zajemajo sestoje na ekstremnih legah in rastiščih in so uvrščeni v dva razreda:

RGR 7 - Varovalni gozdovi

RGR 8 – Gozdovi v prvem varstvenem območju TNP

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5).

9.1 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.1.1 Rastiščnogojitveni razred: 1 – Predalpska jelova bukovja - 00401

Po površini največji RGR, ki zavzema 33,0 % gospodarskih gozdov, oziroma 28,6 % vseh gozdov. Tvorijo ga pretežno sestoji jelovega bukovja na apnencu in dolomitu na V in osrednjem delu Pokljuke (Lepa kopišča, Kranjska dolina, Meja dolina, Jerebikovec, Za lesom). V manjšem obsegu je prisoten tudi na JZ robu planote (nad Ribnico in okoli Španovih jam). Sega od 1200 do 1400 m nadmorske višine.

Relief je kraški, makroreliefno pa izravnani in rahlo visi proti robu planote na vzhod. Prevladuje valovit in kotanjast relief. Več kot polovica RGR ima naklon manjši od 10°, na Jerebikovcu in v okolici Meje doline je povprečni naklon večji, od 20° - 25°. Tu je tudi lega prisojnejša.

Matična kamnina je v pretežnem delu (75 %) iz apnenca in dolomitiziranega apnenca, le v uleklinah najdemo moreno (predvsem karbonatno). Na teh kamninah so se razvile naslednje talne enote: v osrednjem delu in ob vznožju Jerebikovca prevladujeta proto in prhninasta rendzina, nekaj je plitvih lesiviranih tal z okoli 30 % kamnitostjo. Na Jerebikovcu je kamnitost 10 %. V okolici Meje doline sta enakomerno zastopani prhninasta in sprsteninasta rendzina ter plitva lesivirana tla. Kamnitost je tu zelo majhna. V skupnem je v tem RGR 90 % prhninastih in sprsteninastih rendzin ter 10 % plitvih lesiviranih rjavih tal. Prevladujejo plitva tla.

Celoten rastiščnogojitveni razred je uvrščen v gospodarsko kategorijo gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi.

Praktično vsi gozdovi v RGR so v zasebni lasti (99,9 %), 0,1 % pa v državnih lasti. Gozdov lokalnih skupnosti v RGR ni.

Dobra petina RGR spada pod 2. varstveno območje TNP, ostalo pa pod 3. varstveno območje.

Med ekološkimi funkcijami je na prvi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biodiverzitete zaradi mirne cone Klek ter območij divjega petelina Mesnovec-Visoko, Jerebikovec, Pri Rupah in Miščovec. Med socialnimi funkcijami so poudarjene na prvi stopnji rekreacijska in turistična funkcija na cesti proti planini Konjščica zaradi smučarsko tekaških prog ter obrambna funkcija zaradi vojašnice na Rudnem polju in okolice. Med proizvodnimi funkcijami sta poudarjeni na prvi stopnji lesnoproizvodna funkcija v večini RGR in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin zaradi območja nadpovprečnega nabiranja gozdnih dobrin na območju planote.

STANJE GOZDOV

a) *Rastišče*

Prevladujoči gozdni rastiščni tip je Predalpsko jelovo bukovje (90,5 %), prisotni pa so še Smrekovje s smrečnim resnikom, Alpsko bukovje s črnim telohom, Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico ter Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi.

Preglednica 63/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	PSGR (m³/ha)	Površina (ha)	Delež (%)
634	Alpsko bukovje s črnim telohom	7,2	31,89	2,4
643	Predalpsko jelovo bukovje	7,7	1.224,22	90,5
683	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	5,7	19,24	1,4
691	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	5,9	17,14	1,3
802	Smrekovje s smrečnim resnikom	9,3	59,41	4,4
Skupaj		7,7	1.351,90	100,0

b) Stanje sestojevZgradba gozda

Velika večina sestojev je po zgradbi enomernih (99,3 %), raznodobnih je 0,7 %. Prevladujejo debeljaki na 40,9 % površine, sledijo drogovnjaki, mladovje in sestoji v obnovi.

Lesna zaloga in prirastek**Preglednica 64/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	6,7	15,8	22,1	24,5	30,9	457,1	96,3	8,68	93,8
Listavci	28,1	36,8	26,5	4,2	4,4	17,4	3,7	0,58	6,2
Skupaj	7,5	16,6	22,3	23,8	29,8	474,5	100,0	9,26	100,0

Lesna zaloga znaša 474,5 m³/ha in se glede na prejšnje ureditveno obdobje ni bistveno spremenila. Večino predstavljajo iglavci (96,3 %). Porazdelitev zaloge pri iglavcih je naraščajoča, od 6,7 % (I. debelinski razred) do 30,9 % (V. debelinski razred). Pri listavcih je porazdelitev desno asimetrična, največji delež zaloge je v II. debelinskem razredu (36,8 %), najmanjši pa v IV. in V.

Sestoji dobro priraščajo. Letni prirastek znaša 9,26 m³/ha, oziroma 1,95 % na lesno zalogo. Listavci priraščajo bolje od iglavcev. Odstotek priraščanja na lesno zalogo je pri iglavcih 1,90 %, pri listavcih pa 3,33 %.

Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 65/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

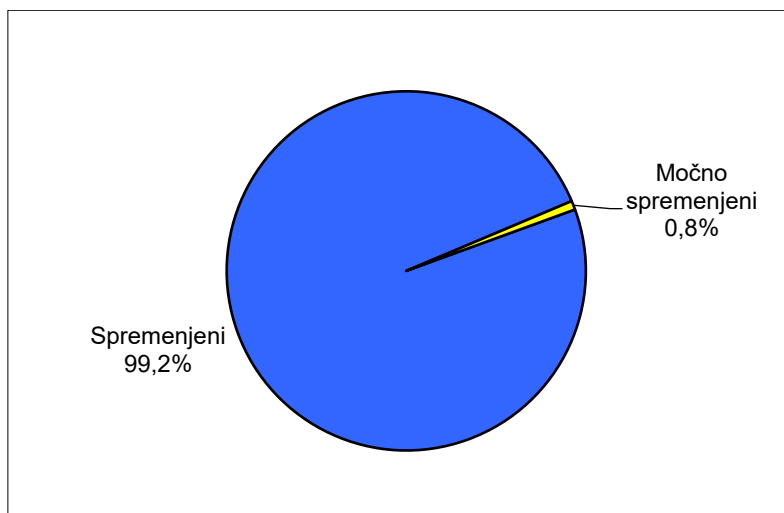
	Enota	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl.list.	Meh.list.
Dejansko	m³/ha	442,5	14,1	0,5	14,9	1,9	0,6
stanje	%	93,3	3,0	0,1	3,1	0,4	0,1
Naravno	%	19,2	27,7	5,0	44,3	3,7	0,1
stanje							

Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah kaže na popolnoma prevladujoč delež iglavcev (96,3 %), daleč največ med njimi je smreke (96,8 %). Listavci skupaj predstavljajo 3,7 % lesne zaloge, od tega je največ bukke (85,6 %). V primerjavi z naravnim stanjem je preveč smreke na račun vseh ostalih

drevesnih vrst. Zaradi gospodarske pomembnosti iglavcev bi kazalo v prihodnje še vedno zadržati dokaj visok delež smreke, jelke in macesna, vendar povečati deleže bukke in plemenitih listavcev.

Ohranjenost gozdov

Zaradi prevelikega deleža smreke na račun vseh ostalih drevesnih vrst imajo sestoji v tem RGR povečini spremenjeno drevesno sestavo. Gozdov z ohranjeno drevesno sestavo v RGR ni.

Slika 5: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 66/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	285,83	29,3	23,8	28,4	18,5	41,6	39,9	18,5	0,0	26,1	15,3	21,1	37,5
Drogovnjak	297,52	73,2	26,4	0,4	0,0	17,8	43,0	39,2	0,0	71,8	28,2	0,0	0,0
Debeljak	552,26					76,2	23,8	0,0	0,0	8,7	91,3	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	206,84					44,1	53,2	2,7	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	9,45					17,0	83,0	0,0	0,0				
Skupaj:	1.351,90												

Prevladujejo enomerni sestoji, malopovršinsko raznomernih sestojev je le 0,7 % površine razreda. Med enomernimi sestoji je največ debeljakov (40,9 %), sledijo drogovnjaki in mladovja (22,0 % in 21,1 %), sestojev v obnovi pa je 15,3 %.

Zasnova mladovij je razporejena dokaj enakomerno, rahlo prevladujeta bogata (29,3 %) in pomanjkljiva (28,4 %), malenkost manj je dobre (23,8 %), najmanj pa slabe (18,5 %) zasnove. Glede na prejšnje ureditveno obdobje zaznavamo precejšen padec bogate (- 21,1 odstotnih točk) in porast pomanjkljive ter slabe zasnove. Razlog za to so tudi sanacijske sečnje, ki so za seboj pustile ogolele površine. V drogovnjakih je stanje boljše. Bogato zasnovo ima 73,2 % drogovnjakov, ostali pa večinoma dobro. V pomlajencih je pomladek prisoten na 41,1 %, večina pomladka ima zasnovo dobro (42,6 %) in bogato (38,7 %).

Delež negovanih mladovij je 41,6 %, blizu pa mu je delež pomanjkljivo negovanih mladovij, ki jih je 39,9 %. Nenegovanih mladovij je 18,5 %. V drogovnjakih je situacija slaba: večina sestojev je pomanjkljivo negovanih (43,0 %) oziroma nenegovanih (39,2 %), le 17,8 % pa negovanih. K takšni oceni pripomore tudi šopasta struktura smrekovih sestojev, kjer krošnje znotraj šopa zaradi strukture šopa kot celote niso sproščene (sklep v 71,8 % drogovnjakov je tesen).

V debeljakih prevladujejo negovani sestoji (76,2 %), v raznomernih pa pomanjkljivo negovani sestoji (83,0 %). V sestojih v obnovi je stanje podobno kot v mladovju: dobra polovica sestojev je pomanjkljivo negovanih, 44,1 % pa negovanih.

V mladovju prevladuje vrzelast sklep (37,5 %), skladno s prej omenjenimi sanacijskimi sečnjami. V drogovnjakih prevladuje tesen sklep (71,8 %), v debeljakih pa normalen sklep (91,3 %).

Kakovost drevja

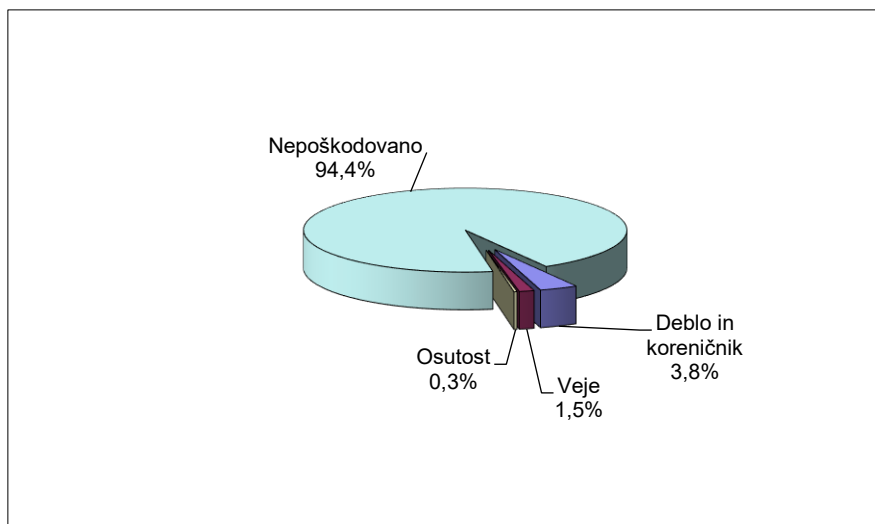
Preglednica 67 IK: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	2.324	8,2	35,0	44,6	11,4	0,8
Jelka	88	3,4	18,2	47,7	19,3	11,4
Bukev	59	0,0	3,4	39,0	22,0	35,6
Pl. Ist.	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Meh. Ist	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	2.412	8,0	34,4	44,7	11,7	1,2
Skupaj listavci	62	0,0	3,2	38,7	24,2	33,9
Skupaj	2.474	7,8	33,6	44,6	12,0	2,0

Kakovost lesa je v tem RGR dobra. Prevladujeta dobra in prav dobra kakovost, odlične kakovosti je 7,8 dreves. Iglavci so veliko boljše kakovosti kot listavci, saj je dreves slabe kakovosti malo, zadovoljive kakovosti pa dobra desetina. Pri listavcih je kakovost relativno slaba, večinoma so dobre, slabe in zadovoljive kakovosti. Med iglavci ima najboljšo kakovost smreka (8,2 % dreves).

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost dreves v tem razredu je na nivoju enote. Poškodovanih je 5,6 % dreves. Največji delež zavzemajo poškodbe debla in koreničnika, sledijo poškodbe vej, najmanj je osutosti. Poškodbe debel in koreničnika so večinoma povzročene z gozdarsko mehanizacijo, pri poškodbah vej pa gre predvsem za odlomljene vrhove pri iglavcih.

Slika 6: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovan posek je bil realiziran 110,7 %, realizacija sečnje iglavcev je bila 111,5 %, listavcev pa 40,0 %. Iglavci so predstavljali praktično ves posek (99,5 %). Sanitarnih sečenj v RGR je bilo 73,3 %, od teh je bilo 52,0 % posekanega zaradi vetra, 37,0 % pa zaradi podlubnikov. Negovalnih sečenj je bilo 16,8 %, od katerih je bilo 87,5 % pomladitvenih sečenj, redčenj pa 12,3 %.

Pri gojitvenih in varstvenih delih imajo realizacijo nad načrtovanimi deli predvsem sadnja in zaščita mladja. Zelo zadovoljiva je tudi realizacija nege najmlajših razvojnih faz, izstopa nega mladja s 236,1 % realizacijo. Po drugi strani je bila nega mlajšega drogovnjaka izvedena le 4,4 %.

Vzdrževanje grmišč je bilo realizirano v dvakratnem obsegu, sadnja plodonosnega drevja v 168,4 %, vzdrževanje travinj in vodnih grmišč pa ni bil izvedeno.

Preglednica 68/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	114.703	127.944	111,5
Listavci	m ³	1.388	555	40,0
Skupaj	m³	116.091	128.500	110,7
Gojitvena in varstvena				
Priprava sestoja	ha	0,00	1,50	-
Priprava tal	ha	0,00	6,94	-
Sadnja	ha	5,30	7,14	134,7
Obžetev	ha	34,02	40,39	118,7
Nega mladja	ha	3,79	8,95	236,1
Nega gošče	ha	27,14	26,60	98,0
Nega letvenjaka	ha	80,91	65,30	80,7
Nega ml. drogovnjaka	ha	68,33	3,00	4,4
Varstvo pred erozijo	dni	10,00	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	18,30	56,86	310,7

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Zaščita s količenjem	kos	2.025	5.500	271,6
Zaščita z ograjo	m	0	596	-
Varstvo pred žuželkami	dni	0	69,91	-
Vzdrževanje grmišč	ha	3,05	5,95	195,1
Vzdrževanje travinj	ha	5,20	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	19,25	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	48,78	82,15	168,4

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Odsek 90B smo zaradi kvalitetnejših metod pridobivanja daljinskih podatkov (lidar posnetki) skoraj v celoti premakni v RGR 7 – Varovalni gozdovi. Hkrati smo s tem ureditvenim obdobjem gozdne ceste vključili v masko gozda, kar na koncu rezultira v nekoliko večji površini RGR-ja. Skupna lesna zaloga se je v tem desetletju nekoliko zmanjšala, pri iglavcih za 5 %. Opazen pa je porast zaloge listavcev, ki je največja odkar spremljamo podatke o tem RGR. Padec lesne zaloge lahko pripišemo tudi velikemu realiziranemu poseku, ki je najvišji od leta 1986.

Prirastek se je kljub padcu lesne zaloge povečal tako pri iglavcih kot pri listavcih.

Preglednica 69/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1986 do 2026

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m³/ha			m³/ha			m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1986	1.357,80	377,4	5,5	382,9	7,0	0,2	7,2	7,9	0,0	7,9
1996	1.293,41	401,5	6,6	408,1	8,8	0,2	9,0	6,1	0,1	6,2
2006	1.343,37	484,2	7,4	491,7	10,2	0,2	10,5	7,9	0,1	8,0
2016	1.340,06	481,5	9,0	490,4	8,3	0,3	8,6	9,6	0,0	9,6
2026	1.351,90	457,1	17,4	474,5	8,7	0,6	9,3	8,0	0,1	8,1

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Delež smreke je visok (93,3 %), opazen je trend počasnega upadanja deleža smreke, ki se je v zadnjem desetletju nekoliko pospešil. S 3 % sta prisotni bukev in jelka, ki nadaljujeta počasen trend naraščanja in imata največji delež v lesni zalogi od leta 1986.

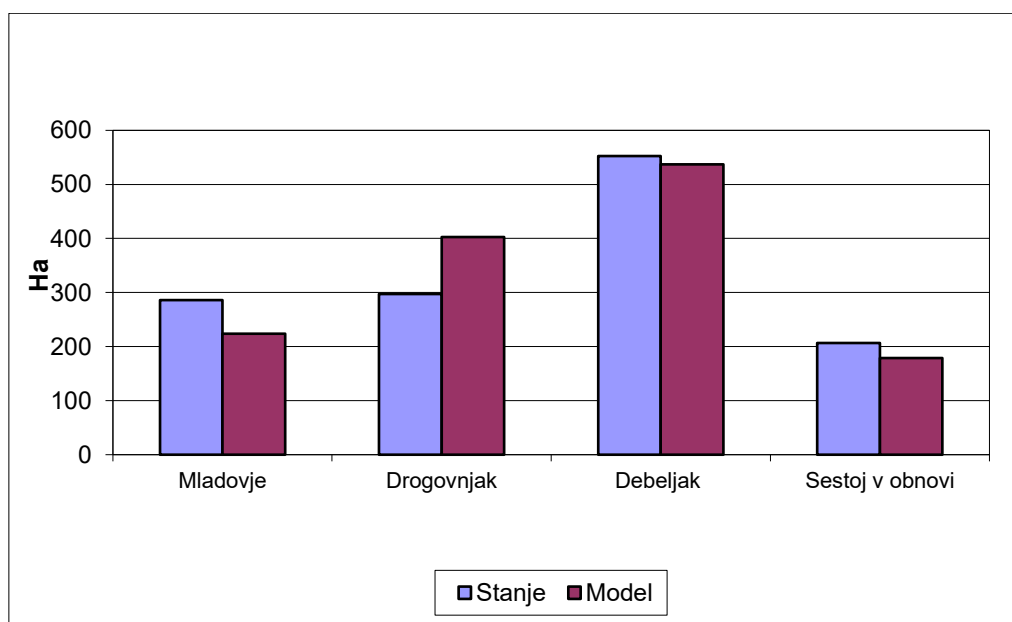
Preglednica 70/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1986 do 2026

	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1986	96,4	2,1	0,2	1,3	-	-	-
1996	96,3	1,9	0,1	1,5	0,1	0,0	0,0
2006	96,2	2,2	0,0	1,4	0,0	0,0	0,1
2016	95,9	2,3	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0
2026	93,3	3,0	0,1	3,1	0,4	0,0	0,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev**Preglednica 71/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem**

Razvojna faza	Stanje		Trajanje razvojne faze	Model		Modelna površina		Razlika
	Površina	Delež		Delež				
	ha	%		%	ha	%	ha	
Mladovje	285,83	21,1	25	16,6	223,74	+4,5	+62,09	
Drogovnjak	297,52	22,0	45	29,8	402,74	-7,8	-105,22	
Debeljak	552,26	40,9	60	39,7	536,98	+1,2	+15,28	
Sestoj v obnovi	206,84	15,3	20	13,2	178,99	+2,1	+27,85	
Enomerni skupaj	1.342,45	99,3	150	99,3	1342,45			
Raznomerno (sk-gnz)	9,45	0,7		0,7	9,45			
Skupaj:	1.351,90	100,0		100,0	1351,90			

Primerjava dejanskega z modelnim stanjem kaže na z modelnim stanjem usklajen delež debeljakov in sestojev v obnovi in prevelik delež mladovij. Največji razkorak z modelnim stanjem je pri drogovnjakih. Manjka jih 105,22 ha, ki jih je mogoče zagotoviti šele na dolgi rok, v pomoč pa nam bodo, glede na model, presežene površine mladovij.

Slika 7: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: 87,5 % smreke, 7,0 % jelke, 0,2 % macesna, 4,2 % bukve, 1 % plemenitih listavcev, 0,1 % mehkih listavcev.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 17,7 %, drogovnjaki 27,4 %, debeljaki 37,9 %, sestoji v obnovi 16,3 % in malopovršinsko raznomerni sestoji 0,7 %.

Ciljna lesna zaloga: 496,92 m³/ha (iglavci 470,79 m³/ha, listavci 26,13 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 800 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci B, listavci B, C

Izravnalna doba: 20 let.

Obrazložitev:

Ciljno razmerje razvojnih faz in ciljna lesna zaloga zapisana v gozdnogojitvenem cilju se nanašata na izračunane vrednosti ob koncu izravnalnega obdobja in so (ciljna lesna zaloga) skladne z vrednostmi v preglednicah D-UMP.

Vodilo za določitev o obsegu in intenziteti redčenj v drogovnjakih in debeljakih je bila negovanost sestojev ter odstopanje dejanskih od modelnih lesnih zalog po razvojnih fazah. Pri določanju sestojev za uvajanje v obnovo smo se naslonili na informacije o površinah in zgradbi starejših in srednjedobnih debeljakov, pri čemer smo se za predčasno obnovo odločali le izjemoma (npr. v primeru močno poškodovanih sestojev). Odstopanje dejanskega razmerja razvojnih faz od modelnega ni bil ključen element za uvajanje sestojev v obnovo in nadaljevanje oziroma zaključek obnove, temveč le kot pripomoček za odločanje o intenzivnosti obnove. Ključni element odločanja za nadaljevanje obnove in končne poseke nam je bilo stanje sestojev v obnovi in njihova dinamika pomlajevanja. Omenjen pristop zmanjšuje možnost napačnih odločitev za prihodnje ravnanje z gozdovi in smo ga uporabili v vseh RGR zato obrazložitve pri ostalih RGR ne navajamo.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 150 let

Pomladitvena doba: 20 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje

OBNOVA - malopovršinskost - pospeševanje skupinske in gnezdate zmesi ciljnih drevesnih vrst

Pri načrtovanju obnovitvenih sečenj je treba temeljito pretehtati vitalnost in vrednostni prirastek starega sestoja in pomladitveno ekologijo ciljnih drevesnih vrst v podstojnem mladovju. Naravno pomlajanje ni problematično. Po prerahljanju sklepa, ko ustvarimo primerno okolje za pomlajanje jelke in bukve, delamo manjše terenu prilagojene odprtine, kjer se pomlajata smreka in javor. V prvi fazi pomladitvenih sečenj v smislu priprave sestojev za pomladitev odstranimo s površin za obnovo tudi nekvaliteten podmerski bukov polnilni sloj. Semenjake jelke, bukve in javora puščamo do končnih sečenj. Nujno je treba prenehati z zastornimi sečnjami, kjer se podstojno pomladi skoraj čista bukev. V nekaj odsekih bomo v pomlajencih prešli na skupinsko prebiranje, saj je cilj razgibanje enodobnih sestojev in s tem krepitev stojnosti. Pri končnih sečnjah pomlajenih površin je nujno usmerjeno podiranje, da ostane pomlajena površina čim manj poškodovana. Strojna sečnja v pomlajenih pomlajencih je dopustna le ob izpolnjeni zahtevi, da ostane vsaj 75% površine podmladka nepoškodovanega.

Obnova sestojev naj temelji na naravni obnovi – odstranjevanje starega sestoja in sproščanje pomladka je potrebno prilagoditi stanju sestoja, talnim razmeram in ciljni drevesni sestavi. Debeljake z rahlim do pretrganim sklepom in že pomlajene debeljake, je potrebno uvajati v obnovo – tam naj bo intenziteta redčenj med 25 in 35 %. Z doziranjem svetlobe in večjimi odprtiniami je možno vplivati na prisotnost svetloljubnih drevesnih vrst v pomladku (macesen). V sestojih v obnovi, kjer pomladek še ni sklenjen, naj bo obnova zadržana. V sestojih v obnovi, kjer je sklep rahel do pretrgan in je pomladek sklenjen, naj se z obnovo nadaljuje pospešeno. Če je pomladek že v razvojni fazi gošče ali celo letvenjaka naj se izvede končne sečnje. Obnovo bomo zaključili na 40 % površine pomlajencev (82,7 ha). Na 17 % površine debeljakov (93,9 ha) načrtujemo začetek obnove. To so starejši debeljaki, v katerih so cilji gospodarjenja že doseženi.

Umetna obnova poškodovanih gozdov s sajenjem sadik gozdnega drevja se izvede na večjih ogolelih površinah, kjer je naravna obnova motena in želimo izboljšati zasnovo mladega gozda, v primerih možnega razvoja erozijskih procesov in pri obnovi poškodovanih nenaravnih, predvsem smrekovih gozdov. Pred sadnjo naj se izvede priprava tal na umetno obnovo (0,5 ha). Sadi se macesen in listavce z namenom snovanja vrstno pestrih in na klimatske spremembe odpornih sestojev.

NEGA

Obžetve (81,8 ha) je potrebno izvesti na območjih, kjer so bile v preteklosti izvedene sadnje in na površinah, ki se jih bo zasadilo v naslednjem načrtovalskem obdobju. Obžetve naj se izvedejo v obliki lijakov okrog sadik.

Z ukrepi nege je treba težiti k skupinski mešanosti, ki je enostavnejša za nego in je osnova za stabilne in odporne sestoje. V vseh razvojnih fazah z ukrepi nege preprečujemo nastanek smrekovih monokultur. Pomembna ukrepa v mladju (1,6 ha) in gošči (13,7 ha) sta rahljanje in uravnavanje zmesi, pospeševanje listavcev, macesna in jelke. Pri negi letvenjakov (88,9 ha) in mlajših drogovnjakov (149,8 ha) pazimo predvsem na stabilnost sestojev – s pravočasnim ukrepanjem ter s pospeševanjem listavcev in macesna. V zamujenih drogovnjakih, ki imajo neugodno dimenzijsko razmerje in je zaradi tega ogrožena stabilnost sestojev, se na primernih terenih v prvi fazi izvede samo izdelava strojnih poti, v drugi fazi pa se izvede izbiralno redčenje na preostali površini.

V kvalitetnih in sklenjenih debeljakih je potrebno akumulirati lesno zalogo in izvesti zmerna (do 20 %) izbiralna redčenja, v mlajših debeljakih in debeljakih s tesnim sklepom naj bodo redčenja intenzivnejša (15 – 25 %), z redčenji naj se sprošča in pospešuje listavce in macesen ter krepi kvaliteto in stabilnost sestojev. V čiste smrekove sestoje v fazi starejšega drogovnjaka in debeljaka se z redčenji načeloma ne posega, razen če obstaja utemeljen razlog (npr. ogrožena stabilnost sestoja).

VARSTVO

Za zaščito sadik naj se uporabi lesene ograje (400 m), ki ščitijo sadike zanesljivo in jih po odsluženosti ni potrebno pospraviti iz gozda. Za zaščito sadik, ki so bile posajene v preteklem desetletju naj se poslužuje zaščite s premazi ali zaščitnim škropivom (50,1 ha). Plastične tulce, ki so bili ob sadikah nameščeni v preteklem obdobju, naj se odstrani, ko sadike dosežejo višino 2,5 m.

Pri strojni sečnji je posebna pozornost namenjena nosilnosti tal. Na pomožnih skladiščih naj se les ne zaklada ob drevesa, oziroma naj se jih v tem primeru zaščititi pred poškodbami.

V primeru paše živine v gozdu naj se dosledno prijavlja inšpekciji.

Ukrepi**Preglednica 72/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka**

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	96,3	3,7	100,0
- ciljno %	94,7	5,3	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	457,1	17,4	474,5
- ciljna (m ³ /ha)	470,8	26,1	496,9
Prirastek (m ³ /ha)	8,68	0,58	9,26
Možni posek (m ³ /ha)	79,9	1,4	81,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	8,00	0,14	8,14
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	17,5	8,2	17,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	92,2	24,8	87,9
Izravnalna doba (let)	20	20	20

Preglednica 73/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

Vrste poseka										
Negovalni posek					Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
Redčenja		Pomladitv.	Prebiralne							
Iglavci	m ³	24.398	63.410	0	0	0	20.282	108.090	17,5	92,2
	%	22,6	58,6	0,0	0,0	0,0	18,8	100,0		
Listavci	m ³	1.714	226	0	0	0	0	1.940	8,3	24,8
	%	88,4	11,6	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	26.112	63.636	0	0	0	20.282	110.030	17,2	87,9
	%	23,7	57,9	0,0	0,0	0,0	18,4	100,0		

Preglednica 74/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvijo
Priprava tal	ha	0,52	0,52
Sadnja	ha	0,52	0,52
Obžetev	ha	9,45	81,84
Nega mladja	ha	1,63	1,63
Nega gošče	ha	13,70	13,70
Nega letvenjaka	ha	88,98	88,98
Nega ml. drogovnjaka	ha	149,83	149,83
Varstvo pred žuželkami	dni	90,00	90,00
Zaščita s premazom	ha	5,06	50,10
Obeleževanje sadik	kos	4.560	4.560
Zaščita z ograjo	m	400	400
Vzdrževanje travinj	ha	8,80	8,80
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,50	6,00

9.1.2 Rastiščnogojitveni razred: 2 – Predalpska jelova bukovja na boljših tleh in jelovja - 00402

Rastiščnogojitveni razred obsega 539,79 ha gozdov na področju Črnega potoka, pobočja med Rečiško planino in Ribščico, Konjsko ravan ter južno pobočje Kokošinjce. Predstavlja 11,4 % vseh gozdov GGE in 13,2 % gospodarskih gozdov. Sega od 1100 do 1300 m nadmorske višine in zavzema najnižji višinski pas v GGE.

Relief je valovit z neizrazitimi jarki in pobočnimi grebeni. Prevladujejo srednje strma pobočja (večina nagibov od 15° do 25°). Lege so v glavnem osojne, le del površine nad Gorjušami in v Črnem potoku ima prisojno lego.

Matično kamenino tvori na 91 % apnenec z roženci, le na Mesnovcu in na Branici je tudi mešana morena in lapor, kjer so se razvila srednje globoka podzoljena rjava tla. V Črnem potoku prevladuje podzol, na prisojnih strmejših legah pa se delež podzola zmanjša na račun skeletoidne prhninaste rendzine. Prevladujejo srednjegloboka tla.

Celoten RGR je uvrščen v kategorijo gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi. Je v tretjem varstvenem območju TNP.

Po lastniških kategorijah je velika večina (94,8 %) gozdov v zasebni lasti, 5,2 % je državnih gozdov, gozdov v lasti lokalnih skupnosti pa v RGR ni.

Med ekološkimi funkcijami je na prvi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biodiverzitete zaradi mirne cone Kokšinca, povirnega močvirja Ribščica in barjanskih gozdov v okolici Pokljuških barij. Med socialnimi funkcijami je na prvi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja naravnih vrednot zaradi povirnega močvirja Ribščica. Med proizvodnimi funkcijami sta poudarjeni na prvi stopnji lesnoproizvodna funkcija v večini RGR in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin zaradi območja nadpovprečnega nabiranja gozdnih dobrin na območju planote.

V RGR se nahaja habitatni tip barjanski gozdovi.

STANJE GOZDOV

a) *Rastišče*

Prevladuje gozdni rastiščni tip Predalpsko jelovo bukovje, ki predstavlja tri četrtine površine razreda, na 8,1 % površine je prisotno Smrekovje s smrečnim resnikom, tip Jelovje s praprotmi pa na 7,5 %. Opaznejši delež (6,6 %) predstavlja še gozdni rastiščni tip Alpsko bukovje s črnim telohom, ostali pa so le v fragmentih.

Preglednica 75/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	PSGR	Površina (ha)	Delež (%)
634	Alpsko bukovje s črnim telohom	7,2	35,49	6,6
643	Predalpsko jelovo bukovje	7,7	403,48	74,7
683	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	5,7	9,43	1,8
771	Jelovje s praprotmi	13,3	40,36	7,5
781	Kisloljubno gorsko zgornjegorsko bukovje	9,4	5,93	1,1
801	Smrekovje s trikrpim bičnikom	6,8	1,07	0,2
802	Smrekovje s smrečnim resnikom	9,3	44,03	8,1
Skupaj		8,2	539,79	100,0

b) *Stanje sestojev*Zgradba gozda

Praktično vsi sestoji v razredu so enomerni, malopovršinsko raznomernih sestojev je 0,6 %. Med enomernimi sestoji je največ debeljakov (53,6 %). Z dokaj podobnimi deleži so zastopane ostale razvojne faze: drogovnjakov je 17,1 %, mladovij 15,6 % in sestojev v obnovi 13,7 %.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 76/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	5,8	17,3	26,5	23,4	27,0	549,9	96,0	11,33	93,0
Listavci	30,5	39,8	24,1	2,3	3,3	22,8	4,0	0,85	7,0
Skupaj	6,8	18,2	26,3	22,6	26,1	572,7	100,0	12,18	100,0

Lesna zaloga je visoka in znaša 572,7 m³/ha, močno (z 96,0 %) prevladujejo iglavci. Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih (skupaj in samo za iglavce) kaže na sploščeno levo asimetrično porazdelitev z vrhoma v V. in III. debelinskem razredu, prevladuje debelo drevje. Pri listavcih je porazdelitev obratna, prevladuje tanjše drevje.

Sestoji v tem RGR zelo dobro priraščajo. Letni prirastek je zelo visok in znaša 12,18 m³/ha, oziroma 2,1 % na lesno zalogo (skupaj in samo za iglavce), pri listavcih pa je delež malo višji in znaša 3,7 %.

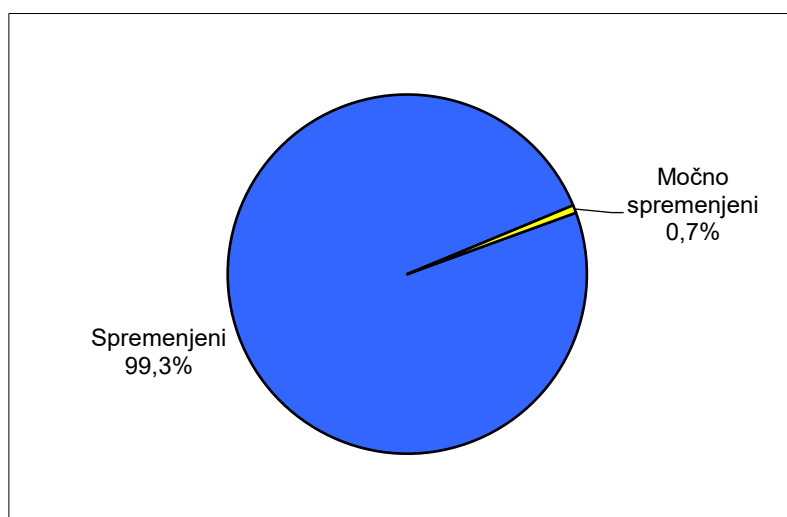
Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 77/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	530,2	19,6	0,0	22,0	0,0	0,2	0,0	0,7
	%	92,7	3,4	0,0	3,8	0,0	0,0	0,0	0,1
Naravno stanje	%	22,2	27,9	4,5	41,4	0,2	3,6	0,1	0,1

V lesni močno zalogi prevladuje smreka (92,7 %), z dobrimi 3 % ji sledita bukev in jelka. Glede na naravno sestavo je delež smreke občutno previsok, delež ostalih vrst pa prenizek. Zaradi gospodarske pomembnosti iglavcev bi kazalo v prihodnje še vedno zadržati dokaj visok delež smreke, jelke in macesna, vendar povečati deleže bukve in plemenitih listavcev.

Ohranjenost gozdov

Zaradi prevelikega deleža smreke na račun vseh ostalih drevesnih vrst imajo sestoji v tem RGR povečini spremenjeno drevesno sestavo. Gozdov z ohranjeno drevesno sestavo v tem razredu ni.

Slika 8: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**Preglednica 78/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah**

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	83,45	25,4	44,5	19,5	10,6	28,5	27,1	44,4	0,0	24,1	27,3	19,8	28,8
Drogovnjak	91,49	63,6	32,8	3,6	0,0	3,5	55,2	41,3	0,0	70,2	28,6	0,0	1,2
Debeljak	287,79					62,4	36,5	1,1	0,0	20,3	79,7	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	73,63					39,8	46,9	13,3	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	3,43					0,0	61,8	38,2	0,0				
Skupaj:	539,79												

V razredu so praktično vsi sestoji enomerne zgradbe (99,9 %). Največji delež med enomernimi sestoji predstavljajo debeljaki (53,7 %). Ostale razvojne faze so zastopane z relativno podobnimi deleži: drogovnjakov je 17,1 %, mladovij 15,6 % in sestojev v obnovi 13,7 %.

Največji delež mladovij ima dobro zasnovo (44,5 %), s podobnimi deleži ji sledita bogata in pomanjkljiva. Drogovnjaki imajo večinoma bogato zasnovo (63,6 %), sledi ji dobra, pomanjkljive in slabe zasnove pa v drogovnjakih skorajda ni.

Negovanost je različna po razvojnih fazah in žal ne sledi zasnovi. V mladovju prevladujejo nenegovani sestoji (44,4 %), v podobnih deležih sledijo negovani in pomanjkljivo negovani sestoji. V drogovnjakih prevladujejo pomanjkljivo negovani in nenegovani sestoji, zelo malo pa je negovanih sestojev. K takšni oceni pripomore tudi šopasta struktura smrekovih sestojev, kjer krošnje znotraj šopa zaradi strukture šopa kot celote niso sproščene (sklep v 70,2 % drogovnjakov je tesen). Najboljšo negovanost dosegajo debeljaki; 62,4 % jih je negovanih, 36,5 % pa pomanjkljivo negovanih. Razmeroma dobro negovanost dosegajo tudi sestoji v obnovi; 46,9 % jih je pomanjkljivo negovanih, 39,8 % pa negovanih.

Sklep v mladovjih je razporejen dokaj enakomerno, v drogovnjakih s 70,2 % prevladuje tesen sklep, v debeljakih pa z 79,7 % normalen sklep.

Kakovost drevja

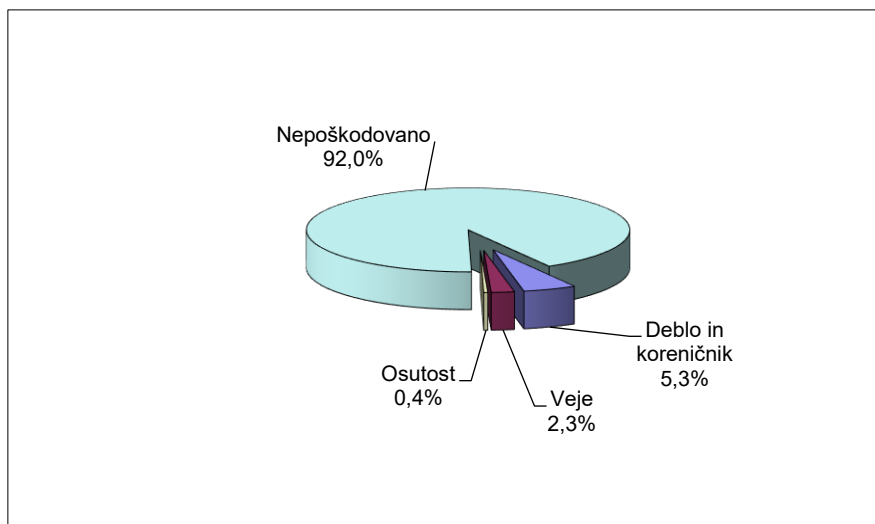
Preglednica 79/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1.075	14,7	42,7	32,5	8,8	1,3
Jelka	54	11,1	51,8	35,2	0,0	1,9
Macesen	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	40	0,0	7,5	22,5	47,5	22,5
Meh. Ist.	2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	1.131	14,5	43,1	32,7	8,4	1,3
Skupaj listavci	42	0,0	7,1	21,4	45,3	26,2
Skupaj	1.173	14,0	41,8	32,3	9,7	2,2

Prevladujeta prav dobra in dobra kakovost drevja. Pri iglavcih je večji del prav dobre kakovosti, pri listavcih pa je kakovost na splošno slabša. Najboljšo kakovost izkazuje smreka, pri kateri je 14,7 % dreves odlične kakovosti in 42,7 % prav dobre. Jelka je le nekoliko slabše kakovosti kot smreka. Pri bukvi prevladuje zadovoljiva kakovost.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost dreves je nad nivojem enote, močneje poškodovanih dreves je 8,0 %. Prevladujejo poškodbe debla in koreničnika (5,3 % dreves), ki so večinoma povzročene pri poseku in spravi luze. Poškodbe vej (tudi odlomljeni vrhovi) so prisotne pri 2,3 % dreves.

Slika 9: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovan posek je bil realiziran 94,5 %, realizacija sečnje iglavcev je bila 95,5 %, listavcev pa 45,5 %. Iglavci so predstavljali praktično ves posek (99,0 %). Negovalnih sečenj v tem RGR je bilo 23,0 %, od katerih je bila večina (93,4 %) pomladitvenih sečenj. Sanitarnih sečenj je bilo 67,8 %, od teh je bilo 57,4 % poseka zaradi insektov in 26,4 % zaradi vetra.

Realizacija gojitvenih in varstvenih del je bila relativno nizka, še največjo realizacijo imata nega mladja (59,0 %) in nega gošče (46,5 %). Po drugi strani pa so bila izvedena sadnja in varstvena dela, ki niso bila načrtovana. Načrtovana nega drogovnjaka ni bila izvedena.

Preglednica 80/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	50.968	48.699	95,5
Listavci	m ³	1.056	481	45,5
Skupaj	m³	52.024	49.180	94,5
Gojitvena in varstvena				
Priprava tal	ha	0,00	0,90	-
Sadnja	ha	0,00	1,00	-
Obžetev	ha	0,00	4,48	-
Nega mladja	ha	3,40	0,50	14,7
Nega gošče	ha	5,93	3,50	59,0
Nega letvenjaka	ha	33,04	15,35	46,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	31,47	0,00	0,0
Varstvo pred erozijo	dni	10,00	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	5,00	-
Zaščita s količenjem	kos	0,00	400,00	-
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	27,99	-
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	1,50	27,3

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

S tem ureditvenim obdobjem smo gozdne ceste vključili v masko gozda, kar na koncu rezultira v nekoliko večji površini RGR-ja. Skupna lesna zaloga se je v tem desetletju malenkost povečala, predvsem na račun listavcev. Pri iglavcih se zaloga ni bistveno spremenila že od leta 2006, pri listavcih pa je od leta 1986 opazen stalen trend naraščanja zaloge.

Letni prirastek je v zadnjem desetletju znova narastel na 12,2 m³/ha in je narastel tako pri iglavcih, kot tudi pri listavcih. V tem RGR je najvišji v enoti.

Letni realizirani posek je predvsem zaradi ujm dosegel vrh v letih 2006 – 2016, v zadnjem desetletju pa je rahlo padel. Možni posek ostaja visok in napoveduje intenzivno gospodarjenje.

Preglednica 81/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1986 do 2026

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1986	545,84	373,5	4,6	378,1	9,2	0,2	9,4	6,6	0,0	6,6
1996	530,36	405,2	6,2	411,5	9,9	0,2	10,2	6,8	0,0	6,8
2006	535,43	543,3	12,7	556,0	12,7	0,4	13,0	10,7	0,1	10,8
2016	533,53	548,3	15,1	563,4	10,7	0,3	11,1	9,1	0,1	9,2
2026	539,79	549,9	22,8	572,7	11,3	0,9	12,2	11,7	0,3	12,0

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Delež smreke se v zadnjih 40-ih letih ni bistveno spremenil, trend počasnega zniževanja deleža jelke pa se nadaljuje. Bolj zadovoljiva je situacija pri bukvi, kjer se nadaljuje počasna a stabilna rast.

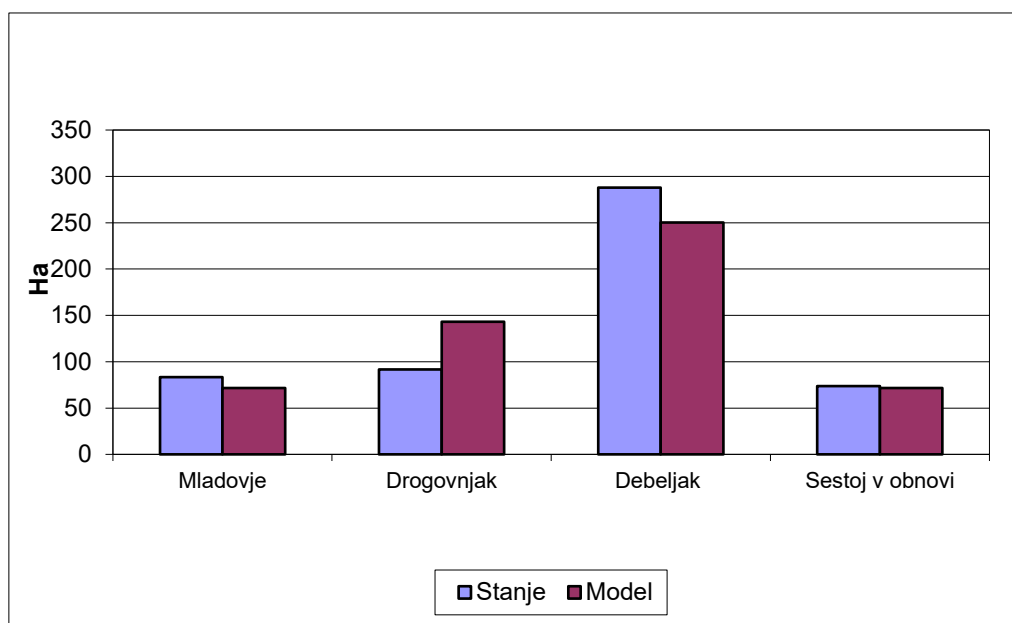
Preglednica 82/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1986 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl. list.	Meh.list.
1986	93,2	5,6	0,1	1,1	0,0	0,0
1996	93,3	5,1	0,1	1,4	0,0	0,1
2006	93,4	4,3	0,1	1,9	0,0	0,4
2016	93,7	3,7	0,0	2,3	0,0	0,3
2026	92,7	3,4	0,0	3,8	0,0	0,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev**Preglednica 83/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem**

Razvojna faza	Stanje			Model		Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze let	Delež	Modelna površina		
	ha	%		%	ha	%	ha
Mladovje	83,45	15,5	20	13,2	71,51	+2,3	+11,94
Drogovnjak	91,49	16,9	40	26,5	143,03	-9,6	-51,54
Debeljak	287,79	53,4	70	46,4	250,30	+7,0	+37,49
Sestoj v obnovi	73,63	13,6	20	13,2	71,51	+0,4	+2,12
Enomerni skupaj	536,36	99,4	150	99,4	536,36		
Raznomerno (sk-gnz)	3,43	0,6		0,6	3,43		
Skupaj:	539,79	100,0		100,0	539,79		

Primerjava dejanskega z modelnim stanjem kaže na uravnotežen delež mladovij in sestojev v obnovi, prevelik delež debeljakov in pomanjkanje drogovnjakov, ki jih manjka 51,54 ha. Stanje je relativno ugodno. V prihodnosti se zaradi pomanjkanja drogovnjakov pričakuje zmanjšanje deleža debeljakov, zato presežek v debeljakih ni problematičen. Z nadaljevanjem obnove moramo zagotavljati zadostne površine mladja, kar bo postopoma vplivalo tudi na povečanje površin drogovnjakov.

Slika 10: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 85,9 %, jelka 8,0 %, macesen 0,1 %, bukev 5,8 %, plemeniti listavci 0,1 %, mehki listavci 0,1

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 15,8 %, drogovnjaki 22,6 %, debeljaki 43,5 %, sestoji v obnovi 17,5 %, malopovršinsko raznomerni sestoji 0,6 %

Ciljna lesna zaloga: 576,24 m³/ha (iglavci 541,56 m³/ha, listavci 34,69 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 940 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci A2, B, listavci B, C

Izravnalna doba: 20 let

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 150 let

Pomladitvena doba: 20 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje

OBNOVA

Mešana geološka podlaga in relativno nizke nadmorske višine ustvarjajo ugodne pogoje za rast in obnovo gozdov. Pomlajevanje pod zastorom je dobro, edini problem so večje, nepomlajene površine, ki jih povzročajo vetrolomi. Tla se zaplevelijo z malino, v vlažnejših legah s praproto, na grebenih s travo. Tu se pomladitvena doba podaljša. Semenjake jelke, bukve, macesna in plemenitih listavcev puščamo do končnih sečenj.

Umetna obnova poškodovanih gozdov s sajenjem sadik gozdnega drevja se izvede na večjih огоlelih površinah, kjer je naravna obnova motena predvsem zaradi zaplevljenosti. Pred sadnjo naj se izvede priprava tal na umetno obnovo (1,4 ha). Sadi se macesen in listavce z namenom snovanja vrstno pestrih in na klimatske spremembe odpornih sestojev.

Obnovo bomo zaključili na 50 % površine pomlajencev (36,8 ha). Na 19 % površine debeljakov (54,7 ha) načrtujemo začetek obnove. To so starejši debeljaki, v katerih so cilji gospodarjenja že doseženi.

NEGA

Glavna cilja pri negi sta vzgoja stabilnih in odpornih mešanih sestojev smreke, jelke s primesjo bukve in plemenitih listavcev. V vseh razvojnih fazah z ukrepi nege preprečujemo nastanek smrekovih monokultur. V preteklem načrtovalnem obdobju so bila negovalna dela izvedena v nižjem obsegu od načrtovanega, zato je izvedba negovalnih del v tem obdobju nujna.

Obžetve (19,5 ha) morajo biti smiselne: sadike obžanjemo v obliki lijaka, zeliščno konkurenco odstranimo tudi okoli naravnega mladja – predvsem okrog drevesnih vrst, ki so slabše konkurenčne (gorski javor, macesen). Kjer se kot plevel pojavlja praproto, gosta malina ali grmovje je potrebna obžetev cele površine.

Močnejša redčenja izvedemo v letvenjaki (30,1 ha), potem pa se v sestoj z redčenji vračamo vsakih 10-15 let. Cilj je zagotavljanje mehanske stabilnosti in sproščanje plemenitih listavcev ter prisotnega macesna. Nego mlajših drogovnjakov (38,6 ha) izvajamo kot redčenja z intenzitetami okrog 20 %. V primeru močne poškodovanosti debel od jelenjadi, so lahko intenzitete tudi večje – do 35 %. V zasmrečenih letvenjaki in drogovnjaki ohranjamo listavce z namenom povečanja vrstne pestrosti, izboljšanja habitata za živali in boljše odpornosti na klimatske spremembe in izjemne vremenske dogodke. V zamujenih drogovnjaki, ki imajo neugodno dimenzijsko razmerje in je zaradi tega

ogrožena stabilnost sestojev, se na primernih terenih v prvi fazi izvede samo izdelava strojnih poti, v drugi fazi pa se izvede izbiralno redčenje na preostali površini.

V debeljkih izvajamo izbiralna redčenja s ciljem sproščanja krošenj izbrancem in ohranjanjem visokih prirastkov. V pretežno smrekovih debeljkih se ohranja posamična drevesa vseh ostalih drevesnih vrst.

VARSTVO

Za zaščito sadik naj se uporabi lesene ograje (1.040 m), ki ščitijo sadike zanesljivo in jih po odsluženosti ni potrebno pospraviti iz gozda. Za zaščito sadik, ki so bile posajene v preteklem desetletju naj se poslužuje zaščite s premazi ali zaščitnim škropivom (8,3 ha).

Pri strojni sečnji je posebna pozornost namenjena nosilnosti tal. Na pomožnih skladiščih naj se les ne zaklada ob drevesa, oziroma naj se jih v tem primeru zaščiti pred poškodbami.

Ukrepi

Preglednica 84/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	96,0	4,0	100,0
- ciljno %	94,0	6,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	549,9	22,8	572,7
- ciljna (m ³ /ha)	541,6	34,7	576,3
Prirastek (m ³ /ha)	11,33	0,85	12,18
Možni posek (m ³ /ha)	117,4	2,5	120,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	11,74	0,26	12,00
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	21,4	11,2	21,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	103,7	30,1	98,5
Izravnalna doba (let)	20	20	20

Preglednica 85/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m³	15.789	33.228	0	0	0	14.393	63.410	21,4	103,7
	%	24,9	52,4	0,0	0,0	0,0	22,7	100,0		
Listavci	m³	905	475	0	0	0	0	1.380	11,2	30,1
	%	65,6	34,4	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	16.694	33.703	0	0	0	14.393	64.790	21,0	98,5
	%	25,8	52,0	0,0	0,0	0,0	22,2	100,0		

Preglednica 86/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvijo
Priprava tal	ha	1,36	1,36
Sadnja	ha	1,36	1,36
Obžetev	ha	2,69	19,46
Nega mladja	ha	0,70	0,70
Nega gošče	ha	5,78	5,78
Nega letvenjaka	ha	30,12	30,12
Nega ml. drogovnjaka	ha	38,62	38,62
Varstvo pred žuželkami	dni	7,00	7,00
Zaščita s premazom	ha	0,83	8,30
Obeleževanje sadik	kos	2.790	2.790
Zaščita z ograjo	m	1.040	1.040
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,50	1,00

9.1.3 Rastiščnogojitveni razred: 3 - Smrekovja mrazišč - 00403

Zajema 865,78 ha gozdov, ki predstavljajo 18,3 % vseh gozdov v GGE in 21,1 % gospodarskih gozdov. Obsega gozdove v Rudni dolini, okolico Pokljuških barij, planine Javornik, Mrzlega studenca in vzhodno vznožje Mesnovca. Sega od 1200 m do 1450 m nadmorske višine.

Relief je gladek do valovit, razgiban le v mikoreliefu, zato so tudi lege večinoma nevtralne. To je RGR z najbolj izravnanim reliefom in nizko stopnjo kamnitosti in skalovitosti.

Matično kamnino v 60 % predstavlja karbonatna in mešana morena, četrtno apnenec z roženci, ostalo pa predvsem apnenec in dolomitiziran apnenec. Prevladujejo srednjegloboka tla na 60 % površine. V okolici Mrzlega studenca, kjer se kot polaga pojavlja tudi fluvio-glacialni material, so poleg prevladujoče sprsteninaste renzine prisotna tudi površinsko zaglejena rjava tla. V Rudni dolini v spodnjem delu prevladuje sprsteninasta renzina, v zgornjem pa plitva lesivirana rjava tla. Tik ob barjih najdemo površinsko zaglejena rjava tla z vložki globoko podzolenih rjavih tal. V okolici planin povzroča paša živine na lesiviranih rjavih tleh antropogeni stagnoglej.

Vsi gozdovi so uvrščeni v gospodarsko kategorijo gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi in ležijo v tretjem varstvenem območju TNP.

Večina gozdov je v zasebni lasti (87,3 %), ostalo pa je v državni lasti. Gozdov v lastni lokalnih skupnosti v RGR ni.

Med ekološkimi funkcijami je na prvi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biodiverzitete zaradi območij divjega petelina Mesnovec-Visoko in Jerebikovec ter barjanskih gozdov v okolici Pokljuških barij. Med socialnimi funkcijami so na prvi stopnji poudarjene funkcija ohranjanja naravnih vrednot zaradi Pokljuških barij, rekreacijska in turistična funkcija zaradi turistično-rekreativnega območja Rudno polje-Zajavornik (smučarsko tekaške proge in smučišče Viševnik), raziskovalna funkcija zaradi ploskve v Krucmanovih kontah, obrambna funkcija zaradi vojašnice na Rudnem polju in okolice ter klimatska funkcija na območju Rudnega polja in smučišča Viševnik.

Med proizvodnimi funkcijami sta poudarjeni na prvi stopnji lesnoproizvodna funkcija v večini RGR in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin zaradi območja nadpovprečnega nabiranja gozdnih dobrin na območju planote in dveh semenskih sestojev smreke.

V RGR se nahajata habitatni tip barjanski gozdovi.

STANJE GOZDOV

b) Rastišče

Prevladuje gozdni rastiščni tip Smrekovje s smrečnim resnikom, ki predstavlja 77,7 % površine razreda, na 16,0 % je prisotno Predalpsko jelovo bukovje, sledi mu Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi (4,7 %). V manjšem deležu sta zastopana še Smrekovje s trikrpim bičnikom ter Barjansko smrekovje.

Preglednica 87/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	PSGR	Površina (ha)	Delež (%)
643	Predalpsko jelovo bukovje	7,7	138,72	16,0
691	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	5,9	40,94	4,7
801	Smrekovje s trikrpim bičnikom	6,8	10,38	1,2
802	Smrekovje s smrečnim resnikom	9,3	672,33	77,7
811	Barjansko smrekovje	1,1	3,41	0,4
Skupaj		8,8	865,78	100,0

b) Stanje sestojevZgradba gozda

Velika večina sestojev v razredu je enomernih, malopovršinsko raznomernih sestojev je 1,5 %. Med enomernimi sestoji je največ debeljakov (43,6 %), sledijo mladovja (22,4 %), ostalo je enakomerno razdeljeno med drogovnjake in sestoe v obnovi.

Lesna zaloga in prirastek**Preglednica 88/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	6,5	13,7	18,8	24,7	36,3	522,5	99,9	10,35	99,9
Listavci	17,8	17,7	17,8	29,5	17,2	0,5	0,1	0,02	0,1
Skupaj	6,5	13,7	18,8	24,7	36,3	523,0	100,0	10,37	100,0

Lesna zaloga znaša 523,0 m³/ha. V lesni masi so praktično samo iglavci. Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih skupaj in pri iglavcih je skoraj linearno naraščajoča. Pri listavcih je porazdelitev levo asimetrična in koničasta z izrazitim vrhom v IV. debelinskem razredu.

Sestoji v tem RGR zelo dobro priraščajo. Letni prirastek znaša 10,37 m³/ha, oziroma 2,0 % na lesno zalogo (skupaj in samo za iglavce), pri listavcih je delež enkrat višji in znaša 4,0 %.

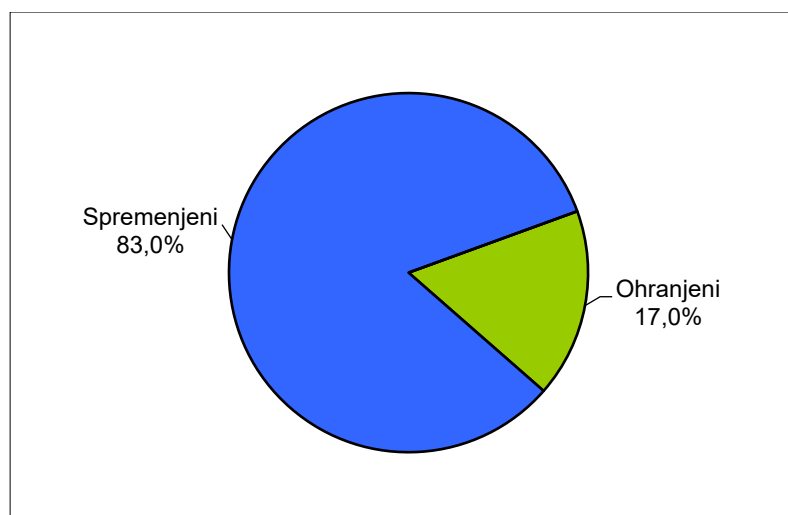
Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 89/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	521,3	1,3	0,0	0,5	0,0
	%	99,7	0,2	0,0	0,1	0,0
Naravno stanje	%	81,0	9,3	1,3	7,7	0,7

Praktično je v RGR prisotna samo smreka, jelka ima zalogo 1,3 m³/ha, bukev pa 0,5 m³/ha. Tudi v naravnem stanju je močno prevladujoča smreka, v opaznejših deležih pa sta prisotna jelka in bukev, posamično pa macesen in plemeniti listavci.

Ohranjenost gozdov

Zaradi prevelikega deleža smreke na račun vseh ostalih drevesnih vrst imajo sestoji v tem RGR povečini spremenjeno drevesno sestavo, je pa razlika med naravnim in dejanskim deležem smreke relativno majhna (18,3 odstotnih točk). Znatno je tudi delež gozdov z ohranjeno drevesno sestavo (17 %).

Slika 11: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**Preglednica 90/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah**

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	191,31	37,1	28,3	10,5	24,1	52,4	34,1	13,5	0,0	23,3	28,6	13,7	34,4
Drogovnjak	151,43	85,1	14,9	0,0	0,0	38,2	50,3	11,5	0,0	68,5	30,8	0,7	0,0
Debeljak	371,92					88,4	11,6	0,0	0,0	6,0	94,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	138,01					75,2	23,5	1,3	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	13,11					67,7	32,3	0,0	0,0				
Skupaj:	865,78												

Velika večina sestojev v razredu je enomernih, malopovršinsko raznomernih sestojev je 1,5 %. Debeljakov v RGR je 43,0 %, mladovij 22,1 %, drogovnjakov 17,5 % in sestojev v obnovi 15,9 %.

Največji delež mladovja ima bogato zasnovo (37,1 %), sledita ji dobra (28,3 %) in slaba (24,1 %). Pri drogovnjakih ima odlično zasnovo 85,1 % sestojev, ostali pa imajo dobro.

Približno polovica mladovij je negovanih, pomanjkljivo negovanih je 34,1 %. Pri drogovnjakih je stanje obrnjeno: polovica jih je pomanjkljivo negovanih, 38,2 % pa negovanih. K takšni oceni pripomore tudi šopasta struktura smrekovih sestojev, kjer krošnje znotraj šopa zaradi strukture šopa kot celote niso sproščene (sklep v 68,5 % drogovnjakov je tesen). Pri debeljakih je situacija najboljša: negovanih je 88,4 % sestojev, ostali so pomanjkljivo negovani. Podobno je tudi pri sestojih v obnovi in raznomernih sestojih, kjer prevladujejo negovani sestoji, sledijo pa pomanjkljivo negovani, le razlika med kategorijama negovanosti je manjša.

Največji delež mladovij ima pretrgan sklep (34,4 %), sledita normalen in gost sklep. Skladno s pomanjkljivo negovanostjo je v drogovnjakih sklep v večini (68,5 %) tesen, sledi normalen. V debeljakih ima normalen sklep 94,0 % sestojev.

Kakovost drevja

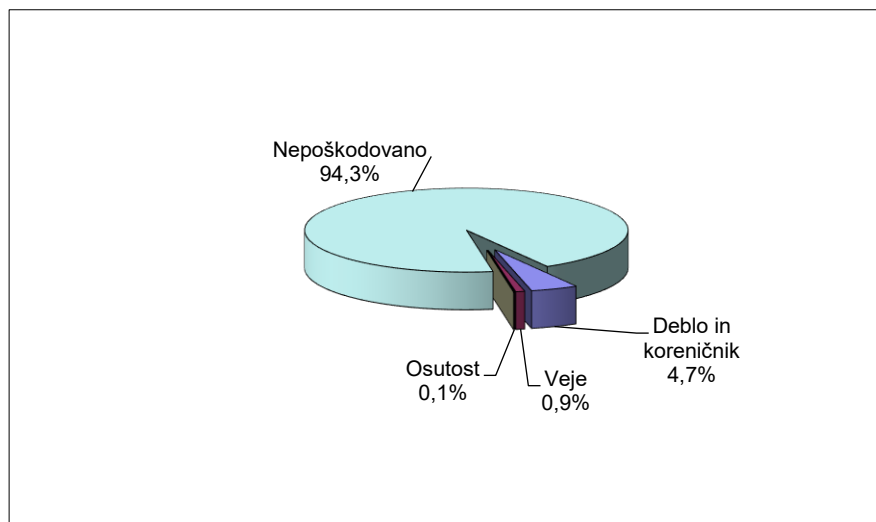
Preglednica 91 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1.688	8,8	35,8	44,4	10,1	0,9
Jelka	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Bukev	6	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Skupaj iglavci	1.689	8,8	35,8	44,4	10,1	0,9
Skupaj listavci	6	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Skupaj	1.695	8,7	35,6	44,5	10,3	0,9

Pri smreki prevladujeta dobra in prav dobra kakovost. Število ostalih drevesnih vrst je premajhno, da bi lahko dali relevanten opis kakovosti.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost dreves je na nivoju enote, močnejše poškodovanih dreves je 5,7 %. Prevladujejo poškodbe debla in koreninika (4,7 % dreves), ki so večinoma povzročene pri poseku in spravilu lesa. Poškodbe vej (tudi odlomljeni vrhovi) so prisotne pri 0,9 % dreves.

Slika 12: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovan posek je bil realiziran 114,4 %, iglavci so predstavljali praktično ves posek. Negovalnih sečenj je bilo 19,8 %, od katerih je bila večina (93,5 %) pomladitvenih sečenj. Sanitarnih sečenj je bilo 65,4 %, od teh je bilo 47,9 % poseka zaradi vetra in 42,2 % zaradi insektov.

Realizacija gojitvenih in varstvenih del je v splošnem dobra. Najboljša realizacija je bila pri negi mlajših razvojnih faz. Nega mladja je bila izvedena 145,4 %, nega gošče 125,4 % ter nega letvenjaka 72,5 %. Nega mlajšega drogovnjaka je bila realizirana v 36,3 %.

Sadnja in zaščita mladja so bili realizirani v dobri polovici načrtovanih količin, izvedeni so bili tudi priprava sestoja, priprava tal in zaščita z ograjo, ki niso bili načrtovani.

V skoraj trikratni meri je bilo realizirano tudi vzdrževanje grmišč, medtem ko vzdrževanje travinj in vodnih površin ni bilo izvedeno.

Preglednica 92/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	71.156	81.403	114,4
Listavci	m ³	28	1	5,0
Skupaj	m³	71.184	81.404	114,4
Gojitvena in varstvena				
Priprava sestoja	ha	0,00	2,00	-
Priprava tal	ha	0,00	0,93	-
Sadnja	ha	7,65	4,38	57,3
Obžetev	ha	38,25	22,65	59,2
Nega mladja	ha	14,79	21,50	145,4
Nega gošče	ha	20,41	25,60	125,4
Nega letvenjaka	ha	48,54	35,18	72,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	38,81	14,10	36,3
Zaščita s premazom	ha	24,15	21,08	87,3
Zaščita s količenjem	kos	2.075	750	36,1

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Zaščita z ograjo	m	0,00	500,00	-
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	177,94	-
Vzdrževanje grmišč	ha	0,75	2,23	297,3
Vzdrževanje travinj	ha	3,70	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	13,75	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	56,91	31,27	54,9

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

S tem ureditvenim obdobjem smo gozdne ceste vključili v masko gozda, kar na koncu rezultira v nekoliko večji površini RGR-ja.

Opazen je trend počasnega padanja lesne zaloge od leta 2006. Praktično vso lesno zalogo sestavljajo iglavci, pri listavcih pa se lesna zaloga, ki je minimalna, ne spreminja.

Od leta 1986 nekega jasnega trenda pri prirastku ne zaznamo, opazno pa je znatno nihanje vrednosti. V zadnjem desetletju je letni prirastek dosegel vrednost 10,4 m³/ha.

Nihanje opazimo tudi pri letnem poseku, največji je bil ob obnovi načrta v letu 2006, v prejšnjem desetletju pa je padel na 9,5 m³/ha. Načrtovan posek napoveduje intenzivno gospodarjenje v naslednjem desetletju.

Preglednica 93/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1986 do 2026

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1986	897,58	440,7	0,3	441,0	8,2	0,0	8,2	6,8	0,0	6,8
1996	825,42	477,1	0,4	477,5	9,5	0,0	9,5	6,2	0,0	6,2
2006	859,62	560,7	0,4	561,1	11,3	0,0	11,3	10,5	0,0	10,5
2016	859,87	538,9	0,2	539,1	9,5	0,0	9,5	9,5	0,0	9,5
2026	865,78	522,5	0,5	523,1	10,4	0,0	10,4	10,2	0,00	10,2

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Celotna drevesna sestava se od leta 1986 ni bistveno spremenila. Praktično vso zalogo predstavlja smreka, pojavljata pa se še jelka in bukev, občasno zaznamo tudi macesen.

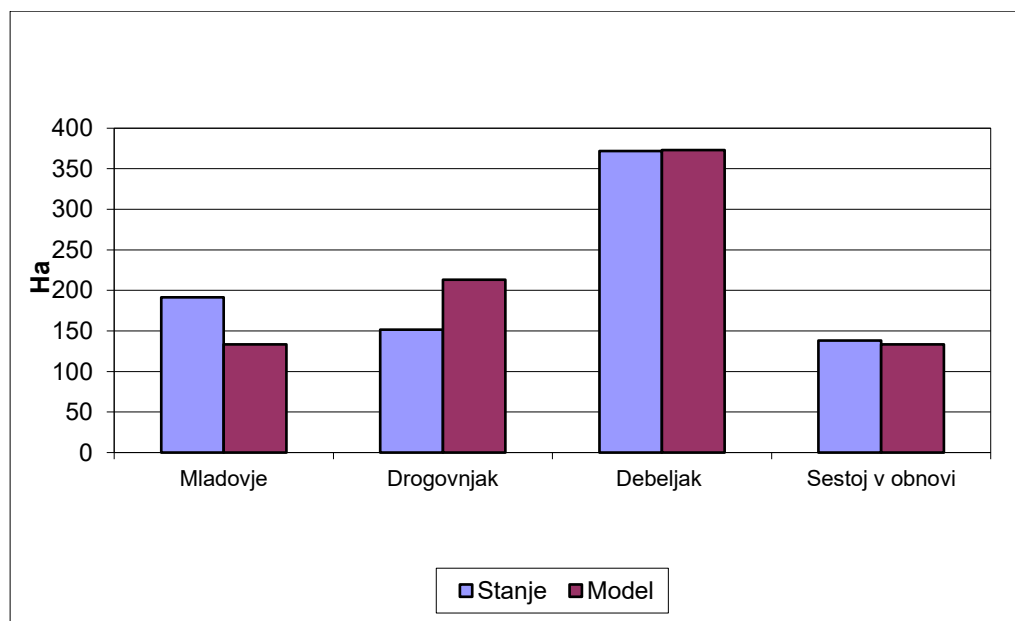
Preglednica 94/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1986 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev
1986	99,6	0,2	0,1	0,1
1996	99,7	0,1	0,1	0,1
2006	99,8	0,1	0,0	0,1
2016	100,0	0,0	0,0	0,0
2026	99,7	0,2	0,0	0,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev**Preglednica 95/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem**

Razvojna faza	Stanje			Model		Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze let	Delež	Modelna površina		
	ha	%		%	ha	%	ha
Mladovje	191,31	22,1	25	15,4	133,23	6,7	58,08
Drogovnjak	151,43	17,5	40	24,6	213,17	-7,1	-61,74
Debeljak	371,92	43,0	70	43,1	373,04	-0,1	-1,12
Sestoj v obnovi	138,01	15,9	25	15,4	133,23	0,5	4,78
Enomerni skupaj	852,67	98,5	160	98,5	852,67		
Raznomerno (sk-gnz)	13,11	1,5		1,5	13,11		
Skupaj:	865,78	100,0		100,0	865,78		

Primerjava dejanskega z modelnim stanjem kaže na praktično uravnotežen delež debeljakov in sestojev v obnovi, pomanjkanje drogovnjakov (61,7 ha) in presežek mladovij (58,08 ha). Dejansko stanje je relativno dobro usklajeno z modelnim. Presežek mladovij bo sčasoma rezultiral v povečanju površin drogovnjakov, se bo pa kratkoročno nekoliko znižal delež debeljakov. Nadaljevati je treba z zaključevanjem obnove v tistih pomlajencih, ki so dobro pomlajeni ter uvajati primerno površino debeljakov v obnovo, pri tem pa paziti, da pri pomlajevanju ne bo zastoja in da preveč ne znižamo površine debeljakov. Načrtujemo uvod v obnovo v 16 % debeljakih.

Slika 13: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava: smreka 98,8 %, jelka 1,0 %, macesen 0,1 %, bukev 0,1 %

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 18,8 %, drogovnjaki 22,0 %, debeljaki 40,5 %, sestoji v obnovi 17,2 %, malopovršinsko raznomerni sestoji 1,5 %

Ciljna lesna zaloga: 524,3 m³/ha (iglavci 523,6 m³/ha, listavci 0,7 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 910 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci A1, A2, B, listavci imajo meliorativno vrednost

Izravnalna doba: 10 let

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 160 let

Pomladitvena doba: 25 let

Gozdnogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje

OBNOVA

Razmerje razvojnih faz in stanje sestojev narekuje premišljen pristop pri obnovi gozdov. Zaradi ujm v preteklosti je delež mladovij relativno visok – 22 %. V pomlajencih se zadržano nadaljuje obnovo s ciljem osnovanja kakovostnega in raznovrstnega mladja, kar pri deležu smreke 99,7 % predstavlja poseben izziv. Pri snovanju pomladitvenih jeder je potrebno puščati biomaso (manjvredne sortimente, izletele lubadarke, odlomljena debela), na kateri se po nekaj letih začne pojavljati pomladek.

Predvidena je izvedba priprave tal (4,6 ha) in sadnje (4,6 ha), s katero želimo v smrekove sestoje vnesti tudi druge drevesne vrste (macesen, jelka, bukev, rdeči bor, gorski javor).

Obnovo bomo zaključili na 35 % površine pomlajencev (48,3 ha). Na 16 % površine debeljakov (59,5 ha) načrtujemo začetek obnove. To so starejši debeljaki, v katerih so cilji gospodarjenja že doseženi. Redčenja v drogovnjakih načrtujemo z intenzitetami do 20 %.

NEGA

V vseh razvojnih fazah z ukrepi nege preprečujemo nastanek smrekovih monokultur.

Višinska rast od mladja do letvenjakov je počasna. Zlasti mladja rastejo počasi in imajo majhen višinski prirastek. Tak tempo rasti je prilagoditev smreke na revna tla in surovo klimo. Prva leta raste drevo predvsem v koreninski sistem. Strukturo šopov ohranjamo do razvojne faze starejših drogovnjakov. Pri izvedbi nege pospešujemo vse vrasle listavce in skupine sajenega macesna.

Nega mladja (6,1 ha) in gošč (24 ha) je specifična, ker negujemo znotraj šopov. Vladajoča drevesa so izbranci, ki bodo z leti pridobivali na prednosti. Delo v mladju in gošči je omejeno na rahljanje pregostih šopov (nevarnost so preveč utesnjene krošnje in konkurenca v tleh). Pri negi smrekovih sestojev pospešujemo vse vrasle druge drevesne vrste.

Nega letvenjaka je predvidena na 51 ha. Z nego izboljšujemo vitkostno razmerje, pospešujemo redke vrasle listavce in močno sproščamo predvsem potencialno zelo kvalitetna drevesa. Redčenja v drogovnjakih (42,8 ha) so intenzivna, z intenzitetami 20 - 25 %. V čiste smrekove sestoje v fazi starejšega drogovnjaka in debeljaka se z redčenji načeloma ne posega, razen če obstaja utemeljen razlog (npr. ogrožena stabilnost sestojaja).

VARSTVO

Glede na velik delež iglavcev v lesni zalogi je potrebno posebno pozornost nameniti pravočasnemu odkrivanju žarišč podlubnikov in ob odkritju poskrbeti za pravočasno in učinkovito sanacijo.

Na prisojnih površinah so pogosta zimovališča jelenjadi in tam so zaznane poškodbe od objedenosti mladja, v mlajših drogovnjakih pa so tudi obgrižena debla. Na problematičnih površinah se lahko izvaja premaze vršičkov tudi na naravnem mladju, v mlajših drogovnjakih se posamezne kvalitetne izbrance po potrebi zaščitijo s trakovi.

V primeru paše živine v gozdu naj se to dosledno prijavlja inšpekciji.

Ukrepi**Preglednica 96/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka**

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	99,9	0,1	100,0
- ciljno %	99,9	0,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	522,5	0,5	523,0
- ciljna (m ³ /ha)	523,6	0,7	524,3
Prirastek (m ³ /ha)	10,35	0,02	10,37
Možni posek (m ³ /ha)	102,4	0,0	102,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	10,24	0,00	10,24
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	19,6	0,0	19,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	99,0	0,0	98,8
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 97/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m ³	13.981	56.014	0	0	0	18.685	88.680	19,6	99,0
	%	15,8	63,1	0,0	0,0	0,0	21,1	100,0		
Listavci	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Skupaj	m ³	13.981	56.014	0	0	0	18.685	88.680	19,6	98,8
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		

Preglednica 98/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvijo
Priprava tal	ha	4,62	4,62
Sadnja	ha	4,62	4,62
Obžetev	ha	5,69	38,42
Nega mladja	ha	6,13	6,13
Nega gošče	ha	23,95	23,95
Nega letvenjaka	ha	51,04	51,04
Nega ml. drogovnjaka	ha	42,78	42,78
Varstvo pred žuželkami	dni	40,00	40,00
Zaščita s premazom	ha	0,27	2,70
Obeleževanje sadik	kos	6.930	6.930
Zaščita z ograjo	m	3.400	3.400
Vzdrževanje grmišč	ha	3,40	3,40
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,50	3,50

9.1.4 Rastiščnogojitveni razred: 4 - Smrekovja mrzlišč v prisojnih legah - 00404

Spada med najmanjše rastiščnogojitvene razrede v GGE Pokljuka in zavzema 301,28 ha gozdov, kar predstavlja 6,4 % vseh gozdov in 7,4 % gospodarskih gozdov. Pokriva sestoje okoli Male in Velike ravni, Zmrzlico ter v Medvedovi konti. Sega od 1320 do 1600 m nadmorske višine.

Relief je razgiban, ponekod težko prehoden. Pobočja so strma do zelo strma (80 % površine z nakloni večjimi od 20 stopinj). Prevladujejo južne lege, le v predelu Medvedove konte in Velike ravni osojna. V celoti predstavlja ta RGR obsežno konkavno pobočno depresijo od oddelka 92 do 102, v katero se potegne mrzel zrak z osrednje planote. Kamnitost in skalnatost dosežeta do 30 %.

Matična kamnina je na več kot 98 % dolomitiziran apnenec, ostalo je karbonatna morena. Zaradi razgibanega reliefa so talni kompleksi zelo pestri. Na splošno prevladujeta prhninasta rendzina in sprsteninasta rendzina na 90 % površine, le v žepih in uleklinah so se razvila plitva in srednjegloboka lesivirana rjava tla, tako da prevladujejo plitva tla.

Celoten rastiščnogojitveni razred spada v gospodarsko kategorijo gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi in ležijo v drugem varstvenem območju TNP.

Vsi gozdovi so v zasebni lasti.

Med ekološkimi funkcijami je na prvi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biodiverzitete zaradi mirnih con Klek ter območij divjega petelina Zmrzlica in Nad planino Velika ravan. Med proizvodnimi funkcijami je poudarjena na prvi stopnji lesnoproizvodna funkcija v večini RGR.

STANJE GOZDOV**c) Rastišče**

Prevladuje rastiščni tip Smrekovje s smrečnim resnikom, ki predstavlja 84,4 % površine razreda, na 9,0 % je prisotno Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi, sledi mu Predalpsko jelovo bukovje (5,1 %), pojavljata pa se še Macesnovje in Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico.

Preglednica 99/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	PSGR	Površina (ha)	Delež (%)
643	Predalpsko jelovo bukovje	7,7	15,29	5,1
683	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	5,7	0,68	0,3
691	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	5,9	27,19	9,0
701	Macesnovje	3,7	3,74	1,2
802	Smrekovje s smrečnim resnikom	9,3	254,38	84,4
Skupaj		8,8	301,28	100,0

b) Stanje sestojevZgradba gozda

Velika večina sestojev v razredu je enomernih, malopovršinsko raznomernih sestojev je 5,7 %. Med enomernimi sestoji je največ debeljakov (58,5 %), sledijo mladovja (18,6 %) in sestoji v obnovi (16,9 %), drogovnjakov pa je 5,9 %.

Lesna zaloga in prirastek**Preglednica 100/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	2,5	7,3	26,3	32,8	31,1	519,7	100,0	5,57	99,9
Listavci	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,00	0,1
Skupaj	2,6	7,3	26,3	32,7	31,1	519,8	100,0	5,57	100,0

Lesna zaloga znaša 519,8 m³/ha. V lesni masi so praktično samo iglavci. Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih skupaj in pri iglavcih je naraščajoča, s skokom v III. in ploščatim vrhom v IV. in V. debelinskem razredu.

Sestoji v RGR priraščajo pod povprečjem, letni prirastek je nizek, 5,57 m³/ha. To znese 1,1 % na lesno zalogo.

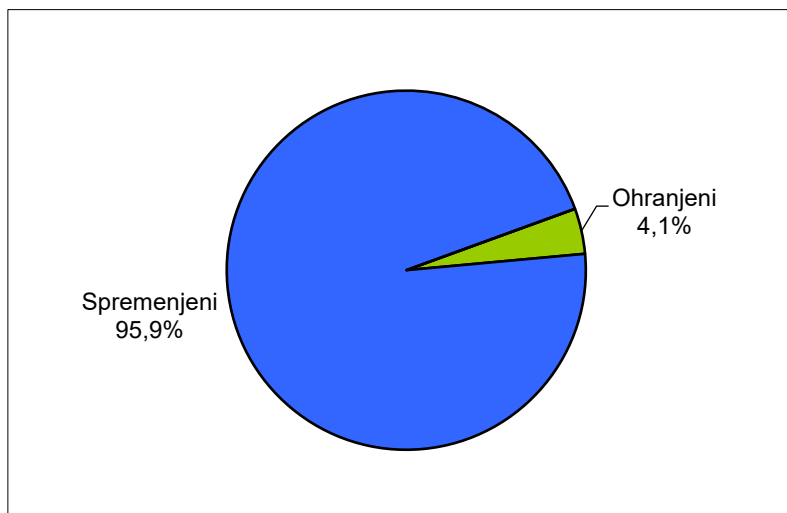
Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 101/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl. list.	Meh. list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	504,6	0,1	15,1	0,1	0,0	0,0
	%	97,1	0,0	2,9	0,0	0,0	0,0
Naravno stanje	%	87,9	6,7	2,0	3,0	0,3	0,1

Z veliko večino v drevesni sestavi prevladuje smreka, z 2,9 % je prisoten tudi macesen. Tudi v naravnem stanju močno prevladuje smreka, v opaznejšem deležu je prisotna jelka, posamično pa bukev, macesen, plemeniti listavci in mehki listavci.

Ohranjenost gozdov

Zaradi prevelikega deleža smreke na račun vseh ostalih drevesnih vrst imajo sestoji v tem RGR povečini spremenjeno drevesno sestavo, je pa razlika med naravnim in dejanskim deležem smreke relativno majhna (9,2 odstotnih točk). Delež gozdov z ohranjeno drevesno sestavo je 4,1 %.

Slika 14: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 102/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	52,94	6,7	6,7	26,4	60,2	84,7	13,3	2,0	0,0	6,3	4,5	14,4	74,8
Drogovnjak	16,78	91,7	8,3	0,0	0,0	0,0	60,8	39,2	0,0	79,9	20,1	0,0	0,0
Debeljak	166,35					69,5	30,5	0,0	0,0	10,2	89,8	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	48,10					71,4	28,6	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	17,11					44,9	55,1	0,0	0,0				
Skupaj:	301,28												

Velika večina sestojev v razredu je enomernih, malopovršinsko raznomernih sestojev je 5,7 %. Debeljakov v RGR je 58,5 %, mladovij 18,6 %, sestojev v obnovi 16,9 % in drogovnjakov 5,9 %.

Več kot polovico mladovja ima slabo zasnovo, petino pa pomanjkljivo. Pri drogovnjakih je stanje obratno: 91,7 % ima bogato zasnovo, 8,3 pa dobro.

Negovanost je najboljša pri mladovju, 84,7 % jih je negovanih, 13,3 % pa pomanjkljivo negovanih. Drogovnjakov je dobra polovica pomanjkljivo negovanih, ostali so nenegovani. V debeljakih in sestojih v obnovi prevladujejo negovani sestoji, približno 1/3 pa jih je pomanjkljivo negovanih. V raznomernih sestojih pa je približno polovica negovanih, polovica pa nenegovanih.

V mladovju prevladuje pretrgan sklep, v drogovnjakih tesen, v debeljakih pa normalen sklep.

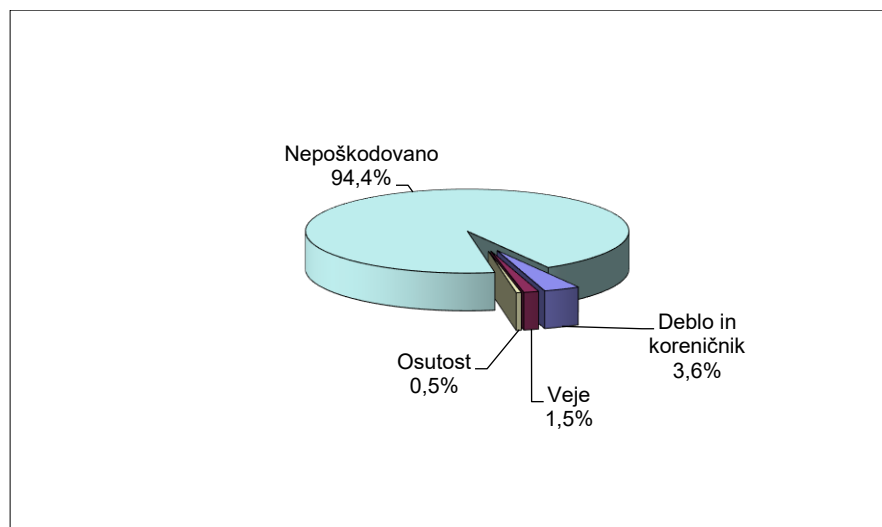
Kakovost drevja**Preglednica 103 /K: Kakovost drevja**

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	763	3,3	22,7	48,6	21,6	3,8
Macesen	12	0,0	41,7	25,0	25,0	8,3
Bukev	4	0,0	0,0	0,0	75,0	25,0
Skupaj iglavci	775	3,2	23,0	48,2	21,7	3,9
Skupaj listavci	4	0,0	0,0	0,0	75,0	25,0
Skupaj	779	3,2	22,8	48,0	22,0	4,0

Kakovost smreke je porazdeljena zvonasto, z vrhom pri oceni dobro, pri macesnu prevladuje prav dobra kakovost, pri bukvi pa zadovoljiva. Število dreves macesna in bukve je majhno, zato ocena kakovosti ni reprezentativna.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost dreves je na nivoju enote, močnejše poškodovanih dreves je 5,6 %. Prevladujejo poškodbe debla in koreničnika (3,6 % dreves), ki so večinoma povzročene pri poseku in spraviu lesa. Poškodbe vej (tudi odlomljeni vrhovi) so prisotne pri 1,5 % dreves.

Slika 15: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovan posek je bil realiziran 99,6 %, iglavci so predstavljali praktično ves posek. Negovalnih sečenj je bilo 42,0 %, kar predstavlja največji delež negovalnih sečenj v vseh RGR-jih. Večina (91,8 %) je bila pomladitvenih sečenj. Sanitarnih sečenj je bilo 55,3 % (najmanj od ostalih RGR), od teh je bilo največ, 50,5 % poseka zaradi vetra, s 33,8 % pa sledi posek zaradi insektov.

Sadnja, zaščita s premazom in sadnja plodonosnega drevja so bili opravljeni v vsaj dvakratnih količinah načrtovanih del. Nega mlajših razvojnih faz je bila slabo realizirana: nega gošče je imela

52,9 %, nega letvenjaka pa 29,9 % realizacijo, nega mladja in mlajšega drogovnjaka pa ni bila realizirana.

Varstvo pred žuželkami ni bilo načrtovano, realizirano pa je bilo v obsegu 7 dni.

Skoraj štirikratno realizacijo ima tudi vzdrževanje grmišč, vzdrževanje vodnih površin pa ni bilo izvedeno.

Preglednica 104/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	20.631	20.549	99,6
Listavci	m ³	6	2	28,3
Skupaj	m³	20.637	20.551	99,6
Gojitvena in varstvena				
Sadnja	ha	0,25	0,50	200,0
Obžetev	ha	1,25	0,55	44,0
Nega mladja	ha	0,73	0,00	0,0
Nega gošče	ha	2,74	1,45	52,9
Nega letvenjaka	ha	2,84	0,85	29,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,96	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,15	0,55	366,7
Zaščita s količenjem	kos	238	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	7,00	-
Vzdrževanje grmišč	ha	1,10	4,15	377,3
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	8,13	16,63	204,6

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Dele odsekov 92A, 104A in 103A smo zaradi kvalitetnejših metod pridobivanja daljinskih podatkov (lidar posnetki) premaknili v RGR 7 oziroma RGR 8 (Varovalni gozdovi in Gozdovi v prvem varstvenem območju TNP). Hkrati smo s tem ureditvenim obdobjem gozdne ceste vključili v masko gozda, kar na koncu rezultira v spremenjeni površini RGR-ja.

V lesni zalogi so praktično samo iglavci, zato so tudi podatki vezani na iglavce. Po naraščanju lesne zaloge do leta 2016, je letos zaloga padla na 519,7 m³/ha.

Prirastek se je v tem desetletju močno znižal in je na najnižji ravni od leta 1986. Trend upadanja prirastka je sicer opazen že od leta 2016.

Letni realizirani posek se je v prejšnjem desetletju izrazil povečal, kar je posledica tega, da smo v prejšnjem desetletju zaradi prevelikega deleža debeljakov le-te pospešeno uvajali v obnovo. Možni posek v tem ureditvenem obdobju ostaja na 98,3 % prirastka.

Preglednica 105/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1986 do 2026

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1986	229,37	359,1	0,7	359,8	6,1	0,0	6,1	2,7	0,0	2,7
1996	295,54	407,2	0,6	407,8	7,3	0,0	7,3	1,8	0,0	1,8
2006	307,14	511,1	1,2	512,2	8,1	0,0	8,1	3,4	0,0	3,4
2016	307,02	575,7	0,4	576,1	7,2	0,0	7,2	6,7	0,0	6,7
2026	301,28	519,7	0,1	519,8	5,6	0,0	5,6	5,5	0,0	5,5

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Celotna drevesna sestava se od leta 1986 ni bistveno spremenila. Veliko večino zaloge predstavlja smreka, v nekaj odstotkih pa se pojavlja še macesen in zelo redko bukev.

Preglednica 106/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1986 do 2026

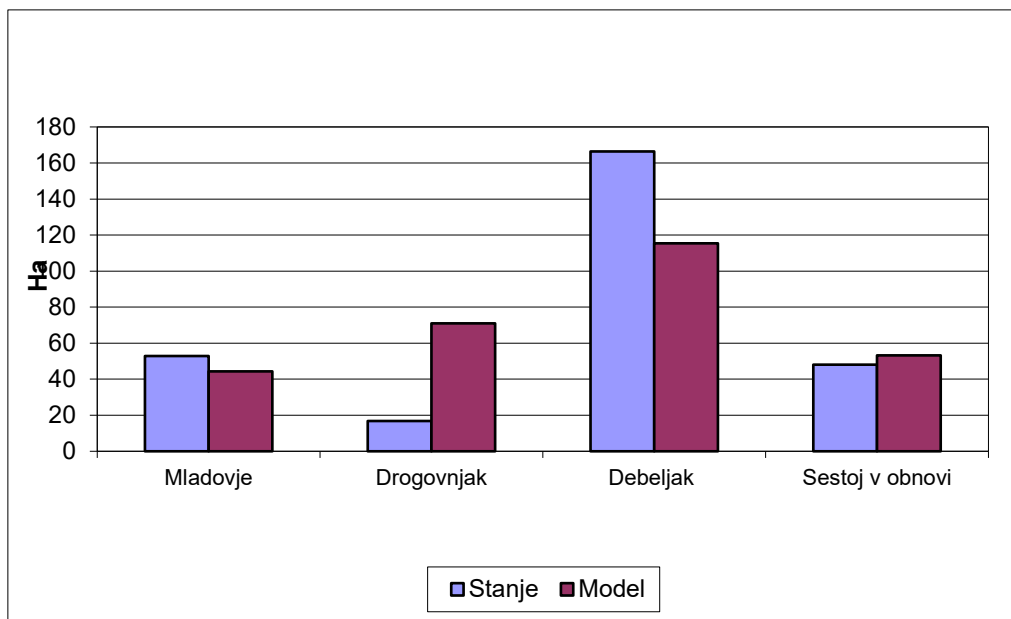
Leto	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev
1986	96,4	0,0	3,3	0,2
1996	97,1	0,0	2,8	0,1
2006	97,2	0,0	2,5	0,2
2016	98,6	0,0	1,4	0,0
2026	97,1	0,0	2,9	0,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 107/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model		Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze let	Delež	Modelna površina		
	ha	%		%	ha	%	ha
Mladovje	52,94	17,6	25	14,7	44,4	2,9	8,54
Drogovnjak	16,78	5,6	40	23,6	71,04	-18,0	-54,26
Debeljak	166,35	55,1	65	38,3	115,44	16,8	50,91
Sestoj v obnovi	48,10	16,0	30	17,7	53,28	-1,7	-5,18
Enomerni skupaj	284,17	94,3	160	94,3	284,17		
Raznomerno (sk-gnz)	17,11	5,7		5,7	17,11		
Skupaj:	301,28	100,0		100,0	301,28		

Primerjava dejanskega z modelnim stanjem kljub intenziviranju uvajanja v obnovo v prejšnjem desetletju še vedno kaže na občutno prevelik delež debeljakov (50,91 ha). Podobno je bilo tudi v prejšnjem obdobju. V mladovjih in sestojih v obnovi je stanje dokaj uravnoteženo, opazen pa je tudi velik primanjkljaj drogovnjakov. Pomladitvena doba je dolga, zato smo tempo uvajanja v obnovo nekoliko upočasnili, v tem desetletju jo načrtujemo na 21,6 ha.

Slika 16: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 93,9 %, macesen 6,0 %, bukev 0,1 %

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 14,7 %, drogovnjaki 14,5 %, debeljaki 45,8 %, sestoji v obnovi 19,3 %, malopovršinsko raznomerni sestoji 5,7 %

Ciljna lesna zaloga: 521,7 m³/ha (iglavci 521,6 m³/ha, listavci 0,1 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 860 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci A1, A2, B, listavci imajo meliorativno vrednost

Izravnalna doba: 20 let

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 160 let

Pomladitvena doba: 30 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje

OBNOVA

Obnova gozdov temelji na naravni obnovi s snovanjem pomladitvenih jader (vrzeli) v sestojih debeljakov. Pomlajevanje je zaradi nizkih temperatur, kratke vegetacijske dobe in zeliščne plasti počasno in dolgotrajno. Pomladitvena jedra se oblikuje malopovršinsko, praviloma v velikosti do 2–5 arov. Večje vrzeli niso priporočljive, saj se zaradi delovanja vetra pogosto širijo. Ugotovljen je trend izrazitega povečevanja vrzeli, predvsem zaradi širjenja obstoječih robov, zato je pri odpiranju sestojev potrebna previdnost in nižja intenziteta ukrepanja. Pri umeščanju vrzeli je treba izbirati mesta s predhodnim vznikom mladja ali v bližini semenskih dreves. Pomembna je orientacija vrzeli – ugodne so lege, kjer je omogočeno zadostno osončenje, pri čemer se mladje najpogosteje pojavlja

od sredine proti severnemu robu vrzeli. Širjenje vrzeli naj se usmerja predvsem proti severu oziroma severozahodu. Vznik mladja je močno odvisen od starosti vrzeli, bistveno manj pa od njihove velikosti. V prvem desetletju po nastanku vrzeli je razvoj mladja počasen, pokrovnost tal z mladjem nizka. Ključen dejavnik za uspešen vznik mladja je mrtva lesna biomasa. Pri obnovi je potrebno puščati panje, odlomljena debla in druge manjvredne sortimente, saj se mladje pogosto pojavlja prav na odmrli lesni biomasi.

Umetna obnova se uporablja kot dopolnitev na površinah brez pomladka ali z zelo nizko pokrovnostjo. Sadi se predvsem macesen, jelka, rdeči bor, z namenom povečanja vrstne pestrosti in stabilnosti sestojev. Sadnja je predvidena na 1,74 ha, na isti površini se predhodno izvede tudi priprava tal.

V zadnjem desetletju se je v tem RGR precej debeljakov uvedlo v obnovo. Nastala so manjša pomladitvena jedra na katerih se postopoma razvija naravni pomladek. Zaradi dolge pomladitvene dobe, se bo v naslednjem desetletju v obnovo uvedlo samo 13 % debeljakov, kar predstavlja 21,6 ha. Obnovo se bo zaključilo na 30 % površine pomlajencev. Pri končnih sečnjah je nujno paziti na obstoječe mladje.

NEGA

Delež mladovij je v zadnjem desetletju močno narasel – na 17,6 %. Zasnove so slabe, saj so pomladitvene dobe zaradi neugodnih razmer zelo dolge.

Obžetve (13,2 ha) se izvajajo v obliki lijakov. Drugi negovalni ukrepi so potrebni le na izjemno majhnih površinah, saj ima večina mladovij slabo zasnovo, zato je treba počakati več desetletij, da se krošnje mladih dreves sklenejo. Pri vseh ukrepih v mladovijah se prednostno pospešujejo vse drevesne vrste, razen smreke, z namenom preprečevanja nastanka smrekovih monokultur. Pri ukrepih nege naj se ohranja šopasta rast.

VARSTVO

Glede na velik delež iglavcev v lesni zalogi je potrebno posebno pozornost namenjati pravočasnemu odkrivanju žarišč podlubnikov ter podrtih dreves in ob odkritju poskrbeti za pravočasno in učinkovito sanacijo.

Za zaščito sadik naj se uporabi lesene ograje (1.300 m), ki ščitijo sadike zanesljivo in jih po odsluženosti ni potrebno pospraviti iz gozda. Za zaščito sadik, ki so bile posajene v preteklem desetletju in niso posajene v ograji naj se poslužuje zaščite s premazi ali zaščitnim škropivom (0,45 ha).

Ukrepi

Preglednica 108/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	100,0	0,0	100,0
- ciljno %	99,9	0,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	519,7	0,1	519,8
- ciljna (m ³ /ha)	521,6	0,1	521,7
Prirastek (m ³ /ha)	5,57	0,00	5,57
Možni posek (m ³ /ha)	54,7	0,0	54,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	5,48	0,00	5,48
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	10,5	0,0	10,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	98,3	0,0	98,3
Izravnalna doba (let)	20	20	20

Preglednica 109/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m ³	2.171	11.491	0	0	0	2.838	16.500	10,5	98,3
	%	13,2	69,6	0,0	0,0	0,0	17,2	100,0		
Listavci	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Skupaj	m ³	2.171	11.491	0	0	0	2.838	16.500	10,5	98,3
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		

Preglednica 110/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvijo
Priprava tal	ha	1,74	1,74
Sadnja	ha	1,74	1,74
Obžetev	ha	1,83	13,19
Nega gošče	ha	0,40	0,40
Nega letvenjaka	ha	3,18	3,18
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,11	1,11
Zaščita s premazom	ha	0,09	0,45
Obeleževanje sadik	kos	2.610	2.610
Zaščita z ograjo	m	1.300	1.300
Vzdrževanje grmišč	ha	3,30	3,30
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,50	3,00

9.1.5 Rastiščnogojitveni razred: 5 – Subalpinska smrekovja - 00405

Ta rastiščnogojitveni razred obsega 662,28 ha gozdov na Lemovcah, severnih pobočjih Mesnovca, v Jeromovih jamah, Krucmanovih kontah in nad Medvedovcem ter predstavlja 14,0 % vseh gozdov v enoti in 16,2 % gospodarskih gozdov. Zajema boljše subasociacije združbe *Adenostylo glabrae* – *Piceetum*. Segra od 1350 do 1450 m nadmorske višine.

Porašča srednje strma pobočja s precejšnjo kamnitostjo in skalovitostjo, ki doseže do 20 %, na grebenih celo več in otežuje prehodnost. Prevladujejo vzhodne in južne lege.

Na več kot 80 % površine je matična kamnina predvsem dolomitiziran apnenec, ostalo predstavlja karbonatna morena. Zaradi karbonatne podlage in velike količine padavin je izpiranje intenzivno, zato prevladujejo rendzine. Največ površine pokrivata prhninasta in sprsteninasta rendzina. Srednje globoka lesivirana rjava tla najdemo v žepih in redkih zaravninah – več jih je le v Krucmanovih kontah, kjer je tudi kamnitost majhna in kjer najdemo celo površinsko zaglejena rjava tla.

Celoten RGR je uvrščen v kategorijo gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni (II. in III. varstveno območje TNP).

Skoraj vsi gozdovi so v zasebni lasti (99,7 %), ostalo pa v državni.

Med ekološkimi funkcijami je na prvi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biodiverzitete zaradi mirne cone Mesnovec ter območij divjega petelina Mesnovec-visoko, Lemovce, Javorov vrh, Pri Rupah in Miščovec. Med socialnimi funkcijami so na prvi stopnji poudarjene rekreacijska in turistična funkcija zaradi turistično-rekreativnega območja Rudno polje-Zajavornik (smučarsko tekaške proge in smučišče Viševnik), obrambna funkcija zaradi vojašnice na Rudnem polju in okolice ter klimatska funkcija na območju Rudnega polja in smučišča Viševnik. Med proizvodnimi funkcijami sta poudarjeni na prvi stopnji lesnoproizvodna funkcija v večini RGR in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin zaradi območja nadpovprečnega nabiranja gozdnih dobrin na območju planote.

V RGR se lokalno nahaja habitatni tip kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (*Vaccinio-Piceetea*).

STANJE GOZDOV

d) Rastišče

Rastiščno zelo homogen RGR, saj gozdni rastiščni tip Planinskega smrekovja na karbonatni podlagi pokriva 89,3 % površine. S po približno 5 % sta zastopana še Predalpsko jelovo bukovje in Smrekovje s smrečnim resnikom. Zlasti v spodnjih reliefnih legah najdemo na rastiščih planinskega smrekovja zelo kvalitetne sestoje, primerne tudi za vzgojo resonančnega lesa.

Preglednica 111/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	PSGR	Površina (ha)	Delež (%)
643	Predalpsko jelovo bukovje	7,7	37,85	5,7
691	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	5,9	590,94	89,3
701	Macesnovje	3,7	3,37	0,5
801	Smrekovje s trikrpim bičnikom	6,8	0,12	0,0
802	Smrekovje s smrečnim resnikom	9,3	30,00	4,5
Skupaj		6,1	662,28	100,0

b) Stanje sestojevZgradba gozda

Vsi sestoji v razredu so enomerni, med njimi je največ debeljakov (62,3 %), sledijo sestoji v obnovi (16,7 %) in mladovja (14,2 %), drogovnjakov pa je 6,7 %.

Lesna zaloga in prirastek**Preglednica 112/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	3,2	10,6	23,2	26,0	37,0	610,0	100,0	9,03	99,9
Listavci	36,2	42,8	12,8	8,2	0,0	0,2	0,0	0,00	0,1
Skupaj	3,2	10,6	23,2	26,0	37,0	610,2	100,0	9,03	100,0

Lesna zaloga znaša 610,2 m³/ha. V lesni masi so samo iglavci. Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih skupaj in pri iglavcih je naraščajoča, s skokom v III. in vrhom v V. debelinskem razredu.

Sestoji v RGR priraščajo dobro, letni prirastek je 9,03 m³/ha, malo pod nivojem prirastka v gospodarskih gozdovih. To znese 1,5 % na lesno zalogo.

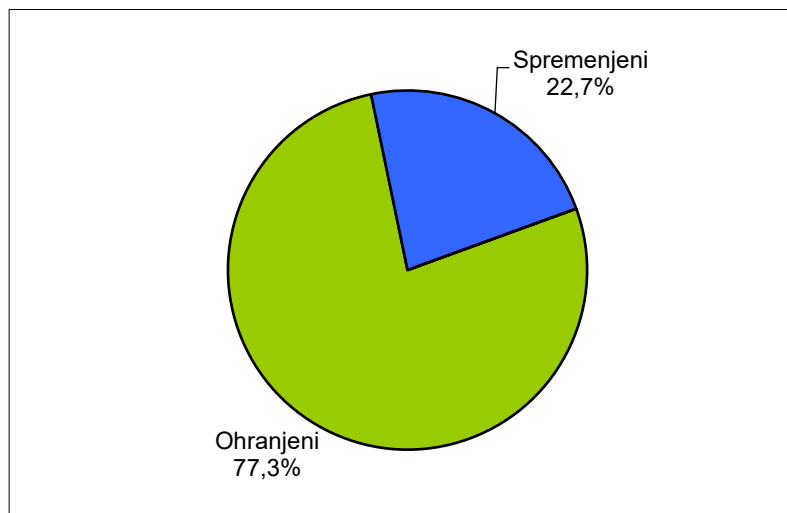
Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 113/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl. list.	Meh. list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	607,1	1,2	1,8	0,1	0,0	0,0
	%	99,5	0,2	0,3	0,0	0,0	0,0
Naravno stanje	%	70,5	10,9	9,5	7,1	1,1	0,9

Z veliko večino v drevesni sestavi prevladuje smreka, z 1,8 % in 1,2 % sta prisotna še macesen in jelka, posamično bukev. Tudi v naravnem stanju prevladuje smreka, v opaznejšem deležu so prisotni še jelka, macesen in bukev, posamično pa plemeniti listavci in mehki listavci.

Ohranjenost gozdov

Po ohranjenosti drevesne sestave je ta RGR najbližje naravni drevesni sestavi. Tako ima 77,3 % gozdov ohranjeno drevesno sestavo, 22,7 % pa spremenjeno.

Slika 17: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 114/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	94,00	18,6	13,4	24,3	43,7	40,5	53,6	5,9	0,0	14,3	7,7	30,3	47,7
Drogovnjak	44,63	70,1	29,9	0,0	0,0	13,0	54,4	32,6	0,0	44,3	55,7	0,0	0,0
Debeljak	412,88					37,2	62,4	0,4	0,0	18,2	81,8	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	110,77					45,6	54,2	0,2	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Skupaj:	662,28												

Vsi sestoji v razredu so enomerni, med njimi je največ debeljakov (62,3 %), sledijo sestoji v obnovi (16,7 %) in mladovja (14,2 %), drogovnjakov pa je 6,7 %.

Največ mladovij ima slabo zasnovo, sledijo mladovja s pomanjkljivo in bogato zasnovo. Pri drogovnjakih je stanje obratno: 70,1 % ima bogato zasnovo, 29,9 pa dobro.

Negovanost polovice mladovij in sestojev v obnovi je pomanjkljiva, ostali so v večini negovani. Pri drogovnjakih prevladuje pomanjkljiva negovanost, 32,6 % pa jih je nenegovanih. Tudi pri debeljakih prevladuje pomanjkljiva negovanost, 37,2 % pa jih je negovanih.

Večina mladovij ima pretrgan in rahel sklep, večina drogovnjakov pa normalen in tesen sklep. Pri debeljakih prevladuje normalen sklep.

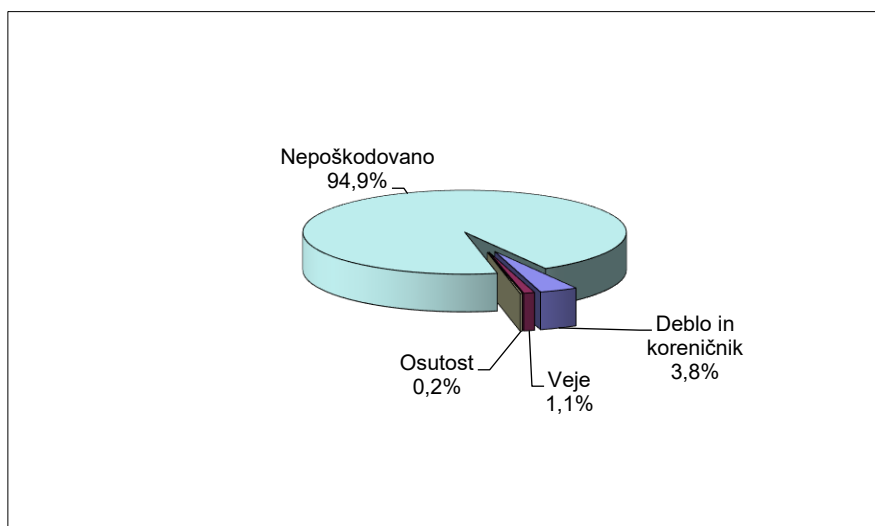
Kakovost drevja**Preglednica 115 /K: Kakovost drevja**

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1.489	5,4	33,7	43,9	16,1	0,9
Macesen	3	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	1.492	5,4	33,8	43,8	16,1	0,9
Skupaj	1.492	5,4	33,8	43,8	16,1	0,9

Pri smreki prevladujeta dobra in prav dobra kakovost. Število ostalih drevesnih vrst je premajhno, da bi lahko dali relevanten opis kakovosti.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost dreves je pod nivojem enote, močnejše poškodovanih dreves je 5,1 %. Prevladujejo poškodbe debla in koreninika (3,8 % dreves), ki so večinoma povzročene pri poseku in spravilu lesa. Poškodbe vej (tudi odlomljeni vrhovi) so prisotne pri 1,1 % dreves.

Slika 18: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe**ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA**

Načrtovan posek je bil realiziran 85,4 %, iglavci so predstavljali praktično ves posek. Negovalnih sečenj je bilo 16,8 %, večina (96,9 %) je bila pomladitvenih sečenj. Sanitarnih sečenj je bilo 71,2 %, približno polovico zaradi vetra, polovico pa zaradi insektov.

Sadnja je bila izvedena v takih količinah, kot je bila načrtovana, na 16,54 ha se je izvedla tudi priprava tal, ki sicer ni bila načrtovana. Dobra oziroma presežena je bila izvedba obžetev in zaščitnih del (zaščita s premazom, zaščita s količenjem in zaščita z ograjo). Zelo dobra je bila tudi realizacija nege mlajših razvojnih faz. Nega mladja se je izvedla na 5,40 ha, kar je krepko nad načrtovano količino, nega gošče je imela 149,5 % realizacijo, zadovoljiva je tudi realizacija nege letvenjaka.

Od biomeliorativnih del sta bila realizirana vzdrževanje grmišč (284,0 %) ter sadnja plodonosnega drevja (52,7 %).

Varstvo pred žuželkami ni bilo načrtovano, realizirano pa je bilo v obsegu 16,54 dni.

Preglednica 116/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	59.956	51.196	85,4
Listavci	m ³	4	2	38,3
Skupaj	m³	59.960	51.198	85,4
Gojitvena in varstvena				
Priprava tal	ha	0,00	16,54	-
Sadnja	ha	4,30	4,42	102,8
Obžetev	ha	21,50	18,45	85,8
Nega mladja	ha	0,23	5,40	2.347,8
Nega gošče	ha	4,38	6,55	149,5
Nega letvenjaka	ha	12,61	8,15	64,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,07	1,20	29,5
Zaščita s premazom	ha	15,45	17,59	113,9
Zaščita s količenjem	kos	775	2.350	303,4
Zaščita z ograjo	m	0,00	400	-
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	16,54	-
Vzdrževanje grmišč	ha	1,75	4,97	284,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	56,91	30,01	52,7

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

S tem ureditvenim obdobjem smo gozdne ceste vključili v masko gozda, kar na koncu rezultira v nekoliko večji površini RGR-ja.

V lesni zalogi so praktično samo iglavci, zato so tudi podatki vezani na iglavce. Po naraščanju lesne zaloge do leta 2016, je letos zaloga padla na 610,2 m³/ha.

Prirastek se v tem desetletju ni bistveno spremenil, že od leta 1986 je opazno rahlo nihanje.

Letni realizirani posek se je v prejšnjem desetletju še malenkost povečal in je največji od leta 1986.

Možni posek v tem ureditvenem obdobju ostaja na ravni prirastka.

Preglednica 117/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1986 do 2026

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m³/ha			m³/ha			m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1986	654,78	453,9	0,3	454,2	9,7	0,0	9,7	5,9	0,0	5,9
1996	634,10	482,6	0,3	482,9	9,3	0,0	9,3	3,7	0,0	3,7
2006	651,44	578,3	1,1	579,4	10,6	0,0	10,7	7,0	0,0	7,0
2016	650,91	639,2	0,3	639,5	8,9	0,0	8,9	7,7	0,0	7,7
2026	662,28	610,0	0,2	610,2	9,0	0,0	9,0	9,0	0,0	9,0

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Celotna drevesna sestava se od leta 1986 ni bistveno spremenila. Veliko večino zaloge predstavlja smreka, posamično pa se pojavljata še macesen in jelka, zelo redko bukev in mehki listavci.

Preglednica 118/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1986 do 2026

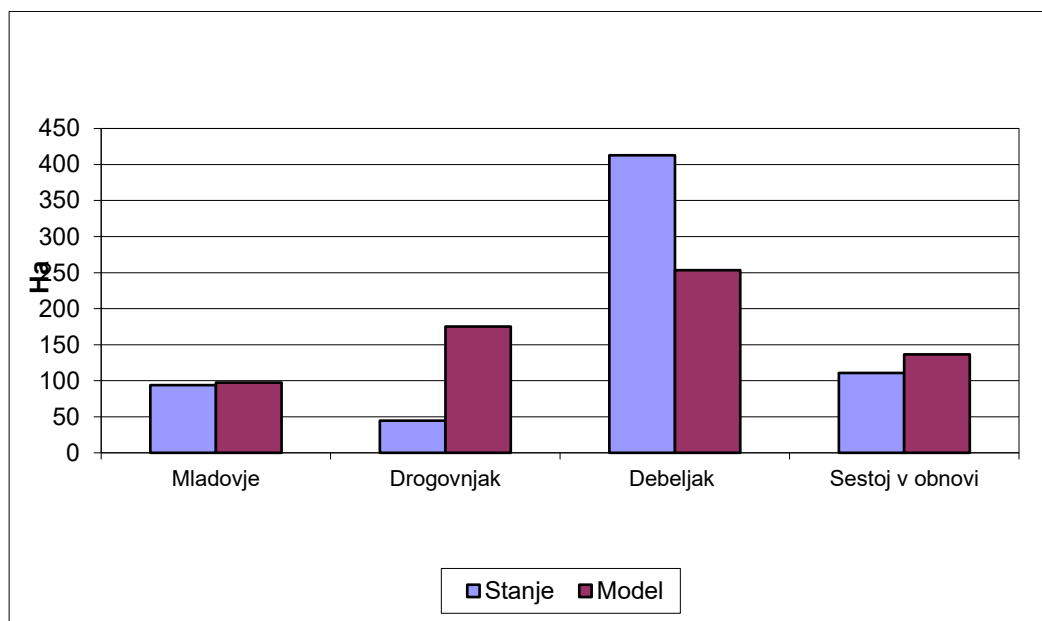
Leto	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Meh. list.
1986	99,6	0,0	0,3	0,1	0,0
1996	99,7	0,0	0,2	0,0	0,0
2006	99,4	0,1	0,3	0,1	0,1
2016	99,9	0,0	0,1	0,0	0,0
2026	99,5	0,2	0,3	0,0	0,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 119/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model		Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina		
	ha	%	let	%	ha	%	ha
Mladovje	94,00	14,2	25	14,7	97,39	-0,5	-3,39
Drogovnjak	44,63	6,7	45	26,5	175,31	-19,8	-130,68
Debeljak	412,88	62,4	65	38,2	253,22	24,2	159,66
Sestoj v obnovi	110,77	16,7	35	20,6	136,35	-3,9	-25,58
Enomerni skupaj	662,28	100,0	170	100,0	662,28		
Skupaj:	662,28	100,0		100,0	662,28		

Primerjava dejanskega z modelnim stanjem kaže na občutno prevelik delež debeljakov (159,66 ha). Podobno je bilo tudi v prejšnjem ureditvenem obdobju. Zaradi velikega deleža sanitarnih sečenj smo načrtovane obnove in uvode v obnovo realizirali le 21,3 %. V mladovjih in sestojih v obnovi je stanje dokaj uravnoteženo, delež mladja se je glede na prejšnje ureditveno obdobje zvišal, delež sestojev v obnovi pa malenkost znižal. Opazen je velik primanjkljaj drogovnjakov, manjka jih 130,68. Pomladitvena doba je dolga, zato uvod v obnovo in obnova količinsko ostajata na podobno visoki ravni kot v prejšnjem desetletju.

Slika 19: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava: smreka 97,0 %, jelka 1,0 %, macesen 2,0 %

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 17,4 %, drogovnjaki 17,0 %, debeljaki 37,9 %, sestoji v obnovi 27,7 %

Ciljna lesna zaloga: 611,1 m³/ha (iglavci 610,9 m³/ha, listavci 0,2 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 750 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci A2, B, listavci imajo meliorativno vrednost

Izravnalna doba: 30 let

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 170 let

Pomladitvena doba: 35 let

Gozdogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje.

OBNOVA

Obnova temelji na naravni obnovi s snovanjem pomladitvenih jeder (vrzeli), saj so razmere za pomlajevanje zaradi nizkih temperatur in kratke vegetacijske dobe zahtevne. Za uspešen vznik mladja je ključna povečana osvetljenost, ki nadomešča pomanjkanje toplote. V šibko presvetljenih sestojih se mladje ne pojavlja, temveč se tla zaraščajo s travo in borovnico. Vrzeli se zato oblikujejo malopovršinsko, praviloma v velikosti do 2–5 arov, in naj bodo prilagojene terenu. Mladje se pojavlja v obliki šopov na ugodnih mikrolokacijah, kot so trohneči koreničniki, okolica štorov in uleknine.

Pomembno je ohranjanje mrtve lesne biomase, ki omogoča uspešnejši vznik. Širjenje pomladitvenih jeder poteka postopno z roba, glede na uspešnost pomladitve in stabilnost starega sestoja.

Umetna obnova s sadnjo (2,6 ha) se uporablja z namenom povečanja vrstne pestrosti in stabilnosti sestojev. Sadi se macesen, jelka, bukev in gorski javor.

Obnovo bomo zaključili na 30 % površine pomlajencev (33,2 ha). Na 20 % površine debeljakov (82,6 ha) načrtujemo začetek obnove. To so starejši debeljaki, v katerih so cilji gospodarjenja že doseženi in del razgrajenih, manj kvalitetnih starejših debeljakov.

NEGA

Le 14 % površin v tem RGR poraščajo mladovja, ki imajo v povprečju pomanjkljive zasnovе saj je pomladitvena doba dolga.

Obžetve (29,5 ha) načrtujemo na vseh površinah, kjer se je in se še bo izvedla obnova s sadnjo. V mladju in gošči se izvaja zmerno rahljanje šopov in odstranjevanje poškodovanih osebkov. Pospešujejo se vsi prisotni listavci (zlasti jerebika, bukev, vrbe) ter macesen in jelko. Zaradi počasne rasti so ukrepi zadržani in malointenzivni.

V letvenjakih (11 ha) in drogovnjakih (7,8 ha) se izvajajo zadržana redčenja s ciljem izboljšanja stabilnosti in doseganja ustreznega vitkostnega razmerja. Ohranja se struktura šopov, listavcev se ne odstranjuje. Intenziteta redčenj je praviloma do 20 %.

V debeljakih se izvajajo zmerna izbiralna redčenja, s poudarkom na stabilnosti in ohranjanju vrstne pestrosti. Posegi naj bodo previdni, da se omejuje nevarnost vetrolomov.

VARSTVO

Glede na velik delež iglavcev v lesni zalogi je potrebno posebno pozornost namenjati pravočasnemu odkrivanju žarišč podlubnikov ter podrtih dreves in ob odkritju poskrbeti za pravočasno in učinkovito sanacijo.

Za zaščito sadik naj se uporabi lesene ograje (1.940 m), ki ščitijo sadike zanesljivo in jih po odsluženosti ni potrebno pospraviti iz gozda.

Ukrepi

Preglednica 120/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	100,0	0,0	100,0
- ciljno %	100,0	0,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	610,0	0,2	610,2
- ciljna (m ³ /ha)	610,9	0,2	611,1
Prirastek (m ³ /ha)	9,03	0,00	9,03
Možni posek (m ³ /ha)	90,0	0,0	90,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	9,00	0,00	9,00
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	14,8	0,0	14,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	99,7	0,0	99,7
Izravnalna doba (let)	30	30	30

Preglednica 121/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							% od LZ		% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni								
Iglavci	m ³	8.028	41.862	0	0	0	9.720	59.610	14,8	99,7		
	%	13,5	70,2	0,0	0,0	0,0	16,3	100,0				
Listavci	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0		
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				
Skupaj	m ³	8.028	41.862	0	0	0	9.720	59.610	14,8	99,6		
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				

Preglednica 122/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvijo
Priprava tal	ha	2,60	2,60
Sadnja	ha	2,60	2,60
Obžetev	ha	4,24	29,48
Nega mladja	ha	2,64	2,64
Nega gošče	ha	4,80	4,80
Nega letvenjaka	ha	11,01	11,01
Nega ml. drogovnjaka	ha	7,81	7,81
Zaščita z ograjo	m	1.940	1.940
Varstvo pred žuželkami	dni	13	13
Obeleževanje sadik	kos	5.520	5.520
Vzdrževanje grmišč	ha	5,70	5,70
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,50	3,00

9.1.6 Rastiščnogojitveni razred: 6 - Subalpinska smrekovja na ekstremnih rastiščih - 00406

Pokriva 379,03 ha gozdov v okolici Kleka, vrhnji del Mesnovca ter velik del pobočnega pasu od Jeromovih jam do planine Mala raven in predstavlja 8,0 % vseh gozdov v GGE in 9,2 % gospodarskih gozdov. V tem rastiščnogojitvenem tipu so zbrane ekstremnejše subasociacije združbe *Adenostylo – glabrae Piceetum*, ki se nahajajo tik pod varovalnimi gozdovi v nadmorski višini 1400 m – 1600 m.

Reliefno so to srednje strma in strma pobočja, kamnitost in skalovitost je okoli 20 %, ki se na grebenih še poveča. Prehodnost otežujejo tudi kraška brezna, kotanje in skoki. Prevladujejo prisojne lege.

Kot matična kamnina nastopata le apnenec in dolomitiziran apnenec. Zaradi ostre klime, obilnih padavin, ki organsko substanco spirajo v notranjost ali po pobočju navzdol, kot talne enote prevladujejo skoraj izključno rendzine. Na Mesnovcu sta najpogostejši prhninasta in sprsteninasta rendzina. Na pobočju med Jeromovimi jamami in Malo ravno najdemo poleg teh dveh rendzin še tangel rendzino. V okolici Kleka pa prevladujejo proto, prhninasta in sprsteninasta rendzina.

Celoten RGR je uvrščen v gospodarsko kategorijo gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi in večinoma leži v drugem varstvenem območju, del pa v tretjem varstvenem območju TNP.

Praktično vsi gozdovi (99,9 %) so v zasebni lasti, ostanek pa v državni.

Med ekološkimi funkcijami je na prvi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biodiverzitete zaradi mirnih con Klek in Mesnovec ter območij divjega petelina Mesnovec-Visoko, Lemovce, Pri Rupah in Bratova peč. Med socialnimi funkcijami so na prvi stopnji poudarjene rekreacijska in turistična funkcija zaradi turistično-rekreativnega območja Rudno polje-Zajavornik (smučarsko tekaške proge in smučišče Viševnik), obrambna funkcija zaradi vojašnice na Rudnem polju in okolice ter klimatska funkcija na območju Rudnega polja in smučišča Viševnik.

V RGR se lokalno nahaja habitatni tip kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (Vaccinio-Piceetea).

STANJE GOZDOV

e) *Rastišče*

Razredu dajejo pečat smrekovi rastiščni tipi. Prevladujoč tip je Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi, ki pokriva 74,8 % površine. Z omembe vrednim deležem so prisotni še Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico (8,7 %), Macesnovje (6,1 %), Predalpsko jelovo bukovje (5,9 %) in Smrekovje s smrečnim resnikom (4,2 %).

Preglednica 123/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	PSGR	Površina (ha)	Delež (%)
634	Alpsko bukovje s črnim telohom	7,2	1,12	0,3
643	Predalpsko jelovo bukovje	7,7	22,20	5,9
683	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	5,7	33,10	8,7
691	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	5,9	283,43	74,8
701	Macesnovje	3,7	23,29	6,1
802	Smrekovje s smrečnim resnikom	9,3	15,89	4,2
Skupaj		6,0	379,03	100,0

b) *Stanje sestojev*

Zgradba gozda

Velika večina sestojev v razredu je enomernih, malopovršinsko raznomernih sestojev je 2,9 %. Med enomernimi sestoji je največ debeljakov (41,2 %), sledijo sestoji v obnovi (31,9 %), mladovja (21,3 %), drogovnjakov pa je 5,5 %.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 124/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	1,8	6,1	12,9	27,2	52,0	468,9	99,6	5,76	99,2
Listavci	36,3	58,1	0,6	5,0	0,0	2,0	0,4	0,05	0,8
Skupaj	2,0	6,3	12,8	27,1	51,8	470,9	100,0	5,81	100,0

Lesna zaloga znaša 470,9 m³/ha. V lesni masi so praktično samo iglavci. Porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih skupaj in pri iglavcih je naraščajoča z izrazitim skokom v V. debelinskem razredu. Pri listavcih prevladuje drevje v II. in I. razredu, večinoma predstavljajo polnilno plast.

Ekstremnost rastišča in velik delež starih sestojev se odraža tudi v prirastku, ki je nizek in znaša 5,81 m³/ha. Intenziteta priraščanja na lesno zalogo je le 1,2 %.

Razmerje drevesnih vrst

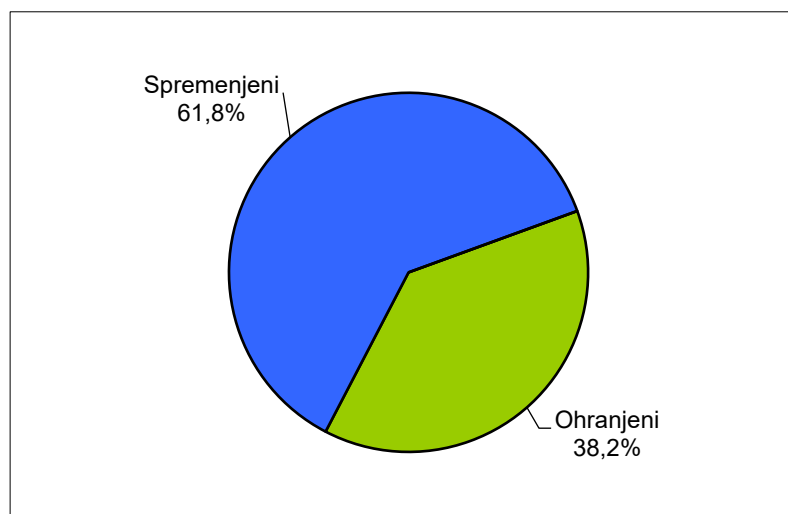
Preglednica 125/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl. list.	Meh. list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	450,0	0,3	18,6	1,7	0,3	0,0
	%	95,5	0,1	3,9	0,4	0,1	0,0
Naravno stanje	%	61,8	10,0	12,2	13,7	1,3	1,0

Z veliko večino v drevesni sestavi prevladuje smreka, s 3,9 % je prisoten še macesen, redko še bukev, jelka in plemeniti listavci. Tudi v naravnem stanju prevladuje smreka, v opaznejšem deležu so prisotni še macesen, bukev in jelka, posamično pa plemeniti listavci in mehki listavci.

Ohranjenost gozdov

Stanje ohranjenosti naravne drevesne sestave gozdov v razredu je dobro. Ohranjenih gozdov je dobra tretjina. Ostali gozdovi so glede na drevesno sestavo spremenjeni. Gozdov z močno spremenjeno in izmenjano drevesno sestavo v razredu ni.

Slika 20: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov v RGR

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**Preglednica 126/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah**

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	78,33	7,1	29,0	10,8	53,1	66,7	33,3	0,0	0,0	7,2	13,7	15,7	63,4
Drogovnjak	20,39	43,2	52,3	4,5	0,0	8,5	79,9	11,6	0,0	25,7	57,5	16,8	0,0
Debeljak	151,71					64,2	35,8	0,0	0,0	8,5	91,5	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	117,52					70,2	29,8	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	11,08					45,3	54,7	0,0	0,0				
Skupaj:	379,03												

Velika večina sestojev v razredu je enomernih, malopovršinsko raznomernih sestojev je 2,9 %. Med enomernimi sestoji je največ debeljakov (41,2 %), sledijo sestoji v obnovi (31,9 %), mladovja (21,3 %), drogovnjakov pa je 5,5 %.

Dobro polovico mladovij ima slabo zasnovo, sledijo mladovja z dobro zasnovo. V drogovnjakih ima polovico sestojev dobro zasnovo, malo manj kot polovico pa bogato zasnovo.

Negovanost v mladovjih, debeljkih in sestojih v obnovi je podobna. Večina (približno dve tretjini) je negovanih, ostali pa so pomanjkljivo negovani. Drogovnjaki so povečini pomanjkljivo negovani, raznomerni sestoji pa polovico pomanjkljivo negovani, polovico pa negovani.

Sklep mladovij je pretežno vrzelast, v drogovnjakih pa pretežno normalen. V debeljkih ima večina sestojev normalen sklep.

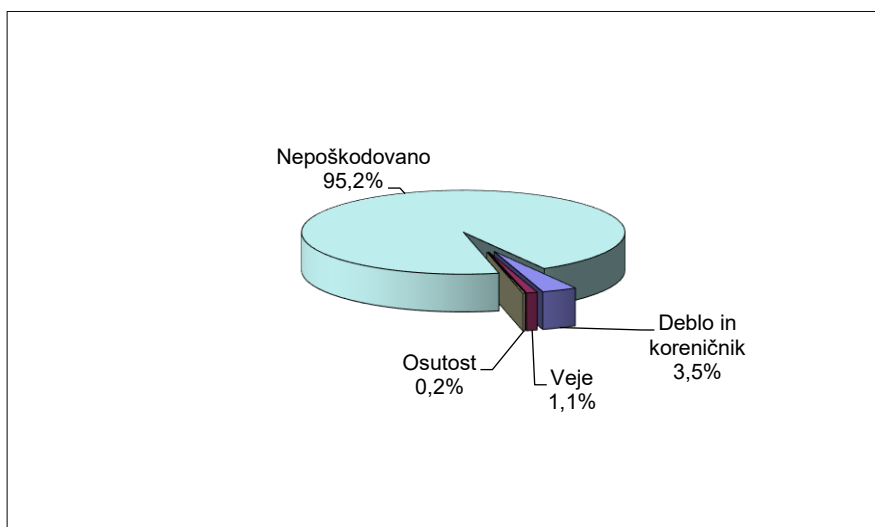
Kakovost drevja**Preglednica 127 /K: Kakovost drevja**

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	682	2,6	29,2	45,0	19,2	4,0
Jelka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Macesen	40	17,5	5,0	52,5	22,5	2,5
Bukev	7	0,0	0,0	0,0	42,9	57,1
Pl. listavci	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Skupaj iglavci	723	3,5	27,8	45,4	19,4	3,9
Skupaj listavci	9	0,0	0,0	0,0	44,4	55,6
Skupaj	732	3,4	27,5	44,9	19,7	4,5

Pri smreki prevladujeta dobra in prav dobra kakovost. Največji delež dreves z odlično kakovostjo je pri macesnu. Pri listavcih prevladuje drevje slabših kakovosti.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost dreves je pod nivojem enote, močnejše poškodovanih dreves je 4,8 %. Prevladujejo poškodbe debla in koreninika (3,5 % dreves), ki so večinoma povzročene pri poseku in spravilu lesa. Poškodbe vej (tudi odlomljeni vrhovi) so prisotne pri 1,1 % dreves.

Slika 21: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovan posek je bil realiziran 86,9 %, iglavci so predstavljali praktično ves posek. Negovalnih sečenj je bilo 24,8 %, vse so bila pomladitvene. Sanitarnih sečenj je bilo 68,9 %, dobra polovica (56,8 %) zaradi insektov, 38,8 % pa zaradi vetra.

Sadnja je bila izvedena 34,5 %, obžetev 13,7 %, zaščita s premazom 57,7 %, zaščita s količenjem pa ni bila izvedena. Nega mladja in nega mlajšega drogovnjaka izstopata v pozitivnem smislu, saj sta bili narejeni precej nad načrtovano količino, nega gošče in letvenjaka pa sta imeli relativno nizko realizacijo.

V okviru projekta Vrh Julijcev sta bila opravljena vzdrževanje presek med odseki, ki ga tretiramo kot vzdrževanje grmišč in je bilo izvedeno v več desetkratniku načrtovane količine, ter sadnja plodonosnega drevja, realizirana v dvojnem obsegu. Vzdrževanje vodnih površin ni bilo izvedeno.

Preglednica 128/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	29.457	25.602	86,9
Listavci	m ³	37	27	72,1
Skupaj	m³	29.494	25.629	86,9
Gojitvena in varstvena				
Sadnja	ha	1,45	0,50	34,5
Obžetev	ha	13,17	1,80	13,7
Nega mladja	ha	0,55	1,70	309,1
Nega gošče	ha	4,26	1,50	35,2
Nega letvenjaka	ha	9,07	5,00	55,1
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,66	1,10	166,7
Zaščita s premazom	ha	4,33	2,50	57,7
Zaščita s količenjem	kos	800	0	0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,21	7,88	3.752,4

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	16,26	39,14	240,7

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Dele odsekov 72A, 72B, 73A, 89A, 90A, in 91A smo zaradi kvalitetnejših metod pridobivanja daljinskih podatkov (lidar posnetki) premakni v RGR 7 oziroma RGR 8 (Varovalni gozdovi in Gozdovi v prvem varstvenem območju TNP). Hkrati smo s tem ureditvenim obdobjem gozdne ceste vključili v masko gozda, kar na koncu rezultira v precej manjši površini RGR-ja.

V lesni zalogi je samo 0,4 % listavcev, ostalo so iglavci, zato so tudi podatki vezani na iglavce. Po naraščanju lesne zaloge do leta 2016, je letos zaloga padla na 470,9 m³/ha.

Prirastek se v tem desetletju ni bistveno spremenil, že od leta 1986 je opazno rahlo nihanje. Izstopa leto 2006, ko je dosegel velik skok.

Letni realizirani posek se je v prejšnjem desetletju povečal in je največji od leta 1986, možni posek v tem ureditvenem obdobju ostaja na ravni prirastka.

Preglednica 129/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1986 do 2026

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1986	450,41	411,8	1,8	413,6	6,5	0,0	6,5	4,9	0,0	4,9
1996	438,93	422,8	2,0	424,8	5,8	0,0	5,8	2,3	0,0	2,3
2006	443,94	492,4	2,9	495,3	7,8	0,1	7,9	4,0	0,0	4,0
2016	444,25	499,9	1,3	501,2	6,1	0,0	6,0	5,8	0,0	5,8
2026	379,03	468,9	2,0	470,9	5,7	0,1	5,8	5,9	0,0	5,9

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Celotna drevesna sestava se od leta 1986 ni bistveno spremenila. Veliko večino zaloge predstavlja smreka, posamično pa se pojavlja še macesen, zelo redko jelka, bukev in plemeniti listavci.

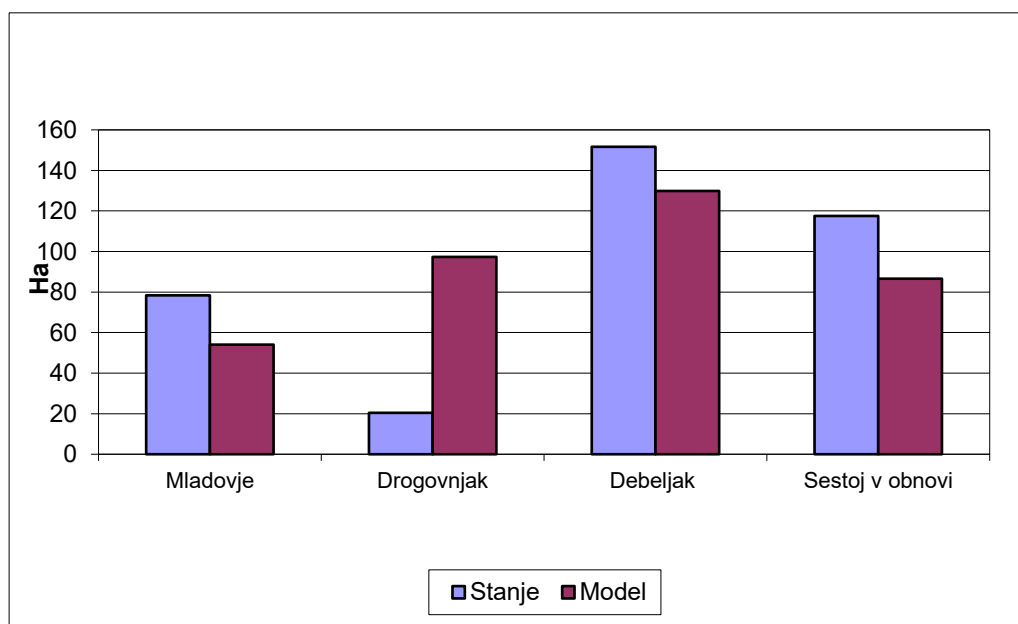
Preglednica 130/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1986 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl. list.
1986	95,1	0,3	4,2	0,3	0,1
1996	94,6	0,2	4,7	0,4	0,1
2006	94,1	0,2	5,2	0,5	0,1
2016	96,7	0,0	3,1	0,1	0,1
2026	95,5	0,1	3,9	0,4	0,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev**Preglednica 131/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem**

Razvojna faza	Stanje			Model		Razlika	
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze let	Delež	Modelna površina		
	ha	%		%	ha	%	ha
Mladovje	78,33	20,7	25	14,3	54,11	6,4	24,22
Drogovnjak	20,39	5,4	45	25,7	97,40	-20,3	-77,01
Debeljak	151,71	40,0	60	34,3	129,86	5,7	21,85
Sestoj v obnovi	117,52	31,0	40	22,8	86,58	7,2	30,94
Enomerni skupaj	367,95	97,1	170	97,1	367,95		
Raznomerno (sk-gnz)	11,08	2,9		2,9	11,08		
Skupaj:	379,03	100,0		100,0	379,03		

Primerjava dejanskega z modelnim stanjem kaže na prevelik delež sestojev v obnovi, mladovih in debeljakov ter velik primanjkljaj drogovnjakov (77,01 ha). Zaradi velikega deleža sanitarnih sečenj smo načrtovane obnove in uvode v obnovo realizirali le 33,9 %. Prihodnje ukrepanje bo še naprej usmerjeno v uvajanje debeljakov v obnovo ter nadaljevanje obnove v tistih pomlajencih, kjer je podmladek že oblikovan.

Slika 22: Primerjava dejanske in modelne strukture enomernih gozdov po razvojnih fazah**CILJI, USMERITVE IN UKREPI**Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava: smreka 91,0 %, jelka 0,5 %, macesen 8,0 %, bukev 0,4 %, plemeniti listavci 0,1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 21,7 %, drogovnjaki 12,5 %, debeljaki 31,2 %, sestoji v obnovi 31,7 %, malopovršinsko raznomerni sestoji 2,9 %

Ciljna lesna zaloga: 470,2 m³/ha (iglavci 467,9 m³/ha, listavci 2,3 m³/ha)

Končna lesna zaloga: 730 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev: iglavci A1, A2, B, listavci C

Izravnalna doba: 10 let

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 170 let

Pomladitvena doba: 40 let

Gozdnogojitveni sistem: skupinsko postopno gospodarjenje.

OBNOVA

Na najbolj ekstremnih rastiščih, kjer prevladujejo nizke temperature, dolgotrajna snežna odeja, močan veter, plitva tla in debel sloj surovega humusa, je pomlajevanje zelo počasno in oteženo. Naravna obnova se praviloma pojavlja le na razpadajočem odmrlem lesu, zato je ohranjanje odmrle lesne biomase eden ključnih gozdnogojitvenih ukrepov. V sestojih je treba puščati stoječe in ležeče odmrlo drevje različnih dimenzij in razvojnih faz razkroja, saj predstavlja najpomembnejši kalitveni substrat za smreko ter izboljšuje mikrorastiščne razmere za vznik in preživetje mladja.

Obnovitvene sečnje imajo značaj skupinskega prebiranja posameznih zrelih, poškodovanih ali nevitanih dreves ter postopnega širjenja obstoječih pomladitvenih jeder. Ukrepi naj se izvajajo predvsem tam, kjer se naravno mladje že pojavlja v obliki šopov. Na prisojnih legah naj bodo vrzeli manjše, praviloma velike 2–5 arov, na osojah pa lahko do 10 arov. Pri odpiranju sestojev je potrebna velika previdnost, saj se večje odprte površine hitro zatravijo, kar dodatno oteži pomlajevanje. Na nepomlajenih površinah je smiselno mestoma mehansko poškodovati travno rušo oziroma premešati zgornje talne horizonte, s čimer se izboljšajo razmere za vznik semena. Obnovo bomo zaključili na 30 % površine pomlajencev (35,3 ha). Na 25 % površine debeljakov (29,6 ha) načrtujemo začetek obnove.

Umetna obnova se izvaja predvsem kot dopolnilni ukrep na močno zatavljenih večjih ogolelih površinah. Priprava tal in sadnja (2,35 ha) naj se izvedeta na manjših površinah 0,25 – 0,5 ha, z namenom vnosa drugih drevesnih vrst: jelka, bukev, macesen, gorski javor. Zaradi velikega pritiska divjadi je potrebna zaščita sadik z lesenimi ograjami (1.720 m).

NEGA

Nega mladovij je na teh rastiščih potrebna le v zelo omejenem obsegu, pri čemer se ukrepi izvajajo predvsem z namenom sproščanja krošenj vseh drevesnih vrst, ki niso smreka, da se jih ohrani v sestojih ter spodbuja večjo drevesno pestrost in stabilnost gozdov. Večina obstoječih mladovij je še v razvojni fazi mladja, kjer so posamični osebki in krošnje drevesc še niso sklenjene, zato je smiselno predvsem počakati na nadaljnji naravni razvoj in postopno zaraščanje površin. Zaradi ekstremnih rastiščnih razmer je razvoj mladovij zelo počasen.

Tudi v mlajših drogovnjakih (3,2 ha) so drevesa praviloma že naravno razporejena v redke šope ali skupine ter imajo dovolj sproščene krošnje, zato klasična nega večinoma ni potrebna. Ukrepi se izvajajo le izjemoma, predvsem tam, kjer lahko izboljšamo stabilnost sestoja ali ohranimo primesi zaželenih drevesnih vrst. Pri tem ohranjamo šopasto strukturo ter pospešujemo predvsem macesen, gorski javor, jelko in bukev. Na najbolj ekstremnih mikrolokacijah se mladovja praviloma prepušča naravnemu razvoju brez ukrepanja.

VARSTVO

Glede na velik delež iglavcev v lesni zalogi je potrebno posebno pozornost namenjati pravočasnemu odkrivanju žarišč podlubnikov ter podrtih dreves in ob odkritju poskrbeti za pravočasno in učinkovito sanacijo.

Za zaščito sadik naj se uporabi lesene ograje (1.720 m), ki ščitijo sadike zanesljivo in jih po odsluženosti ni potrebno pospraviti iz gozda.

Ukrepi

Preglednica 132/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	99,6	0,4	100,0
- ciljno %	99,5	0,5	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	468,9	2,0	470,9
- ciljna (m ³ /ha)	467,9	2,3	470,2
Prirastek (m ³ /ha)	5,76	0,05	5,81
Možni posek (m ³ /ha)	58,6	0,2	58,8
Možni posek (m ³ /ha/leto)	5,86	0,02	5,88
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	12,5	10,5	12,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	101,7	42,0	101,2
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 133/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralni						
Iglavci	m³	798	17.099	0	0	0	4.313	22.210	12,5	101,7
	%	3,6	77,0	0,0	0,0	0,0	19,4	100,0		
Listavci	m³	5	44	0	0	0	31	80	10,5	42,0
	%	6,3	54,9	0,0	0,0	0,0	38,8	100,0		
Skupaj	m³	803	17.143	0	0	0	4.344	22.290	12,5	101,2
	%	3.6	76.9	0.0	0.0	0.0	19.5	100.0		

Preglednica 134/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvijo
Priprava tal	ha	2,35	2,35
Sadnja	ha	2,35	2,35
Obžetev	ha	2,35	15,90
Nega mladja	ha	0,20	0,20
Nega gošče	ha	3,34	3,34
Nega letvenjaka	ha	3,51	3,51
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,18	3,18
Zaščita z ograjo	m	1.720	1.720

Obeleževanje sadik	kos	3,525	3,525
Vzdrževanje grmišč	ha	0,40	0,40
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,50	3,50

9.1.7 Rastiščnogojitveni razred: 7 – Varovalni gozdovi - 00407

Varovalni gozdovi kot kategorija so bili določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20). Ta uredba določa tudi poseben režim gospodarjenja v teh gozdovih.

Skladno z območnim načrtom se prejšnji RGR 7 Varovalni gozdovi razdeli na:

- RGR 7 – Varovalni gozdovi: varovalni gozdovi izven prvega varstvenega območja TNP
- RGR 8 – Gozdovi v prvem varstvenem območju TNP: varovalni gozdovi znotraj prvega varstvenega območja TNP

RGR 7 spada v kategorijo Varovalni gozdovi. Obsega 376,44 ha gozdov pretežno v pasu zgornje gozdne in drevesne meje od 1400 do 1600 m nadmorske višine, Veliko Blejsko barje in Črni potok. Predstavlja 8,0 % površine GGE, v kategoriji Varovalni gozdovi pa zajema 59,7 % gozdov.

Relief predstavljajo strma, mezo in mikro razgibana, kamnita in skalna pobočja s kraškimi pojavi. Prevladujejo prisojne lege.

Matično podlago tvorita apnenec in dolomit. Skale in kamenje pokrivajo tretjino površine. Tla so zaradi zaostrenih rastiščnih razmer slabo razvita in le v pionirskih stadijih. Na meji z gospodarskimi gozdovi prevladuje prhninasta rendzina, višje pa tangel rendzina.

Velika večina gozdov je v zasebni lasti (97,3 %), v državni lasti je 2,7 % gozdov, gozdov v lasti lokalnih skupnosti ni.

Med ekološkimi funkcijami sta na prvi stopnji poudarjeni varovalna funkcija in funkcija ohranjanja biodiverzitete zaradi mirnih con Klek in Mesnovec, območij divjega petelina Krašca, Miščvec in Pri Rupah, območja Ruševca Klek ter Pokljuških barij. Med socialnimi funkcijami so na prvi stopnji poudarjene funkcija ohranjanja naravnih vrednot zaradi Pokljuških barij, rekreacijska in turistična funkcija zaradi turistično-rekreativnega območja Rudno polje-Zajavornik (smučarsko tekaške proge in smučišče Viševnik), obrambna funkcija zaradi vojašnice na Rudnem polju in okolice ter klimatska funkcija na območju Rudnega polja in smučišča Viševnik.

V RGR se lokalno nahajajo habitatni tipi kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (Vaccinio-Piceetea), ruševje z vrstama Pinus mugo in Rhododendron hirsutum (Mugo-Rhododendretum hirsuti) * (pretežno v pasu ruševja nad gozdno mejo) ter barjanski gozdovi na območju Pokljuških barij.

STANJE GOZDOV

f) *Rastišče*

V približno enakih deležih sta zastopana Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi in Macesnovje, skupno pokrivata 88 % razreda. Ostali gozdni rastiščni tipi so prisotni v manjših deležih.

Preglednica 135/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	PSGR	Površina (ha)	Delež (%)
643	Predalpsko jelovo bukovje	7,7	19,86	5,3
683	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	5,7	0,87	0,2
691	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	5,9	167,71	44,54
701	Macesnovje	3,7	163,62	43,46
702	Alpsko ruševje	0,6	5,10	1,4
801	Smrekovje s trikrpim bičnikom	6,8	0,43	0,1
802	Smrekovje s smrečnim resnikom	9,3	11,08	2,9
811	Barjansko smrekovje	1,1	7,77	2,1
Skupaj		5,0	376,44	100,0

b) Stanje sestojevZgradba gozda

Gozdovi so raznomerne zgradbe, kar je z vidika zagotavljanja varovalne vloge tudi najbolj primerno.

Lesna zaloga in prirastek**Preglednica 136/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek**

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	0,0	20,8	15,0	32,4	31,8	368,7	97,3	4,04	97,3
Listavci	2,2	10,8	32,7	18,2	36,1	10,1	2,7	0,11	2,7
Skupaj	0,1	20,5	15,5	32,0	31,9	378,8	100,0	4,15	100,0

Lesna zaloga in njena struktura sta ocenjeni okularno. Lesna zaloga varovalnih gozdov znaša 378,8 m³/ha. Listavci predstavljajo le 2,7 %. Struktura lesne zaloge po debelinskih razredih kaže na večji delež debelega drevja. Drevja, tanjšega od 30 cm je le dobrih 20 %. Tudi prirastek je skromen in znaša 4,15 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst**Preglednica 137/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst**

	Enota	Smreka	Macesen	Bukev	Pl. list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	300,2	68,4	9,2	1,0
	%	79,2	18,1	2,4	0,3

V drevesni sestavi prevladuje smreka s 79,2 %. Poleg smreke ima znaten delež v lesni zalogi tudi macesen (18,1 %). Bukev je prisotna z 2,4 %. Od ostalih drevesnih vrst je z minimalnim deležem prisoten še gorski javor.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**Preglednica 138/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah**

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	9,32	7,9	69,8	21,7	0,6	2,6	91,5	5,9	0,0	5,9	2,0	90,0	2,1
Drogovnjak	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	367,12					0,0	4,7	95,3	0,0				
Skupaj:	376,44												

Skoraj vsi sestoji so raznomerne zgradbe (97,5 %), ostalo so mladovja.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V prejšnjem ureditvenem obdobju je bilo v (prejšnjem) RGR 7 načrtovanega 210 m³ poseka iglavcev. Ker se je s tem načrtom razdelil na dva razreda, smo si pomagali s podatki za odseke. V aktualnem RGR 7 je bilo načrtovanega poseka 160 m³, izvedenega je bilo 96 m³, večino zaradi insektov.

Načrtovane je bilo minimalno nege ter biomeliorativna dela. V okviru projekta Vrh Julijcev je bilo opravljeno vzdrževanje presek med odseki, ki ga tretiramo kot vzdrževanje grmišč.

Preglednica 139/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	160	96	60,0
Listavci	m ³	0	0	0,0
Skupaj	m³	160	96	60,0
Gojitvena in varstvena				
Nega mladja	ha	0,33	0,10	30,3
Nega gošče	ha	0,22	0,15	68,2
Nega letvenjaka	ha	0,00	0,20	-
Vzdrževanje grmišč	ha	4,65	7,95	171,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	11,0	0,00	0,00

USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitvene usmeritve

Glavne usmeritve so:

- Pospeševanje razgibanih malopovršinsko raznomernih struktur.

- Pospešujemo rastišču primerne drevesne vrste, zlasti tiste, ki s svojim koreninskim sistemom dobro varujejo tla (listavci, macesen...).
- Na erodibilnih brežinah je potrebno pravočasno odstraniti stara debela drevesa, ki tla še dodatno destabilizirajo in lahko ob neugodnih vremenskih razmerah, tveganje sprožitve zemeljskih plazov še povečajo.
- Vsa dela v varovalnih gozdovih morajo biti skrbno vnaprej načrtovana z gozdnogojitvenimi načrti. Pri odločanju o ukrepih in načrtovanju del upoštevamo načela adaptivnega upravljanja in elemente kriznega načrtovanja.
- Ukrepanje v varovalnih gozdovih je upravičeno predvsem zaradi zmanjševanja tveganja naravnih nesreč.
- Ukrepanje naj bo prostorsko usmerjeno in naj se izvaja takrat, ko je tveganje za naravne nesreče in ogrožanje ljudi najmanjše.
- Ukrepanje naj bo primerno rastišču in dinamiki gozdnih sestojev. Pri izjemni sečnji in spravi ne smemo poškodovati gozdnega zemljišča in sestoja, praviloma pa naj ostaja les v gozdu, izvajati moramo popolni gozdni red.
- Zagotovljena naj bo ponovljivost ukrepanja in monitoring izvedenih del.
- Sečnje drevja morajo biti opravljene tako, da je deblo odžagano vsaj 0,5 m nad poškodbo zaradi kotalečega kamenja in snega.
- Ukrepi za socialne in proizvodne funkcije se morajo podrediti funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.
- Posebno pozornost je treba namenjati čistim smrekovim sestojem, kjer je potrebno redno pregledovati sestoj z namenom pravočasnega odkrivanja poškodb od podlubnikov in vetrolomov. Ob zaznavi poškodb je treba strokovno presoditi smiselnost in način sanacije glede na varovalno funkcijo gozda, dostopnost terena, možnost izvedbe del brez dodatnih poškodb tal in sestojev ter nevarnost širjenja podlubnikov v okoliške gozdove. Na dostopnejših terenih, kjer obstaja povečano tveganje za širjenje podlubnikov, je pravočasna sanacija nujna. Na težje dostopnih in izrazito občutljivih območjih pa je treba pri odločanju skrbno tehtati med varovalno funkcijo gozda, tveganjem širjenja podlubnikov in morebitnimi negativnimi vplivi posegov na stabilnost terena.

Glej tudi poglavje 6.2.5 (Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom).

Ukrepi

V RGR ne načrtujemo poseka ter gojitvenih in varstvenih del. V primeru potrebe po sanitarnih sečnjah je v varovalnih gozdovih ob upoštevanju zgoraj naštetih usmeritev dovoljeno ukrepanje.

9.1.8 Rastiščnogojitveni razred: 8 - Gozdovi v prvem varstvenem območju TNP-00408

Varovalni gozdovi kot kategorija so bili določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20). Ta uredba določa tudi poseben režim gospodarjenja v teh gozdovih.

Skladno z območnim načrtom se prejšnji RGR 7 Varovalni gozdovi razdeli na:

- RGR 7 – Varovalni gozdovi: varovalni gozdovi izven prvega varstvenega območja TNP
- RGR 8 – Gozdovi v prvem varstvenem območju TNP: varovalni gozdovi znotraj prvega varstvenega območja TNP

RGR 8 spada v kategorijo Varovalni gozdovi. Obsega 254,56 ha gozdov v pasu zgornje gozdne in drevesne meje od 1400 do 1600 m nadmorske višine. Predstavlja 5,4 % površine GGE, v kategoriji Varovalni gozdovi pa zajema 40,3 % gozdov.

Relief predstavljajo strma, mezo in mikro razgibana, kamnita in skalna pobočja s kraškimi pojavi. Prevladujejo prisojne lege.

Matično podlago tvorita apnenec in dolomit. Skale in kamenje pokrivajo tretjino površine. Tla so zaradi zaostrenih rastiščnih razmer slabo razvita in le v pionirskih stadijih. Na meji z gospodarskimi gozdovi prevladuje prhninasta rendzina, višje pa tangel rendzina.

Vsi gozdovi so v zasebni lasti.

Med ekološkimi funkcijami sta na prvi stopnji poudarjeni varovalna funkcija in funkcija ohranjanja biodiverzitete zaradi mirne cone Klek ter območij Ruševca Planina Brda, Mrežce in Klek. Med socialnimi funkcijami je na prvi stopnji poudarjena funkcija varovanja naravnih vrednot zaradi prvega varstvenega območja TNP.

V RGR se nahajata habitatni tip ruševje z vrstama *Pinus mugo* in *Rhododendron hirsutum* (Mugo-Rhododendretum hirsuti) *, pretežno v pasu ruševja nad gozdno mejo.

STANJE GOZDOV

g) Rastišče

V približno enakih deležih sta zastopana Alpsko ruševje (39,3 %) in Macenovje (38,1 %), sledi Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi (21,8 %), minimalen delež ima tudi Smrekovje s smrečnim resnikom.

Preglednica 140/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	PSGR	Površina (ha)	Delež (%)
691	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	5,9	55,41	21,8
701	Macesnovje	3,7	96,97	38,1
702	Alpsko ruševje	0,6	100,13	39,3
802	Smrekovje s smrečnim resnikom	9,3	2,05	0,8
Skupaj			254,56	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Gozdovi so raznomerne zgradbe, kar je z vidika zagotavljanja varovalne vloge tudi najbolj primerno.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 141/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	0,0	22,9	13,5	30,9	32,7	307,8	98,3	3,40	98,4

Listavci	0,0	8,6	31,3	21,9	38,2	5,4	1,7	0,06	1,6
Skupaj	0,0	22,6	13,8	30,8	32,8	313,2	100,0	3,46	100,0

Lesna zaloga in njena struktura sta ocenjeni okularno. Lesna zaloga znaša 313,2 m³/ha. Listavci predstavljajo le 1,6 %. Struktura lesne zaloge po debelinskih razredih kaže na večji delež debelega drevja. Drevja, tanjšega od 30 cm je le dobrih 20 %. Tudi prirastek je skromen in znaša 3,46 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 142/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Macesen	Bukev	Pl. list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	209,2	98,6	4,8	0,6
	%	66,8	31,5	1,5	0,2

V drevesni sestavi prevladuje smreka s 66,8 %, sledi ji macesen z 31,5 %. Bukev je prisotna z 1,5 %. Od ostalih drevesnih vrst je z minimalnim deležem prisoten še gorski javor.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 143/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,21	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Drogovnjak	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	254,35					0,0	0,0	100,0	0,0				
Skupaj:	254,56												

Skoraj vsi sestoji so raznomerne zgradbe (99,9 %), ostalo so mladovja.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V prejšnjem ureditvenem obdobju je bilo v (prejšnjem) RGR 7 načrtovanega 210 m³ poseka iglavcev. Ker se je s tem načrtom razdelil na dva razreda, smo si pomagali s podatki za odseke. V aktualnem RGR 8 je bilo načrtovanega poseka 50 m³, izvedenega je bilo 9 m³, večino zaradi insektov.

Načrtovan so bila biomeliorativna dela. V okviru projekta Vrh Julijcev je bilo opravljeno vzdrževanje presek med odseki, ki ga tretiramo kot vzdrževanje grmišč, vzdrževanje vodnih površin pa ni bilo izvedeno.

Preglednica 144/RD: Realizacija načrtovanega poseka, gojitvenih in varstvenih del v RGR

	Enota	Načrt	Izvedeno	Realizacija %
Posek				
Iglavci	m ³	50	9	18,0
Listavci	m ³	0	0	0,0
Skupaj	m³	50	9	18,0
Gojitvena in varstvena				
Vzdrževanje grmišč	ha	1,15	1,99	173,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	0,00	0,0

USMERITVE IN UKREPIGozdnogojitvene usmeritve

Redni posek in negovalna dela v gozdu v 1. varstvenem območju TNP niso dovoljeni.

Dovoljeni so le nujni varstveni ukrepi, ki obsegajo nujne sanacijske ukrepe ter ukrepe za zmanjševanje tveganj pri upravljanju gozdnih ekosistemov. Pred izvedbo oziroma izdajo odločb za nujne varstveno-sanacijske ukrepe je treba vse posege predhodno uskladiti in skomunicirati z Javni zavod Triglavski narodni park. Nujni sanacijski ukrepi se prednostno izvajajo v prvem varstvenem območju tam, kjer to meji na gospodarske gozdove, ter na območjih, kjer gozdovi opravljajo pomembne ekološke ali socialne funkcije (npr. zaščitno funkcijo) oziroma kjer bi motnje lahko povzročile širše negativne vplive na okoliške gozdove.

Ne glede na velikost pojava je v primeru požara potrebna takojšnja intervencija. Za večje motnje je obvezna izdelava posebnega sanacijskega načrta, v katerem se podrobno opredeli način sanacije konkretne prizadete površine, za manjše motnje pa se s podrobnim načinom sanacije dopolni gozdnogojitveni načrt.

Merila za določitev sanacijskih ukrepov v prvem varstvenem območju narodnega parka glede na določbo šestega odstavka 15. člena:

- ob pojavu gozdnih požarov je nujna takojšnja intervencija z gašenjem in lokalizacija požara s požarnimi presekami, če gre za varstvo človeškega življenja ali premoženja, ki se nanaša le na objekte, ali za ohranitev lastnosti naravnih vrednot in kulturne dediščine;
- pri veliki količini napadle lesne mase zaradi večjih motenj, kot so vetrolom, snegolom in/ali žledolom, je potrebna intervencija z namenom čiščenja hudourniških strug in potokov, stabilizacije strmih pobočij, kjer obstaja veliko tveganje za plazove in usade, ter zagotavljanja osnovnega varstva pred napadom škodljivih organizmov (npr. podlubnikov);
- pri pojavu škodljivih organizmov (npr. podlubniki) je treba nevtralizirati napaden material, da se onemogoči širjenje pojava na večje površine.

Glej tudi poglavje 6.2.5 (Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom).

10 LITERATURA

ARSO: Arhiv meritev - opazovani in merjeni meteorološki podatki po Sloveniji (URL: <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/archive/>), Podnebje (URL: <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/>) in Atlas okolja (URL: http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso).

Senegačnik J. (ur) 2012. Slovenija in njene pokrajine. Ljubljana, Modrijan založba d.o.o.

Pedološka karta Slovenije 1:25.000 in 1:250.000. TIS/ICPVO – Infrastrukturni center za pedologijo in varstvo okolja, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana 1999-2010. Url: http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso.

BONČINA, A., 2009. Urejanje gozdov – upravljanje gozdnih ekosistemov, Ljubljana, BF, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.

BONČINA, A., BABIJ, V., DAKSKOBLER, I., KLOPČIČ, M., POLJANEC, A., ROZMAN, A., 2021. Gozdni rastiščni tipi Slovenije: Vegetacijske, sestojne in upravljalne značilnosti. Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete v Ljubljani in Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.

BUDKOVIČ, L., KOZOROG, E., POLJANEC, A., MATIJAŠIČ, D., 2015, Zgodovinski prikaz rabe gozdov, Gozdovi v Triglavskem narodnem parku, Zavod za gozdove, Triglavski narodni park, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive vire. Bled, Ljubljana.

Čampa, L., 1985. Gozdne združbe in rastiščnogojitveni tipi v G. E. Pokljuka, Fitocenološki elaborat. Ljubljana, Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo pri BF v Ljubljani.

GGN GGO Bled za obdobje 2021 – 2030, Zavod za gozdove Slovenije, OE Bled.

Gozdnogospodarski načrt GGE Pokljuka za desetletje 1976 – 1985. Bled.GG Bled.

Gozdnogospodarski načrt GGE Pokljuka za desetletje 1986 – 1995. Bled.GG Bled.

Gozdnogospodarski načrt GGE Pokljuka za desetletje 1996 – 2005. Bled. Zavod za gozdove Slovenije, OE Bled.

Gozdnogospodarski načrt GGE Pokljuka za desetletje 2006 – 2015. Bled. Zavod za gozdove Slovenije, OE Bled.

Gozdnogospodarski načrt GGE Pokljuka za desetletje 2016 – 2025. Bled. Zavod za gozdove Slovenije, OE Bled.

Klimatografija Slovenije: Število dni s snežno odejo 1961-1999. Hidrometeorološki zavod, Ljubljana, julij 2000.

KREPFL, D., 2025. Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Pokljuka (2026-2035) Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, OE Kranj.

Kusterle, T., 2025. Značilnosti pomlajevanja v vrzelih gorskih gozdov na Pokljuki, Strokovna naloga. Zavoda za gozdove Slovenije, OE Bled, KE Pokljuka.

Načrt upravljanja Triglavskega narodnega parka 2016-2025, 2016. Bled, Javni zavod Triglavski narodni park

Osnovna Geološka karta SFRJ 1:100.000 - list Beljak in Ponteba. Geološki zavod Slovenije, 2000, pridobljeno dne 21.2.2020 na <https://egeologija.si/geonetwork/srv/slv/catalog.search#/metadata/04be9c43-6e3b-4acd-a1fa-b82d8388c6dc>

Osnovna Geološka karta SFRJ 1:100.000 - list Celovec. Geološki zavod Slovenije, 2000, pridobljeno dne 21.2.2020 na <https://egeologija.si/geonetwork/srv/slv/catalog.search#/metadata/d99575e0-d958-46f3-bd48-5de970e495f3>

Osnovna Geološka karta SFRJ 1:100.000 - list Kranj. Geološki zavod Slovenije, 2000, pridobljeno dne 21.2.2020 na <https://egeologija.si/geonetwork/srv/slv/catalog.search#/metadata/9240b8ee-8d69-4cd0-a696-a53b39cfd886>

Osnovna Geološka karta SFRJ 1:100.000 – list Tolmin in Videm. Geološki zavod Slovenije, 2000, pridobljeno dne 21.2.2020 na <https://egeologija.si/geonetwork/srv/slv/catalog.search#/metadata/cfe498b2-40a4-4e9d-aab3-4b97bde74010>

Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Ur. l. RS št. 91/10 in 200/20

Pravilnik o varstvu gozdov. Ur. l. RS št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.

Pravilnik o gozdnih prometnicah. Ur. l. RS št. 4/09

Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. 2023. Sektor za načrtovanje razvoja gozdov, Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.

Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Ur. l. RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20

SMOLEJ, I., 1984, Prispevek k zgodovini blejskih gozdov, Časopis za slovensko krajevno zgodovino, Ljubljana.

VESELIČ, A., BABIJ, V., DAKSKOBLER, I., KUTNAR, L., MARINŠEK, A., ROZMAN, A., 2022. Priročnik za razpoznavanje gozdni rastiščnih tipov. Zveza gozdarskih društev Slovenije – Gozdarska založba, Ljubljana.

Zakon o gozdovih. Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16, 78/23 – ZUNPEOVE in 85/25.

Zakon o divjadi in lovstvu. Ur. l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr. in 44/22, 158/22, 28/25 in 12/26.

Zakon o ohranjanju narave (ZON). Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20 in 3/22 – ZDeb, 1057/22 – ZZNŠPP, 18/23 – ZDU-10 in 97/25.

Zakon o vodah. Ur. l. RS. Št. 67/02, 2/04 – ZZdrl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US.

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Branka JERALA, univ. dipl. inž. gozd.

Simon PINTAR, univ. dipl. inž. gozd.

Damjan JAN, dipl. inž. gozd.

Aljaž KOŽUH, mag. bio. in eko. z naravovar.

Andrej GARTNER, univ. dipl. inž. gozd.

Jernej AVSENEK, univ. dipl. inž. gozd.

Lucija ODAR, mag. inž. gozd.

Blaž ČERNE, univ. dipl. inž. gozd.

Klemen ZALOKAR, univ. dipl. inž. gozd.

Helena TOMŠIČ, univ. dipl. org.

Datum določitve osnutka: 11. 05. 2026

Podpisniki

Nosilka izdelave načrta:

Branka JERALA, univ. dipl. inž. gozd.

Višji koordinator za področje gozdarstva

Andrej GARTNER, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja območne enote

Jernej AVSENEK, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor Zavoda za gozdove Slovenije

Gregor DANEV, univ. dipl. inž. gozd.

12 PRILOGE

PRILOGE V NAČRTU

Priloga 1

Obrazec E1 Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2 Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD, D-PGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3 Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E2 - revir: Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja

Obrazec E2 - Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin

Seznam tarif po odsekih

Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Naravne vrednote v GGE Pokljuka

Pregled jam v GGE Pokljuka

LOČENE PRILOGE

Priloga 2

Obrazci E4 – Stanje, usmeritve in ukrepi na ravni odsekov

Priloga 3 – Kartno gradivo

Karta 1: Pregledna karta

Karta 2: Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 3: Karta gozdnih rastiščnih tipov

Karta 4: Karta kategorij gozdov

Karta 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta 6: Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Karta 7: Karta funkcij gozdov

Karta 8: Karta ukrepov

Karta 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 11: Karta cestnega omrežja in površin najugodnejših načinov spravila

Karta 12: Karta požarne ogroženosti gozdov

OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote**Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha)**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.579,15	151,91	0,00	4.731,06
Delež (%)	96,79	3,21	0,00	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
00401-1 -predalpska jelova bukovja	1.351,90	457,1	17,4	474,5	8,68	0,58	9,25	17,5	8,3	17,2	87,9
00402-2 -predalpska jelova bukovja n	539,79	549,9	22,8	572,7	11,33	0,85	12,18	21,4	11,2	21,0	98,5
00403-3 -smrekovja mrazišč	865,78	522,5	0,5	523,1	10,35	0,02	10,37	19,6	0,0	19,6	98,8
00404-4 -smrekovja mrazišč v prisojn	301,28	519,7	0,1	519,9	5,57	0,00	5,58	10,5	0,0	10,5	98,2
00405-5 -subalpinska smrekovja	662,28	610,0	0,2	610,2	9,03	0,00	9,04	14,8	0,0	14,8	99,6
00406-6 -subalpinska smrekovja na ek	379,03	468,9	2,0	470,9	5,76	0,05	5,80	12,5	10,7	12,5	101,4
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI skupaj	4.100,06	513,5	9,1	522,6	8,94	0,31	9,25	17,0	9,1	16,9	95,4
00407-7 -varovalni gozdovi	376,44	368,7	10,1	378,8	4,04	0,11	4,15	0,0	0,0	0,0	0,0
00408-8 - gozdovi v prvem varstvenem	254,56	307,8	5,4	313,2	3,40	0,06	3,45	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	631,00	344,1	8,2	352,4	3,78	0,09	3,87	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	4.731,06	490,9	9,0	499,9	8,25	0,28	8,53	15,4	8,0	15,3	89,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Površina		Podmladek			
					Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	795,39	16,8						
Drogovnjak	622,24	13,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	1.942,91	41,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	694,87	14,7	246,32	35,4	36,1	39,9	18,6	5,4
RAZNOMERNO (sk-gnz)	675,65	14,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	4.731,06	100,0	246,32	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	795,39	25,6	25,7	20,7	28,0	47,6	37,0	15,4	0,0	20,4	17,8	20,1	41,7
Drogovnjak	622,24	74,0	25,1	0,9	0,0	19,6	49,1	31,3	0,0	67,5	31,6	0,7	0,2
Debeljak	1.942,91					66,7	33,1	0,2	0,0	12,0	88,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	694,87					56,3	41,1	2,6	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	675,65					3,5	6,9	89,6	0,0				
Skupaj	4.731,06												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,7	13,7	21,2	26,2	34,2	94,2	470,6
Jelka	10,0	19,3	21,8	19,2	29,7	1,3	6,7
Bor	0,5	19,8	16,2	26,7	36,8	2,7	13,6
Macesen	26,2	34,4	25,6	5,7	8,1	1,6	8,0
Bukev	15,5	34,5	33,9	6,1	10,0	0,1	0,7
Pl. Ist.	21,7	29,2	47,9	1,2	0,0	0,0	0,0
Dr. tr. Ist.	35,7	41,3	14,0	7,9	1,1	0,1	0,3
Meh. Ist.	4,6	13,9	21,1	26,1	34,3	98,2	490,9
Iglavci	25,6	34,6	25,9	5,8	8,1	1,8	9,0
Listavci	5,0	14,3	21,2	25,8	33,7	100,0	499,9
Skupaj	4,7	13,7	21,2	26,2	34,2	94,2	470,6

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,1	13,1	21,8	25,6	34,4	96,2	502,5
Jelka	10,0	19,3	21,8	19,2	29,7	1,5	7,7
Macesen	2,3	7,1	20,8	29,2	40,6	0,6	3,3
Bukev	29,6	37,8	24,6	3,8	4,2	1,5	8,1
Pl. Ist.	18,5	39,3	34,5	3,4	4,3	0,1	0,7
Dr. tr. Ist.	21,7	29,2	47,9	1,2	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	35,7	41,3	14,0	7,9	1,1	0,1	0,3
Iglavci	5,1	13,1	21,8	25,5	34,5	98,3	513,5
Listavci	29,0	38,0	25,0	3,9	4,1	1,7	9,1
Skupaj	5,5	13,5	21,8	25,2	34,0	100,0	522,6

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,39	1,93	1,89	1,66	1,38	96,7	8,25
Listavci	0,14	0,09	0,04	0,01	0,01	3,3	0,28
Skupaj	1,53	2,02	1,93	1,67	1,39	100,0	8,53

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,60	2,03	2,09	1,75	1,47	96,6	8,94
Listavci	0,16	0,10	0,04	0,00	0,00	3,4	0,31
Skupaj	1,76	2,13	2,13	1,75	1,47	100,0	9,25

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	358.500	15,4											
Listavci	3.400	8,0											
Skupaj	361.900	15,3											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	13,19	13,19											
Sadnja	ha	13,19	13,19											
Obžetev	ha	26,25	198,29											
Nega mladja	ha	11,30	11,30											
Nega gošče	ha	51,97	51,97											
Nega letvenjaka	ha	187,84	187,84											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	243,33	243,33											
Varstvo pred žuželkami	dni	150,00	150,00											
Zaščita s premazom	ha	6,25	61,55											
Obeleževanje sadik	kos	25.935,00	25.935,00											
Zaščita z ograjo	m	9.800,00	9.800,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	21,60	21,60											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	9,00	20,00											

OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred 1: predalpska jelova bukovja – 00401

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.350,78	1,12	0,00	1.351,90
Delež (%)	99,9	0,1	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,5	15,6	22,1	24,7	31,1	93,3	442,5
Jelka	12,8	23,1	22,0	18,0	24,1	3,0	14,1
Macesen	6,4	15,4	22,6	28,0	27,6	0,1	0,5
Bukev	29,4	36,3	25,5	4,3	4,5	3,1	14,9
Pl. Ist.	16,0	39,1	36,7	3,6	4,6	0,4	1,9
Dr. tr. Ist.	20,0	26,8	51,9	1,3	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	33,9	41,5	18,5	4,4	1,7	0,1	0,6
Iglavci	6,7	15,8	22,1	24,5	30,9	96,3	457,1
Listavci	28,1	36,8	26,5	4,2	4,4	3,7	17,4
Skupaj	7,5	16,6	22,3	23,8	29,8	100,0	474,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,91	2,21	1,93	1,50	1,13	93,8	8,68
Listavci	0,30	0,18	0,08	0,01	0,00	6,2	0,58
Skupaj	2,21	2,39	2,01	1,51	1,13	100,0	9,26

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	1.340,80	99,2	11,10	0,8	0,00	0,0	1.351,90	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	1.340,80	99,2	11,10	0,8	0,00	0,0	1.351,90	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m³/ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 - 29 cm	40,9	2,0	42,9	16,8	1,1	17,9	57,7	3,1	60,8	26,0
30 - 49 cm	2,5	0,0	2,5	0,7	0,0	0,7	3,2	0,0	3,2	6,4
50 in več cm	0,5	0,0	0,5	0,2	0,0	0,2	0,7	0,0	0,7	2,6
Skupaj	43,9	2,0	45,9	17,7	1,1	18,8	61,6	3,1	64,7	35,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Površina		Podmladek			
	ha	%	ha	%	Zasnova			
					1	2	3	4
Mladovje	285,83	21,1						
Drogovnjak	297,52	22,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	552,26	40,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	206,84	15,3	84,98	41,1	38,7	42,6	16,6	2,1
RAZNOMERNO (sk-gnz)	9,45	0,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.351,90	100,0	84,98	6,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	58,06	9,05	0,13	0,00	15,92	0,63	0,01	1,18	84,98
%	5,45	0,85	0,01	0,00	1,49	0,06	0,00	0,11	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	2.324	8,2	35,0	44,6	11,4	0,8
Jelka	88	3,4	18,2	47,7	19,3	11,4
Bukev	59	0,0	3,4	39,0	22,0	35,6
Pl. list.	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Meh. list.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	2.412	8,0	34,4	44,7	11,7	1,2
Skupaj listavci	62	0,0	3,2	38,7	24,2	33,9
Skupaj	2.474	7,8	33,6	44,6	12,0	2,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,8
Veje	1,5
Osutost	0,3
Skupaj	5,6

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
Iglavci	114.703	127.944	111,5	36,6
Listavci	1.388	555	40,0	0,2
Skupaj	116.091	128.500	110,7	36,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	98,5	19,4	18,6
Jelka	1,0	7,8	0,2
Macesen	0,0	88,0	0,0
Bukev	0,5	4,8	0,1
Pl. list.	0,0	6,6	0,0
Meh. list.	0,0	1,1	0,0
Skupaj iglavci	99,5	19,1	18,8
Skupaj listavci	0,5	4,7	0,1
Skupaj	100,0	18,8	18,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	5,3	8,4	14,2	21,3	28,9	19,1	91,6
Listavci	2,2	3,9	7,9	25,7	2,7	4,7	0,4
Skupaj	5,0	8,2	14,1	21,4	28,8	18,8	92,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl. list.	Meh.list.
2006	96,3	2,2	0,0	1,4	0,0	0,1
2016	95,8	2,4	0,0	1,8	0,0	0,0
2026	93,3	3,0	0,1	3,1	0,4	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	108.090	17,5											
Listavci	1.940	8,3											
Skupaj	110.030	17,2											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	0,52	0,52											
Sadnja	ha	0,52	0,52											
Obžetev	ha	9,45	81,84											
Nega mladja	ha	1,63	1,63											
Nega gošče	ha	13,70	13,70											
Nega letvenjaka	ha	88,98	88,98											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	149,83	149,83											
Varstvo pred žuželkami	dni	90,00	90,00											
Zaščita s premazom	ha	5,06	50,10											
Obeleževanje sadik	kos	4.560,00	4.560,00											
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	8,80	8,80											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,50	6,00											

Rastiščnogojitveni razred 2: predalpska jelova bukovja na boljših tleh in jelovja – 00402**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	511,52	28,27	0,00	539,79
Delež (%)	94,8	5,2	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,8	17,4	26,7	23,5	26,6	92,7	530,3
Jelka	6,0	13,8	20,7	20,1	39,4	3,4	19,6
Macesen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	30,5	39,5	24,7	1,9	3,4	3,8	22,0
Pl. Ist.	22,7	57,2	17,0	3,1	0,0	0,0	0,2
Dr. tr. Ist.	41,5	58,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	34,3	45,0	5,4	15,3	0,0	0,1	0,7
Iglavci	5,8	17,3	26,5	23,4	27,0	96,0	549,9
Listavci	30,5	39,8	24,1	2,3	3,3	4,0	22,8
Skupaj	6,8	18,2	26,3	22,6	26,1	100,0	572,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,86	3,00	3,04	1,97	1,47	93,0	11,33
Listavci	0,43	0,29	0,11	0,01	0,01	7,0	0,85
Skupaj	2,29	3,29	3,15	1,98	1,48	100,0	12,18

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	535,99	99,3	3,80	0,7	0,00	0,0	539,79	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	535,99	99,3	3,80	0,7	0,00	0,0	539,79	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	63,5	1,2	64,7	26,5	4,7	31,2	90,0	5,9	95,9	40,8
30 - 49 cm	1,4	0,2	1,6	0,6	0,2	0,8	2,0	0,4	2,4	4,4
50 in več cm	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3	1,2
Skupaj	65,2	1,4	66,6	27,1	4,9	32,0	92,3	6,3	98,6	46,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Površina		Podmladek			
	ha	%	ha	%	Zasnova			
					1	2	3	4
Mladovje	83,45	15,5						
Drogovnjak	91,49	16,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	287,79	53,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	73,63	13,6	41,46	56,3	56,0	39,2	4,4	0,4
RAZNOMERNO (sk-gnz)	3,43	0,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	539,79	100,0	41,46	7,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Meh.list.	Skupaj
ha	31,58	3,52	6,10	0,26	41,46
%	6,92	0,77	1,34	0,06	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1.075	14,7	42,7	32,5	8,8	1,3
Jelka	54	11,1	51,8	35,2	0,0	1,9
Macesen	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	40	0,0	7,5	22,5	47,5	22,5
Pl. Ist.	2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. Ist.	1.131	14,5	43,1	32,7	8,4	1,3
Skupaj iglavci	42	0,0	7,1	21,4	45,3	26,2
Skupaj listavci	1.173	14,0	41,8	32,3	9,7	2,2
Skupaj	1.075	14,7	42,7	32,5	8,8	1,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	5,3
Veje	2,3
Osutost	0,4
Skupaj	8,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	50.968	48.699	95,5	93,6
LISTAVCI	1.056	481	45,5	0,9
Skupaj	52.024	49.180	94,5	94,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	96,0	16,8	15,7
Jelka	3,0	13,3	0,5
Macesen	0,1	176,0	0,0
Bukev	0,9	6,7	0,2
Pl. Ist.	0,0	19,3	0,0
Meh. Ist.	0,0	1,2	0,0
Skupaj iglavci	99,0	16,6	16,2
Skupaj listavci	1,0	6,0	0,2
Skupaj	100,0	16,4	16,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	4,5	6,9	10,4	18,2	32,2	16,6	91,3
Listavci	2,7	3,9	5,3	26,8	21,9	6,0	0,9
Skupaj	4,3	6,8	10,3	18,3	32,2	16,4	92,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Meh.list.
2006	93,3	4,3	0,1	1,9	0,4
2016	93,7	3,7	0,0	2,3	0,3
2026	92,7	3,4	0,0	3,8	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	63.410	21,4											
Listavci	1.380	11,2											
Skupaj	64.790	21,0											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	1,36	1,36											
Sadnja	ha	1,36	1,36											
Obžetev	ha	2,69	19,46											
Nega mladja	ha	0,70	0,70											
Nega gošče	ha	5,78	5,78											
Nega letvenjaka	ha	30,12	30,12											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	38,62	38,62											
Varstvo pred žuželkami	dni	7,00	7,00											
Zaščita s premazom	ha	0,83	8,30											
Obeleževanje sadik	kos	2.790,00	2.790,00											
Zaščita z ograjo	m	1.040,00	1.040,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,50	1,00											

Rastičnogojitveni razred 3: smrekovja mrazišč - 00403**Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	755,94	109,84	0,00	865,78
Delež (%)	87,3	12,7	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,5	13,7	18,8	24,7	36,3	99,7	521,2
Jelka	5,9	16,7	30,1	24,7	22,6	0,2	1,3
Macesen	29,5	21,3	14,6	21,1	13,5	0,0	0,0
Bukev	11,7	19,0	19,1	31,7	18,5	0,1	0,5
Pl. Ist.	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dr. tr. Ist.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iglavci	6,5	13,7	18,8	24,7	36,3	99,9	522,5
Listavci	17,8	17,7	17,8	29,5	17,2	0,1	0,5
Skupaj	6,5	13,7	18,8	24,7	36,3	100,0	523,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	2,50	2,47	2,03	1,81	1,53	99,9	10,35
Listavci	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,1	0,02
Skupaj	2,51	2,47	2,03	1,81	1,53	100,0	10,37

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi so dovoljeni	147,37	17,0	718,41	83,0	0,00	0,0	0,00	0,0	865,78	100,0
Skupaj vsi gozdovi	147,37	17,0	718,41	83,0	0,00	0,0	0,00	0,0	865,78	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	23,9	0,0	23,9	14,8	0,0	14,8	38,7	0,0	38,7	16,7
30 - 49 cm	2,3	0,0	2,3	0,5	0,0	0,5	2,8	0,0	2,8	5,6
50 in več cm	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,4
Skupaj	26,3	0,0	26,3	15,3	0,0	15,3	41,6	0,0	41,6	22,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Površina		Podmladek			
	ha	%	ha	%	Zasnova			
					1	2	3	4
Mladovje	191,31	22,1						
Drogovnjak	151,43	17,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	371,92	43,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	138,01	15,9	60,08	43,5	52,1	29,3	13,7	4,9
RAZNOMERNO (sk-gnz)	13,11	1,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	865,78	100,0	60,08	6,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	56,65	1,17	1,54	0,02	0,02	0,68	60,08
%	8,40	0,17	0,23	0,00	0,00	0,10	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1.688	8,8	35,8	44,4	10,1	0,9
Jelka	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Bukev	6	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Skupaj iglavci	1.689	8,8	35,8	44,4	10,1	0,9
Skupaj listavci	6	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Skupaj	1.695	8,7	35,6	44,5	10,3	0,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,7
Veje	0,9
Osutost	0,1
Skupaj	5,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
Iglavci	71.156	81.403	114,4	114,4
Listavci	28	1	5,0	0,0
Skupaj	71.184	81.404	114,4	114,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	99,9	17,5	17,5
Jelka	0,1	176,2	0,0
Bukev	0,0	0,9	0,0
Meh. Ist.	0,0	0,2	0,0
Skupaj iglavci	100,0	17,6	17,6
Skupaj listavci	0,0	0,7	0,0
Skupaj	100,0	17,6	17,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	5,6	8,5	12,9	19,7	22,7	17,6	94,7
Listavci	0,8	1,1	1,2	0,0	0,0	0,7	0,0
Skupaj	5,6	8,5	12,8	19,7	22,7	17,6	94,7

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bukev	Meh.list.
2006	99,8	0,1	0,1	0,0
2016	100,0	0,0	0,0	0,0
2026	99,7	0,2	0,1	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	88.680	19,6											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	88.680	19,6											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	4,62	4,62											
Sadnja	ha	4,62	4,62											
Obžetev	ha	5,69	38,42											
Nega mladja	ha	6,13	6,13											
Nega gošče	ha	23,95	23,95											
Nega letvenjaka	ha	51,04	51,04											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	42,78	42,78											
Varstvo pred žuželkami	dni	40,00	40,00											
Zaščita s premazom	ha	0,27	2,70											
Obeleževanje sadik	kos	6.930,00	6.930,00											
Zaščita z ograjo	m	3.400,00	3.400,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	3,40	3,40											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,50	3,50											

Rastiščnogojitveni razred 4: smrekovja mrazišč v prisojnih legah – 00404**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	301,28	0,00	0,00	301,28
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	2,6	7,4	26,2	32,6	31,2	97,1	504,6
Jelka	13,3	39,5	41,0	6,2	0,0	0,0	0,1
Macesen	1,6	6,4	27,8	35,8	28,4	2,9	15,1
Bukev	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Iglavci	2,5	7,3	26,3	32,8	31,1	100,0	519,7
Listavci	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Skupaj	2,6	7,3	26,3	32,7	31,1	100,0	519,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,36	0,66	1,73	1,69	1,13	99,9	5,57
Listavci	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,1	0,00
Skupaj	0,36	0,66	1,73	1,69	1,13	100,0	5,57

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi so dovoljeni	12,23	4,1	289,05	95,9	0,00	0,0	0,00	0,0	301,28	100,0
Skupaj vsi gozdovi	12,23	4,1	289,05	95,9	0,00	0,0	0,00	0,0	301,28	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	23,5	0,0	23,5	6,8	0,0	6,8	30,3	0,0	30,3	11,2
30 - 49 cm	2,4	0,0	2,4	2,7	0,0	2,7	5,1	0,0	5,1	8,9
50 in več cm	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,6	0,0	0,6	1,8
Skupaj	26,2	0,0	26,2	9,8	0,0	9,8	36,0	0,0	36,0	21,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	52,94	17,6						
Drogovnjak	16,78	5,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	166,35	55,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	48,10	16,0	8,98	18,7	0,0	12,1	68,7	19,2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	17,11	5,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	301,28	100,0	8,98	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Pl.list.	Meh.list.	Skupaj
ha	7,59	0,16	0,56	0,11	0,50	8,98
%	3,06	0,06	0,23	0,04	0,20	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	763	3,3	22,7	48,6	21,6	3,8
Macesen	12	0,0	41,7	25,0	25,0	8,3
Bukev	4	0,0	0,0	0,0	75,0	25,0
Skupaj iglavci	775	3,2	23,0	48,2	21,7	3,9
Skupaj listavci	4	0,0	0,0	0,0	75,0	25,0
Skupaj	779	3,2	22,8	48,0	22,0	4,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,6
Veje	1,5
Osutost	0,5
Skupaj	5,6

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	20.631	20.549	99,6	99,6
Listavci	6	2	28,3	0,0
Skupaj	20.637	20.551	99,6	99,6

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	99,3	11,7	11,5
Jelka	0,0	75,8	0,0
Macesen	0,7	5,9	0,1

PRILOGE

Meh. Ist.	0,0	2,8	0,0
Skupaj iglavci	100,0	11,6	11,6
Skupaj listavci	0,0	1,6	0,0
Skupaj	100,0	11,6	11,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)						Skupaj
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	4,2	8,2	7,6	11,1	17,0	11,6	66,9
Listavci	5,0	5,3	0,0	0,0	0,0	1,6	0,0
Skupaj	4,2	8,2	7,6	11,1	17,0	11,6	66,9

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Macesen	Bukev
2006	97,3	2,5	0,2
2016	98,6	1,4	0,0
2026	97,1	2,9	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	16.500	10,5											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	16.500	10,5											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	1,74	1,74											
Sadnja	ha	1,74	1,74											
Obžetev	ha	1,83	13,19											
Nega gošče	ha	0,40	0,40											
Nega letvenjaka	ha	3,18	3,18											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,11	1,11											
Zaščita s premazom	ha	0,09	0,45											
Obeleževanje sadik	kos	2.610,00	2.610,00											
Zaščita z ograjo	m	1.300,00	1.300,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	3,30	3,30											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,50	3,00											

Rastiščnogojitveni razred 5: subalpinska smrekovja – 00405**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	660,22	2,06	0,00	662,28
Delež (%)	99,7	0,3	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	3,2	10,6	23,2	26,0	37,0	99,5	607,0
Jelka	1,9	6,9	21,2	26,3	43,7	0,2	1,2
Macesen	2,5	10,4	27,2	28,9	31,0	0,3	1,8
Bukev	33,8	44,0	13,4	8,8	0,0	0,0	0,1
Meh. lst.	54,2	32,8	8,8	4,2	0,0	0,0	0,0
Iglavci	3,2	10,6	23,2	26,0	37,0	100,0	610,0
Listavci	36,2	42,8	12,8	8,2	0,0	0,0	0,2
Skupaj	3,2	10,6	23,2	26,0	37,0	100,0	610,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,84	1,63	2,47	2,10	1,99	99,9	9,03
Listavci	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,1	0,00
Skupaj	0,84	1,63	2,47	2,10	1,99	100,0	9,03

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi so dovoljeni	512,25	77,3	150,03	22,7	0,00	0,0	0,00	0,0	662,28	100,0
Skupaj vsi gozdovi	512,25	77,3	150,03	22,7	0,00	0,0	0,00	0,0	662,28	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	39,1	0,5	39,6	15,6	0,1	15,7	54,7	0,6	55,3	22,6
30 - 49 cm	6,0	0,0	6,0	2,3	0,0	2,3	8,3	0,0	8,3	15,9
50 in več cm	1,2	0,0	1,2	0,3	0,0	0,3	1,5	0,0	1,5	5,4
Skupaj	46,3	0,5	46,8	18,2	0,1	18,3	64,5	0,6	65,1	43,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	94,00	14,2						
Drogovnjak	44,63	6,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	412,88	62,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	110,77	16,7	23,99	21,7	0,9	57,6	21,9	19,6
Skupaj	662,28	100,0	23,99	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr. tr. lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	20,76	0,10	1,15	0,23	0,01	1,74	23,99
%	3,65	0,02	0,20	0,04	0,00	0,31	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1.489	5,4	33,7	43,9	16,1	0,9
Macesen	3	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	1.492	5,4	33,8	43,8	16,1	0,9
Skupaj	1.492	5,4	33,8	43,8	16,1	0,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,8
Veje	1,1
Osutost	0,2
Skupaj	5,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	59.956	51.196	85,4	14,6
Listavci	4	2	38,3	0,0
Skupaj	59.960	51.198	85,4	14,6

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	99,9	12,1	12,1
Jelka	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,1	28,1	0,0
Meh. Ist.	0,0	0,5	0,0
Skupaj iglavci	100,0	12,1	12,1
Skupaj listavci	0,0	0,8	0,0
Skupaj	100,0	12,1	12,1

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	2,8	5,7	7,9	13,5	16,7	12,1	77,9
Listavci	0,0	2,4	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0
Skupaj	2,7	5,7	7,9	13,5	16,7	12,1	77,9

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Meh.list.
2006	99,4	0,1	0,3	0,1	0,1
2016	99,9	0,0	0,1	0,0	0,0
2026	99,5	0,2	0,3	0,0	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	59.610	14,8											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	59.610	14,8											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	2,60	2,60											
Sadnja	ha	2,60	2,60											
Obžetev	ha	4,24	29,48											
Nega mladja	ha	2,64	2,64											
Nega gošče	ha	4,80	4,80											
Nega letvenjaka	ha	11,01	11,01											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	7,81	7,81											
Varstvo pred žuželkami	dni	13,00	13,00											
Obeleževanje sadik	kos	5.520,00	5.520,00											
Zaščita z ograjo	m	1.940,00	1.940,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	5,70	5,70											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,50	3,00											

Rastiščnogojitveni razred 6: subalpinska smrekovja na ekstremnih rastiščih - 00406**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	378,72	0,31	0,00	379,03
Delež (%)	99,9	0,1	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	1,8	6,1	12,8	27,2	52,1	95,5	450,0
Jelka	1,0	6,5	10,3	38,5	43,7	0,1	0,3
Macesen	2,2	6,3	15,1	25,0	51,4	3,9	18,6
Bukev	30,4	63,8	0,7	5,1	0,0	0,4	1,7
Pl. Ist.	68,8	31,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3
Dr. tr. Ist.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	64,8	3,4	0,0	31,8	0,0	0,0	0,0
Iglavci	1,8	6,1	12,9	27,2	52,0	99,6	468,9
Listavci	36,3	58,1	0,6	5,0	0,0	0,4	2,0
Skupaj	2,0	6,3	12,8	27,1	51,8	100,0	470,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,43	0,75	1,03	1,60	1,95	99,2	5,76
Listavci	0,02	0,02	0,00	0,00	0,00	0,8	0,05
Skupaj	0,45	0,77	1,03	1,60	1,95	100,0	5,81

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
GPN, ukrepi so dovoljeni	144,90	38,2	234,13	61,8	0,00	0,0	0,00	0,0	379,03	100,0
Skupaj vsi gozdovi	144,90	38,2	234,13	61,8	0,00	0,0	0,00	0,0	379,03	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	13,8	0,0	13,8	6,5	0,0	6,5	20,3	0,0	20,3	7,5
30 - 49 cm	3,8	0,0	3,8	1,9	0,0	1,9	5,7	0,0	5,7	9,7
50 in več cm	0,6	0,0	0,6	0,2	0,0	0,2	0,8	0,0	0,8	2,8
Skupaj	18,2	0,0	18,2	8,6	0,0	8,6	26,8	0,0	26,8	20,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	78,33	20,7						
Drogovnjak	20,39	5,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	151,71	40,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	117,52	31,0	26,83	22,8	4,7	49,6	37,9	7,8
RAZNOMERNO (sk-gnz)	11,08	2,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	379,03	100,0	26,83	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl.list.	Dr. tr. lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	21,57	0,02	1,51	3,05	0,07	0,02	0,59	26,83
%	7,17	0,01	0,50	1,01	0,02	0,01	0,20	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	682	2,6	29,2	45,0	19,2	4,0
Jelka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Macesen	40	17,5	5,0	52,5	22,5	2,5
Bukev	7	0,0	0,0	0,0	42,9	57,1
Pl. Ist.	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Skupaj iglavci	723	3,5	27,8	45,4	19,4	3,9
Skupaj listavci	9	0,0	0,0	0,0	44,4	55,6
Skupaj	732	3,4	27,5	44,9	19,7	4,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,5
Veje	1,1
Osutost	0,2
Skupaj	4,8

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	29.457	25.602	86,9	86,8
Listavci	37	27	72,1	0,1
Skupaj	29.494	25.629	86,9	86,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	98,4	11,7	11,3
Jelka	0,0	7,7	0,0

PRILOGE

Macesen	1,5	5,5	0,2
Bukev	0,1	8,3	0,0
Skupaj iglavci	99,9	11,5	11,5
Skupaj listavci	0,1	4,8	0,0
Skupaj	100,0	11,5	11,5

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	1,3	4,3	9,1	12,1	13,2	11,5	57,6
Listavci	0,7	1,5	16,7	4,8	0,0	4,8	0,1
Skupaj	1,3	4,2	9,1	12,1	13,2	11,5	57,7

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl. list.
2006	94,0	0,2	5,2	0,5	0,1
2016	96,7	0,0	3,1	0,1	0,1
2026	95,5	0,1	3,9	0,4	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	22.210	12,5											
Listavci	80	10,7											
Skupaj	22.290	12,5											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	2,35	2,35											
Sadnja	ha	2,35	2,35											
Obžetev	ha	2,35	15,90											
Nega mladja	ha	0,20	0,20											
Nega gošče	ha	3,34	3,34											
Nega letvenjaka	ha	3,51	3,51											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,18	3,18											
Obeleževanje sadik	kos	3.525,00	3.525,00											
Zaščita z ograjo	m	1.720,00	1.720,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,40	0,40											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	1,50	3,50											

Rastiščnogojitveni razred 7: varovalni gozdovi - 00407**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	366,13	10,31	0,00	376,44
Delež (%)	97,3	2,7	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	0,0	20,9	14,5	33,5	31,1	79,2	300,3
Macesen	0,0	20,5	17,0	27,8	34,7	18,1	68,4
Bukev	2,4	10,9	33,0	18,1	35,6	2,4	9,2
Pl. Ist.	0,0	9,2	30,0	19,5	41,3	0,3	1,0
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iglavci	0,0	20,8	15,0	32,4	31,8	97,3	368,7
Listavci	2,2	10,8	32,7	18,2	36,1	2,7	10,1
Skupaj	0,1	20,5	15,5	32,0	31,9	100,0	378,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,00	1,33	0,70	1,19	0,82	97,3	4,04
Listavci	0,01	0,02	0,04	0,02	0,03	2,7	0,11
Skupaj	0,01	1,35	0,74	1,21	0,85	100,0	4,15

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	0,73	0,2	373,32	99,2	2,39	0,6	0,00	0,0	376,44	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,73	0,2	373,32	99,2	2,39	0,6	0,00	0,0	376,44	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Površina		Podmladek			
	ha	%	ha	%	Zasnova			
					1	2	3	4
Mladovje	9,32	2,5						
RAZNOMERNO (sk-gnz)	367,12	97,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	376,44	100,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
Iglavci	160	96	60,0	0,0
Listavci	0	0	0,0	0,0
Skupaj	160	96	60,0	0,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	99,7	9,2	7,9
Jelka	0,2	5,2	0,0
Macesen	0,1	0,1	0,0
Bukev	0,0	0,2	0,0
Skupaj iglavci	100,0	8,0	7,9
Skupaj listavci	0,0	0,2	0,0
Skupaj	100,0	7,9	7,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,9	0,5	6,1	8,5	12,4	8,0	32,0
Listavci	0,0	0,0	0,1	0,0	0,5	0,2	0,0
Skupaj	0,8	0,5	6,0	8,4	12,2	7,9	32,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl. list.
2006	83,4	0,4	14,7	1,4	0,1
2016	85,9	0,2	12,5	1,3	0,1
2026	79,2	0,0	18,1	2,4	0,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	0	0,0											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

Rastiščnogojitveni razred 8: gozdovi v prvem varstvenem območju TNP - 00408**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	254,56	0,00	0,00	254,56
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	0,0	21,4	13,7	34,0	30,9	66,8	209,2
Macesen	0,0	26,0	13,0	24,3	36,7	31,5	98,6
Bukev	0,0	8,6	31,3	21,9	38,2	1,5	4,8
Pl. Ist.	0,0	8,6	31,2	21,9	38,3	0,2	0,6
Iglavci	0,0	22,9	13,5	30,9	32,7	98,3	307,8
Listavci	0,0	8,6	31,3	21,9	38,2	1,7	5,4
Skupaj	0,0	22,6	13,8	30,8	32,8	100,0	313,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,00	1,22	0,52	0,95	0,71	98,4	3,40

PRILOGE

Listavci	0,00	0,01	0,02	0,01	0,01	1,6	0,06
Skupaj	0,00	1,23	0,54	0,96	0,72	100,0	3,46

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	18,96	7,4	235,60	92,6	0,00	0,0	0,00	0,0	254,56	100,0
Skupaj vsi gozdovi	18,96	7,4	235,60	92,6	0,00	0,0	0,00	0,0	254,56	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Površina		Podmladek			
	ha	%	ha	%	Zasnova			
					1	2	3	4
Mladovje	0,21	0,1						
RAZNOMERNO (sk-gnz)	254,35	99,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	254,56	100,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	50	9	18,0	0,0
Listavci	0	0	0,0	0,0
Skupaj	50	9	18,0	0,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	87,0	0,0	0,0
Macesen	13,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	100,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0	0,0	0,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Macesen	Bukev	Pl. list.
2006	67,0	31,3	1,5	0,2
2016	69,3	29,6	1,0	0,1
2026	66,8	31,5	1,5	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	0	0,0											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah**Zasebni gozdovi****Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov**

Gospodarske kategorije gozdov	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	3.958,46	511,3	9,4	520,6	8,77	0,32	9,09	17,2	9,2	17,0	97,6
VAROVALNI GOZDOVI	620,69	344,3	8,3	352,7	3,78	0,09	3,87	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	4.579,15	488,6	9,2	497,9	8,09	0,29	8,38	15,5	8,0	15,4	91,5

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	776,03	16,9
Drogovnjak	583,35	12,7
Debeljak	1.869,57	41,0
Sestoj v obnovi	688,94	15,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	661,26	14,4
Skupaj:	4.579,15	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	94,0
Jelka	1,4
Macesen	2,8
Bukev	1,7
Pl. lst.	0,1
Dr. tr. lst.	0,0
Meh. lst.	0,1
Iglavci	98,1
Listavci	1,9
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,5	13,6	21,0	26,2	34,7	98,1	488,6
Listavci	25,7	34,6	25,9	5,8	8,0	1,9	9,2
Skupaj	4,9	14,0	21,0	25,8	34,3	100,0	497,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	347.837	15,5											
Listavci	3.400	8,0											
Skupaj	351.237	15,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	12,42	12,42											
Sadnja	ha	12,42	12,42											
Obžetev	ha	24,68	185,67											
Nega mladja	ha	10,51	10,51											
Nega gošče	ha	50,57	50,57											
Nega letvenjaka	ha	182,56	182,56											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	236,30	236,30											
Varstvo pred žuželkami	dni	150,00	150,00											
Zaščita s premazom	ha	6,25	61,55											
Obeleževanje sadik	kos	24.780,00	24.780,00											
Zaščita z ograjo	m	9.200,00	9.200,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	21,60	21,60											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	9,00	20,00											

Državni gozdovi**Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov**

Gospodarske kategorije gozdov	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek			
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	% od lesne zaloge			% na PR
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	141,60	576,7	0,2	576,9	13,76	0,01	13,77	13,1	0,0	13,1	54,7
VAROVALNI GOZDOVI	10,31	331,9	4,0	335,9	3,63	0,03	3,66	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	151,91	560,1	0,4	560,5	13,08	0,01	13,08	12,5	0,0	12,5	53,6

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	19,36	12,7
Drogovnjak	38,89	25,6
Debeljak	73,34	48,3
Sestoj v obnovi	5,93	3,9
RAZNOMERNO (sk-gnz)	14,39	9,5
Skupaj:	151,91	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	98,7
Jelka	0,1
Macesen	1,1
Bukev	0,1
Pl. lst.	0,0
Meh. lst.	0,0
Iglavci	99,9
Listavci	0,1
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	8,3	21,6	24,2	23,5	22,4	99,9	560,1
Listavci	7,5	24,7	7,7	0,0	60,1	0,1	0,4
Skupaj	8,3	21,6	24,3	23,4	22,4	100,0	560,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	10.663	12,5											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	10.663	12,5											
Neizkor. drevje		Iglavci											
		Listavci											
		Skupaj											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	0,77	0,77											
Sadnja	ha	0,77	0,77											
Obžetev	ha	1,57	12,62											
Nega mladja	ha	0,79	0,79											
Nega gošče	ha	1,40	1,40											
Nega letvenjaka	ha	5,28	5,28											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	7,03	7,03											
Obeleževanje sadik	kos	1.155,00	1.155,00											
Zaščita z ograjo	m	600,00	600,00											

OBRAZEC E2revir: Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja**Revir: Kranjska dolina - 2208****Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.203,62	5,82	0,00	2.209,44
Delež (%)	99,7	0,3	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,4	16,3	21,2	24,8	31,3	90,0	397,1
Jelka	13,1	22,6	21,1	16,4	26,8	2,0	8,6
Macesen	0,5	20,6	15,1	26,3	37,5	4,8	21,0
Bukev	27,5	33,7	26,7	5,0	7,1	2,8	12,3
Pl. Ist.	14,6	36,4	36,1	4,9	8,0	0,3	1,2
Dr. tr. Ist.	22,6	26,4	49,7	1,3	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	33,8	40,4	15,3	8,5	2,0	0,1	0,3
Iglavci	6,2	16,7	20,9	24,7	31,5	96,9	426,7
Listavci	26,6	34,1	27,2	5,0	7,1	3,1	13,8
Skupaj	6,8	17,2	21,1	24,1	30,8	100,0	440,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,58	1,96	1,56	1,28	1,06	94,4	7,44
Listavci	0,22	0,14	0,07	0,01	0,01	5,6	0,44
Skupaj	1,80	2,10	1,63	1,29	1,07	100,0	7,88

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Površina		Podmladek			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	382,19	17,3						
Drogovnjak	387,83	17,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	690,80	31,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	316,41	14,3	119,78	37,9	39,2	34,2	22,5	4,1
RAZNOMERNO (sk-gnz)	432,21	19,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.209,44	100,0	119,78	5,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	35.060	85.015	0	0	0	23.929	144.004	15,3	87,6
	%	24,3	59,1	0,0	0,0	0,0	16,6	100,0		
Listavci	m³	1.973	696	0	0	0	31	2.700	8,9	27,8
	%	73,1	25,8	0,0	0,0	0,0	1,1	100,0		
Skupaj	m³	37.033	85.711	0	0	0	23.960	146.704	15,1	84,2
	%	25,2	58,5	0,0	0,0	0,0	16,3	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	4,98	0,00	0,00	4,98
Sadnja	ha	4,98	0,00	0,00	4,98
Obžetev	ha	62,99	0,00	0,00	62,99
Nega mladja	ha	0,30	0,00	0,00	0,30
Nega gošče	ha	24,05	0,00	0,00	24,05
Nega letvenjaka	ha	114,55	0,00	0,00	114,55
Nega ml. Drogovnjaka	ha	171,82	0,00	0,00	171,82
Varstvo pred žuželkami	dni	72,00	0,00	0,00	72,00
Zaščita s premazom	ha	18,45	0,00	0,00	18,45
Obeleževanje sadik	kos	9.735,00	0,00	0,00	9.735,00
Zaščita z ograjo	m	3.780,00	0,00	0,00	3.780,00
Vzdrževanje grmišč	ha	10,00	0,00	0,00	10,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	10,50	0,00	0,00	10,50

Revir: Rudno polje - 2209

Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.164,49	146,09	0,00	2.310,58
Delež (%)	93,7	6,3	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	3,7	11,7	20,5	27,1	37,0	97,4	529,0
Jelka	6,2	14,7	21,9	22,9	34,3	0,6	3,5
Macesen	0,3	17,9	19,2	27,8	34,8	1,4	7,8
Bukev	19,7	29,4	25,0	10,9	15,0	0,6	3,1
Pl. Ist.	18,7	23,9	26,9	11,2	19,3	0,0	0,3
Dr. tr. Ist.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	38,8	42,5	12,1	6,6	0,0	0,0	0,2
Iglavci	3,6	11,8	20,5	27,1	37,0	99,3	540,3
Listavci	20,8	29,8	24,3	10,7	14,4	0,7	3,6
Skupaj	3,7	11,9	20,5	26,9	37,0	100,0	544,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,23	1,83	2,06	1,93	1,65	98,9	8,70
Listavci	0,05	0,03	0,01	0,00	0,00	1,1	0,10
Skupaj	1,28	1,86	2,07	1,93	1,65	100,0	8,80

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Površina		Podmladek			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	383,28	16,6						
Drogovnjak	220,25	9,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	1.111,83	48,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	355,21	15,4	114,93	32,4	32,9	43,4	16,3	7,4
RAZNOMERNO (sk-gnz)	240,01	10,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.310,58	100,0	114,93	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	24.748	123.286	0	0	0	38.801	186.835	15,0	93,0
	%	13,2	66,0	0,0	0,0	0,0	20,8	100,0		
Listavci	m³	444	30	0	0	0	0	474	5,6	20,8
	%	93,7	6,3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	25.192	123.316	0	0	0	38.801	187.309	14,9	92,2
	%	13,4	65,9	0,0	0,0	0,0	20,7	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	7,44	0,77	0,00	8,21
Sadnja	ha	7,44	0,77	0,00	8,21
Obžetev	ha	114,68	12,62	0,00	127,30
Nega mladja	ha	9,51	0,79	0,00	10,30
Nega gošče	ha	24,99	1,40	0,00	26,39
Nega letvenjaka	ha	64,16	5,28	0,00	69,44
Nega ml. Drogovnjaka	ha	59,03	7,03	0,00	66,06
Varstvo pred žuželkami	dni	71,00	0,00	0,00	71,00
Zaščita s premazom	ha	38,10	0,00	0,00	38,10
Obeleževanje sadik	kos	14.295,00	1.155,00	0,00	15.450,00
Zaščita z ograjo	m	5.420,00	600,00	0,00	6.020,00
Vzdrževanje grmišč	ha	11,60	0,00	0,00	11,60
Vzdrževanje vodnih površin	dni	9,50	0,00	0,00	9,50

Revir: Bled - 2212**Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	211,04	0,00	0,00	211,04
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	3,1	13,8	28,1	27,5	27,5	94,0	601,2
Jelka	3,5	14,0	24,6	24,8	33,1	3,4	21,6
Macesen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	29,6	50,1	18,0	0,7	1,6	2,5	16,1
Pl. Ist.	23,0	59,7	13,4	3,9	0,0	0,1	0,3
Dr. tr. Ist.	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	8,9	34,2	22,6	34,3	0,0	0,0	0,0
Iglavci	3,1	13,8	28,0	27,4	27,7	97,4	622,8
Listavci	29,4	50,2	17,9	0,9	1,6	2,6	16,5
Skupaj	3,8	14,8	27,6	26,8	27,0	100,0	639,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,15	2,72	3,63	2,62	1,69	94,9	11,81
Listavci	0,30	0,27	0,06	0,00	0,00	5,1	0,63
Skupaj	1,45	2,99	3,69	2,62	1,69	100,0	12,44

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Površina		Podmladek			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	29,92	14,2						
Drogovnjak	14,16	6,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	140,28	66,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	23,25	11,0	11,61	49,9	35,1	64,2	0,7	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	3,43	1,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	211,04	100,0	11,61	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	5.357	14.803	0	0	0	7.501	27.661	21,0	111,0
	%	19,4	53,5	0,0	0,0	0,0	27,1	100,0		
Listavci	m³	207	19	0	0	0	0	226	6,5	17,0
	%	91,6	8,4	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	5.564	14.822	0	0	0	7.501	27.887	20,7	106,2
	%	20,0	53,1	0,0	0,0	0,0	26,9	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Obžetev	ha	8,00	0,00	0,00	8,00
Nega mladja	ha	0,70	0,00	0,00	0,70
Nega gošče	ha	1,53	0,00	0,00	1,53
Nega letvenjaka	ha	3,85	0,00	0,00	3,85
Nega ml. Drogovnjaka	ha	5,45	0,00	0,00	5,45
Varstvo pred žuželkami	dni	7,00	0,00	0,00	7,00
Zaščita s premazom	ha	5,00	0,00	0,00	5,00
Obeleževanje sadik	kos	750,00	0,00	0,00	750,00

OBRAZEC E2 – Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin**Občina: Bled - 003****Preglednica/LP: Površina občine po obliki in lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	480,52	11,13	0,00	491,65
Delež (%)	97,7	2,3	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,3	17,4	25,3	23,3	27,7	94,9	553,2
Jelka	6,3	13,2	20,2	19,8	40,5	3,2	18,4
Macesen	0,0	21,7	16,5	25,8	36,0	0,4	2,3
Bukev	27,5	43,9	24,3	1,8	2,5	1,4	7,9
Pl. Ist.	5,0	3,8	9,2	15,4	66,6	0,0	0,0
Dr. tr. Ist.	41,5	58,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	28,6	40,4	5,8	25,2	0,0	0,1	0,4
Iglavci	6,2	17,3	25,1	23,2	28,2	98,6	573,9
Listavci	27,5	43,4	23,3	3,1	2,7	1,4	8,4
Skupaj	6,6	17,6	25,1	22,9	27,8	100,0	582,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	2,20	3,14	3,00	2,00	1,53	97,5	11,88
Listavci	0,14	0,12	0,04	0,00	0,00	2,5	0,30
Skupaj	2,34	3,26	3,04	2,00	1,53	100,0	12,18

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Površina		Podmladek			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	76,10	15,5						
Drogovnjak	82,26	16,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	256,03	52,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	63,98	13,0	37,74	59,0	68,2	30,4	1,0	0,4
RAZNOMERNO (sk-gnz)	13,28	2,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	491,65	100,0	37,74	7,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			Posek skupaj
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	14.645	32.098	0	0	0	13.322	60.065	21,3	102,9
	%	24,4	53,4	0,0	0,0	0,0	22,2	100,0		
Listavci	m³	211	50	0	0	0	0	261	6,4	17,5
	%	80,8	19,2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	14.856	32.148	0	0	0	13.322	60.326	21,1	100,7
	%	24,6	53,3	0,0	0,0	0,0	22,1	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	0,59	0,00	0,00	0,59
Sadnja	ha	0,59	0,00	0,00	0,59
Obžetev	ha	14,84	0,00	0,00	14,84
Nega mladja	ha	0,70	0,00	0,00	0,70
Nega gošče	ha	6,50	0,00	0,00	6,50
Nega letvenjaka	ha	26,96	0,00	0,00	26,96
Nega ml. Drogovnjaka	ha	34,72	0,00	0,00	34,72
Varstvo pred žuželkami	dni	7,00	0,00	0,00	7,00
Zaščita s premazom	ha	8,30	0,00	0,00	8,30
Obeleževanje sadik	kos	1.635,00	0,00	0,00	1.635,00
Zaščita z ograjo	m	440,00	0,00	0,00	440,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,00	0,00	0,00	2,00

Občina: Bohinj - 004**Preglednica/LP: Površina občine po obliki in lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.517,69	139,66	0,00	1.657,35
Delež (%)	91,6	8,4	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	3,9	11,7	20,3	26,4	37,7	97,2	534,3
Jelka	4,2	9,3	17,7	24,4	44,4	0,3	1,8
Macesen	0,5	15,8	20,2	28,3	35,2	1,0	5,3
Bukev	27,1	33,7	25,8	5,7	7,7	1,3	7,3
Pl. Ist.	22,9	30,4	26,9	8,8	11,0	0,1	0,3
Dr. tr. Ist.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	37,9	46,0	10,5	5,6	0,0	0,1	0,4
Iglavci	3,9	11,8	20,3	26,4	37,6	98,6	541,5
Listavci	27,5	34,1	25,1	5,8	7,5	1,4	8,0
Skupaj	4,2	12,1	20,4	26,1	37,2	100,0	549,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,27	1,81	2,02	1,90	1,71	97,1	8,71
Listavci	0,13	0,08	0,04	0,01	0,00	2,9	0,26
Skupaj	1,40	1,89	2,06	1,91	1,71	100,0	8,97

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Površina		Podmladek			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	259,90	15,7						
Drogovnjak	182,64	11,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	812,17	49,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	275,85	16,6	86,40	31,3	24,9	50,6	15,6	8,9
RAZNOMERNO (sk-gnz)	126,79	7,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.657,35	100,0	86,40	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka								
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	17.503	92.499	0	0	0	25.301	135.303	15,1	93,7
	%	12,9	68,4	0,0	0,0	0,0	18,7	100,0		
Listavci	m³	972	455	0	0	0	0	1.427	10,8	32,6
	%	68,1	31,9	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	18.475	92.954	0	0	0	25.301	136.730	15,0	91,9
	%	13,5	68,0	0,0	0,0	0,0	18,5	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	5,73	0,77	0,00	6,50
Sadnja	ha	5,73	0,77	0,00	6,50
Obžetev	ha	95,46	12,62	0,00	108,08
Nega mladja	ha	5,87	0,79	0,00	6,66
Nega gošče	ha	16,67	1,40	0,00	18,07
Nega letvenjaka	ha	40,99	5,28	0,00	46,27
Nega ml. Drogovnjaka	ha	50,87	7,03	0,00	57,90
Varstvo pred žuželkami	dni	33,00	0,00	0,00	33,00
Zaščita s premazom	ha	38,10	0,00	0,00	38,10
Obeleževanje sadik	kos	10.215,00	1.155,00	0,00	11.370,00
Zaščita z ograjo	m	4.140,00	600,00	0,00	4.740,00
Vzdrževanje grmišč	ha	8,70	0,00	0,00	8,70
Vzdrževanje vodnih površin	dni	6,00	0,00	0,00	6,00

Občina: Gorje - 207

Preglednica/LP: Površina občine po obliki in lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.580,94	1,12	0,00	2.582,06
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,0	14,3	20,9	26,8	33,0	91,5	414,1
Jelka	12,6	23,6	23,2	18,2	22,4	1,7	7,6
Macesen	0,5	20,4	15,6	26,5	37,0	4,7	21,1
Bukev	25,5	33,0	25,7	6,4	9,4	1,9	8,5
Pl. Ist.	14,4	35,4	35,2	5,6	9,4	0,2	1,1
Dr. tr. Ist.	20,0	26,8	51,9	1,3	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	36,0	33,7	24,3	2,3	3,7	0,0	0,1
Iglavci	4,9	14,8	20,7	26,6	33,0	97,9	442,7
Listavci	24,4	33,3	26,7	6,3	9,3	2,1	9,7
Skupaj	5,3	15,2	20,8	26,2	32,5	100,0	452,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,31	1,77	1,60	1,44	1,14	96,2	7,27
Listavci	0,14	0,09	0,04	0,01	0,01	3,8	0,29
Skupaj	1,45	1,86	1,64	1,45	1,15	100,0	7,56

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Površina		Podmladek			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	459,39	17,8						
Drogovnjak	357,34	13,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	874,71	33,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	355,04	13,8	122,18	34,4	34,0	35,3	26,1	4,6
RAZNOMERNO (sk-gnz)	535,58	20,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.582,06	100,0	122,18	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	33.017	98.507	0	0	0	31.608	163.132	14,3	87,0
	%	20,2	60,4	0,0	0,0	0,0	19,4	100,0		
Listavci	m³	1.441	240	0	0	0	31	1.712	6,8	23,0
	%	84,2	14,0	0,0	0,0	0,0	1,8	100,0		
Skupaj	m³	34.458	98.747	0	0	0	31.639	164.844	14,1	84,5
	%	20,9	59,9	0,0	0,0	0,0	19,2	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	6,10	0,00	0,00	6,10
Sadnja	ha	6,10	0,00	0,00	6,10
Obžetev	ha	75,37	0,00	0,00	75,37
Nega mladja	ha	3,94	0,00	0,00	3,94
Nega gošče	ha	27,40	0,00	0,00	27,40
Nega letvenjaka	ha	114,61	0,00	0,00	114,61
Nega ml. Drogovnjaka	ha	150,71	0,00	0,00	150,71
Varstvo pred žuželkami	dni	110,00	0,00	0,00	110,00
Zaščita s premazom	ha	15,15	0,00	0,00	15,15
Obeleževanje sadik	kos	12.930,00	0,00	0,00	12.930,00
Zaščita z ograjo	m	4.620,00	0,00	0,00	4.620,00
Vzdrževanje grmišč	ha	12,90	0,00	0,00	12,90
Vzdrževanje vodnih površin	dni	12,00	0,00	0,00	12,00

Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne(P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Ml
04 35A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 35B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 35C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 35D	35	35	35	30	30	30	30	30
04 36A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 36B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 36C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 37A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 37B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 38A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 38B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 39A	35	35	35	28	28	28	28	28
04 39B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 39C	35	35	35	28	28	28	28	28
04 39Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04 40A	35	35	35	28	28	28	28	28
04 40B	35	35	35	28	28	28	28	28
04 40C	35	35	35	28	28	28	28	28
04 40Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04 41A	34	34	34	28	28	28	28	28
04 41B	34	34	34	28	28	28	28	28
04 42A	34	34	34	28	28	28	28	28
04 42B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 42C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 42D	34	34	34	28	28	28	28	28
04 43A	32	32	32	27	27	27	27	27
04 43B	34	34	34	28	28	28	28	28
04 43C	34	34	34	28	28	28	28	28
04 43D	35	35	35	30	30	30	30	30
04 44A	32	32	32	27	27	27	27	27
04 44B	32	32	32	27	27	27	27	27
04 44C	34	34	34	28	28	28	28	28
04 45A	32	32	32	27	27	27	27	27
04 45B	34	34	34	28	28	28	28	28
04 45C	34	34	34	28	28	28	28	28
04 45D	34	34	34	28	28	28	28	28
04 46A	32	32	32	27	27	27	27	27
04 46B	32	32	32	27	27	27	27	27
04 47A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 47B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 47C	34	34	34	28	28	28	28	28
04 48A	35	35	35	28	28	28	28	28
04 48B	34	34	34	28	28	28	28	28
04 48C	34	34	34	28	28	28	28	28
04 48D	32	32	32	27	27	27	27	27
04 49A	34	34	34	28	28	28	28	28
04 49B	35	35	35	28	28	28	28	28
04 49C	34	34	34	28	28	28	28	28
04 50A	35	35	35	28	28	28	28	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Ml
04 50B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 50C	32	32	32	27	27	27	27	27
04 51A	35	35	35	28	28	28	28	28
04 51B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 51C	32	32	32	27	27	27	27	27
04 51D	35	35	35	30	30	30	30	30
04 51Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04 52A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 52B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 52C	35	35	35	28	28	28	28	28
04 52D	35	35	35	28	28	28	28	28
04 53A	35	35	35	28	28	28	28	28
04 53B	35	35	35	28	28	28	28	28
04 53C	35	35	35	28	28	28	28	28
04 53D	35	35	35	30	30	30	30	30
04 54A	35	35	35	28	28	28	28	28
04 54B	35	35	35	28	28	28	28	28
04 54C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 54D	35	35	35	30	30	30	30	30
04 54Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04 55A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 55B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 55C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 56A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 56B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 56C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 56D	35	35	35	30	30	30	30	30
04 57A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 57B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 57C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 57D	35	35	35	30	30	30	30	30
04 58A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 58B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 58C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 58D	35	35	35	28	28	28	28	28
04 59A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 59B	35	35	35	28	28	28	28	28
04 59C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 59D	35	35	35	28	28	28	28	28
04 60A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 60B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 60C	35	35	35	28	28	28	28	28
04 61A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 61B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 61C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 61D	35	35	35	30	30	30	30	30
04 62A	35	35	35	28	28	28	28	28
04 62B	35	35	35	28	28	28	28	28
04 63A	35	35	35	30	30	30	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
04 63B	35	35	35	28	28	28	28	28
04 63C	35	35	35	28	28	28	28	28
04 64A	35	35	35	28	28	28	28	28
04 64B	35	35	35	28	28	28	28	28
04 65A	35	35	35	28	28	28	28	28
04 65B	35	35	35	28	28	28	28	28
04 66A	34	34	34	28	28	28	28	28
04 66B	35	35	35	28	28	28	28	28
04 67A	34	34	34	28	28	28	28	28
04 67B	34	34	34	28	28	28	28	28
04 67C	34	34	34	28	28	28	28	28
04 67D	34	34	34	28	28	28	28	28
04 68A	34	34	34	28	28	28	28	28
04 68B	34	34	34	28	28	28	28	28
04 69A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 69B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 70A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 70B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 70C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 70Z	35	35	35	30	30	30	30	30
04 71A	32	32	32	27	27	27	27	27
04 71Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04 72A	32	32	32	27	27	27	27	27
04 72B	32	32	32	27	27	27	27	27
04 72C	34	34	34	28	28	28	28	28
04 72Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04 73A	32	32	32	27	27	27	27	27
04 73Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04 74A	34	34	34	28	28	28	28	28
04 74B	34	34	34	28	28	28	28	28
04 75A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 75B	34	34	34	28	28	28	28	28
04 75C	34	34	34	28	28	28	28	28
04 76A	35	35	35	28	28	28	28	28
04 76B	35	35	35	28	28	28	28	28
04 76C	35	35	35	28	28	28	28	28
04 77A	35	35	35	28	28	28	28	28
04 77B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 77C	35	35	35	28	28	28	28	28
04 78A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 78B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 78C	35	35	35	28	28	28	28	28
04 78D	35	35	35	30	30	30	30	30
04 79A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 79B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 79C	35	35	35	28	28	28	28	28
04 79D	35	35	35	30	30	30	30	30
04 80A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 80B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 81A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 81B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 82A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 82B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 82C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 83A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 83B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 83C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 83D	35	35	35	30	30	30	30	30
04 84A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 84B	35	35	35	28	28	28	28	28
04 84C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 85A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 85B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 86A	32	32	32	28	28	28	28	28
04 86B	35	35	35	28	28	28	28	28
04 86C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 86D	35	35	35	30	30	30	30	30
04 87A	34	34	34	28	28	28	28	28
04 87B	35	35	35	28	28	28	28	28
04 87C	35	35	35	28	28	28	28	28
04 88A	34	34	34	28	28	28	28	28
04 88Z	34	34	34	28	28	28	28	28
04 89A	32	32	32	27	27	27	27	27

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
04 89Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04 90A	32	32	32	27	27	27	27	27
04 90B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 90Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04 91A	32	32	32	27	27	27	27	27
04 91Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04 92A	32	32	32	28	28	28	28	28
04 92Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04 93A	32	32	32	27	27	27	27	27
04 93B	34	34	34	28	28	28	28	28
04 94A	32	32	32	28	28	28	28	28
04 94B	32	32	32	28	28	28	28	28
04 94C	34	34	34	28	28	28	28	28
04 94D	32	32	32	28	28	28	28	28
04 94E	32	32	32	28	28	28	28	28
04 95A	32	32	32	28	28	28	28	28
04 95B	32	32	32	28	28	28	28	28
04 95C	32	32	32	28	28	28	28	28
04 95D	35	35	35	30	30	30	30	30
04 96A	32	32	32	28	28	28	28	28
04 96B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 96C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 97A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 97B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 97C	35	35	35	30	30	30	30	30
04 98A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 98B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 99A	35	35	35	30	30	30	30	30
04 99B	35	35	35	30	30	30	30	30
04 99C	35	35	35	30	30	30	30	30
04100A	32	32	32	27	27	27	27	27
04100B	35	35	35	30	30	30	30	30
04100C	35	35	35	30	30	30	30	30
04101A	32	32	32	27	27	27	27	27
04101B	35	35	35	30	30	30	30	30
04101C	35	35	35	30	30	30	30	30
04101D	35	35	35	30	30	30	30	30
04101Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04102A	32	32	32	27	27	27	27	27
04102B	32	32	32	28	28	28	28	28
04102Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04103A	32	32	32	28	28	28	28	28
04103B	32	32	32	28	28	28	28	28
04103C	32	32	32	28	28	28	28	28
04103Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04104A	32	32	32	28	28	28	28	28
04104B	32	32	32	28	28	28	28	28
04104Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04105Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04106Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04107A	32	32	32	27	27	27	27	27
04107Z	30	30	30	26	26	26	26	26
04108A	32	32	32	27	27	27	27	27
04108B	32	32	32	27	27	27	27	27
04108Z	30	30	30	26	26	26	26	26

Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

SIDG	€/uro	dnina	
Sekač	17,33	138,64	4.152,86
Gojitelj	15,09	120,69	3.615,26
ročno spravilo	15,09	120,69	3.615,26
Mot žaga	2,24	17,95	537,60
Traktor pod 45 kw	30,53	244,22	7.315,46
Traktor nad 45 kw	30,96	247,65	7.418,36
goseničar	34,30	274,40	8.219,51
lahki zgibnik	39,72	317,76	9.518,36
srednji zgibnik	49,70	397,61	11.910,26
Konj iznos	16,93	135,41	4.056,26
Konj vlačenje	17,86	142,84	4.278,86
Žerjav SF mali	124,17	993,36	29.756,06
Žerjav SF srednji	124,17	993,36	29.756,06
Žerjav SF Veliki	124,17	993,36	29.756,06
Klasični	76,21	609,67	18.262,76

Urne postavke za ekonomsko presojo -
veljavnost od 1.1.2008 (v EUR)

	Zasebni	Državni
Sečnja	10,34	17,33
Spavilo	30,96	30,96

SKDVEP	SORTIMEP	SORTIMENT	PC	NC
11	H1	Hlodovina I	155	155
11	H2	Hlodovina II	130	130
11	H3	Hlodovina III	110	110
11	O	Ostali les	70	70
21	H1	Hlodovina I	120	120
21	H2	Hlodovina II	115	115
21	H3	Hlodovina III	100	100
21	O	Ostali les	60	60
30	H	Hlodovina	100	100
30	O	Ostali les	80	80
34	H1	Hlodovina I	230	230
34	H2	Hlodovina II	190	190
34	H3	Hlodovina III	140	140
34	O	Ostali les	97	97
39	C	Celulozni les	60	60
40	H1	Hlodovina I	120	120
40	H2	Hlodovina II	110	110
40	H3	Hlodovina III	90	90
40	O	Ostali les	67	67
50	H	Hlodovina	275	275
50	O	Ostali les	120	120
55	H	Hlodovina	100	100
55	O	Ostali les	70	70
60	H	Hlodovina	145	145
60	O	Ostali les	65	65
70	D	Drva	50	50
80	P	Prostorninski les	40	40
90	H	Hlodovina	85	85
90	O	Ostali les	40	40

Naravne vrednote v GGE Pokljuka

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	Stopnja poudarjenosti*	
						NV	BR
232	Šijec	Visoko barje zahodno od ceste Koprivnik - Pokljuka severozahodno od Golega vrha na Pokljuki	bot, geol, zool, hidr	NVDP	Na območju naj se ne gospodari z gozdom.	1	1
572	Veliko Blejsko barje	Visoko barje na Pokljuki južno od Mrzlega Studenca	geol, geomorf, bot, hidr, ekos	NVDP	Na območju naj se ne gospodari z gozdom.	1	1
1599	Malo Blejsko barje	Visoko barje na Pokljuki južno od Mrzlega Studenca	geomorf, bot	NVDP	Na območju naj se ne gospodari z gozdom.	1	1
1598	Ribščica - povirno močvirje	Povirno močvirje Ribščica na Pokljuki jugovzhodno od Mrzlega Studenca	hidr, bot	NVDP	Na območju naj se praviloma ne gospodari z gozdom. Preko območja naj se ne umešča novih gozdnih prometnic.	1	1
1597	Mrzli studenec	Nizko barje na Pokljuki	bot		Na območju naj se praviloma ne gospodari z gozdom. Preko območja naj se ne umešča novih gozdnih prometnic.	1	1
42330	Brezno pri Medvedovi konti	Brezno z veliko podzemeljsko dvorano na Pokljuki	geomorfp, zool	NVDP	Na območju vhoda v jamo ali brezna naj se ne posega v sestoj; V vplivno območje jame (25 metrov od vhoda v jamo) naj se ne umešča novih gozdnih prometnic;	2	
5433	Medvedova konta	Udomnica velikih dimenzij na Pokljuki	geomorf	NVDP	Na pobočjih naj se gospodari z nižjo intenziteto; Novih gozdnih prometnic naj se praviloma ne gradi.	2	
5430V	Pokljuka - planota	Visoka kraška planota z značilnimi kraškimi pojavi	geomorf, (geomorfp)	NVDP	Na planoti naj se gospodari tako, da se ne poškoduje kraških pojavov: predvsem vrtač, brezen in jam. Gozdne ceste naj se umaknejo vrtačam in breznom. Vlake naj se praviloma ne gradijo v vrtačah (izjema so velike vrtače, kjer posek in spravilo brez gradnje vlak v vrtače tehnično ni izvedljivo). Vrtač in brezen naj se ne zapolnjuje s sečnimi ostanki.	2	

Pregled jam v GGE Pokljuka

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA
41316	Jama 1 na Pokljuki	Jama/brezno	odprta jama s prostim vstopom
41317	Jama 2 na Pokljuki	Jama/brezno	odprta jama s prostim vstopom
41318	Jama 3 na Pokljuki	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
41319	Jama 4 na Pokljuki	Jama/brezno	odprta jama s prostim vstopom
41320	Jama 5 na Pokljuki	Jama/brezno	odprta jama s prostim vstopom
41321	Jama 6 na Pokljuki	Jama/brezno	odprta jama s prostim vstopom
42330	Brezno pri Medvedovi konti	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA
44340	Rudniški rov	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
44819	Brezno 1 na Mesnovcu	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
46112	Brezno na Mesnovcu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
46113	Brezno na Jerebikovcu	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46114	Brezno pri Jerebikovcu	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50396	Evklidova piščal	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
50617	Zob časa	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50618	EPP-2	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50620	A+P-1	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
50631	Mala jama Za Poljanico	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
50638	EPP-1	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50644	Šahtulja	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50645	Vikino brezno	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
	Brezno šolski primer	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50662	Jama 7 na Pokljuki	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
50890	Brezno na robu Blejske konte	Brezno s stalnim ledom	odprta jama s prostim vstopom
50891	Čurka na robu Blejske konte	Jama s snegom	odprta jama s prostim vstopom
50902	Sneža	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50903	Jama v oddelku 101b (Pokljuka)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
51086	Brezno pod Tratnimi pečmi	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
51214	Žiškovo brezence	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
51458	Brezno na Klečici	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
51460	Snežnička	Brezno, Brezno s stalnim ledom	odprta jama s prostim vstopom
51884	Brezno pod razcepljenim drevesom	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
51885	Ortarjeva jama	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
51909	Brezno v Brdih nad Lipanco	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
51910	Ledeno Brdo	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA
52124	Jama treh kužkov	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
52361	Brezno roleta	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
52362	Veliki obeti	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
52363	Spregledano brezno ob poti proti Evklidu	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
52364	Spodmol vzhodno od Krucmanovih kont	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
52913	Pokljuški veleskozenjc	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
52923	Ledena jama na Mesnovcu	Brezno s stalnim ledom	odprta jama s prostim vstopom
52924	Brezno pri Ledeni jami na Mesnovcu	Brezno s snegom	odprta jama s prostim vstopom
53173	Svižčeva jama	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
53405	Brezno nad Kotlom	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
53411	Črteško brezno	Jama s snegom	odprta jama s prostim vstopom
54061	Mravljincevo brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
54160	Zajčja jama vzhodno od Okroglega	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
54164	Jama 1 pod Spodnjimi Brdi	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
54165	Jama 2 pod Spodnjimi Brdi	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
54170	Vodnjak pod Okrogležem	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
54174	Brezno pri konti pod Okrogležem	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
54175	Jama stiropornega snega	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
54186	Ledenica pod Okrogležem	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
54193	Brezno kapitalnega jelena	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
54668	Brezno še vedno ukajočega jelena	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
54670	Dvorana pod Mravljincevim breznom	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
54678	Snežno brezno južno od planine Brda	Brezno s stalnim ledom	odprta jama s prostim vstopom
54688	Jama ukajočega jelena	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
54690	Brezno vzhodno od lovske kočice na planini Brdo	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

Prostorski del načrta je povzetek vsebin gozdnogospodarskega načrta GGE in je namenjen kot pripomoček pri usklajevanju različnih interesov v gozdnem prostoru in presojanju poseganja v gozdni prostor. Sestavljen je iz preglednic, kratkega komentarja in kart, ki so priložene kot priloga GGN GGE.

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica K6: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Preglednica K8: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

Preglednica P1: Stanje in razvoj gozdnih površin

Preglednica P2b: Območja gozdov, kjer lahko prihaja do nesoglasij v rabi prostora

Preglednica P3: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Preglednica P4: Površina gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Preglednica P 6: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Preglednica P6a: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Preglednica P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

KAZALO KART

Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin

Karta 2A: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Karta 2B: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 46. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo

Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Karta 6: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti

Karta 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah.pdf

Karta 8: Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov

Karta 9: Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi prometnicami

Prostorski del

1. Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti P1 so v merilu 1:25.000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju (po uradni evidenci rabe zemljišč MKGP), površine, ki niso določene kot gozd ter površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica P1: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	4.674,26	100
1b) Novo določene površine gozdov	56,80	1,2
1c) Novo izločene gozdne površine	/	/
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	/	/
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	4731,06	101,2
Površine v zaraščanju (niso gozd)	/	/
Druga gozdna zemljišča	147,81	

Novo določene gozdne površine so skupne površine kot jih določa Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16) v 2. členu zakona (gozd in ostala gozdna zemljišča). V GGE Pokljuka se je površina gozdov povečala za 1,21 %. Razlika je nastala, ker je maska gozda v novem načrtu kartirana s pomočjo lidarskih snemanj in novih ortofoto posnetkov iz leta 2023 in je zaradi tega gozdni rob določen bolj natančno kot v preteklosti. Največje razlike v površini gozda in drugih gozdnih zemljišč so nastale zaradi vključitve gozdnih cest, ki so v novem načrtu obravnavane kot sestavni del gozda.

2. Večfunkcionalna območja

Na Karti 2a se prikaže območja gozdov, kjer so na istem območju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, naravna dediščina, kulturna dediščina, higiensko zdravstvena, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

V enoti so območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar pa se po svojem pomenu med seboj ne izključujejo (karta 2a). Najbolj pogosto se pojavljajo kombinacije estetske funkcije, funkcije varovanja naravnih vrednot, funkcije varovanje kulturne dediščine ali zaščitne funkcije s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ali funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Takih površin je v enoti 5.121,56 ha, kar predstavlja površino celotne enote.

Na Karti 2b so prikazana območja gozdov, kjer prihaja do nesoglasij pri rabi gozdnega prostora; to so gozdovi, kjer so na istem območju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Na območju GGE Pokljuka smo prepoznali štiri večfunkcionalna območja:

Prvo območje, kjer prihaja do konflikta med rekreacijsko, turistično funkcijo in klimatsko funkcijo, se nahaja okoli biatlonskega centra in smučišča Viševnik. Drugo območje konfliktov se nahaja v okolici Mrzlega studenca, Pokljuških barij, Miščovca, Pod Lipanco, na območju planine Konjščica in na območju Kokošinjce.

Preglednica P2b: Območja gozdov, kjer lahko prihaja do nesoglasij v rabi prostora

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1.območje (E1, S1)	92,36	2,89
2.območje (E1, S1)	360,88	11,31
3.območje (E1, S1)	179,92	5,63
4.območje (E1, S1)	2559,7	80,17
Skupaj	3.192,86	100,0

3. Intenzivnost gospodarjenja

Na Karti P3 je v merilu 1:25.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 46. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer je bila kot merilo upoštevana vsota vrednosti, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Intenzivnost	Površina (ha)	Delež (%)
Zelo velika intenzivnost	1839,00	38,88
Velika intenzivnost	1197,70	25,31
Srednja intenzivnost	878,67	18,57
Majhna intenzivnost	770,21	16,28
Gozdovi brez načrtovanih ukrepov	45,48	0,96
Skupaj	4731,06	100,0

Intenzivnost gospodarjenja v GGE Pokljuka je večinoma zelo velika, sledi razred z veliko intenzivnostjo, srednja intenzivnost je na 18,57 % površine. Najmanjši delež gozdov je z majhno intenzivnostjo. Gozdov brez načrtovanih ukrepov je 0,96 %.

4. Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi

Na Karti P4 v merilu 1:25.000 je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno – režimi ne dopuščajo izkoriščanja gozdnih proizvodov skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom ter s 44. členom Zakona o gozdovih).

Preglednica P4: Površina gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Kategorija	Površina (ha)	Delež (%)
Večnamenski gozdovi	/	/
Gozdovi s posebnim namenom (ukrepi so dovoljeni)	4100,05	86,66
Varovalni gozdovi	631,01	13,34
Skupaj	4731,06	100,0

V GGE Pokljuka so poleg varovalnih gozdov prisotni le gozdovi s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni in sicer na 4100,05 ha površine. Varovalni gozdovi so razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih v skupni površini 631,01 ha. V enoti ni gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni.

6. Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in biotske raznovrstnosti

Karta št. 6a v merilu 1:25.000 je namenjena prikazu območij grmišč, zimovališč in mirnih con.

Preglednica P6: območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Območja	Površina (ha)	Delež od GGE (%)
Mirne cone	301,46	5,88
Zimovališča	/	/
Skupaj	301,46	5,88

* Delež je izračunan glede na površino gozdnega prostora (5.121,55 ha).

Preglednica P6a: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Kategorija	Površina (ha)	Delež (%)
Natura 2000	5.121,55	100,0
EPO	5.121,55	100,0

* Delež je izračunan glede na površino gozdnega prostora (5.121,55 ha).

Na področju gozdnogospodarske enote Pokljuka so prisotna območja Natura 2000: Julijske alpe - POO (SI3000253), Julijci - POV (SI5000019), Poključka barja - POO (SI3000278).

7. Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na Karti št. 7 v merilu 1:25.000 so za zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda prikazana ogrožena območja zaradi:

1. poplav (poplavna območja),
2. zemeljskih ali hribinskih plazov (plazljiva območja),
3. snežnih plazov (plazovita območja) in
4. erozije (potencialna erozijska območja).

Na karti so prikazana tudi vodovarstvena območja.

Prikazi na Karti št. 7 zavzemajo celotno površino območij in ne le gozdni prostor – enako so prikazane vrednosti v spodnji preglednici.

Preglednica P 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Vodovarstvena območja - državni	/	/
Vodovarstvena območja - občinski	40,16	0,78
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	/	
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	/	
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	/	
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	/	
Območja pogostih poplav	/	
Območja redkih poplav	/	
Območja zelo redkih poplav	/	

Plazovita območja	83,95	1,63
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	1.058,94	20,66
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.740,78	33,98
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.972,61	38,50
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	259,89	5,06
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	79,94	1,54
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	2,99	0,05
Običajni zaščitni ukrepi	5.121,56	100
Zahtevni zaščitni ukrepi	/	
Strogo varovanje	/	
Celotna površina GGE	5.121,56	100,0

8. Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Na Karti št. 8 so v merilu 1:50.000 prikazana območja, kjer krčenje gozda ni dopustno oziroma praviloma ni dopustno. Izven teh območij je krčenje gozda načeloma dopustno.

Območja, kjer krčenje gozda ni dovoljeno, so: varovalni gozdovi, gozdni rezervati ter drugi gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve (mestni gozdovi ...).

Območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno so: gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij; gozdovi na območju gozdnih učnih poti; sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine; gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave; manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna; plazljiva območja zelo velike in velike verjetnosti pojavljanja; erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi ter vsa vodovarstvena območja.

V GGE Pokljuka je 3.419,72 ha gozdov, kjer krčenje praviloma ni dopustna in 778,34 ha gozdov, kjer krčenje ni dovoljena.

9. Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Karta št. 9 v merilu 1:50.000 prikazuje gozdne ceste, območja, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami in območja, ki niso zadosti odprta z vlakami

Območja, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami so določena v tistih odsekih, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 4 m³/ha/leto in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja. Določimo jih tako, da okoli linij digitaliziranih gozdnih cest položimo 200 metrski buffer – prostor, ki ostane nepokrit, spada v to območje. Varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom ne sodijo med ta območja. Območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji cest, niso uvrščena v območja, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami. Plazljiva območja zelo velike in velike verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi ter vodovarstvena območja praviloma tudi ne spadajo med ta območja.

V GGE Pokljuka znaša površina območij, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami 60,42 ha, površina območij, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami pa 77,17 ha.

Skupna dolžina gozdnih vlak znaša 398,81 km in s tem je odprtost gozdov z gozdnimi vlakami 84,30 m/ha.

V GGE Pokljuka je skupna dolžina produktivnih gozdnih cest 95,98 km. Produktivna dolžina javnih cest znaša 14,15 km. Odprtost s produktivnimi cestami je 20,29 m/ha.

Kartni del

1. Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE je 4731,06 ha gozdov, od tega 96,79 % zasebnih gozdov, 3,21 % državnih gozdov. Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na občine, katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavju 1.

2. Karta tipov drevesne sestave v gozdu

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze/tipe sestojev in poenostavljeno drevesno sestavo (iglavci, listavci). Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev višji od 75 %), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75 %), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75 %) in sestoji iglavcev (delež iglavcev višji od 75 %). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti ZGS. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v poglavju 3.5.

3. Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov je bil območni načrt. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

4. Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

V GGE Pokljuka prevladujejo GPN ukrepi so dovoljeni (86,66 %), 13,34 % je varovalnih gozdov.

Podrobnejši podatki o kategorijah gozdov glede na lastništvo, rastiščne tipe in rastiščnogojitvene razrede so podani v poglavju 3.1.

5. Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta rastiščnogojitvenih razredov (RGR) prikazuje površine RGR po gozdnih odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcij gozdov in stopnja njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejši opisi značilnosti posameznih RGR so podani v poglavju 9.1.

6. Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo konkretne usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami, navedene v poglavju 6.2.3.

Na karti so prikazana Ekološko pomembna območja, območja Natura 2000, naravne vrednote, zavarovana območja in upravljavske cone (A, B, C...).

Preglednica K6: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Prikaz območij gozdov znotraj GGE za povezavo z usmeritvami iz poglavja 6.2.3	Površina
Celotni gozdni prostor	5.121,55
Ekološko pomembna območja	5.121,55 (Celotna GGE)
Natura 2000	5.121,55 (Celotna GGE)
Naravne vrednote	5.117,59
Zavarovana območja	5121,56
Upravljavske cone	
A Triprsti detelj	4837
A1 Divji petelin	324
B Ruševac	689
F Barjanski gozdovi	157
H barjanske površine in mokrotni travniki	40

7. Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu 1:50.000 je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - "Prikaz funkcij gozdov".

8. Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah (opisi sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se ne določa v rezervatih, ekocelicah in v že negovanih sestojih. Razvojna faza mladovja prav tako ni prikazana na Karti 8.

Največ površin (646,10 ha) ima jakost ukrepanja nad 25 %. Najpogostejša vrsta so pomladitvene sečnje na 1081,62 ha. V skupini poseka 101 - redčenja je najpogostejša jakost poseka od 21 do 25 %. Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja nad 25 %.

Preglednica K8: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

Vrsta poseka	Delež možnega poseka od LZ (v ha)				
	1-10 %	11-15 %	16-20 %	21-25 %	nad 25 %
101 - redčenja	36,86	196,25	318,16	318,41	45,33
102 - pomladitveni posek	1,1	18,79	141,09	319,86	600,64
103 - drugo					
300 - sanitarni posek					
Skupaj	37,96	215,04	459,25	638,27	645,97

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1.

9. Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oz. varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oz. varstvena dela se načrtujejo na ravni sestoja; na karti 9 so prikazana na ravni celega sestoja, čeprav so dejanska dela načrtovana samo v delu sestoja. V GGE skupna površina območij obnove znaša 38,79 ha, površina območij nege 882,21 ha, območij varstva pa 216,5 ha.

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2.

10. Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Na karti 10 so prikazana območja, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna. To so manj donosni gozdovi na rastiščih z manjšo proizvodnjo sposobnostjo, panjevc, grmišča, pionirski gozdovi, v kolikor obsegajo večje zaokrožene celote, kjer ti gozdovi predstavljajo prevladujoč delež. Na teh območjih revirni gozdar ne označi vsakega drevesa za posek, kljub temu pa je za posek potrebna odločba ZGS.

V GGE Pokljuka teh območij ni.

11. Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer niso upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE.

Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3.

12. Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN GGO Bled 2021-2030 v Poglavju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti: 1 - zelo velika ogroženost; 2 - velika ogroženost; 3 - srednja ogroženost; 4 - majhna ogroženost.